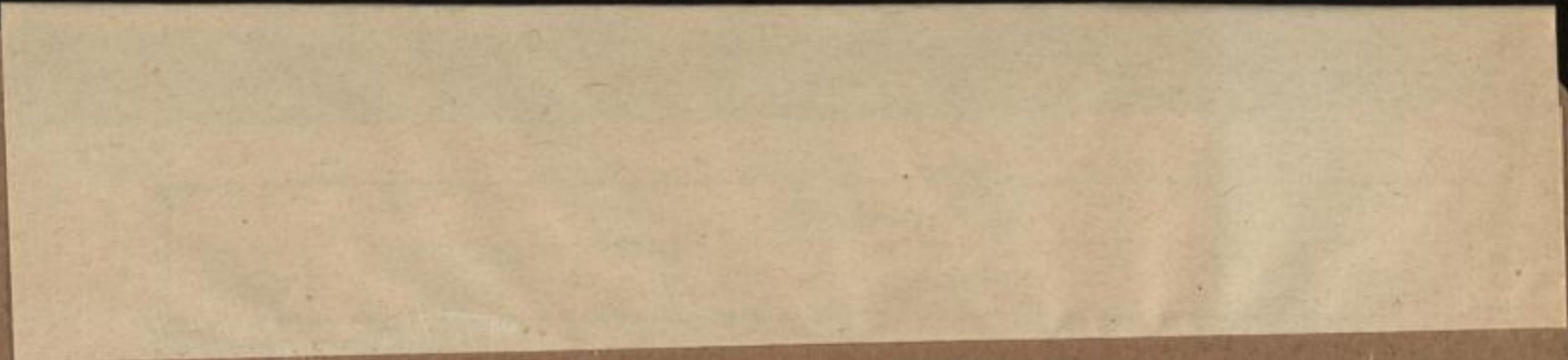

Maćična zběrka
Ćišćane archiwalije

Wot K.A.Jenča załožena zběrka
serbskich programow, plakatow,
dopisow a nawěškow (I)
1821 - 1864
(100 čisłow z registrom)

MZC XXII
10
C
114 topy

Serbski kulturny archiw.
Sorbischer Kulturarchiv

MZb XXII 10 C

Zběrki serbskjeho pismowstwa. Volum. III a. Serbskje programy, plakaty, dopisy a nawěštki. Zhromadził K. A. Jenč
1807, 1821-1864 228 Seiten

Für die Digitalisierung dieser Sammlungsmappe wurde die Heftung der zu einer Akte gebundenen Einzeldrucke aufgelöst.

Die Dokumente sind nicht paginiert, die Dokumente (zumeist ein Blatt) sind durchgehend nummeriert. Am Ende der Mape wurden 3 Dokumente hinzugefügt (nicht chronologisch). Durch die Auflösung der Heftung folgt auf Dokument Nr. 5 das Dokument Nr. 9, die sich beide auf einem Faltblatt befinden.

[Inhaltsverzeichnis] „Zapis tudy zhromadženych serbskich plakatow a dopisow“

- MZb XXII 10 C, Nr. 1 Lubi Bratsja! [Próstwa wo pjenježne přinoški Serbow za nowočišć serbskeje biblije / Bitte um finanzielle Unterstützung durch die Sorben für eine Neuauflage der Bibel in sorbischer Sprache] To ßerske bibliske Towarstwo we Budeschini na Porucznosz teho Sachsonskeho bibliskeho Towarstwa we Dreždžanach, [1822], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 2 Woßokeje Česzje derje dostojni, Lubowani Bratsja a Pastyrjo! [Wozjawjenje publikacije / Ankündigung einer Publikation] Modlerske knižki wot Jana Łahody, Nochten / Wochozy, 1831, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 3 Jordan, Jan Pětr: Ankündigung einer neuen Wendisch-Serbischen Zeitschrift, Bautzen: Hiecke 1841, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 4 Säbisch, Carl Friedrich: Schim bohgabojasnim ßerskim Lužam Měr a Gnadu wot Bohga! [Wozjawjenje publikacije / Ankündigung einer Publikation] te Niederlausizké-ßerske Prátkárske -Kńigli wot nebogego Prátkára Fritza wó Choschobusu, Spremberg / Grodk, 1841, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 5 Reichel, F. A.: Ew. Hochehrwürden [Erinnerungsschreiben hinsichtlich der Subskription einer Neuauflage von Arnd's Paradiesgärtlein in wendischer Sprache], Bautzen / Budyšin, 1840, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 9 Reichel, F. A.: Circular. Ew. Hochehrwürden [Bitte um Subskription einer Neuauflage von Arnd's Paradiesgärtlein in wendischer Sprache], Bautzen / Budyšin, 1840, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 6 Proclama. [Próstwa wo subskripciju / Bitte um Subskription] Arndtowa Paradißsarodka, [1840], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 7 Reichel, F. A.: Ew. Hochehrwürden [Bitte um Subskription einer Neuauflage der Lutherschen Haus-Postille in wendischer Sprache], Bautzen / Budyšin, 1841, 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 8 Jacob, Ernst Traugott: Einladung zur Unterzeichnung auf eine deutsche Ausgabe des wendischen Religions-Lehrbuches: Spoczatki kscheszjanskeje Wuczby aby aby Dr. M. Luthera mały katechismuß ... Wudaty wot E. T. Jakuba, ewangelskeho Prjedarja w Budeschini, Bautzen / Budyšin, 1843, 1 Blatt
- [MZb XXII 10 C, Nr. 9 s. o.]
- MZb XXII 10 C, Nr. 10 Reichel, F. A.: Proclama. Waschej kscheszjanskej Luboszi mam sjewicž: [Próstwa wo subskripciju / Bitte um Subskription] Lutherowa Domjaza Postillija, Bautzen / Budyšin, 1841, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 11 Reichel, F. A.: Kwedženjucžinenje a Naproschowanje k Samojenju. Moji lubi Sserbjo! [Próstwa wo subskripciju / Bitte um Subskription] Bogazkeho Schazkaschczik, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 12 Reichel, F. A.: Moji lubowani Sserbjo! [Próstwa wo subskripciju / Bitte um Subskription] Thomascha Kempifa wot Khodženja sa Krystuřom, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 13 Pola F. A. Reichela we Budyschini řu tehlej jara duschne, rjane a jara dobre řerbske Knischki wujschle a pschedawaju řo pola neho ... [Wobchodowy nawěřk / Geschäftsanzeige], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 14 [Bitte um Subskription] Volkslieder der Wenden in der Ober- und Nieder-Lausitz, herausgegeben von Past. Haupt und Cand. Schmalzer / [Próstwa wo subskripciju] Pjesnički hornych a delnych řuřiskich Serbow wudate wot Hawpta a Smolerja, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 15 Einladung zur Subscription. Pjesnički hornych a delnych řuřiskich Serbow. Volkslieder der Wenden in der Ober- und Nieder-Lausitz. Leipzig: Breikopf und Härtel, [1840], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 16 Lubi Ssobukscheszijenjo, Drosy Wořadni! [Wozjewjenje a wustawki / Ankündigung und Statuten] Missionske pomozne Sjenocženstwo Wojerowskej Krajomnoszi, 1843, 2 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 17 [List kralowskeje Sakskeje krajneje lotterije / Brief der königlichen sächsischen Landeslotterie], Bautzen / Budyšin, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 18 Körner, J. B.: [Wozjawjenje publikacije / Ankündigung einer Publikation] Ten Nowi Testament naschogo Kněsa a Humořnika Jesuřa Christuřa, wō nimskej a řerskej Řězi wot Gottlieb Fabrizařa ..., Cottbus / Chóřebuz, 1848, 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 19 Klien; Jacob; Haschke: Ergebenste Mittheilung und Aufforderung. [Bitte des Vereins für Beförderung wendischer Volksbildung Maćica Serbska um Unterstützung bei der Erstellung eines statistischen Handbuchs über wendische, evangelische und katholische Kirch- und Schulgemeinden der Oberlausitz unter dem Titel „Sserbske horne Łužicy“], Bautzen / Budyšin, 1847, 2 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 20 Wustawki Berbskich evangelskich lutherskich towarstwow, Budyschin: Hika, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 21 Wustawki radworskeho Berbskeho burskeho Towarstwa, Radibor / Radwor, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 22 Mitbürger! Ssobukrajnizy! [Napominanje dla wólbow do noweho krajneho sejma / Aufforderung zur Landtagswahl],[1848], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 23 Bramborskim Wuswolenizam! [Napominanje za wolerjowa wot jedneho wuswoleniza we wojerowskim Wokreβu], [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 24 Wustawy sa burske towarstwo k shomadnemu neβenju wóhnjoweho nesboza, Budyschin: Hika, Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 25 Slavjani, Bratjo! [Aufruf zu einer Slawenversammlung der österreichischen Monarchie in Prag], Jar. Pospíšil, Praha, 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 26 Slawenbrüder! [Aufruf zu einer Slawenversammlung der österreichischen Monarchie in Prag], Jar. Pospíšil, Praha, 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 27 Jano Kralojske βlowo! Te urwählare teje βy Nessin pla Kolberga ..., Grodk: Karl Säbisch 1849, 1 Blatt
deutsche Ausgabe siehe: URL: <http://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:kobv:109-1-1799286>
- MZb XXII 10 C, Nr. 28 Tym Berskim bratscham. [dla huzwolenja deputirtow]... towarstwo sa Krala a domazny kraj, Barliń: Juliuβ Sittenfeld [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 29 Wuswolerjam 8. wuswolenskeho Wokreβa. Lubi Serbjo! [wuzwolenje Sapóβlanzow na draždžanski Ssejm] ... Sserbski centralny wuswoleniski Wuberk. ..., [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 30 Wuswolerjam 9. wuswolenskeho Wokreβa. Lubi Serbjo! [wuzwolenje Sapóβlanzow na draždžanski Ssejm] ... Sserbski centralny wuswoleniski Wuberk. ..., [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 31 Wuswolerjam 10. wuswolenskeho Wokreβa. Lubi Serbjo! [wuzwolenje Sapóβlanzow na draždžanski Ssejm] ... Sserbski centralny wuswoleniski Wuberk. ..., [1849], 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 32 Wuswolerjam 11. wuswolenskeho Wokreša. Lubi Serbjo! [wuzwolenje Sapóšanzow na draždžanski Ssejm] ... Sserbski zentralny wuswoleński Wuber. ..., [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 33 [Wahlvorschlag der wendischen Vereine für den Landtags-Candidaten im 6. Wahlbezirk], [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 34 [Wahlvorschlag der wendischen Vereine für die Landtags-Candidaten im 7. Wahlbezirk], [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 35 [Wahlvorschlag der wendischen Vereine für die Landtags-Candidaten im 8. Wahlbezirk], [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 36 [Wahlvorschlag der wendischen Vereine für die Landtags-Candidaten im 9. Wahlbezirk], [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 37 [Wahlvorschlag der wendischen Vereine für die Landtags-Candidaten im 10. Wahlbezirk], [1849], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 38 Höckner: ... Njekotre Ssłowa wot mojich politiskich Mjenenjow ... [Wólbne wabjenje / Wahlwerbung], Bautzen / Budyšin, 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 39 Naschim Berskim Gmeinam! [Rozkłaženje k nowym póstajenjam wó želenju šule a cerkwje we wustawje Pšuskego kralestwa] ... Te huzabniki togo Choschabuskego Kreisa, Cottbus / Chóšebuz, 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 40 Wy evangelske zyrkwine Gmejny, dopomnecze ƀo na ƀwoje Džjeczi! [Napominanje serbskeho burskeho towarstwa w Bukecach k podpisanju peticije přečiwo dželenju cyrkwe a šule], Hochkirch / Bukey, [1848], 4 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 41 Dem Herrn Seminardirektor Johann Gottlieb Dreßler wünscht zu seinem 50. Geburtstage am 4. Oktober 1849 vom Herzen Glück J. E. Schmalzer / Knjezej seminarskemu direktarjej Janej Bohumišej Dresslerej přeje k jeho 50. narodnemu dnju 4. oktobra 1849 z wutroby wše zbožje J. E. Smoleř [Zbožopřejne wopismo], Bautzen / Budyšin, 1849, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 42 [Křćenski list za Ludmilu Bartkec wot jeje kmótruw Pfulowa, Imiš, Gudžina, Cyž / Taufbrief für Ludmila Bartkec von ihren Paten Pfulowa, Imiš, Gudžina, Cyž], Quatitz / Chwaćicy, 1849, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 43 Na wschjeh evangelsko-lutherskich Sserbow. [Próstwa wo pjenježnu podpěru za wudaće symbolskich / wjeruwusnajerskich knihow] Evangelskolutherske towarstwa, Budyschin: K. B. Hika

- MZb XXII 10 C, Nr. 44 Concert Bjesady 6. Oktobra 1852 [Programowe lopjeno /Programmblatt], 1852, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 45 Aufführung wendischer Gesangstücke am 17. October 1845 [Programmblatt], 1845, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 46 Für Auswanderer nach Australien [Werbebrief für einen Auswanderungs-Agenten in Bremen, geschrieben von Michael Deutscher aus Zschorna], 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 47 Jordan, Jan Pětr: Prospectus. Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft. [Ankündigung einer Publikation], Leipzig / Lipsk, 1842, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 48 Wendischer Verlag von Weller (Schlüssel) in Bautzen [Geschäftsanzeige], Bautzen / Budyšin, [1844], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 49 Erbe, E. W.: Aufruf. [Bitte um Subskription / Próstwa wo subskripciju] Evangelisch-lutherisches Lehrbuch für wendisch-deutsche Schulen / Evangelske-lutherske Wuczerske knihi sa ßerske-njemske Schulje, Hoyerswerda / Wojerecy, 1848, 4 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 50 Schneider, F.: An alle Freunde der slavischen Literatur, insbesondere an die hochwürdige Geistlichkeit, an die Herren Lehrer und an die Mitglieder der Maćica Serbska unsers lieben Wendenlandes! [Bitte um Subskription] Grammatik der wendischen Sprache nach dem Wittichenauer oder s. g. katholischen Dialecte, Wittichenau / Kulow, 1851, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 51 Potpißki na ten nowi Zaßnik [wot Panka]. [Předčišćany formular / Vordruck], [1852], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 52 Wosjewenje. [Próstwa wo subskripciju / Bitte um Subskription] Bibliska historija stareho a noweho sakonja, Bautzen / Budyšin, 1852, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 53 Towarstwo Sorabija w Lipsku wuzwoli z tutym k swojemu česnemu sobustawej knjeza ... [Předčišćany formular / Vordruck], Leipzig / Lipsk, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 54 Wudawarnja Tydzenskich Nowinow. ... Ssmoler / Expedition des wendischen Wochenblattes. ... Schmalers. [Wobchodowy nawěšk z wotewrjenskimi časami / Geschäftsanzeige], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 55 Wudawarnja Tydź. Nowinow budže hakhlej sa tydzeń tudy. [Wobchodowy nawěšk / Geschäftsanzeige], 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 56 Wudawarnja Tydžeńskich Nowinow a Sernički. [Wobchodowy nawěšk / Geschäftsanzeige], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 57 Jordan, Jan Pětr: Słowjenjo, Bratsja! [Namolwa k wobdźelenju na wšosłowjanskim kongresu w Prazy, tež za nic-austrijskich Słowjenjow], Jar. Pospíšil: Praha 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 58 Akcija wudawarnje Tydžeńskich Nowinow. 5 tolerjow / Actie der Expedition der Tydžeńske Nowiny. 5 Thaler, Bautzen / Budyšin, 1851, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 59 Sawdawk sa pecz toleř (5 tlr.), kotrež 8u Berbskim evangelskolutherskim towařstwam k wudaczu evangelskolutherskich wjeruwusnajerskich knihi we Berbskej ryczi poččene, Rachlau / Rachlow, Purschwitz / Poršicy, Siebitz (Göda) / Džiwočicy, Neschwitz / Njeswadčidlo, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 60 = Nr. 53
- MZb XXII 10 C, Nr. 61 Knjez Korla Jenč z Čornjowa pola Bukjec, gymnas. W Budyš. Staw 2. Rjadomnje Towařstwa Maćicy Serbskeje [Předčišćany formular / Vordruck], Bautzen / Budyšin, 1847, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 62 Caspar, Carl; Jordan, Jan Pětr: Eine neue Zeitschrift [Ankündigung der Zeitschrift] Slavische Centralblätter, J. Pospíšil, Prag / Praha, 1848, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 63 [Titulny wobraz a wumjenenja sa Woteberarjow] Domascha Kempenskeho schtwore Knihy wor Khodženja sa Khrystušom, 2 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 64 Schindler: Einladung zur Pränumeration zu einem wendischen Predigtbuche. [Próstwa wo subskripciju / Bitte um Subskription], Peitz / Picno, 1828, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 65 Rychtař, M.: Česzje dostojny knes sastojnski bratsel [Próstwa wo rozšěrjenje časopisa] Mišionski póboř, Klix / Klukš, 1853, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 66 [Pokładnica Maćicy Serbskeje]. [Předčišćany formular / Vordruck], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 67 [Rozpředanje časopisa a knihow Maćicy Serbskeje]. [Předčišćany formular / Vordruck], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 68 Luby Božidarko! Budź Serbam boži dar! To je wutrobne přečje Twojeho kmótra B. H. Imiša. W Budyšinje 15. Oktobra. 1848, 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 69 Schonung. Das Begehen dieses Gehölzes ist bei Pfändung u. gerichtlicher Bestrafung verboten. Nakedźbubranje. Khodženje po tutych kerkach je pschi czasanju a Budniskim khostanju sakasane. [Plakat], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 70 Verbotener Weg. Dieser Weg ist bei Pfändung und gerichtlicher Bestrafung verboten. Sakasany pucz. Tuton pucz je pschi czasanju a Budniskim khostanju sakasany. [Plakat], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 71 Die Oberlausitzer Wendische Predigergesellschaft in Leipzig ernennt hierdurch Herrn ... zu ihrem Ehrenmitgliede. Leipzig, am ... 18... [Předčišćany formular resp. pyšne wopismo / Vordruck einer Urkunde], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 72 Sserbski wustojny pczołar ... Wudaty wot Chrystiana Kulmana, ... W delnym Wujesdsi. [Wozjewjenje publikacije / Ankündigung einer Publikation], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 73 Imiš, Jaroměr Hendrich: Lubowany knes sastójnski bratse. [Próstwa wo rozšěrjenje] Bwoje na Berbskim mißionskim Bwedženju w hornym Wujesdži dzeržane prjedowanje, Uhyst / Horni Wujězd, [1858], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 74 1/4 punta woprawdziteho kwjetko-kanastra ... w Budyschini ... J. G. Klingst [Wobchodowy nawěšk / Geschäftsanzeige], Bautzen / Budyšin, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 75 Wozjewjenje za katholskich Serbow w Drježdźanach a wokolnosći. Serbske bože služby za podjanskich serbow budža so w léće 1895 dzeržeć: ... / Nachricht für die katholischen Wenden in Dresden und der Umgegend. Der Gottesdienst für die katholischen Wenden wird im Jahre 1859 abgehalten werden: ... [Plakat], 1859, 1 Blatt (2 Seiten)
- MZb XXII 10 C, Nr. 76 Njeschto dobre a rjane sa swonkomne a domjazne mißionstwo. [Nawěšk za serbske publikacije], Bautzen / Budyšin, Hoyerswerda / Wojerecy, [1860], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 77 Pola knihicźischčerja J. Kulmana w Wojerezach a pola J. E. Ssmolerja w Budyschini je k dóstaczu: ... [Nawěšk za serbske publikacije], Wojerecy: J. Kulman, Bautzen / Budyšin, Hoyerswerda / Wojerecy, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 78 Zeiler, Handrij; Kulman, Jan: Lubi Sserbja! [Wozjewjenje publikacije] Jan Huß aby Bweczene budž twoje meno, Wojerecy: J. Kulman, 1860, 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 79 Prospect. [Bitte um Subskription] Schilderungen aus der wendischen Lausitz von J. T. Mutschink und J. Kral, Bautzen: E. M. Monse [1861], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 80 [Předčišćany, njewupjelnjeny formular Budyskeho towarstwa Bjesada / Vordrucke des Bautzener Vereins Bjesada], Bautzen / Budyšin, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 81 Wysoko dostojny knježe! [Próstwa k wobdźelenju a składowanju dobrowólnych pjenježnych darow za postajenje přistojneho wopomnika njeboh Janej Michałej Budarjej na jeho rowje w Budestecach] Wubjerk za Budarjowy wopomnik, Bautzen / Budyšin, Großpostwitz / Budestecy, 1861, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 82 Wittig: Base fondamentale dello Sistema armonico-musicale della Linguistica Europea. Da Dre. Wittigio, Stiebitz / Ścijecy, 1855, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 83 Za serbski spěwanski swjedžen ... Generalne pruhi ... Lumirowy direktorium [Přeprošenje / Einladung], Bautzen/ Budyšin, 1861, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 84 Vocal-Concert, Mittwochs, den 13. November, im Saale des Schiesshauses ... [Programmblatt], Budissin: E. M. Monse [1861], 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 85 Serbske spěwanske towarstwo Lumir w Budyšinje pomjenuje hač najpodwólności Knjeni Marju Šusterowu, zwudowjenu kral. Saksku komornu spěwarku, dla jejnych zaslužbow wo serbski spěw za swój Čestny Sobustaw. W Budyšinje 12. septembra 1861 [Wopismo za čestny sobustaw / Ehrenmitgliedschaft], Bautzen / Budyšin, 1861, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 86 Serbske spěwanske towarstwo Lumir w Budyšinje pomjenuje hač najpodwólności Knježnu Klara Ther. Mathildu Stangec w Čornym Kholmcu, dla jejnych zaslužbow wo serbski spěw za swój Čestny Sobustaw. W Budyšinje 12. septembra 1861 [Wopismo za čestny sobustaw / Ehrenmitgliedschaft], Bautzen / Budyšin, Schwarzkollm / Čorny Chołmc, 1861, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 87 Serbske spěwanske towarstwo Lumir w Budyšinje pomjenuje hač najpodwólności Knjeza Jurja Morica Brósku, fararja w Křišowje, dla jeho zaslužbow wo serbski spěw za swój Čestny Sobustaw. W Budyšinje 12. septembra 1861 [Wopismo za čestny sobustaw / Ehrenmitgliedschaft], Bautzen / Budyšin, Buchholz (Krischa) / Křišow, 1861, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 88 Serbske spěwanske towarstwo Lumir w Budyšinje pomjenuje hač najpodwólności Knjeza K. Aug. Kocora, přenjeho wučerja, kantora a organista w Ketlicach, sławneho serbskeho komponista, dla jeho zaslužbow wo serbski spěw za swójeho Čestneho Direktora. W Budyšinje 9. oktobra 1861 [Wopismo za čestny sobustaw / Ehrenmitgliedschaft], Bautzen / Budyšin, Kittlitz / Ketlicy, 1861, 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 89 Serbske spěwanske towarstwo Lumir w Budyšinje pomjenuje hač najpodwólnišo Knjeza Handrija Seilerja, fararja w Łazu, sławneho serbskeho basnjerja, dla jeho zaslužbow wo serbski spěw za swój Čestny Sobustaw. W Budyšinje 9. oktobra 1861 [Wopismo za čestny sobustaw / Ehrenmitgliedschaft], Bautzen / Budyšin, Lohsa / Łaz, 1861, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 90 Serbske spěwanske towarstwo Lumir w Budyšinje pomjenuje hač najpodwólnišo Knjeza Jana Ludevita Lukesa sławneho českeho spěwarja w Praze, za swój Čestny Sobustaw. W Budyšinje 7. oktobra 1863 [Wopismo za čestny sobustaw / Ehrenmitgliedschaft], Bautzen / Budyšin, Praha, 1863, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 91 Porjad Bjesady 2. winowca 1862 [Programowe łopjeno za dźiwadlo a reje / Programmblatt], Budyšin: Donnerhak 1862, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 92 Pscheproschenjo, katolskim Serbam podate. [Załoženje towarstwa swjateju Cyrilla a Methoda, wuchadženje časopisa „Katholski Posol“, wustawki], Budyšin: Donnerhak 1863, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 93 K. Kulman, J. Kulman: Gustaf Adolf, aby Wumož naß wot teho sleho [Próstwa wo subskribciju / Bitte um Subskription], Wojerezy: J. Kulman, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 94 Pola knihicžischczerja J. Kulmana we Wojerezach a pola J. E. Ssmolerja a Pjecha w Budyschinje je k dostaczu: ... [Wobchodowy nawěšk / Geschäftsanzeige], Wojerezy: J. Kulman, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 95 Fiedleř, Korla Awgust: ... wulki serbski spěwanski swjedzeń [Přeprošenje / Einladung], Bautzen / Budyšin, 1863, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 96 Załožeński swjedzeń [Budyskeho towarstwa] Bjesady srjedu džen 30. měrca t. l. [Přeprošenje / Einladung], Bautzen / Budyšin, 1864, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 97 Zabawa w Bjesadze džen 3. nov. 1864 [Programowe łopjeno / Programmblatt], 1864, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 98 Próstwa wo wetsche wobdźjelenje na mišionstwi a wo wosjewenje tuteje próstwy / Serbske poboczne mišionske towarstwo, Bautzen / Budyšin, 1864, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 99 Swojemu česćedostojnemu předsyde Knjezej Korli Benjaminej Krokerej, cyrkwinskemu wučerjej w Sohlandze, k jeho 50-Lětnemu Zastojńskemu Jubileju, džen 6. měrca 1864, Serbjo lubijsko-wósporskeho wučerškeho towarstwa [Zbožopřejne wopismo / Glückwunschkunde], 1864, 1 Blatt

- MZb XXII 10 C, Nr. 100 Kopf, David Traugott: Měr buži s wami! [Wozjawjenje publikacije / Ankündigung einer Publikation] Nowy testament wó Berbskei Rezi , 1821, 1 Blatt
- [Abschlussnotiz] „Tute akty su zanknjene 7/6 1867. ... Jenč“
- MZb XXII 10 C, Nr. 101 Wysokodostojnemu knjezej knjezej Jakubej Wornačej, fararjej we Wotrowje, kanonikej tachantstwa S. Pětra w Budyšinje, atd. K 25lětnemu farańskemu jubileju IX. njedźelu po swjtakach 1863 najwutrobnišo a najpodwolnišo zbožo přeje Wotrowska wosada. [Zbožopřejne wopismo / Glückwunschkunde], Budyšin: E. M. Monse 1863, 1 Blatt
- MZb XXII 10 C, Nr. 102 Blidowy spěw k spěwanskemu swjedženju 9. oktobra 1861, Budyšin: L. A. Donnerhak 1861, 1 Blatt
[Original in der Mappe MZb XXII 12 B, Nr. 3]
- MZb XXII 10 C, Nr. 103 [Ankündigung einer Publikation / Wozjawjenje publikacije] Nowa Berska Postilla s Pschidwkom nowych Kyrlichow wot Christian Gottlob Hänicha ... a Jana Handrija Kaplerja, 1807, 1 (2) Blatt

Zbierki serbskeho pismowstwa.

Volum. III.^{a.}

Serbskije programmy, plakaty, dopisy a nawěštki.

Chromadžit K. A. Jenč.

Lapis ludy chromadjenych serbskich plakatow a dopisow.

1. Prošawa serbsk. biblijskeho tow. w Budyšinje wo pjenježne přinoški Lebow, 1820. [Lubjenski]
2. Worjewjenje madlenskich knihow woš Jana Lahady. 1831.
3. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers von Dr. Jordan 1841.
4. Worjewjenje nowego hudaša Trilowychi prijatkanskich knižkow, woš Šabiša. 1841.
5. Brief an die unvers. Buchhändler die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler Buchhändler. 1840.
6. Proclama toho zatorjenja (Reichela) k třěćemu wudaću Arndtowejje Parod. zahradki. 1841.
7. Brief an die unvers. Buchhändler die unvers. Buchhändler die unvers. Buchhändler Buchhändler. 1841.
8. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers von Dr. Jordan 1845.
9. Circulaire Reichells die unvers. Buchhändler die unvers. Buchhändler Buchhändler. 1840.
10. Worjewjenje noweho wudaća lutherowjeje postilje woš Reichela. 1841.
11. Worjewjenje noweho wudaća Bogatyrjeje šachasćina woš Reichela. 1846.
12. Worjewjenje noweho wudaća Thomasa a Kemysa woš Reichela. 1847.
13. Naxtaš serbskich knihow pola knihokupca Reichela. 1848.
14. Padsisanski list naš pšenički serbskeho ludu woš Smolenja. 1840.
15. Worjewjenje wudaća serbsk. pšeničkow woš Kaupla a Smolenja. 1840.
16. Worjewjenje a wustawki misionarskeho zjencenstwa w Wojenecach 1843. [Teiler fec.]
17. List kolektjera Schramma w Budyš. lätternju nastupacy. 1849. [Tisch, auctor]
18. Worjewjenje nowego hudaša serbskeho nowego testamenta woš Körnera w Chosoburw 1848.
19. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler. w. Janub. 1847.
20. Wustawki serbsk. ewangeloko lutherok. lowarstwa 1849.
21. Wustawki radwonskeho serbskeho burskeho lowarstwa. 1848.
22. Napominanje na Sobukrajnikow [Mittheilung] sejmokje wólby nastupace 1848. ad.
23. Napominanje na brambarskich wurwolencow sejmokje wólby nastupace woš [Föhler] 1849.
24. Wustawki bursk. tow. k chromadnemu njesenju wohnjoweho njerboža. 1849.
25. ~~Wustawki~~ přeprašenje k stajanskemu zjezdju w Praze. 1848.
26. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler in Prag. 1848.
27. Jano kralajokje slovo. 1849.
28. Tym serbskim bratřam dla hurwoljenja deputinow 1849.
29. Programm wurwolencam 8 wurwalenskjeho wokneja. 1849.
30. Programm wurwolencam 9. wurwal. wokneja 1849.
31. Programm wurwolencam 10. wurwal. wokneja 1849.
32. Programm wurwolencam 11. wurwal. wokneja 1849.
33. Programm für die unvers. Buchhändler die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler in Budyen 1849.
34. Buchhändler für die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler.
35. Buchhändler für die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler.
36. Buchhändler für die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler.
37. Buchhändler für die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler.
38. Palisirske měnjnje adwokaty Kockrenja. 1848. [pretoř. Kand. Schmid].
39. Slowo serbskich hucabnikow chošabuskjeje křezcy k swojim serbskim gmejnam 1848.
40. Napominanje serbsk. bursk. tow. w Buxjecach k podpisanju pelicokje přećiwu dźelenju cynkurje a šulje. 1848.
41. Zboropřećje knjezej direktanej Dneslenej woš Smolenja 1849.
42. Křćenski list Ludmily Bankejer woš jeje kmótrow. 1849.
43. Worjewjenje wudaća symbolsk. knihow woš Jana Preuski. 1849.
44. Programm bjesadneho koncerta 1832. [auct. Mich. Cij].
45. Programm eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler 1845.
46. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler. 1848.
47. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler. w. Jordan 1842.
48. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler in Budyen 1845.
49. Buchhändlergünstig eines unvers. Buchhändlers die unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler für unvers. Buchhändler Buchhändler Buchhändler Buchhändler in Prag 1848.

Teile.

50. Kátholicko-školní list pro nírn. univ. univ. Gymn. u. Kapl. Schneider. 1851.
51. Pápisník na ten nový časník wot Panku 1852.
52. Wozjewjenje noweho wudača biblijskich historijow. 1852.
53. Česny diplom towarstwa Sorabije w Lipsku. 1850. [stud. Jenč.]
54. Plakat nastupacy expedicionski čas wudawannje tydženski. Nowinow 1851. [Smoler']
55. Plakat nastupacy walewjenje wudawannje tydž. Now. 1851. [Smoler']
56. Plakat nastupacy wudawannje tydženskich Nowinow 1851. [Smoler']
57. Serbske přeprašenje na slowjanski kongres w Praty wot Dr. Jordana. 1848.
58. Antijew wudawannje tydženskich Nowinow w Budyš. wot Smolerja 1851.
59. Sawdawk ewang. luth. towarstwow za Šll. k wudawanju serbskich symbolskich, wěrowarnajerskich
60. Česny-diplom serbskeho tow. Sorabije w Lipsku. 1850. [stud. Jenč.]. [knižow. 1850. [land. Imiš].
61. Přistupny list Mačicy serbskeje. 1847. [Smoler']
62. Aukundigung des slavischen Enkelwörterbuchs von Dr. Jordan. 1848.
63. Verzeichnis der slavischen Wörterbücher von Dr. Jordan. 1848.
64. Einleitung zum slavischen Wörterbuch von Dr. Jordan. 1848.
65. List na serbske duchownstwo dla rozpřesčrnanja misionarskeho posla, wot. Rychlarija, diakona w Kluku. 1853.
66. Pominanske listki Mačicy serbskeje, wot kantora Pjekarja. 1852.
67. List mačičneho knihowonika na rozpředawarjow mačičnych knihow, wot Land. Imiša. 1848.
68. Křesćenski list Božidarkej Bartcy w Kwadicach wot Imiša. 1848.
69. } Znamy křesćenski wotobratny Angl. katolicki, dněty u. univ. 1852. v. Lüffw. Reichel.
70. }
71. Ehrendiplom der Ober-Sächsisch-wendischen Prediger-Gesellschaft zu Leipzig.
72. Wozjewjenje serbskeho pčatanja wot Kulmana 1856.
73. List Duch. Imiša na serbskich duchownych dla rozpředawanja jeho misionarskeho předowanja 1856.
74. Serbska wabwalca za tobat. (Či. w. Wójerecach.)
75. Wozjewjenje za katolskich Serbow w Dyrždžanach a wokolnosti, hdy budja 1859 serbske bože služby w Dyrždžanach k přelěpjenju na durje hrodoweje cirkwje w Dyrždžanach. (Wot Bukla.)
76. Namlad serbskich knihow pola Kulmana w Wójerecach 1860. (Wot Kulmana.)
77. Tehonunja wobšerňišišo hromadrestajany. 1860.
78. Programm wudače knižkow „Jan Hus“ nastupacy. 1860.
79. Prospekt der slavischen Wörterbücher von Dr. Jordan. 1860.
80. List bjesady serbskeje na jejne zwonkomne sobustawcy, jejny zatorženski bal nastupacy. (Smoler') 1861.
81. List wubjerka za Budanjowcy wopomnik, hromadjenje pjenjer nastupacy. (Wot aktwara Wehle 1861.)
82. Base fondamentale dello sistema armonico-musicale della lingua Slavica Europea dal Wittig. (Wot Dr. Wittiga, rođ. Serba ze Seje, 1855.) Jenoz započatki!
83. List Luměroweho d'nektorija na serbskich spěwarjow. 1861 (wot sem. wučerja Fiedlerja.)
84. Programm zum slavischen u. univ. Vocal-Concerte des Mod. Schuster. 15. Novbr. 1861.
85. } Česne diplomy „Luměra“ za knjeni Schusterow, knjeru Stange, knjeru Bröcku,
86. } knjeru Kocora, knjeru Seilerja. 1861. (Wot Fiedlerja.)
87. }
88. }
89. } Česny diplom „Luměra“ za knjera Lukasa z Prahi. 1863. (Wot Fiedlerja.)
90. } Česny diplom „Luměra“ za knjera Lukasa z Prahi. 1863. (Wot Fiedlerja.)
91. } Požad bjesady 2. woinowca 1862. [Rohwin Týrrohač. - přeni serbski „Yornazettel.“ 1862.
92. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu gudotr, wustřizny zotwornje now. P. Egwillow w Mufšow. (Wot Kónnika) 1862.
93. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
94. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
95. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
96. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
97. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
98. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
99. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]
100. } Připrosnja hrochalskeho Pěrowu. 1862. [Přetorženy wot Křižanaka Sawača w Budyš.]

Lubi Bratsja!

Wy sje we tych sijnzennych Dnjach, wjeszje k swojemu wulkemu Wefelu, widzili, so pschi tem njetsischem djiwnem Rospscheszeranju teje Biblije po znym Swjeczi, Was, hacj sje Wy runje jenosch jara maty Sbotk jeneho junu wulkeho Luda, tola sabyli nejku. Sbratrowskej Luboszju je so to bibliste Towarstwo nascheho wotzneho Kraja w Drejdjanach, wot teho dobrocziweho wulkeho biblisteho Towarstwa we Londoni sbohatej Pomozy ktemu wobdarene, sa to starato, so bychu tejsch czi, kotsij bes Wami Zadanje po bozim Sslowi maja, Biblije dostali. Wy sje te same we jara tunich Penesach krydnjli, a samo czi, kotsij ku potne Penesy sa jenu Bibliju saptacjili, ku pschi tem tola Dobytk mjeli, dokelz by tajka Bersta Biblija, kaskuz sje Wy dostali, dyrbjat ju Knihow Kupz satozicz, wokoto czjoch Toler placzita. Wam samym pak je jara derje snajomne, so te Biblije, kotrej ku ton Nas czischczane a hizom rosdjzjelene, na jara wele Blafach ljedom Potojzjy tych samych dosahate ku, kotsij po nich zadachu, a wofebi je hischcze jara wele Khudnych bes Wami, kotsij maja wutrobne Zadanje po Bibliji, dotal pak hischcze janu dostacz nemozachu. Ljedom je to czeszene bibliste Towarstwo we Drejdjanach to shonito, da je wone hizom safo swolniwe, Biblije wBerstej Ryczi snowa czischczecz dacz, a ktemu hischcze wjazjy na dobo hacj ton posljeni Mol, so bes Wami, Nichto neby Rusu czerpit na tem Sslowi wjeczneho Ziwjenja. So wofebi dobrocziwe bibliste Towarstwo we Londoni je snoweho klubito, so chze ktemu wuzitnemu Skutku swofebnem Schenkowanjom kPomozy bycz. Ale se wschjem Prawom nadzija so Waschi Dobroczelo we Drejdjanach a we Zendzelskej, so budjecze tejsch Wy Njeschto ktemu pomhacz, so by mota ta Bersta Biblija, kiz budze snoweho czischczana, so safo tak tunjo, jako ta posljjenja, jeli mojno hischcze tunischo, wudzjelecj. Tehodla wobwroczimy so my tudj stej Proftwu na Was: Bercze Dzzel na tu tym rjannym Skutku a pomhajeze jon psches to, so po swojim Samozenju Njeschto wot Penes romadzi skladujecze, dokonecz. Wy sje husto wobpokasali, kak radzi Wy so po tej czjelnej Rusy swojich Bratrow horje berecze, nedyrbeli Wy so wele swolnawischo

po jich duchomnych Potrebnošsach horje bradž? Wam neje
 uestnajomne, kak wulzy wazna ta Biblija sa kojdeho Kšeszi-
 jana bycz dyrbi. Na kak waznym a wuzitnym Skutku bere-
 cje Wy po tajkim Džel, dny tejšch Wy tu samu bes sobu
 pschezo bole rospšeszeracz pomhacze! My so tehodla nadži-
 jemy, so so Nichto bes Wami wot teho wufanknycz nebudze.
 Szami Wy Słuzjomni, kiz schak Wy jewak tak wschelake
 Wobczejnoszje teho žiwjenja snez a wschelake Dawki k Eje-
 pschemu teho Kraja dawacz netrebacze, budjecze wjeszje po
 swojim Samoženju swolnitwje Nieshto ktutemu krašnemu
 Skutkej romadzi dacz, wofsebi dokelz tejšch Wy pschichodnje
 pschi Wudžjelenju tych Biblijow wobpomneni bycz dyrbicze.
 Kojdy Dar, nech je tak mały, hacz chze, kotryž Wy se
 swolnitwej Wutrobu kbozej Ejeszi a teho Blischeho Duschje
 Sbožnoszi sobu dželicz budjecze, budze sWefelom a swu-
 trobnym Džakom horje wsatn. Wy wjesze tu Radu nascheho
 Boha, kotraž ton najmenschi Wopor tych Kšudnych rada horje
 bere, bohacze žonuje a saplaczi. Schak chze won samu
 Ranku symneje Wodny, kotrejž Wy Hubennych wofschewicze,
 junu saplaczicz. Schak sam nasch Sbožnik wot tamneje
 khudeje Wudowny, kotraž dwje Scherpatzy do božeho Kšch-
 cja polozi, praji: Tu ta khuda Wudowa je wjazny položita,
 dnyli wschitzny, kotsiz steho, schtož jim je sbotkne, sklado-
 wachu. Schak su tejšch te wulke Schenkowanja, kotrejž sze
 Wy sŽendželstej kPomozny pschi Ežisheczenju šersteje Biblije
 dostali, sweczeho stajkich małych Darow tych Kšudnych sro-
 madžowane. Ežincze tehodla po tem rjanem Snamenju tych
 Kšudnych we druhich Krajach a dawajcze Kojdy, sa tem jako
 jemu Boh swoje Dary wudžjelit je, ktutemu Žonowanja
 polnemu Skutku, kotryž kbozej Ejeszi a kSbožnoszi Waschich
 Bratrow snowa satoženy bycz dyrbi. Wefeteho Dawarja
 lubuje Boh! A Nada, Nada wot Boha na wschittkich, kotsiz
 su ktemu pomozni, so tejšch bes nami to Słowo Křystuřowe
 bohacze bydli we wschej Mudroszi a ton Kraj polny budze
 teho Posnacza teho Knesa nascheho Boha a Jesuřa Křystuřa,
 nascheho Sbožnika!

To šerste bibliske Towarstwo we Budeschini
 na Porucznoř teho Sachsonškeho bibliskeho
 Towarstwa we Dřeždžanach.

*Ta sama papjerna je so tež za prusnich Šerbow
 čičata wot pomocneho bibliskeho tow. w Žorelcu
 na poručnosć pruskeho bibl. tow. w Berlini.*

N. 2.

Wobošeje Čješje derje dostojni,
Lubowani Bratsja a Pastyrjo!

Wele Strowja a Sboza najprjotzy.

Dokelž te hač dotal snajomne modlerske Knizki tych Sserbow wujschle su, a tym Potrebnošjam tych Duschow naschich serbskich Sobubratrow skoro wjazy došahacž nochzedža, da sym ja sebi prjotkwal, wot 5teho Juniusea jene nowe modlerske Knizki czischczecž dacz, tak so bychu prjenim Tydženju Augusta wudawane bydž moše. Wone su po Nječim Pšehoženje tych Modlitwow stych nowych Budyschinskich Spjewarskich, a po Nječim Płod mojeho Sposnacja a Džeta. Dokelž pak ja ne wjem, kak wele tych samych moše trebanych byč a ta Wjez jara penezna je, da proschu ja Was, lubowani Bratsja we Krystuša, so byschče na prjenej ljeschej Nedželi swojim Pošlucharjam a Pastwi Porucženym to sjewili:

so ton Duchomny w Wochosach, Jan Lahoda, jene nowe serbske modlerske Knizki czischczecž dawaj, kotrej pschi Spoczatku Augusta wudawane budža, schtuž chze žane mjecž, ma sebi težame pola swojeho Duchomneho samojcž a jenu Polojzu, z Sslieborny smolom na nje predy saptacžicž, ta druha Polojza budže pschi Wotholowanju tych Knihow pšacžena. Wone budža njedže 6 — 8 Bogentow bylne, jasneho Pišma, a sa Nort hižom wjasane do Rukow date. Sa Roma- džerjow su kójžde 26te Knihy darmo.

Wy pak, lubowani Bratsja we Krystušu, chyli so wutrobnje prošecž dacz, a tu Wobczěžnosž na so wsacz, a chyli to prjenje Sromadženje tych Samojenjow hač 4temu Juniusej do Budyschina na teho Knesa Duchomneho Lubenskeho pošlacž. Ja pak wutrobnje proschu, so chyli to wjazy, dylžli jedyn Ras pschipowedžicž, a te Samojenja sromadžowacz hač do 6teje Nedžele po sw. Trojicy, a te pošliene Sromadženje tehorunja temu Knesej Duchomnemu Lubenskemu pschipošlacž; schtuž pak blischi Kladnosž kemni ma, chyl jo do mojeho Domu wotedacz. Sažo kójždej pscheczjelnej Sslužbi a Luboszi we Krystušu je hottowy.

Wochosach na 13ten Meje 1831.

Wasch

Ssobubratr pastyrškeho Hamta
Jan Lahoda,
Duchomny.

*W Kholmje namrat,
Juni*

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs, but the characters are too light and blurry to transcribe accurately.

Ankündigung

einer neuen

Wendisch-Serbischen Zeitschrift.

Das Serbische Volk ist, in Folge der untergeordneten Stellung, welche es seit Jahrtausenden einnahm, und einer Reihe anderer Unglücksfälle, welche die schwere Hand des Schicksals über dasselbe verhängte, in seiner geistigen Bildung und Entwicklung hinter seinen Nachbarn allerdings zurückgeblieben. Zwar standen von Zeit zu Zeit Männer auf, welche sich des Verlassenen annahmen, aber ihre Bemühungen blieben ohne bedeutende Folgen, denn sie waren zu wenig durchgreifend. Erst seit den letzten Decennien scheint auch für die Serben ein schöneres Morgenroth aufdämmern zu wollen. Der Hochsinn unserer liberalen Regierung brach das Joch des tausendjährigen Feudalismus, und mit ihm sank so manche Bürde, welche das Serbische Volk niederdrückte. Mit größerem Ernste fing man nun auch an, für die Erziehung desselben durch Schulen und Anstellung fähiger, seiner Sprache kundiger Lehrer zu sorgen. In Folge dessen schlossen sich die Geistlichen und Lehrer, so wie manche andere edle Männer unter den Serben, immer mehr und mehr an einander an; die Jugend fing an sich zu begeistern für der Väter alte Sitte und heiliges Erbe, und überall erwachte ein Interesse und eine Liebe für mein Volk, wie sie Niemand erwartet hatte.

Unter diesen Umständen entwickelte sich bei den Gebildeten desselben allmählig die Ueberzeugung, daß eine Zeitschrift, an der verschiedene Männer arbeiten, deren Mannichfaltigkeit für jeden Stand, jedes Alter etwas Anziehendes zu bieten wisse, welche endlich auch durch ihr regelmäßiges Erscheinen bei Allen sich Zugang erzwingt, die sich für solche Dinge interessieren wollen, daß eine solche Zeitschrift besonders hier wirksam sein müsse, wo so wenig einzelne Bücher dem Geschmacke des ganzen Volkes und sonstigen Kennern seiner Sprache zusagen, wo es so außerordentlich schwer hält, selbst die wenigen unter ihm zu verbreiten, daß eine wendische Zeitschrift überhaupt ein wahres Bedürfnis ist. Daher vereinigten sich denn Mehrere, um das Erscheinen einer solchen zu Stande zu bringen, und fordern nun durch mich Unterzeichneten, der ich mich zur Redaktion entschlossen, im Namen der guten Sache, alle Gebildeteren unserer Nation, besonders aber die Herren Geistlichen und Schullehrer der Lausitz auf, mit uns sich zu vereinigen und nach Kräften beizutragen, damit das erhabene Ziel unsers Strebens, die

N. 3.

Bildung und Veredlung unsers Volks, so viel als möglich befördert werde. Sie stehen ja mit ihm in ununterbrochenem Verkehr, Sie werden daher am meisten für die Verbreitung der Zeitschrift wirken können. Sie kennen mein Volk am besten und wissen mehr als jeder Andere, was seinem Geschmacke zusagt; Sie werden mir also die interessantesten Beiträge zu liefern im Stande sein. Auf Ihre Unterstützung glaube ich daher am meisten rechnen zu dürfen, denn es gilt ja, unser Volk geistig und moralisch zu heben, und da wird Niemand von Ihnen seine Beihülfe mangeln lassen.

Was nun den Inhalt dieses, mit hoher Concession herauszugebenden, Blattes anbelangt, so wird im Allgemeinen Alles aufgenommen, was den Verstand bilden und das Herz veredeln kann. Allerlei Aufsätze und Schilderungen von Gegenständen aus den Gebieten der Geographie, Ethnographie, Weltgeschichte, selbst der Natur- und anderer Wissenschaften, dann kurze harmlose Erzählungen, kleine Novellen, scherzhafte Skizzen und dergleichen; beiläufig auch die Sagen, Legenden, Fabeln und Märchen, wie sie im Munde des Volks circuliren — dieses bildet den Hauptinhalt der Zeitschrift. Mit diesen prosaischen Artikeln sollen kleinere und größere Dichtungen jeder Art abwechseln wie auch eine Reihe von neuen Liedern sammt ihren Melodien mitgetheilt werden, damit die Volksschullehrer sich in den Stand gesetzt sehen, die Jugend auch im neueren Gesange zu üben. Denn das halte ich für das beste Mittel, der Fluth von unzüchtigen deutschen Liedern wirksam entgegen zu treten, welche, unsere alten Nationalweisen verdrängend, die Serbische Heimath zu überschwemmen droht. Endlich wird jede Nummer einen umfassenderen Artikel aus der Geschichte der Gegenwart enthalten. Ueberdies sollen regelmäßig alle neu erscheinenden serbischen, so wie die für unser Volk wichtigeren deutschen Schriften angezeigt und ohne Parteilichkeit näher gewürdigt werden. Die Beilage bringt verschiedene Anzeigen und Ankündigungen, wie sie in ähnlichen Blättern gewöhnlich sind.

Die Zeitschrift beginnt mit dem 1. Januar 1842 und erscheint im Verlage der Beller'schen Buchhandlung, G. Schlüssel, an welche man auch alle Zusendungen, Aufträge und Anfragen richten wolle. Der Jahrgang von 52 Nummern in 8vo auf gutem Papier kostet 1 Thaler, jede einzelne Nummer — vorläufig einen halben Bogen stark — 8 Pfennige. Probenummern sollen in kurzem zur Ansicht bereit liegen.

Budissin, am 1. November 1841.

J. W. Jordan,

Verfasser der Grammatik der wendisch-serbischen Sprache.

Druck von E. G. Hiecke in Bautzen.

Bohim bohgabojasnim ěerskim Lužam

Měr a Gnadu wot Bohga!

Ten ěerski Lud jo pscheze ako bohgabojasni ěe hopokasal, a k tomu bohžemu Sslowu Luboscž a togodla sa tim bohžim Pišmom Požedańe mėl. K ěěpschem a k Roswuzowanu tich ěerskich Luži jo togodla to bohže Pišmo schischczane hordowalo; teje Rownosczji tesch schakorake druge Kniigli, kotarež wó ěerskej Rězi wó tom bohžem Sslowe roswuzuju.

Wot tich Kniiglow, kenz to ziste bohže Sslowo huze a togodla sa kuzdi kschischczianski Dom notne ěu, něsu pak žane lěpsche, ako

te Niederlausizke-ěerske

Prátkárske = Kniigli

wot něbogege Prátkára Frika wó Choschobusu.

Wono jo jano dobre a wjašele Snamě teje Bohgabojasnosczji tich ěerskich Luži, až te ěame Prátkárske Kniigli něsu wó tich ěerskich Ssach sabute; jo wono ěe hopokajo tam a how jano nowe Požedańe sa timi ěamimi Kniiglami wot Frika, tak až ten Pschiaschel togo bohžego Sslowa wó takem Požedańu jano to Gorejšchoižene janogo nowego bohžego Žuweńa pschi tomu ěerskemu Ludu wizesch možo.

Te Prátkárske Kniigli wot Frika něhorduju pak niži wěz k Pschedawanu namakane. Togodla deje net wot nowego schischczane hordowasch, katara Wěz bužo wot Sábischa wó Grodku hobstarana hordowasch. Schikne bohgabojasne ěerske Luže horduju neto tuder pschošene, abu woni, gaž te ěame Prátkárske Kniigli wot Frika měsch kšcheze, ěe sawzaša melowali, daschi jo pschi Sábischa wó Grodku, abó pschi jich ěarařow abó Schulařow, kotarež tak dobre budu, tu Wěz dalej hobstarasch. Pscheto jano tak možo ta Wěz wdnhuwáhžena hordowasch, abu te ěame Kniigli wot nowego schischczane hordowali, gaž ěe jich doscz k tomu melduju, abu

*Z dolnej Lužicy sobupřinyest
Fric.*

je kupowali. Te Prátkárske Kniigli budu ned hufesane janomu kuzde
pšhipošlane hordowasch, a nebudu huschej 1 Thlr. 10 gGr. pwaschesa.
Chtož pač posdzej se meldujo, a se ned ten predni Ras nejo napišasch
dal, tomu namžo wono tuńej ak sa 1 Thlr. 16 gGr. wostawjone hordowasch.

Hokowo tich Zatschow nich Šwežeńow pšichodnego Leta budu te Kniigli
moz wóndawane hordowasch, a budu přetku, Pšpominanu na togo wot
tich šerskich Luži zesczenego Prátkare Fřisa, s'jogo Bildu hupuschnone
hordowasch.

Bohg daj takemu Statkóju jano gluzne Wónwáhžene, a schim šerskim
Lužam Gluku a Žognowane.

Grodku wó Augustu 1841.

C. F. Šabisch.

Tak ako to how folgjuze Prátkowane schischežane jo, tak budu
teke te zelle Kniigli schischežane busch.

N a j n o w n i š w e ž e ň i.

Schogomozni a smilni Kněš, tú weliki Bohg nebá a teje semě! tú
dajosch nam schakorake dobroti bogasche huzúwasch. Rascho šeme šmú
mu na nazeju hušeli, a neto šmú mú pšes twojo žognowane tu trajdu
nutschženeli. Sa taku twoju gnadu a smilnosč mú se tebe hutschobne
žekujomú; a pšošimú schi ponúžne, hobswarnuj nam nascho sgomazene
wó tich brožnach a na tich žurlach, tak dere pšed tim lubim hogňom,
ako teke pšed slimi lužimi a pšed winikami. Daj pač teke gnadu, abú
mú schykno to šame Ptwojej zesczi naložili, a Pnaschej a togo blishego
potróbnosčzi jo pšhawě huzúwasch mogli. Daj, abú pscheze pilne šeli,
niž pač na to schelo, ale na togo Duchu; a gaž jaden rahš na tom
šudnem dnu te pšhawě welike žni se budu chopišch, ga daj teke naš ako
dobru pšenižu do twojich brožnow togo nebá a nimerneho wášela spora-
nich hordowasch, Jesu Krysta dla. Amen!

Ew. Hohehrwürden

hatte ich die Ehre bereits unterm 22. v. Mts. zu schreiben. Da ich nun bis Heute hierauf noch ohne Ihre geehrten Nachrichten geblieben bin, so erlaube ich mir hiermit Ihnen umstehend die Copie jenes Circulars nochmals zu behändigen, da ich nicht bestimmt wissen kann, ob dasselbe (da es nicht mittelst Expressen abgegangen ist) auch prompt in Ihre werthen Hände gekommen ist.

Diesemächst erlaube ich mir hiermit Ew. Hohehrwürden wiederholt ganz ergebenst zu bitten, Ihre Parochianen **recht bald** von meinem Unternehmen, wenn es nicht schon geschehen seyn sollte (nach Art des beifolgenden Proclama) zu unterrichten. Zugleich bemerke ich noch, daß ich den ursprünglich bestimmten Termin (nach welchem der Subscriptionspreis von 16 Groschen nur bis Ende November wahren sollte), auf mehrfach ergangene Wünsche, bis Ende die se s Jahres zu verlängern entschlossen bin.

Die günstigen Nachrichten, die mir übrigens von einigen der Herren Geistlichen zugegangen sind, lassen mich hoffen, daß das Unternehmen gelingen wird, wenn nämlich sämtliche Herren Geistliche, und namentlich auch Sie, sich für die **gute Sache** gütigst verwenden.

Zu diesem Ende würde ich es ganz besonders dankbar erkennen, wenn Sie die Abkündigung nicht nur in Kurzem noch mals, sondern auch vor dem Ende des Jahres noch einigemale wiederholten, damit Ihre Parochianen davon unterrichtet bleiben und sich bis zu dem verlängerten Termine zu Bestellungen entschließen können. Nur durch eine **recht zahlreiche** Theilnahme wird es möglich werden, das kostspielige Werk in's Leben zu rufen; deshalb bittet wiederholt um Ihre gütige Mitwirkung

Ew. Hohehrwürden

ganz ergebenster

J. A. Meichel,
Buchhändler.

Baßen, am 7. Novbr. 1840.

1784

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

1784

N^o.

Circulair.

Sw. Hohehrwürden

erlaube ich mir hierdurch die ergebenste Anzeige zu machen, daß ich, vielfachen Aufforderungen zu genügen und einem längst gefühlten Bedürfniß abzuhelpfen, entschlossen bin, eine **neue un-**
veränderte aber möglichst **sprach- und satzfehlerfreie Ausgabe** des unter der wendischen Bevölkerung so allgemein beliebten und geschätzten Andachtsbuches:

Arnd's Paradiesgärtlein

in wendischer Sprache, zu veranstalten. Daß das Bedürfniß einer **neuen Auflage** wirklich vorhanden, hat mich nicht nur meine mehrjährige Praxis gelehrt, in welcher oftmals Nachfrage nach diesem geschätzten Werke gewesen, sondern auch der hohe Preis von **ein und einen halben Thaler** pr. Exemplar, welcher für einige noch vorhandene Exemplare gefordert wird, dieses vollkommen bestätigt. Nur indessen aber doch einigermaßen eine kleine Uebersicht zu erlangen, in wie weit sich bei diesem kostspieligen Unternehmen auf die theilweisen Druckkosten kommen lassen dürfte, bin ich so frei Sw. Hohehrwürden gütige Mitwirkung in so fern zu beanspruchen, als ich Sie hierdurch so gehorsamst als ergebenst ersucht haben wollte, Ihre Pfarrkinder von meinem Unternehmen **recht bald** auf geeignete Weise (vielleicht durch Abkündigung von der Kanzel, wenn irgend möglich schon **nächsten Sonntag**) gütigst zu unterrichten und von denselben gütigst Bestellungen anzunehmen, wenn Ihnen das Letztere nicht etwa zu mühevoll erscheinen dürfte. Die letzte Auflage dieses Werkes faßt 38 Druckbogen und wird gegenwärtig für ein solches Exemplar **ein und ein halber Thaler** gefordert.

Wenn ich nun den Preis auf **sechzehn Groschen pr. Exemplar** stelle, so wird dieses Buch hoffentlich einem **Jeden** leicht käuflich werden und der Preis im Verhältnisse zu andern Büchern, welche im Buchhandel kommen, gewiß **äußerst billig** sein. Haben Sie nur die Gewogenheit, Ihre Parochie **recht bald** von meinem Unternehmen in Kenntniß zu setzen und gütigst Bestellungen anzunehmen, dabei aber zugleich zu bemerken, daß der Druck **unverweilt** beginnen würde, so wie ich nur so viele Bestellungen in Händen hätte, daß die Druckkosten **theilweise** gedeckt sind, daß ferner der Preis von sechzehn Groschen nur für **dieserigen** gilt, welche entweder **sofort** oder bis **längstens Ende November d. J.** ihre Bestellungen gemacht haben, und daß nach dieser Zeit der Ladenpreis von zwanzig Groschen **unwiderruflich** eintreten wird.

Für Ihre Mühwaltung bin ich so frei Ihnen auf zwölf Exemplare ein **Freiexemplar** zu offeriren, wenn Sie Sich den Bestellungen Ihrer Parochianen gütigst unterziehen wollen.

Sollten Sie Sich aber damit nicht befassen wollen, so bitte ich doch **recht dringend**, für die **baldige** Bekanntmachung geneigtest Sorge zu tragen und Ihrer Gemeinde und Parochie zu eröffnen, daß sie sich mit ihren Bestellungen **direct** an mich oder den Schullehrer Ihres Orts wenden möchten.

Von Ihrer Güte hoffe und erwarte ich, daß Sie meine vorstehend ausgesprochenen Wünsche gütigst erfüllen, Ihre Parochie zu **recht baldigen** Bestellungen ermuntern und von dem Erfolge ehemöglichst eine vorläufige Notiz geben werden

Em. Hohehrwürden

ganz ergebenen

Bauzen, am 22. October 1840.

J. M. Meichel,

Buchhändler.

N. S. Der Preis von 16 Groschen versteht sich für das **rohe** Exemplar, doch besorge ich auch **gute** und **dauerhafte** Einbände nach Art des Halbfranzbandes zu 4 Groschen, **ganz Leder** mit **Schloß** zu 6 Groschen.

D. O.

Proclama.

Waschej tscheskianstej Luboszi je tsjewanju, so ja sebi Knes Reichel Knihowkupz we Mjeszi Budeschini prijotkwsak, te woszebne a rjane, njett pak jara zadne modlerske Knih:

Urndowu Paradisfarodku

we serbskej Ryczi snowa wotczischczecj dacj, a su jemu teje Ryczje swjedomni Muzojo ktemu swoju Pomoz flubili. Dokelz pak ktajkemu Prijotkwsaczju Sakozj fluscha, da by won rady wedzil, hacj so tej Zadanje po tajkich krosnych Knihach bez Sserbami namaka. Cziskami, kiz po tulych rjanych Modlerskich Zadanje maju, dzej sa kojzde Potrechenje we Ziwenu Troscht a Spokojenja namakaju, chzyli sebi tehodla tesame pola me samojicj.

Neswjafane dyrbja bycj sa Schjesnak, tola jenoj sa tych, kiz sebi je knajdljeschemu hacj do noweho Ljeta pola me aby teho Knihowkupza samoja. Posdsischo budza 20 Ssljebornow placjicj. — Dobre a twerde Swjaski do pol Kozje sa 4 Gr., do zykej Kozje se Sawniczku sa Nort budza tej sobu wosche teho wobstarane. Chzyli tehodla czi Samozerjo smolom sjewicz, hacj je swjafane aby neswjafane mjecz sechzedza. —

Dokelz tute krasne, woszebne modlerske Knih tak zadne su, so stare 3 Norty a Toler placza, nowe pak wjazy kdostaczu nejsu, da so ton Sakozjer nadzije, so budze sebi je jich pirknje wele samojicj. Czischczane budza tak ruczje, hacj so pokasowacz budze, so so te nakozene Kosty placza.

w Smilnej namkat. Jui

1815010

1010

1010

Inf. 27 Novbr 1841.

N. 7.

Gw. Hohehrwürden

hatten die Güte sich im vorigen Jahre für die neue Auflage des Paradiesgärtleins zu interessiren und mir s. Z. die darauf eingegangenen Bestellungen zu behändigen, wofür ich Ihnen hiermit meinen ganz ergebensten Dank darbringe. Nachdem nun die ziemlich zahlreichen Aufträge auf dieses geschätzte Buch mich in den Stand gesetzt haben, das gute Werk zum Druck zu bringen, so daß es in diesem Augenblick in einer neuen, und wie ich hoffe bessern und schönern Form und Materie als früher, ausgegeben werden kann, bin ich neuerlich von mehreren Seiten aufgefordert worden, wenn irgend möglich, auch von der hochgeschätzten

Lutherschen Haus-Postille

eine neue Auflage in wendischer Sprache zu veranstalten, da solche so sehr rar und selten geworden sei.

Es ist dieses nun freilich ein sehr großes und zu gewagtes Unternehmen, als daß ich solches ohne die gütige Mitwirkung der verehrten Herren Geistlichen zu unternehmen vermöchte, da das Werk in seiner alten Auflage an circa 120 Bogen groß Quartformat umfaßt.

Nichts desto weniger bin ich durch die rege Theilnahme, welche die neue Auflage des Paradiesgärtleins gefunden hat, ermuthiget, der Hoffnung Raum zu geben, daß sich doch vielleicht eine Anzahl begüterter Wenden Ihrer Parochie entschließen möchten, das Unternehmen durch Subscription zu begünstigen und ins Leben zu rufen, was ich um so mehr hoffe, wenn sich Gw. Hohehrwürden auch hierfür interessiren und Bestellungen anzunehmen die Güte haben wollten.

Es ergethet demnächst hiermit die ganz ergebene Bitte an Sie, das beiliegende Proclama wiederum geneigtest recht bald, und wenn irgend möglich, schon nächsten Sonntag, und dann wiederholt noch einige Sonntage bis zum Schluß dieses Jahres von der Kanzel herab Ihrer Gemeinde zu verkündigen und auch sonst möglichst bekannt zu machen.

Damit aber diejenigen, so sich erst jetzt Arndts Paradiesgärtlein angeschafft haben, sich nicht vor einer neuen und größern Gelbtausgabe scheuen mögen, erlaube ich mir zu bemerken, daß ich auf dieses große Werk nicht mehr als nur Einen Thaler Vorausbezahlung verlange, und daß ferner dieses Werk, sollte es mit Gottes Hülfe zu Stande kommen, unter 1 bis 2 Jahren nicht fertig gedruckt werden kann, so daß also die Subscribenten erst ohngefähr Mitte oder Ende des Jahres 1843 die Exemplare empfangen würden, und auch dann erst den Restbetrag von 2 Thalern dafür zu zahlen hätten.

Da gegenwärtig alte Exemplare von Luthers Haus-Postille so gesucht sind, daß sie oft mit 5, 6 bis 7 Thalern auch darüber bezahlt werden, und selbst dafür nur höchst selten zu haben sind, so hoffe ich, wird ein Jeder gern und willig 3 Thaler für ein neues Exemplar (roh) geben und sich bei solch einem billigen Preise wohl so viele Theilnehmer finden, daß sich doch wenigstens etwa die größere Hälfte der Druck- und Herstellungskosten dadurch decken lassen werden. In diesem Falle würde ich dann mit Freuden ans Werk gehen und den Druck veranstalten, so wie für hübschen, deutlichen, auch möglichst correcten Druck Sorge tragen.

Um Sie übrigens für Ihre dießfalligen Müheleistungen nach Kräften zu entschädigen, bin ich bereit Ihnen bei Bestellungen auf

4	Exempl. Luther-Postillen	1	Exempl. Paradies-Gärtlein,
7	" " "	2	" " "
10	" " "	1	Exempl. Luther-Postille

als Freieremplare zu offeriren.

Von Ihrer Güte hoffe ich, daß Sie Sich, der guten Sache wegen, möglichst für diese Angelegenheit interessiren und verwenden, auch für die Bekanntmachung recht bald und wiederholentlich Sorge tragen und mich von deren Erfolg bis zum Schluß dieses, oder längstens Anfang des nächsten Jahres geneigtest unterrichten werden, damit ich eine Uebersicht der eingegangenen Bestellungen gewinnen und dann bald Vorkehrungen zur Anschaffung eines guten Papierses und neuer Schriften ic. treffen kann.

Ob schon übrigens der Ladenpreis der Postille später auf 4 Thlr. gestellt werden soll, so können Sie doch auch noch im Laufe des Monats Januar u. s. w. Bestellungen darauf zu 3 Thlr. annehmen.

Wie bei dem Paradiesgärtlein bin ich auch bereit, gute und dauerhafte Einbände zu besorgen, und zwar in starke Pappe mit Leder-Ecken und Rücken mit zwei Schloßchen für 10 gGr., in ganz Leder mit zwei Schloßchen für 16 gGr.

Sollten Sie Sich indessen nicht für dieses Werk interessiren wollen, so bitte ich ergebenst diesen Brief unverweilt an den Schullehrer Ihres Orts gefälligst einzuhandigen und diesen zu dem Weiterm gefälligst zu veranlassen.

Indem ich Ihnen diese wichtige Angelegenheit nochmals recht dringend ans Herz lege, empfehle ich mich Ihrem gütigen Wohlwollen und geneigtem Andenken auch bei Bedarf anderer literarischen Erscheinungen auf das angelegentlichste und zeichne mich mit der vollkommensten Hochachtung als

Gw. Hohehrwürden

ergebenster

F. A. Reichel.

Bauzen, im Novbr. 1841.

Das mitfolgende hat die Originalen bitte auf zu den, die alle für sich aufzubehalten

... die ... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...

Zusätze zu den ...

... die ... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...

... die ... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...

Zusätze zu den ...

... die ... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...

... die ... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...
... im ... Jahr ... die ...

Dr. ...
...

Dresden, den 10. Februar 1811.

N. 8.

Einladung zur Unterzeichnung

auf eine

deutsche Ausgabe des wendischen Religions- Lehrbuches:

Spoczatki kšesćizjanskeje Wuczby aby **Dr. M. Luthera** mały **Katechismus** wukładowany a se Schpruchami Božeho Pišma wobtwerdženy, kšesćej Metodofzi kšucitku, s Pokasowarjom na duchomne Kyruschowe Knihi wudaty wot **E. T. Jakuba**, ewangelškeho Prjedarja w Budeschini. 1843. (VIII. 128.)

Unsere evangelische Kirche besitzt an Luther's Katechismus ein köstliches Kleinod, dessen Werth bei längerem Gebrauche immer deutlicher vor Augen tritt. Seine Kürze in der Zusammenstellung der Hauptlehren des Christenthums und die körnige, kraftvolle Sprache in den Erklärungen derselben wird nächst seiner symbolischen Geltung diesem theuren Buche den Ruhm seiner, durch Jahrhunderte bewährten großen Brauchbarkeit auch für die Zukunft sichern, wenn man auch hie und da von der Anordnung des Lehrstoffes abzuweichen für zweckmäßig erachten sollte. Und wo dieser Katechismus, wie in unseren Königl. Sächs. evangelischen Volksschulen (nach §. 46 der Verordnung zum Schulgesetze), „als Grundlage eines geordneten Religionsunterrichts dienen muß,“ da ist auch dem Getriebe der Willkür und Meinungsverschiedenheit ein Damm und Ziel gesetzt. Da aber in demselben Manches zur Christenlehre Gehörige nicht unmittelbar und wörtlich vorgetragen wird, so ist bei Behandlung der christlichen Glaubens- und Sittenlehre in den Oberclassen und beim Confirmandenunterricht auch noch der Gebrauch eines besondern Religionsbuches gesetzlich nachgelassen.

Welch' eine reiche Auswahl jedoch die deutsche pädagogische Literatur in diesem Fache darbietet, so arm sind an derartigen Schriften die Wenden. Schon längst ist demnach von vielen wendischen Predigern und Schullehrern (besonders in größeren Pöarochien mit mehreren Schulen, in denen vielleicht keines der älteren Lehrbücher eingeführt ist), das Bedürfnis eines solchen neueren wendischen Leitfadens lebhaft empfunden und über dessen Abfassung Vieles verhandelt worden. Aber Niemand wollte sich der schwierigen und mühevollen Arbeit unterziehen. Da entschloß sich der Unterzeichnete, wenigstens zunächst zur Abhilfe des Bedürfnisses in seiner Pöarochie, die Bahn zu brechen. Und so entstand das oben erwähnte wendische Lehrbuch, in welchem die ganze christliche Heilslehre in möglichster Vollständigkeit, Kürze, Deutlichkeit und Uebersichtlichkeit nach den Hauptstücken des Katechismus also vorzutragen versucht

H. L. ...

wurde, daß die Hauptstücke den Worten nach erklärt, in ihrer biblischen Begründung dargelegt und durch etwa nöthige Zusätze und ausgedruckte oder nur citirte Sprüche schriftgemäß und nach den symbolischen Büchern unserer Kirche ergänzt würden.

Wie vielerlei Mängel nun auch diese erste, derartige wendische Arbeit neuerer Zeit an sich tragen mag, so ist dieselbe im Allgemeinen doch recht freundlich beurtheilt und auch schon in mehreren Parochien beim Schul- und Confirmationsunterrichte in Gebrauch genommen worden. Zwar trug die hohe Königl. Sächs. Kreisdirection allhier anfänglich Bedenken, die erbetene Genehmigung zur Einführung des Buches in hiesigen Schulen sofort zu ertheilen, weil dem wendischen Texte kein deutscher gegenüber stehe, wie es gesetzlich vorgeschrieben sei. Allein das hohe Königl. Sächs. Ministerium des Cultus und öffentlichen Unterrichtes hat auf erfolgte Berichterstattung, welcher eine deutsche Uebersetzung beigefügt werden mußte, nicht nur die Einführung des bloßen wendischen Textes gestattet, sondern auch erklärt, nicht abgeneigt zu sein, zu den Kosten einer anderweiten Ausgabe mit wendischem und deutschem Texte einen Beitrag zu verwilligen.

Da aber in einer, am 17. Mai d. J. allhier gehaltenen Conferenz die 17 anwesenden wendischen Herren Geistlichen insgesamt eine besondere deutsche Ausgabe zum Gebrauche in ihren Parochien für zweckmäßiger erachteten, und auch anderweitige Aufforderungen dazu sich wiederholten, so habe ich mich aus Liebe zur Sache und im Vertrauen auf die Hilfe des Herrn dermalen zur Veranstaltung einer solchen entschlossen. Dieselbe soll sich in Form und Materie der wendischen möglichst treu anschließen, aber doch viele Verbesserungen, besonders weit mehr ausgedruckte Sprüche, erhalten, um auch wendischen Kindern als deutsches Spruchbuch dienen zu können.

Der Druck beginnt, sobald ein Theil der Kosten durch Unterzeichnung gedeckt erscheint, und soll, wo möglich, vor Weihnachten l. J. beendet sein. Die verehrten Herren Geistlichen und Schullehrer, welche das Vorhaben freundlich unterstützen wollen, werden demnach hierdurch ergebens ersucht, ihren etwaigen gegenwärtigen Bedarf an solchen deutschen Katechismen längstens bis zu Michaelis bei mir gütigst anzuzeigen.

Gegen sofortige Bezahlung bei deren Abholung hoffe ich einzelne, festgebundene Exemplare à 6 Ngr. und in Parthien 12 Exempl. zu 2 Thlr. 6 Ngr.; 25 Exempl. zu 4 Thlr. 5 Ngr., und 50 Exempl. zu 7 Thlr. 15 Ngr. ablassen zu können. Zu gleichen Preisen können auch jeder Zeit wendische Exemplare bei mir bezogen werden. Die hiesigen Buchhändler und Buchbinder verkaufen sie etwas theurer.

B u d i s s i n, den 31. August 1843.

G. L. J a c o b,
Pastor zu St. Michael.

N 10.

P r o c l a m a.

Waschei Escheszianskej Luboszi mam sjewicz:

Dokelz je so bes ferskimi Wofadnymi Lubosz Božemu Słowu a kprawej Bohabojoszi psches to wopokasala, so su sebi jich niz malo te krasne a rjane modlerske Knihy: Arndtowu Paradis-Sarodku samojili, tak so takama niz jenož czischezana bycz mozesche, ale tež njett hotowa je, da je Salozer teje sameje, F. A. Reichel, Knihowpschedawar we Wjeszi Budyshini na Żadanje swele Bokow sem wobanknyl, tež

Lutherowu Domjazu Postilliju,

kiz je we naschim Czasku tak žadna a pyтана poczala bycz, so stara tež sa wele Penes jenož czechy je k dostaczu a nowa hijom dawno wjazy knamtanju neje, we nowym Budawku czischezecz dacz.

Ktajkemu waznemu Prjotkwsaczu pak fluscha wulki Salozk na Penesach sa Baperu, Czischczen e a. t. d. a duz by Salozer rady shonil, hacz so tež tak wulke Božadan e po tutych Knihach woprawdzi namaka, so by ton Salozk podarmo nebyl. Won nadzije so tehodla wot schittich tychsamych, kiz sebi tute lube a jara drohe Knihy nascheho Luthera kupicz zyli, so bychu sebi te same borsy a jeli možno, hischczen do noweho Ljeta pola swojeho Knesa Duchomneho aby pola teho Salozerja samojili. — Tak borsy hacz budze so pokasowacz, so je jich njescho hodne samojenych, budze so tež sawoczecz, na nich czischezecz. So bychu pak schizy cziskami, kiz su sebi haklej Arndtowu Paradis-Sarodku kupili, so nestrachowali, so jim tajke Kupowanje tak na Dobo pschindze, da budze tež kwedjenju czinene, so sebi Salozer wjazy hacz Toler predy wohn nezada, a so te Knihy do Ljeta aby do schjesz Bjertelow Ljeta na žane Waschnje hotowe bycz nemoža a so tak czi Samojerjo je haklej sa Ljeto aby dale wohn, dyz hotowe budza, doplaczicz maju.

Dyž da njett, kajž je koždemu suate,

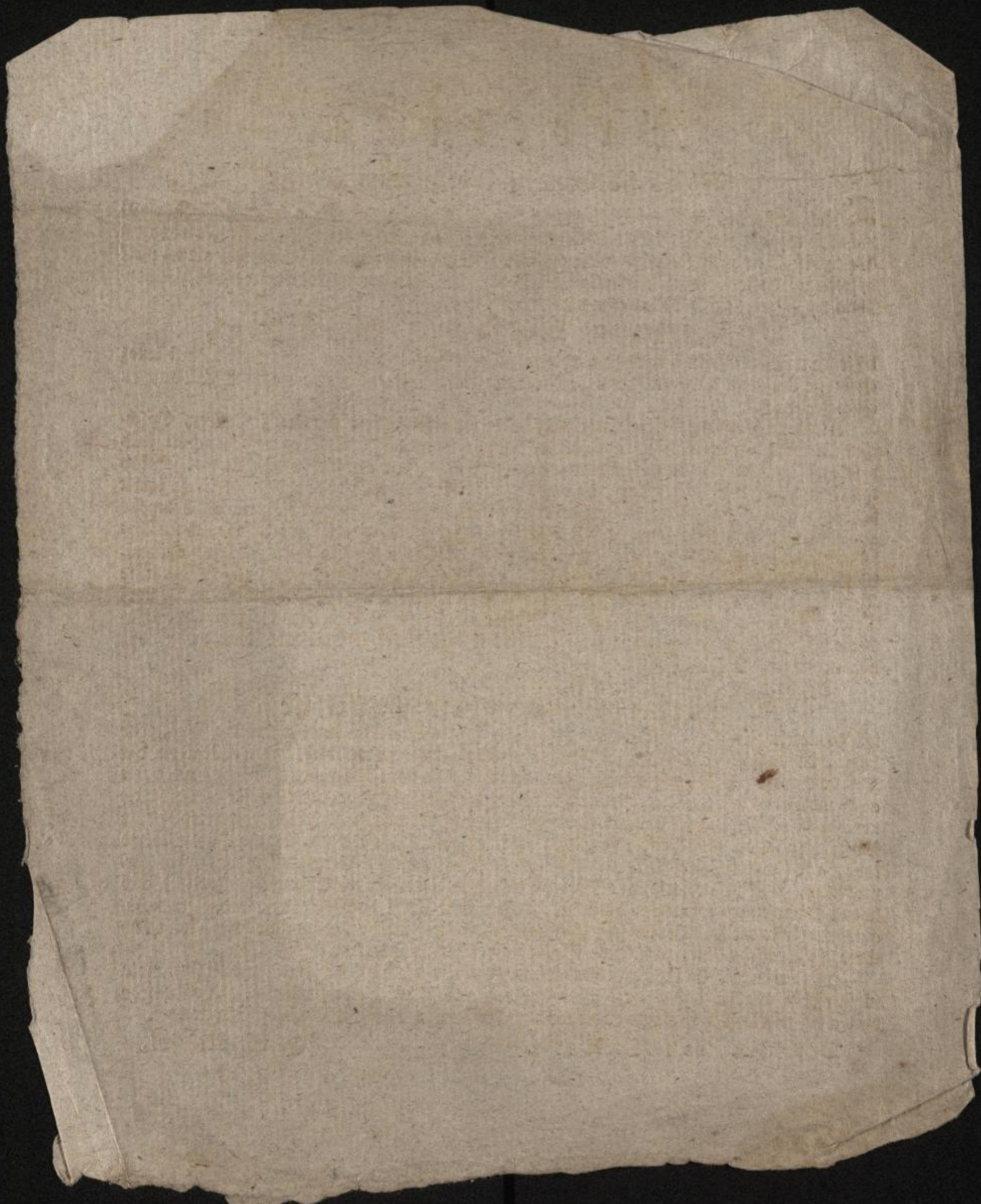
Lutherowe Domjaze Postillije

tak žadne su, so stare speczimi, scheszimi a se sydome Tolerjemi la droscho sawlaczene budza, da nadzije so Salozer, so budze koždny na tajke nowe Knihy rad a s Wefelom czi Tolerje wazicz. Pschitym flubi Salozer, so ze won so staracz sa dobru Baperu, rjane cziste a groyne Pišmo a sa nepschemjenene. Wotczischezjenje teje stareje domjazeje Postillije. Najskerje nemola so borsy sasjo tak dobra Skladnosz, kajž tudy podawacz, so bychu nowe Lutherowe Postillije sa tak tune Penesy k dostaczu byke, tehodla budze koždny, kiz ma Bože Słowo lubo, a ze swojim Dziejczom krasny Namjerk sawostajicz a tež te Penesy na to wazicz samože, proscheny, so by zyl sebi pjeknje s Czaskom te same samozicz, pschetoz nepschindzjeli njescho hodno Samojenjom romadzje, da so tute krasne stare Knihy do Czischezjenja podacz nemoža, a nestane so to njett, we posnischich Czaskach moło so najkerscho ljedom sasjo stacz a ton rjany Schaz sa Domjazu Nutyrnosz so po Czasku zyli snaschich Sserbow subicz.

Jeno cziskami, kiz sebi tutu Lutherowu Postilliju pleknje s Czaskom sa mojili su, moža su sa czi Tolerja dostacz, poszischo budze wona schtyri Tolerje placicz. Wasche teho dyrbja tež te Mena tych Samojerjow we tych krasnych Knihach sobu wotczischezane bycz.

Budeschini, na 16. Novbr. 1841.

F. A. Reichel.

Kwedzenje czińenje a Naproschowanje k Samojeńju.

M o j i l u b i S s e r b j o !

Dyž wam ja jow tu dobru Powjesz pschinesz možu, so Bozej Pomozu ta psched nje-
kotrymi Łjetami wotemne do Czischezjenja data

Lutherowa domjaza Postilla

njetko hotowa a we Pišmi a Payeri jara rjana je, da wam njetko saso jow sjewju, so ja na
žadanje dobrych a bohobojasnych Sserbow sa was tež ton jara waženy nebo

Bogazkeho Schazkaschczik

(kiz na kojdy Dzen we Łjeczi Schpruch a Schtuczku ma) snoweho wotezischczecz dacž sechžu,
dofelž ton prjeni Budawł tehošameho skoro pokupeny je. A dofelž ton stary Schazkaschczik
tajki, kajkiž njetko je, jara sskadneho Schtalta nima, da zu tym Kniham we tym nowym
Budawku, kiz njetk, dali Boh, wohnyschindž dyrbi, hinajschu Formu dacž a te Payerki
budža tajke wohladacz, kajkaž na druhej Stroni jena pokasana je. Ton nowy Budawł
budže potajkim tež renschi a swetschim Pišmom czischezany, hacž ton stary. Tola pak
dyrbu sesamošom prajicz, so, schtož to Wopschijeczje a tu Wuczbu tych Knihow na-
stupa, schitko we nich wostacz budže, kajkež je. Ale schtož to Wuprajenje teje Wuczby
a to Sestajenje tych Sstowow nastupa, da kojdy swjerny Łasowar tych Knihow wje, so
to Pschetozenje tu a tam kjetro neradzene je a tehodla jara Wuporedjenja treba.

Ja pak bych njetko rad wedzicz žyl, kak wele njedze tajkich nowych wuporedžanych Schaz-
kaschczikow czischezecz dacž možu. Tehodla mam ja na was, wy ferszy Kscheszijenjo, tu
Prostwu, so byschče sebi skerje a ljepe te Knihy pola me samojeli.

Dyrbeli pak njekotři wot was jara doloko wot tudy bydlicž a sa njekotre Medželje žaneje
Skladnosžje do Mjesta nemjecž a siami nuž pschindž nemož, da budže wjesžje wasch Knes
Duchomny aby Schrybar tak dobry, so wasche Samojenje horjewšacz a swaschim Menom
mi kwedzenju czińicz budže. Pschetož tež we tutech Knihach budža, kajž we tej Postilli so
stalo je, schitke Mena tych Samojerjow prjetku sobu wotezischczane, so bychu waschi Psche-
czeljo a Pschichodni widzicz moli, so tute Knihy wam lube byle su.

Hacz njetko runje ta Payera k tym nowym Kniham renscha a tež to Pišmo duschnische
a wetsche czischezane budže, da zu ka tola tym Samojerjam te Knihy jene sa 10 dobrych
Ssljebornow dacž. Tež zu jich njeschto na ljeyschu bjelischu Payeru czischezecz dacž,
wot kotrychž jene pot Tolerja płačicz budža. Tola pak budža tym, kiz sebi je wprawym
Časnu nesamoja a sebi je po Časnu kupicz zedža, tešame potom njekotre Ssljeborny droscho
pschedawane. Predyplacjenje njetk neje žadane, ale jeno Predyprajenje, schtu je mjecz je,
a to tak, so tež kojdy Samojer je potom, dyž wohnyschindu, wsacz dyrbi. Schtuž wot tych
Samojerjow te Knihy smolom swjasane budže mjecz sechžycz, ton nech to predy praji, dofelž
ja dobre Swjasli sa tuni Penes wobstaracz zu.

So tute nowe Schazkaschcziki rjane a duschne czischezane budža, sa to moža wam te
Knihy, kotrež hižom psches me czischezane macže, dobre byčž, skotrymiž sje spokojom byli.
Swesfelcže me tehodla stym, so mi wprawym Časnu prajicže, schtuž ton nowy Schazkaschczik
mjecz je. A nesapomucže tež tych na druhim Boku tuteje Payerki pomjenenych Knihow,
kotrež hižom we mojim Sasožku snoweho wotezischczane wohnyšischte su.

J. A. Reichel,

Knihowpschedawar a Knihowšakojer we Budyšini.

Rusy a na Poladanje je jow jedyn Bok teho Schazkaseczika wotezischezany, so byschezje wedzili, kajke Papyerki a kajke Pisimo ton nowy Budawek mjez budze. Ta Payera jeno budze bjelische a ljeyscha, hacz talej. Tez mozezje jow widziej, kak to Wyporedzenje czinene budze. Naporadzene Schtuczki budza po njemskim pschedzjelane a do ljeyscheho Rona stajene, kajz so na tym jow wotezischezany Boku stalo je. To Pscheladowanje tych Knihow a to Wyporedzenje a sibelom Pschedzjelanje tych Schtuc kow budze Kottowski Kues Duchomny, Jan Kilian, wobstaracz, wot kotrehoz wedziej mozezje, so te Knihy poslabicz nebudze.

12. Meje.

132

Neje, kak dolbo zesch ty me, tak pschezo sa-
pomicz? W. 13, 2. Bortse wotmolwenje: Moje
teiz Zona swojebo Djezija sabycz, so by so nesam-
lila na Esynu swojeho Ziwota? a bach by tehofa-
mebo sabyla, da ja tebe schat nechzu sabycz. Laj
do Kutow sym ja tebe sapikal, twoje Murje su
stajnje pschedemnu Zef. 49, 15. 16. 17. Ja was
nochzu Esyrotow wopuschiciz zc. Jan. 14, 18.
Ty by so molo spot Selom imi schitso Hubenswo
saproschiz, teiz Njeh so dat tak setriciz, cjobodla by
Davit jow stoziz? cjobodla by Boh tchatanju a tWob-
stajnoiz napominat, a kak by so mola Wjera a
Ejertliwiz woposacz? Wostiw sedjo moje Eiwel
lochyz wosoko a lobolo myllez, symy bycz a Murje
pschekatowaci, ale we wulkej Husy so stoni, kak Wu-
troba cjeperc. W. 30, 7. 8. Lon wnek pak nastola sejerzi.

Lof: Tak Boiz Esyn sam rickizaje zc.
Ty wuswolene Djezjo sy, we wulkej Husy namkam cje,
Etrwju mozej sapisane. Ja syminam schaf na tebe;
Ja nepuschizu cje, nepuschiz me; sy Djezjo lubowane.

Lof: Kak sbojny sym, dwj wotposuju zc.
Ja wjem, so nesymu sapomnery, ja seju wBozej Wutrobi,
Ewwoj Djezjel nam sBoha pschiminerenz; to mozho Ducha
spoloz.

Dwj Radziju seji wobarnuju a se on so Boku podczisnu,
Da so na Konz ja wjeslu.

Nech howrja Wjetry newedrowe, ja wjem, so Selowa
Jesugowe
Wschindz dyrba sswosnu Wukhodu.

Pschistajene Dopommenje.

Pola teho Wodpisaneho su njest telej berste Knihy snoweho sakozene a czishezane, kiz sa te jow
prajene Benesh pola nebo klostaczu su:

- 1) Lutherowa domjaza Postilla. Tashama je newjasana sa 3 Tolerje, do Rozje swjasana,
pak wnjatunischim Ewjassku sa 3 $\frac{1}{2}$ Tolerjow a wnjajljeschtm sa 4 $\frac{1}{2}$ Tolerjow. Na dobrej
bjelej Payeri teshame Knihy newjasane 4 Tolerje placza.
- 2) Arndtowa Paradiß. Sarodka. Tashama je newjasana sa 16 starych Scljebornow, do
Rozje wjasana pak sa 22 starych Scljebornow.
- 3) Rifodemusowe Knizki, aby Powestwo wo Ziwenu Jezom Khrysta, kotrej Rifodemus,
Rabbi a Woschi Zidowski, wopiska a t. d., swjasane sa 8 starych Scljebornow, seschite sa 6 stare Scljeb.
- 4) Lasowariske Knizki sa berstu Młodzinu wot J. G. Körniga, Duchomn., swjasane
sa 2 stare Scljeborny.
- 5) Wuczba wot Spoczatka teho Kscheszijanstwa aby krotke Roswuczenje wot
tych najnusnichich Wuczbow teho Kscheszijanstwa a t. d., romadu seschite sa 18 Nowych.
- 6) Trepena k Heli a Pucz do Paradißa. Dwoje nusne Wopommenje sa Kscheszijanow,
injetotrymi pschizischezany Rhyllschami wohndate wot Jana Kiliana, Duchomneho
w Kotezy, sa dwaj stare Scljeborny klostaczu.

J. A. Reichel.

Moji lubowani Sserbjo!

Kojž je Wam schickim derje wjedomne, sym so ja njekotre ljeta sem swjeru starał, so bych Wam te stare dobre a lubowane natwarjaze Knihje, kiž bjechu počzale žadne byč, čziščezecž dol a derje pscheladane na rjanej PAPERI sa tuni Penes do Rukow podal. Za spomnju tudy podla jenož nalutherowu Domjazu Postillu, narantowu Paradis, Sarodku, Nikodemusowe Knischki, a njekotre druhe mensche Pismiczka, kiž su zylje nowe, kajž tež ton zylje nedawno wotemne snowa do Czischczenja podaty Bogazkeho Schaskaschczik, kotryž febi jich hižom wele je samojilo. Wošebje chych Wam tudy podla sašo kwedzenju čzinicz, so sym febi dežho hižom prjotkwsal, tak rucžje hacž budže ton Schaskaschczik hotowy, Wam sašo jene jara dobre a wošobne Knihje wotczischczech dacz. Za mjenju te powščjem Sswjeczi snate, skoro dowščjeh Rycžow pscheložene rjane Knihje

Thomascha Kempisza wot Rhodjenja sa Krystuřom.

Tute krasne, wošebne Knihje su njedže wo pol Sta ljetach wjeszje njekotry sto tawsent krocž wotczischczechane we njemскеj Ryczi so powščjeh njemskich Krajach rospschjestrielo a su se swojej rjanej Wucžbu a Napominanjom wele tawsent Czlewekow swšeliko a natwariko.

Hacž dotal pał nejechu tute rjane Knihje we šerskej Ryczi sa ewangelškich Ršcheszjanow czischcchane. Dokelž chju ja njetk telej Knihje wot jeneho dobreho Sserba tež do šerskej Ryczi daczpscheložicz, so by tych dobrych Knihow wjazn bylo, (dokelž su wele starych zylje sajšchle) da mam ja Was njetk hižom na to kedžblimych čzinicz a Was prošycz, jeli febi Wy tež tute rjane Knihje kupicz chyli, febi je prawje borsy samojicz, so bych ja njedže steho widžil, wele mam jich czischczech dacz.

Dokelž su te Knihje hižom kjetro tołste a wulke, da tež nemoža tak borsy hotowe byč, rehodla netrebacze so Maczenja dla njetk staracz, ale febi je jenož samojicz, dokelž žane Predyščaczenje žadane nebudže. Ljeta a dlješchi Ččas može sajdž, predy dyžli tute rjane Knihje hotowe budža. Dokelž pał dyrbi so borsy to Czischczenje sa počecž, da bych ja rady wedžil, kał wele tajkich Knihow njedže trebanych budže, so bychu posošischo nesałnyte. We tej Nadžiji, so budže praj wele fromnych Duschow žadanje po tajkich dobrych Knihach mjecz a febi je praj bohacžje samojicz, chju ja tešame sa 20 nowych Ssljebornow wostajicz a Smjaski ktemu sa 5 aby tež sa 7½ ngl. wobstaracz. So byšcže smolom widžili, kajke te Knihje budža, dam Wam tudy Pruhu wotczischczech. Za so naržiju, so budža so Wam telej rjane modlerske Knihje derje spodobacz a winčuju, so byšcže febi je praj borsy pola me aby pola Wascheho Knesa Duchomneho aby Wucžerja samojili, so by so to dobre Džjelo borsy sapočecž možo. Wosche teho so nadžiju potym, jako sym sa Was hižom tojšchto dobrych Knihow snowa czischczech dal, so smjeječe do tobre Dowjerenje kemni, so budu Wam dobre a rjane Knihje do Rukow podacz. So bychu tež Waschi Pscheczjeljo a Pschichodni widžili, kał Wy fromni a bohabojasni še byli, budu tež we tych Knihach schitke tychšamych Mena wotczischczech dacz, kiž su febi je pola me samojili. Spočcži mi Boh Strowoš, a žiwenje, da myšlu febi Was we pschichodnych ljetach sašo snjekotrymi jara rjanymi Knihami swšelicž; bes tym poruczi Was Božej Nadži a Miłošti Wasch pscheczelnje dodany

J. A. N e i c h e l.

Wot Rhodjenja sa Krystusom.

Prjeni Staw.

Wot Rhodjenja sa Krystusom a Szpicza wschjeh Kniczomnoszjow Sswjeta.

1. Schtuz samnu dze, ton nebudze khdzicz we Szjemnoszi, praji ton Knies Jana 8, 12. To su Ssłowa Krystusowe, psches kotrez napominani budzemy, kak dyrbinmy sa jeho Ziwenjom a Sadzerzenjom sljedzicz, jeli chzemy prawje roshwjetleni a wot wscheje Ssleposzje teje Wutrobny wumozeni bydz. Tehodla dyrbi to nascha najwoscha Starosz bycz, to Ziwenje Jesom Krysta swjeru wopomnicz.

Krystusowa Wuczba pschetrechi wschje Wuczby tych Sswjatyh, a schtuz jeho Ducha ma, nameka we nej to potajene Manna. Ale husto so stane, so jich wele tez pschi Posluchanju na to Ewangelion malo Zadanja ponim czuja, dokelz Krystusoweho Ducha nimaja. Schtuz pak chze prawje a zylje Krystusowe Ssłowa srosenicz, dyrbi so prozowacz, swoje zyle Ziwenje Krystusowej podomne sczinicz.

2. Shto czi pomha, wele wosofich Wjezow ryczecz wot swjatej Trojizy, dyz prawu Poniznosz nimasch a so tak swjatej Trojizy

nelubisch? Sawjernje, wosofe Ssłowa nesczinja nikoho swjateho a praweho, ale pobožne Ziwenje czini Bohu lubych a spodobnych. Radši chzu ja Pokutu saczucz we Wutrobi, hacz ju wukladowacz se Ssłowami. Dy by ty zyle Pismu sšowy wedzil a wschitkich Mudrych Wuprajenja, shto by czi to schitko pomhalo bes Bozej Luboszje a Rady? Schitko je sachodne a kniczomne, ale niz Boha lubowacz a jemu sluzicz samemu. To je najwoscha Mudrosz psches Szpiczje Sswjete a sa Bozim Kralestwom honicz.

3. Kniczomne tehodla je, sachodne Bohastwo pytacz a na njo Radziju stajicz. Kniczomne je tez, sa Szeszju stacz a wosche drubich so posbjehowacz. Kniczomne je, teho Szjela Zadoszjam podwolicz a to požadacz, czoboz dla dyrbisch po Szasju bycz khostany. Kniczomne je, sebi žadacz dothe Ziwenje a so nestaracz wo pobožne Ziwenje. Kniczomne je, kedzbowacz samolutzy na njetšiche Ziwenje a so nestaracz wo to Pschichodne. Kniczomne je, lubowacz, shtož tak škwatom sabine a tam nekwatacz, dzež wječna Radosz wostane.

4. Dopomn so husto tamneho Schprucha: Woko so dosz nealada a Wucho so dosz nenaposlucha. Pytaj tehodla swuju Wutrobu wotežanycz wot Luboszje kwidomnemu

Pola F. A. Reichela we Budyschini

su teblej jara duscne, rjane a jara dobre berbske knischki
wuischte a pschedawaju so pola neho sa pschistajene Benesy.

Lutherowa domjaza Postilla.

Tasama je newjasana sa 3 Tlr., do Rozje swja-
sana pak w najtunischim Swjasku sa 3 $\frac{2}{3}$ Tlr. a w naj-
ljeschim sa 4 $\frac{1}{2}$ Tlr. Na dobrej bjelej PAPERI tehame
Knihni newjasane 4 Tlr. placka.

Lutherowa domjaza Postilla, jadrive
Knihni, polne tak sorniwel a stawnej Reziej, kajsaz
so naschich Dnjach husto neschischi. To su sawjernje
Knihni sa Dom, kiz durbjate, kiz kozojm Mlodzi, tak
tez kozojm Rchizzy bycj. To su Knihni, vzej Wjer-
nosz a Troscht namakach a kiz maju duchomne Na-
twarjowanja nawschje Medzele a swjate Dny.

Wschki kozojm nowym mandzelskim Swjasku dyc-
bjake tute Knihni mladymaj Mandzelskimaj wosebi so-
budate abh wot ncsu hameju kupene bycj.

Arndtowa Paradiß-Sarodka.

Tasama je newjasana sa 16 starych Seljebornow,
do Rozje wjasana pak sa 27 $\frac{1}{2}$ nowych Seljebornow.

Arndtowa Paradiß-Sarodka, tez jara
rfane a wazne Knihni, we kotrych kschesizjanski Duch
bydli. Wone su sa khudnich Kurzi, kiz hebi Wostillju
kupicz nemoza, a kozdemu ma so raziciz, so by hej
je kupiz. Schtuž we nich nutrnje lasuje, budze na-
twarenh, a wone so jara jako Dar kselenemu Schwort-
lej hodza.

Bogazkeho Schazkaschczif

(kiz na kozjoj Djen we Ljezi Schpruch a Schtucku
ma) snoweho wotczischczrej dacz sechzu, dokelz ion
prjeni Wudawł tehohameho skoro pokupeny je. 15 Nsl.,
swjasane 20 Nsl., na dobru bjeleu PAPERU 20 Nsl.
newjasane.

Bogazkeho Schazkaschczif, wot prawje
kcheszizjanskoho Muža napisane Knihni a Memzach

wele Nas czischczane. Nowy heriski Wudawł je psche-
weczeny a sporedjany. Tak budzeja Lawrenty Laso-
warjow sneho Wotschewenje a duchomne Wefelje
czerpacz moz. Na kozjoj Djen pschindze druha rjana
Schluca a drubi rjany Spruch psches zple Ljeto.

Thomascha Wilkofskeho Medowe Krepli

stej Skazy Krysufu Jesufa, aby krotke Solowa tebo
Napominanja wschitkim Sawjatym a Mieschnikam
kcheschemu napisane 5 Nsl.

Medowe Krepli, to su wjerne medowe Krepli
sa dobre Dusche a budze tez pschichornje saich Wo-
tschewenje do czlowestich Wutrobow kapacz.

Nikodemusowe Knizki,

abh Powestwo wot Ziwjenja Jesom Khrysta, kotrej
Nikodemus, Rabbi a Boichi Zinowski, wopisat a t. d.,
swjasane sa 10 Nsl, seschite sa 7 $\frac{1}{2}$ Nsl.

Nikodemusowe Knizki. To su schelake Wot-
danczka, kiz so wot nascheho Sbdznika baja, kiz so
lepnje lasuja, hacz ruuje wjerne ncsu. We nich
steja tajke a hinajke Wumyslenczka. Ale schtuž je
lasuje, je pschego ljeschi, hacz by prozny hejdzil abh
Khariz hrak.

Lasowarske Knischki

sa herisku Mlodzinu, wohnate wot 3. Ch. R. ar-
niga, Tuchomneho w Rakezy. Sa 2 $\frac{1}{2}$ Nsl.

To Ewangelske Sadzerjenje jeneje šwjernerje Dusche,

Kotraž we Gjuču swojeho Skazjenja ktemu Sbojnikaj
kwata, a tež ta Saczucza polna lubosna Myhl Se-
suhowa pschecziwo tajlim khudyu Njeschnilam we
krotkim Rodrečowanju prjoitkajene, sa 4 Nsl.

Trepna kšeli a Bucž do Paradisa.

Darje nusne Wopomnenje sa Kscheszijanow, to prjene
wot nebo Jana Borka, to druhe wot nebo D. Jan.
S k. Nambacha, do herškeho pscheložene a snjekorhmi
pschiczišchajanyimi Khyrlischami tym lubym Šerbam
jako Dar Bož-ho Džlezja podate wot Jana Ri-
liana, Duchomneho we Kotezy. Druhi Wudawf.
Sa 2½ Nsl.

D. Valentin Ernst Löschera Zyrkwine Klucze,

aby Nusne Roswuczenja wot kscheszijanskich zyrkwini-
nych a šwjatych Wasch-jow a Menow tych Redželow
a šwjatych Dnjow pscheložene wot Adam Gottlob
Schiracha, Duchomneho we Budyšinju, njelko swo-
wa šwjeru pscheladane a snajnyimi Pschistawkami
pschisporene. Sa 5 Nsl.

Thomascha Kempenskeho schtwore Knihje wot Khodzenja sa Krystušom.

Prjeni Sežiwf. Sa 2½ Nsl.

Lute Knihje su stajkimi rjanyimi wulkimi Pschmi-
kami cžišchajane, skajkimiž je Postilla cžišchajana

Posdanczka kwóbudzenju a kwolje- pschenju wutrobje

sa Šerbow. — Sa 5 Nsl.

Wuczba wot Spoczatka teho Kscheszijanstwa, aby

Krotke Roswuczenje

wot tych najnusnichich Wuczbow teho Kscheszijanstwa,
wosebje sa tych, kottž kprjenemu Molej k Bojemu,
Wlidu hiež chzedža. Wosmy Sakozf. Sa 18 Row.

Wosche tychlej Pschmow su tež pola neho k do-
šaczu ischewaze rjane

Šerbske Pjesnje:

Hungerški Neweschjinski Khyrlusch. — Wan-
drowski Khyrlusch a Roža Saronška. —
Kwasna Pjesnja. — Kzjisna. — Žnje. —
Mandželski Schtant. — Stary Hansch se
šwojej Hilju na Wosportstkim Hermanku.
— Schtyri herške Pjesniczki. — Ptaczi
Kwas. — Kwalba Burswa.

Kozžda sa dwaj Kroschaj.

Dalje wukhadža pola neho wot Mjerza 1848:

Šerbski Nowinjar.

Tydzenski Czaskopis wot tych najwaznischich
Podawkow njetsišcheho Czasa.

Wot teho so kóždy Tydzen 1 Listno wudała, kotrež
jeno 5 Row. psaczi.

Njelotš tychšamych, kiž su Lutherowu domjazu
Postillu a Bogakkeho Schazkasczika pola Kn. Du-
chomnych a Wuczerjow, aby pola Kniharja Reichela
w Budyšini hebi samojeli, nješju hischje tešame wo-
tebrali. Dokelž pak njelk dawno hotowe su, da bu-
dža cžišami, kiž hischje je nješju wotebrali, nabož-
nje proscheni, tešame n a s b o r s i s c h o wotebracž.

J. M. Reichel,
Knihar a Salozjer.

Ich Endes-Unterzeichneter subscribere hiermit auf das bei **J. M. Gebhardt**
in *Grimma* in 4to unter dem Titel

Volkslieder der Wenden in der Ober- und Nieder-Lausitz,

herausgegeben von

Past. **Haupt** und Cand. **Schmaler,**

erscheinende Werk, und zwar auf

? Exemplar der Ausgabe auf Druck-Velinpapier

? Exemplar der Ausgabe auf Kupferdruckpapier

und wünsche die Zusendung durch die ?

Buchhandlung in

Ort und Datum.

Name und Charakter des Subscribenten.

Ja podpisany podpisam so na wotewzaéje tych pola **J. M. Gebhardta**
in 4to z napismom

Pjesnički hornych a delnych Łuziskich Serbow

wudate woł

Hawpta a Smolerja

zjawnosci pšepodanych knihi a to na

? exempl. na módrje bjelej čiščerskej papěri

? exempl. na papěri za znamenja

a žadam sej pšepóslanje pšez ?

knihernju

Sydło a Datum.

Podpisarja měno a rjad.

Ich habes diesen Brief an den Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Wissenschaftler der Naturgeschichte in der Ober- und Mittel-Altstadt

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Ich habes diesen Brief an den Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Wissenschaftler der Naturgeschichte in der Ober- und Mittel-Altstadt

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Das Original ist bei Herrn Dr. M. C. Schmidt

in Dresden am 1. März 1848

Einladung zur Subscription.

Pjesnički hornych a delnych Łužiskich Serbow. Volkslieder der Wenden in der Ober- und Nieder-Lausitz.

Aus Volksmunde aufgezeichnet und mit den Sangweisen, deutscher Uebersetzung, den nöthigen Erläuterungen, einer Abhandlung über die Sitten und Gebräuche der Wenden und einem Anhang ihrer Märchen, Legenden und Sprichwörter

herausgegeben von

Leopold Haupt,

Secretair und erstem Bibliothekar der oberlausitzischen Gesellschaft der Wissenschaften zu Görlitz, des voigtländischen alterthumsforschenden und des historischen Vereins zu Bamberg Ehrenmitgliede, der sächsheimerschen Gesellschaft zur Erforschung der vaterländischen Denkmäler der Vorzeit wie auch der schlesischen Gesellschaft für vaterländische Cultur correspondirendem und der deutschen Gesellschaft in Leipzig wirklichem Mitgliede

und

Johann Ernst Schmalzer.

Candidaten der evangelischen Theologie und Ehrenmitgliede der oberlausitzer wendischen Predigergesellschaft zu Leipzig.

Naš čas je na wšitko narodne bóle kedžbować počal, dyžli so tohlej dy predy stalo je. Jemu zpodobaju so zasy te stare zprawne a nestruchliwe narodne knihi, wón pyta za tymi powescjami a basničkami, kotrež hišće bez ludom žiwe su, jemu lubja so te samo wot so nastate a zroscene a ze sredž luda zaklinčane zpjewy, jako mlódne a wesete a husto potajnoseje a hlóbsheo začuća polne kwjetki nepyttaneje pychi, kotrež pak žiwenja pać luboznje wupyšuja, jako blyhčate khrystalje, kotrež na wšjednym kamenišću člowskeho byća, prócowanja a džjela nazkhadžane, pšipowedaju, zo ma wšudžom tón ztworičerski zprócniwy duch swoju džjelačeraju. Tehodla su zbjerki narodnych pjesničkow kóždého ludu ze svojim dobrym prawom našeje nowšeje literatury wjesty pšistawčk. Jenož tón dale, bóle woteberacy Serski lud nenamaka hać dotal bez swojimi džjēcimi hišće nikoho, kiž by zbjerki jeho rjanych pjesničkow zjawnosci podať, haj, njekotryžkuli čiseje renje ničo wot nich newedžiše. Dušna mysl bje tehodla, kotraž horne Łužiske wjedomnosejow towarstwo nawabi, zo wone za jich zezbjeranje a zestajenje wjeste myto wustaji. Teho dobytk bje znamkowanje a napisanje wjacy dyžli 400 tajkich pjesničkow ze swojimi samsnymi narodnymi hłosami. Tute zpjewy maja swoju hódnose a móža we wšitkim porňo najljepšim Słowjanskim a Njemskim pjesničkam stupić a su za zeznačje naložkow a wašnja teho wosebneho Słowjanskeho naroda, kiž so wosredža Njemskich wobydlerjow tak dolho w swojej wosebnitosci wukhowal je, praweje kedžbliwoseje hódne. Z wele stronow hnučenaj staj njek podpisanaj, kotraj ze wšitkich Łužiskich krajomstwow sem wulku mnohotu pjesničkow wobsedžitaj a swoju pilnose na jich wuberanje, rjadnoscenje a podžjelanje wažištaj, k jich wudawanju hotowaj. Tute Serske pjesnički budža po jich Serskich słowach z Njemskim pšeloženjom a z jich hłosami bórzy čiščane a to tak, zo hlós bez pšewodženja pšez cytu stronu prjeki, pod nim pak na ljewicu Serski text a na prawicu Njemške pšeloženje wotčiščane je. Kóžděj pjesničcy je hišće pšiwdate, dže so zpjewa, komu z erta ju slyšachmój a napisachmój. Serske pismo budže po tymhlej porđženym*), druhim Słowjanskim dialektam pšiprawenym, prawopisanjom pisane. — Pšipšeloženju bješe wudawarjow stajna starosc, zo byštaj te pjesnički ze wšej swjernoscju, po originalu ztwarene a jeho wotpohladanju pšiprawene, pšeložitój.

Ta Serska a Njemška predyryč wopšije wšo nuzne wot Łužiskich Serbow sempšindženja, pomenowanja, historije, ličby, ryčje, znamenja a počinkow.

*) c je Njemške c	č je stare Serske c̣
z f	ć c̣̣
s š	
š (ch)	

Unsere Zeit hat sich dem Volksthümlichen mehr zugewendet, als dieses jemals der Fall gewesen ist. Sie findet wieder Geschmack an den alten, ehrlichen und harmlosen Volksbüchern, sie sucht überall die im Volke noch lebenden Sagen und Märchen auf, sie liebt die natürlich gewordenen und gewachsenen und aus der Mitte des Volks hervorgeklungenen Lieder, als frische und fröhliche und oft geheimnissvolle und tief sinnige Naturlaute, als einfache Feldblumen, welche den Weg des Lebens lieblich ausschmücken, als blitzende Krystalle, die auf dem gemeinen Gestein des Menschen-Daseins, Strebens und Wirkens angeschossen, Kunde davon geben, dass überall der schöpferisch waltende Geist seine Werkstätte hat. Sammlungen von Volksliedern aller Nationen sind daher mit Recht ein stehender Artikel unserer neuesten Literatur geworden. Nur das sich mehr und mehr vermindere Volk der Wenden fand bis jetzt noch keinen unter seinen Kindern, welcher mit einer Sammlung seiner vielen und schönen Volkslieder hervorgetreten wäre, ja, man hatte davon kaum eine Kunde. Es war daher ein glücklicher Gedanke der oberlausitzischen Gesellschaft der Wissenschaften, die Aufsuchung und Zusammenstellung derselben zum Gegenstande einer Preisaufgabe zu machen. Das Resultat war die Auffindung und Aufzeichnung von mehr als 400 solcher Volkslieder mit ihren eigenthümlichen Nationalmelodien. Diese Lieder sind von nicht unbedeutendem Werthe und können den besten slawischen und deutschen Volksliedern in jeder Hinsicht an die Seite gestellt werden. Für die Kenntniss der Sitten und Gebräuche des merkwürdigen slawischen Stammes, der mitten unter einer deutschen Bevölkerung sich so lange in seiner Eigenthümlichkeit erhalten hat, sind sie von hohem Interesse. Von vielen Seiten aufgefordert haben nun die Unterzeichneten, im Besitze eines aus allen Gegenden der Lausitz aufgesammelten reichen Materials, Jahre lang schon mit dessen Sichtung, Anordnung und Bearbeitung beschäftigt, sich zu einer Herausgabe derselben entschlossen. Die wendischen Volkslieder sollen im Original und deutscher Uebersetzung mit den Sangweisen baldigst im Druck erscheinen und zwar so, dass die Melodie, ohne Begleitung, über die ganze Seite herüber, darunter aber links der wendische Text und rechts die deutsche Uebersetzung abgedruckt ist. Ueber jedem Liede ist noch ausserdem der Ort und bei den meisten auch die Person angegeben, wo und aus deren Munde es gehört und aufgezeichnet worden. Der wendische Text wird nach der vorliegenden verbesserten, den übrigen slawischen Dialecten sich anschliessenden Schreibung mitgetheilt werden. Bei der Uebersetzung haben sich die Herausgeber zur Pflicht gemacht, die Lieder möglichst treu, der Form und dem Sinne des Originals entsprechend, wiederzugeben. Die Einleitung, wendisch und deutsch, enthält das Nöthige über die Abstammung, Benennung, Geschichte, Seelenzahl, Sprache, Gestalt und den Charakter der Wenden in den Lausitzen.

Prjeni džjel wopšimne horne Lužiske pjesnički po sydow wotdžjelenjach :

- 1) Pšezpólna.
- 2) Rónčka.
- 3) Reje.
- 4) Wuženjenja.
- 5) Kwasne zpjewy.
- 6) Stonanja.
- 7) Podkhyrluški.

Druhij džjeli budžemój po tychsamych wotdžjelenjach delne Lužiske pjesnički podawać.

Samo za so budža pšiwdate wuloženja njekotrych pjesničkow, slowow a zložowanjow, wšelajkoscje texta a hłowow a podomne rona z druhich pak Slowjanskich pak Njemskich narodnych pjesničkow, kajž tež wosebne z pšičiščany wotznamenjami wupyšene wopisanje njekotrych pomneća hodnych wosebnotoscjow, naložkow a wašnjow Serskeho ludu. Mój bdžemój jeho wuznamenite drascenje, pšazu, kermušu, kwas, ščizny, porebk, Serbow reje a hercne pšiprawy a wšitko ta swjeru a zrozemliwje wopisać, štož swojeje wosebnotoscje dla wopomnjenja hódne je. Hewak budža hišće tež zbjerki z jich basničkow, bamžičkow a pšislowow pšistajene.

Zholercu m. Sept. 1840.

Jan Ernst Smoler.

Tohlej, rukopismi hižom hotowe, džjelo budže podpisanej kniheřni na podpisk 6—8 zwjazkach a džesaćlistnacych pšepodanjach po wulkej štwórćini z pšičiščany wotznamenjami zjawnosci pšepodawane. Kójždy zwjazk na módrje bjelej čiščerskej papiři dóstaneš za 1 rl. C. M. (— 1 zł. 30 Xr. C. M. — 6 zł. Pól-ko), na papiři za znamenja pak za 2 Thlr. (— 3 zł. C. M. — 12 zł. Pól-ko), štož pak artistiske pšidawki su budža na najtušo wosebje pšedawane a podpisarjow zhromadžerjo maja na 12 exemplarow 13ty darmo.

Kójždy podpisarjow podpise so na wotewzaće cylych knihi a podpisk je nakladnikaj z podpisarjowym derje pisanim menom a što jeho rjad a dže jeho sydło je pšipóstanju.

Ku : kn : podpisarjow měna budža kniham prjodkěiščane a podpisowanja kónce je na poslenim dnju Zúćoca 1841, wot kotrehož časa woša kup započina.

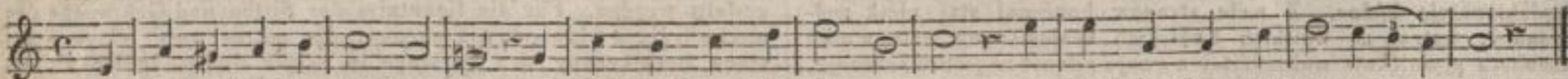
Woše nakladnika zhromadžuja wšitke dobre Njemške, Čjeske, Wuherške, Pól-ke a Rósowske knihernje, kajž tež k. k. pisma-rjaj podpiski.

Grymi m. Decbr. 1840.

J. M. Gebhardt.

Lubosc jenička.

Rónčko. Andante.

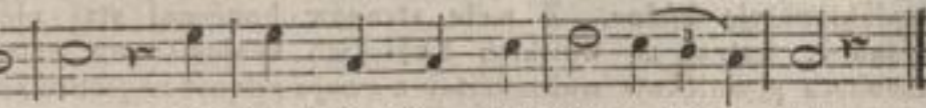
Hol-bik dwje bjelej nóż-cy ma, hol-bik dwje bje-lej nóż-cy ma hól-čik dwje rja-nej lub-cy ma.
Zwei weis-se-Füs-se Täubchen hat, zwei weis-se Füs-se Täubchen hat, der Bursch zwei schö-ne Lieb-chen hat.

(Z Mortkowa.)

Holbik dwje bjelej nůžcy ma, : :
Hólčik dwje rjanej lubcy ma. Atd.

Ungetheilte Liebe.

rallent.

Zwei weisse Füße Täubchen hat, : :
Der Bursch zwei schöne Liebchen hat. u. s. w.

(Aus Mortka.)

Zwei weisse Füße Täubchen hat, : :
Der Bursch zwei schöne Liebchen hat. u. s. w.

Der erste Theil umfasst die oberlausitzischen Lieder nach 7 Rubriken :

- 1) Pšezpólna, Feldlieder. (Romanzen und Elegien).
- 2) Rónčka, Gesegchen.
- 3) Reje, Tanzlieder.
- 4) Wuženjenja, Rundgefänge.
- 5) Kwasne zpjewy, Hochzeitlieder.
- 6) Stonanja, Bittlieder.
- 7) Podkhyrluški, Legenden.

Im zweiten Theile werden, nach denselben Abtheilungen geordnet, die niederlausitzischen Lieder mitgetheilt werden.

In einem besondern Anhang sollen beigefügt werden Erklärungen über einzelne Lieder, Worte und Anspielungen, Varianten in Text und Melodie und Parallelstellen aus andern sowohl slawischen als deutschen Volksliedern, so wie eine mit eingedruckten Abbildungen illustrierte Abhandlung über einige interessante Eigenthümlichkeiten, Sitten und Gebräuche der Wenden. Wir werden ihre ausgezeichnete Tracht, den Abend in einer Spinostube, das Treiben bei einer Kirmess, eine Hochzeit, ein Kindtaufen, ein Begräbniss, ihre Tänze, ihre musikalischen Instrumente und alles das genau und anschaulich beschreiben, was wegen seiner Besonderheit von Interesse ist. Ausserdem soll eine Sammlung ihrer Märchen, Legenden und Sprichwörter beigefügt werden.

Görlitz, im Sept. 1840.

Leopold Haupt.

Dieses Werk, von welchem das Manuscript bereits vollendet vorliegt, wird in der unterzeichneten Buchhandlung auf Subscription in 6 bis 8 Lieferungen von je 10 Bogen in grossem Quartformat mit den nöthigen Abbildungen erscheinen. Jede Lieferung auf Druck-Velin wird mit 1 Thlr. (— 1 fl. 30 Xr. C. M. — 6 fl. polnisch), auf Kupferdruckpapier aber mit 2 Thlr. (— 3 fl. C. M. — 12 fl. polnisch), die artistischen Blätter jedoch auf's Billigste besonders berechnet, und Subscribenten-Sammlern auf je 12 Exemplare das 13te gratis abgegeben.

Jeder Subscribent verpflichtet sich durch Unterzeichnung des beiliegenden Subscriptionscheines, welcher deutlich geschrieben dem Verleger mit Angabe des Charakters und Wohnortes des Subscribenten einzusenden ist, zur Abnahme des ganzen Werkes. Die Namen der Herren Subscribenten werden dem Werke vorgedruckt, und die Subscription selbst Ende August 1841 geschlossen, nach welchem Termine ein höherer Ladenpreis eintreten wird.

Ausser der Verlagshandlung nehmen alle solide Buchhandlungen Deutschlands, Böhmens, Ungarns, Polens und Russlands auch die Herren Verfasser Subscription an.

Grimma im December 1840.

J. M. Gebhardt.

Lnbi Szobuſſcheſzijenjo,

Droſy Woſadni!

Na 17. Dnju Octbr. (Wiuowza ljetſa ſjenoczychu ſo ewangeliſny Duchomni. Wojerowſkeje Krajomnoſzje ſhorzej Modlitwu Ebratrowſkemu Radu Skladowanju, ſo bychn ewangeliſke pomocne miſionske Towarſtwo aby Sjenoczenſtvo Wojerowſkeje Krajomnoſzi ſaložili.

Pſched jich Duſchu ſtejeſche Hubenſtvo, we kotrymž ta Czrjoda Póhanow we Aſiſkeje, Afrizy, Amerizy a Auſtraliskeje hiſſeje dotal boha ſdychuje, dokež wot Jeſom Kryſta, teho wóſozny kſwalenaho Ssyna božeho a wot jeha ſbóžnychežinjazeho Sſłowa ničžo newje. Ale woni dopomnichu ſo teſž na Prophety Jeſaiasowe Wjeſſečenje, dnž rekne: „Tedy m budžeſch ty ſwój Lóſcht widzićž a ſo roſwepelicž a twoja Wutroba budže ſo džiwać a ſo roſſchjerecž: dnž ſo Czrjoda pſchi Morju ktebi wobroczi a Móž Póhanow ktebi pſchikhadža —“ a na Sſłowo Swjemenje ſe Rta Zapochtoła Jana: „Te Kraleſtwa teho Sſwjeta ſu ſo doſtate naſſchemu Kneſej a jeha Kryſuſej a wón budže ſkralom wot Wječnoſſe hač do Wječnoſſe.“ Woni ſpómnychu ſobu na kraſne Dopelnenje tuteho Wjeſſečenja we tych móžnych Dobnych, kotrychž ſo hižom Evangelion wot

Kryſtuſa Jeſuſa beš Póhanami pſcheš tych ſahorenych Póſłow ſwepeli, kotsiž po Podomnoſzi Jeſuſowych Póſłow tehorunja wſchitko wopuſſežili ſu, ſchtož lube, ſłódke a drohe hewał Człoweka domach djerzi, ſo bychu žadlawe Pſchibóžſtvo Póhanow we najdaſſchich a najnehospodniſchich Krajach naſſeje Semje wutupili a na to Mjeſto Kſchiz poſtajili, jako Sſwjeteſenje, ſo tam Móž ſojodž a Džen ſaſwitacž dyrbi.

A waſſich Duſchowpaſtyrjow czjereſche ta wot božeho Duha ſapſchjata a roſſwjetlena Wutroba tajkim naſtajnym Dobnym teho Evangeliona na póhanſkim Pſchibóžſtwi po Samožnoſzi ſobu popomhač. Woni wobſanknychu Kędžbliwoſž ſwojich lubnych Woſadow na ſwjatu Džjelawoſž tamnych póhanſkich Zapochtołow naſſejeho Czajſa woſebje wobrocžicž, jich Džjelbranje na tymlej wulžny kſwalobnym Skutku, ſo ſo Kſcheſžijanſtvo deš Póhanami roſpſchjeſžera, ſbudžicž, Luboſžje Dary kſkublanju tychlej bohaſahorenych Mužow ſromadžowacž a ſaložichu tał miſionske pomocne Towarſtvo ſa Wojerowſku Krajomnoſž, ſežinichu ſa toſame telej ſžehowaze Saſonje a wuſwolichu naš Podpiſannych ſa

Ze kſepeho robu přinjest
K. A. Jeni.

175
Sastojnikow tuteho Sjenoczenstwa, so bych-
my jeho Dowolenje a Wobkrucenje a dal-
sche Kospschjeszeranje skladnje wobstarali.

My da smy so pschedewschitkim na
Sastojnstwo Berliniskeho Towneho aby ma-
czeriskeho Towarstwa: k Spomóženju evan-
gelskich Poselstwow aby Misjonow bes Po-
hanami, sPróstwu wobrocjili, so by wone
nasche nowesaložene misionske pomocne Sje-
noczenstwo na Wuprajenje najnadnischeje
Kabinetiskeje Wukasnje wot 4. Róžownika
(Meje) a wóšokeho ministeriskeho Wupisna
wot 13. Róžownika 1824. sa prawje wob-
stejaze a placjaze spósnalo a nasche sakónske
Wustawki wobtwerdzilo. A knaschej wut-
keje Wepeloszi smy wot tehosameho Sastojn-
stwa swele Pschejenjom božeho Žohnowanja
a Pomozny knaschim Prózowanjam to dale
delečach czishecjane Wobtwerdjenje dostali.

Duž dze njetko na Was, lubi Šsobu-
scheszijenje a drošy Wosadni, najwutrobni-
scha Próstwa, wy chzyli so swaschimi Du-
schjepastyrjami, kotrychž Wepelje a horzy
Džak pshecziwo Bohu je, so wasche To-
warstwo na Evangelioni pschezo bóle a
wjazy pschiberacž widža, we tym šwjatym

Prózowanju šjenoczič, so by ta šbóžnych-
czinjaza Nada boža we Krystušu Jesusu
tež Pohawom skladžala, so bychu psches nju
napelneni byli sTroschtom Wodacja jich
Rjecho a sPlodami wutrobnje šwjernceje Po-
kutny.

Róždy, tež najmenschi Dar, kiž wascha
Lubosž skladowacž budže, je jako Šswjet-
senje wascheje žiweje Wjern do Šbóžnika
teho Šswjeta witany, tónšamy budže tež
jedyn Swjask wjazny, kiž hwas a waschich
Duschjepastyrjom šjenocja, budže, droha Šso-
bupomoz kšbóžnemu Škutku, kotryž tón, kiž
jón sapočal je, tež dokonecž budže hačž
na tón Džen Jesom Krysta. Hamen.

To Sastojnstwo misionskeho pomoc-
neho Sjenoczenstwa sa Wojerowsku
Krajomnosž.

Fürbringer,

Superintendent a wóšchi Farar Ruhlandzi,
Prjódčstejer.

Seiler,

Duchomny Łasu, Pišmow Wedžer.

Paulack,

wóšchi Kaplon Ruhlandzi, Sastojnik na Kasny.

S a f o n s k e W u s t a w k i

sa missioniske pomozne Sjenoczenstwo Wojerowskej Krajomnoszi.

§. 1.

Nastajenje ewangeliskeho missioniskeho Pomozneho = Sjenoczenstwa we Wojerowskej Krajomnosci je Kospschjeszeranje teho Snamstwa missioniskeje Wjezy a Sromadzowanje pomoznych Darow sa maczerske aby 'towne Towarstwo Berlini.

§. 2.

Tajkemu Sjenoczenstwu steji prijótk Sastojnstwo, kotrejž pódla Prijódksterja, Pisma Wedzerja a Sastojnika na Kasny knajmenschemu hishcze §. 3. Parschonow wobsteji. To same wobstara wschitke Dzejela des Wumjenenja, wobsanke, schtojž wetscha Dzejelba wusudzi a naruna same tych se Sastojnstwa kójjde Ljeto Wustupenych.

§. 3.

Pravo, płacjaze Sstowo sobuprajicž, ma kójjdy Ssobustaw, kiž knajmenschemu Pól Tolerja kójjde Ljeto do sjenoczeniskeje Kasny płaczi; schtujž mene, hacž tónlej mēnowany Dar na Ljeto da, je tejž Ssobustaw, jenož Pravo, wusudne Sstowo sobuprajicž, nima. Nepomjenene, nestajne Dary wot Dobroczerjow budzeja dżakomnje horjebrane.

§. 4.

Prijódkstejer Sastojnstwa postaji, kač husto so wone sromadzicž dyrbi, ma we Sromadzisni prijene Mjesto a jeho Wuprajenje, dyž Mjenenja sebi rune su, pschewazi. Pisnow Wedzer wobstara Listy Sstanie a ma Sygel. Sastojnik na Kasny wobstara penezne Nalejnoszje a pólzele sromadzene Penesy kójjde Ljeto knajmenschemu juntrócž na Berlinske Towarstwo.

§. 5.

Kójjde Ljeto budze Wobrachnowanje Nuzwsacza a Wudacza sWumenowanjom tych Dawaczerjow aby wot pomozneho Sjenoczenstwa sameho kGisichczenju date a bes swoje Ssobustawy rosdžjelene, aby na maczerske Berlinske Towarstwo kWocžisichczenju we jeho ljetnych Poweszjach pólstane.

§. 6.

To pomozne Sjenoczenstwo pyta stym 'townym Towarstwom we Žiwjenja polnym Swjasku so sđerjecž a dawa jemu wot waznych Prijótkpschindzenjow, wosebje wot Pschemjenenja tych Sastojnikow a wot Koschjerenja swojeje Dzejelawoszje Powjesž. Synoda Wojerezach na 17. Dnju Win. 1843.

Prjódkstejaze sakonske Bustawki pomoz-
neho misioniskeho Sjenoczenstwa we Woje-
rowskej .Krajomnoszi dostanu tudy swoje
Wobtwerdjenje a spómnene Sjenoczenstwo
na Katolžk najnadnischeje Kabinetskeje Bu-
časnje wot 4. Róžownika a wóskoheho mi-
nisteriskeho Wupisna wot 13. Róžownika
1824 swoje Spósnacnje jako pomozne Sje-
noczenstwo teho podpisaneho Towarstwa,
swutrobnym Pschejenjom, so chzyl tón bo-
haty Knes wscheje Mitosnje tuto sa Ros-
pschjeszeranje jeho bójskeho Kralestwo salo-

zene Sjenoczenstwo zohnowacz, pošylnicz a
wobschkitowacz.

Berlini, 1. Dzen Kasymnika 1843.
(M. S.)

Sastojnstwo teho Towarstwa k Spo-
móženju ewangelskich Posolstwow
bes Póhanami.

Göschel. Eichmann.

Stutym Poweszjam pschistaju tejj hisch-
cje tu, so, dali Bóh, na pschichodne Ljeto
1844 kójjdy Mjesaz misioniske Poweszje
we perskej Nyczi wudawacz budzemy.

S. Seiler,
Duchomny Lasu.

P. P.

Šdyž Wam pschypokoženy originalny listk kralowskeje Sakskeje krajneje lotterije podawam, šym teje wešeteje nadzije, so Wam tak k wulkemu dobytkej spomham.

Budzjeje pak tak dobri a poszeleje mi, jeli so šo Wam ta hra spodoba, te sa tón listk postajene penesy; jeli so pak na tón šamy hracj nechacje, dha mi jón prawje bóršy šaso poszeleje.

S tym šlubenjom, so budu we wschjem melezecj, šo Wam poruczuju

Do mojeje hłowneje kollekyje hač dotal šzeho-
waze wulke dobytki pschindzechu:

1	krócj	100000	tlr.
3	"	50000	"
2	"	30000	"
2	"	20000	"
7	"	10000	"

s počeszenjom podwólne

Robert Schramm

hłowny kollektejr.

18. April 1848

1848

Ich habe die Ehre, Ihnen hiermit zu bestätigen, dass die
 von Ihnen angeforderten Bücher in der Bibliothek
 des Serbischen Instituts vorhanden sind. Ich bitte
 Sie, die Bücher zu entnehmen, die Sie benötigen.
 Mit freundlichen Grüßen
 Dr. phil. phil. h. c. h. Dr. phil. phil. h. c. h.

Robert Schumann

1. 1848
 2. 1848
 3. 1848
 4. 1848

N 18.

Podla Sábischa Grodku jo s'nowego schischczani a kufridnenu podla Buchbindera J. B. Körnara
Choschobusu welika Marktgassa, druga Wjwaza na tim Rogu teju Grodkczanskeje Gasse.

T e n

N o w i T e s t a m e n t

naschogo Kněsa a Sumožnika
Jesusa Christusa,
wō nimskej a šerskej Rězi

w o t

Gottlieb Fabriziusa

nabogego huschego Farara a Inspectara Choschobusu.

Twarze huwěsani plaschi 1 Tolar.

Wězej ako dwanasćo lět něbechu te šame Knigli wěz kufridnenu a sa Peńese k'dostaschu. A togodla jo wono wěste, až to Požedane a Pšaschane sa nimi namožo pschestasch, tak dluzko ako wō tom šerskem Ludu ten bogabojasni Duch wostańo, kotariž wosebne pscheze Najšach še hopen-
kasal, a togodla to bože Sslowo sa ten nejhuschi Peklād wō Rukoma tich Młodich a Starich žaržal jo. Teje Rownosći jo wono tesch sa te šerske žišchi notne, až to bože Sslowe srasom wo nimskej a šerskej Rězi wō jadnich Kniglach hordujo namałane, dokulaž wō naschich najšnich Schulach te žišchi wō hobima Rězima k'Rosmeschoju horduju a štakich Kniglow nejlěpej rošhuzowane togo božego Pišma pschidu. Jano k'Łěpschemu tich šerskich Łuži, k'Plaschczejchemu Ğukněnu sa te šerske žišchi, a k'Sdžaržanu teje šerskeje Rězi, wo kotarejž jedna žiwna Moz k'Ğobswarnowanu teje Bogabojas-
nosći laži, šom ja šebe přetk wosel, ten nimski-šerski nowi Testament na dobrej a twardej Paperě schischczasch a s'nowego wōndasch.

Ten šami nowi Testament jo wot něta kuzdi žen pschimno ned huwěsani kufridnenu. Čtož pak do Města nepschizo, možo Wojšću pschi tom Kněš Schularu abo pschi tim Schowtu še meldowasch a jomu bužo teke sa Tolar ten šami nowi Testament, rědne a twarže huwěsani, do Domu pošlani hordowasch.

Choschebuš, ten 1. Oktobar 1848.

J. B. Körner.

Handwritten title at the top of the page, likely in German or Latin, possibly starting with 'De...'.

Handwritten text line below the title, possibly a subtitle or author information.

Handwritten text line, possibly a date or location.

Handwritten text line, possibly a reference or source.

Handwritten text line, possibly a name or title.

Handwritten text line, possibly a name or title.

Handwritten text line, possibly a name or title.

Main body of handwritten text, consisting of several paragraphs of cursive script, likely in German or Latin.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

Ergebenste Mittheilung und Aufforderung.

Im Verlage des Vereines für Beförderung wendischer Volksbildung soll in Kurzem unter dem Titel: „Serbske horne Łuzicy“, ein kurzgefaßtes kirchlich-statistisches Handbuch über sämtliche wendische, evangelische und katholische Kirch- und Schulgemeinden der königl. sächsischen und preussischen Oberlausitz und der meißnischen Antheile, in wendischer Sprache erscheinen.

Welchen mannichfachen nützlichen Gebrauch die Herren Geistlichen und Schullehrer von einem solchen Schriftchen machen könnten, bedarf wohl keines Beweises, auch ist man überzeugt, daß es für das Volk von nicht geringem Interesse und Nutzen sein und auch auswärts dankbar werde aufgenommen werden. Um so zuversichtlicher läßt sich erwarten, daß Ew. *Gräfin v. ...* durch geneigte Ausfüllung nachstehenden Schemas (wo es thunlich ist, in wendischer Sprache) und durch möglichst baldige Rücksendung desselben an die Wellersche Buchhandlung allhier oder an Einen der Unterzeichneten das Unternehmen freundlichst zu befördern die Güte haben werden.

Budissin, am 28. October 1847.

Der Ausschuß des Vereines

durch

D. Alien. Past. Jacob. Canon. Haschke.

I. Name des Kirchortes, wendisch: *Budissin* deutsch: *Budissin*

II. Die eingepfarrten Orte mit wendischer (und deutscher) Benennung und Bezeichnung der ganz deutschen durch ein dazugesetztes †, und der meißnischen durch ein *.

III. Wie oft ist deutscher Gottesdienst und in welcher Ordnung wechselt derselbe mit dem wendischen oder mit dem in der Filialkirche ab?

IV. Wem steht die Collatur zu?

V. Sind außer dem Kirchhofe im Pfarrorte noch besondere Begräbnißplätze in der Parochie vorhanden und wo?

VI. Im Jahre 1846 waren in der Gemeinde:

Getaufte.	Getraute.	Verstorbene.	<u>Communicanten</u> ,	darunter <u>Confirmirte</u> .
			wendische, deutsche.	wendische, deutsche.

VII. Vor- und Zuname des Hrn. Geistlichen:

Jahr der Anstellung:

1847

Frühere Amtirung:

Jahr und Ort der Geburt:

VIII. Vor- und Zuname und resp. Titel des Herrn Kirchenschullehrers:

Jahr der Anstellung:

1847

Frühere Amtirung:

Jahr und Ort der Geburt:

Zweiter Lehrer ebenso:

IX. In die Kirchenschule eingeschulte Orte, bezüglich ad II. nur nach den Nummern.

X. Nebenschulen, Ort, wendisch:

deutsch:

XI. Gingeschulte Orte, wendisch (und deutsch) wie ad II.:

XII. Wem steht die Collatur zu?

XIII. Vor- und Zuname des Herrn Lehrers:

Jahr der Anstellung:

Frühere Amtirung:

Jahr und Ort der Geburt:

1) Die Nachrichten aus größeren Parochien, wo mehr als eine Nebenschule ist, bittet man, nach diesem Schema auf einem besonderen Blatte aufzuzeichnen.

2) Auch würde man es dankbar annehmen, wenn die Namen der Herren Candidaten, Studenten der Theologie und Seminaristen aus der Parochie mit ihren Geburtsjahren angegeben würden, und wenn etwaige Schriftsteller unter den Wenden die Titel ihrer Schriften mit aufzeichnen wollten.

3) Der Preis dieses Schriftchens wird für die Herren Subscribenten etwa 5 bis 6 Ngr. betragen.

Auf **wie viele Exemplare** desselben wird hierdurch für oben genannte Parochie subscribirt?

Antwort auf 1. Exempl.
66

Wustawki

serbskich ewangelskich lutherskich towarstwow.

§. 1. Wotpohladanje towarstwa.

Wotpohladanje towarstwa je:

I. Pšchisporenje ššeszejanskeho šhromadneho smyšlenja w duchu ewangelsko-lutherskeje zyrkwe psches šjawne šobudžjenje sakladnych wučbow, a zylcho wobpschijecza lutherskich symbolskich pišmow (wot kotrychž ma we každym towarstwju jedyn dospołny eksemplar bycz a rošryčenja wot wjezow kiž ššeszejansku wjeru a ššeszejanske žiwjenje nastupaja. (2 Timoth. 1, 13. Jap. Skutki 15, 24. St. 20, 28 — 30. Gal. 1, 6 — 9. 1 Timoth. 4, 1. 2.)

II. Rospomnenje šwjetych podawkow, kaž daloko te šame šo ššeszejanskeje wjeru dōtkaja.

III. Šjenocjenje wschitkich wjeriwych we Šaksonskej a swonka teje šameje, k wobkhowanju a roššjerenju zyrkwinskeho wusnacza.

§. 2. Wustawa towarstwa.

A. Pšchedšydstwo.

Wedjenje towarstwa je pschedšydstwu pschepodate, kotrež njetko se 4 šobustawow wobsteji, menujzy s pschedšydy a jeho namjestnika, pišmawedzerja a jeho namjestnika.

B. Wuswolenje pschedšydstwa stane šo psches wothkōšowanje; pschi tym pak ma šo jenož na tajke wošoby (paršchony) kedžbu bracz, kiž šo s pschewedzenja s wutrobu a šertom k naschej ewangelsko-lutherskej zyrkwi wusnawaja, k tejšamej pschislušheja, a šo wo wuwedjenje towarstwoweho wotpohladanja horliwje staraja. Šinaš wuswolenje neplaczi. (1 Timoth. 6, 4 — 5.)

§. 3. Šsobustawy.

I. Pšch i w šacžje nowych šobustawow stane šo po šamkowenju psches pschedšydstwo, kiž ma šwoje wobšanknenje towarstwju wošjewicz.

II. Wot šobustawow, kiž maja šo horjewšacz, šo wotčakuje, šo šu s wotpohladanjom towarstwa a jeho wustawkami psches jene. Wustup s towarstwa ma šo pschedšydstwu pschipowesz.

III. Ššhromadžisnam ma každy jako hošz pschistup beswscheho pohladanja na wošobu, šlaw a wusnacžje; do jednanja pak nesmje nihton šoburycžecz, kiž šo neje k wustawkam wusnaš. (Gal. 3, 28.)

§. 4. Schromadźisny.

- a. Towarstwo schromadźuje so po wobsanćenju sobustawow.
- b. Kóždy schromadźisnu ma pschedšyda s krotkej modlitwu sapočecz a skoncječ.
- c. Kóždy ma to prawo rycječ, a to we serbskej ryczi jenož wscho po redzi a wuprajenju japoschtola Pawoła. (1 Kor. 14, 26. — 33.) A so by so wschitto tak stało, sa to ma so pschedšydstwo staracz.
- d. Wjeru nastupaze pschekory maja so jeniczy psches šwjate pišmo a symbolste knihi, niz pak psches hłošownje wujednacž.
- e. Wurjadne schromadźisny budža, hdyž so pschedšydstwu nusne sda, wošebje pschpowedzene.

§. 5. Skutkowanje towarstwa we wotpohladanju §. 1.

Towarstwo postaji šebi sa kónz:

- a. Sdžerženje nascheje ewangelško-lutherškeje zyrkweje a jeje prawow psches sakonske šrijedki.
- b. A wuwedženju tuteho wotpohladanja budže towarstwo kóždy sakonski šrijedk nałožecz, menujzy to prawo šwobodneho schromadženja a šjenocženja, petyzjionske prawo, prawo šwobodneje rycže a czisheja dale tež rošschjerenje dobrych a natwarjazych pišmow a knihow. Tež psches czinenje a spomozowanje skutkow šcheszjanskeje lubošje k šwojemu bližšemu budže towarstwo na czjelnym a duchownym sbožu luda twaricz.
- c. W tym wschittim towarstwa na žane waschnje druhim wusnacžam blisko stupacz nebudže, jenož k šakitanju a wobaranju so wone sbjehne, hdyž ewangelško-lutherška zyrkej aby jeho stawy w jich prawi so nadpaduja.

§. 6.

Wschitte serbske ewangelško-lutherške pschiboczne towarstwa wuswolja šebi hłowne towarstwo w serbskej Łužicy a pschisanćnu so bratrowszy spodomnym towarstwam druhich krajnow, kotrychž wotpohladanje a prozowanje šu stutymi wustawkami woprawdži psches jene a kotrež czistu ewangelšku wučbu šwjateho pišma a te na nju so seperaze sakladne wučby symbolskich knihi na žane waschnje nesranja, so by steho schromadne towarstwo pod menom „ewangelško-lutherške towarstwa w njemskich krajach“ nastalo.

Woh chyzk spožczicz, so by so jeho šwjatko dale bole rošschjerjalo!

Czischejane pola A. B. Šiki w Budyšini.

Wustawki

radworskeho herbskeho burškeho Towarstwa.

I.

Wustawki. (Statut.)

§. 1. Wo Njepske herbskeho Burstwa a Wobydleństwa starozimi Muzoj so sakozichu 4. Džen Junija Sjenocženstwo w Kamenej.

§. 2. Tuto Sjenocženstwo menuje so radworske herbske burške Towarstwo.

§. 3. Wotpohladanje tuteho Towarstwa je: Pšichisporenje Rosšwjetlenja a Nawedžitostje w herbskim Burstwu a Wobydleństwu, Wobkedžbowanje wscheho, štož móhlo k jeho Njepschemu služicju, a Wotwobaranje teho, štož móhlo jemu škodžicju.

§. 4. Swoje Wotpohladanje chze Towarstwo dopelnicju pytačju: a) pšches wobščjerne Jednanje a wšajomne (gegenseitig) Powucžowanje we wschelakich polityskich Naležnosžjach, b) pšches Wodperanje krajeje Wyschnosžje w jeje šwalobnych Smyšljenjach, a c) pšches Starosž wo kraju Swobodu, wo rune Prawo wsčitakich Krajanow a wo bratrowsku Pomož se Słowom a Skutkom.

§. 5. Tcho dla dđeržji Towarstwo pod Nawedžowanjom swojeho Prjódštejerstwa porjadne (regelmäßig) Schromadžisny.

II.

Prawidła. (Regulativ.)

§. 6. [Sastojnstwa.] Towarstwo wuswola sebi hetnje Pšchedšydu (Vorstand), Namjestnika (Stellvertreter), Wšarja a Wokladnika (Kassier) pšches relatywnu Wetschinu Šlošow. Wšchi Runosžji Šlošow roššudža Łóš. Tute Sastojnstwa (Aemter) su čžešne Sastojnstwa a so darmo sasteja. — Kóžy dyrbi je na so wsacju, kšiba so by wot Towarstwa sa dobre špósnate Samolwenje mjel.

§. 7. [Pšchedšyda.] Pšchedšyda ma 1) Schromadžisny postajicju, wotewricju a skoncžicju, kaž tež Jednanje (Verhandlung) wesju, a je-li treba 2) Wuberku powolacju, kaž sžyła 3) wsčitko čžinicju, štož sebi Wotpohladanje a Tycžje Towarstwa žada.

§. 8. [Namjestnik, Wšar, Wokladnik.] Wšchi Sabžjewanju (Behinderung) Pšchedšydy stupi Namjestnik wsčudže na jeho Mjesto. Wšar ma Protokoll špšacju a tež Rosšrawy wot Schromadžisnow do tydžeškeje Rowiny dawacju. —

Wokladnik ma wot kóždeho pšchistupjazejo Stawa 2 Mšl. žadacju a dostacju, do Sapšja šapšacju a hetnje pšched noweje Wólbu (Wahl) Šlicžbowanje (Rechnung) wotpožožicju. Wón bes Dowolnosžje Pšchedšydy žane Benesju wudawacju nešmje.

§. 9. [Schromadžisny.] Kóždu druhu Medželu kóždeho Mješazu ma Towarstwo Schromadžisnu.

Je-li treba, dha pawoža Pšchedšyda wurjadne (außerordentliche) Schromadžisny.

§. 10. [Pšchistup.] K Towarstwu šmje kóždy pšchistupicju, kiž herbsju rosemi, a neje dale ničjo treba, džiš so swoje Wotmšplenje Prjódštejerstwu wewdžicju da, 1 Mšl. do Wokladnicy (Kasse) šapšacju a Wustawki podpšche. Stutym šlubi wón jich Wobkedžbowanje.

§. 11. [Šsobustawy.] Kóždy Šsobustaw ma kšošowanse Prawo (Stimmrecht) a Pšchškuschnosju, pšches pšchšprawne Brasčjenja, Rycžje, Powesžje a Wukožowanja Wotpohladanje Towarstwa dopelnicju pomhačju. Žadyn so tež šarež nešmje, hdyž so jemu wot Prjódštejerstwa se Strony Towarstwa nješto k Wobštaranju porucju. Šewak ma tež kóždy njebože trjebne wurjadne Pšchinosčki (Beiträge) šwjeru placžicju.

§. 12. [Jednanje.] Wščitko, štož chze ščitó w Schromadžisni k Rycžam pšchinesju, ma predy Pšchedšyžji pšchpowesju, a tón postaji wotom, kšiti dyrbi dženški Porjad (Tagesordnung) byčju. — Ščitóž chze pšchi šamym Jednanju a Wuražjenu rycžecju, tón žrošy Pšchedšydu najpredy wo Šsłowo a šmje wotom rycžecju, hdyž Mjad na neho dónože. — Njepsštojne Rycžje a Šsobustawam Ršchjowu čžinjaze Šsłowa ničtón naložecju nešmje. Towoli pak sebi je tola nječtón, tón dyrbi sebi tež Poruk wot Prjódštejerstwa aby šnano hnydom Wupokasanje k Towarstwu lubicju dacju.

§. 13. [Wokladnica.] Š Wokladnicy beru so Benesju 1) k Wottrjebnosžjam Towarstwa, 2) k Šapšacju wosčebnych Wobštaranjow 4) k Kupowanju nusnych Knibi a 4) k Placžjenu njebože trjebnych nowinskich Nawješčtkow.

§. 14. [Šlošowanje. Abstimmung.] We wsčitakich Naležnosžjach Towarstwa, kotrejž Prjódštejerstwo wucžinicju nima, wusudža so pšches relatywnu Wetschinu Šlošow. Wšchi runych Šlošach pšchedšydowny Šloš Pšchewahu dawa. — Tež sa tych Šsobustawow, kiž pšchi Šlošowanju pšchitomi (anwesend) nešpu, placža wsčitke Wobšantnenja.

§. 15. [Wopyt.] Wopyt jeneje Schromadžisny pšches Žusny je pod Kufowanjom Šsobustawa, kiž Žusjo Pšchedšyžji prjódštaji, wotpusčženy. Žusy šmje pšchi Jednanju šobu rycžecju, niž pak šobu kšošowacju.

§. 16. [Wustup.] Ščitóž chze wustupicju, ma to Pšchedšyžji šewicju a predy dopokacju, so je wsčije Pšchinosčki šapšacju.

§. 17. [Wustawki.] We Woli Towarstwa šjeji, swoje Wustawki kóždy Čžaj pak powetsčicju pak wemensčicju a pšchemjenicju. Šanože-li Towarstwo, dha pšchjwane jeho Šamóženje a Wobšedženstwa jenemu druhemu šherbskemu Sjenocženstwu.

Tesamje wustawki je tež budyščansnje tow. čiščec dabo.

Journal

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into paragraphs and possibly includes dates or specific entries.]

[Faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into paragraphs and possibly includes dates or specific entries.]

[Faint handwritten notes or a signature at the bottom of the page.]

Mitbürger!

Gestern ist der Landtag beendigt worden und bald werden die Wahlen zu einem neuen beginnen. Ja wohl, zu einem neuen. Denn die Mitglieder desselben werden nicht, wie bisher, aus einzelnen bevorzugten Ständen hervorgehen; Jedermann im Volke, der mündig und ehrenhaft ist, wird wählbar sein. Und zu Neuem und Besserem sollen sie rathen, Neues und Besseres sollen sie schaffen helfen die Männer aus allerlei Volk, die da berufen werden.

Zuerst ein Wahlgesetz, das den Anforderungen der neuen Zeit entspricht und es jedem Staatsbürger, der Herz und Kopf auf dem rechten Fleck hat, möglich macht, durch die ihm von Gott gewordenen Gaben dem Vaterlande als Volksvertreter zu nützen. Sodann ein Gesetz, das Mündlichkeit und Öffentlichkeit im Gerichtsverfahren an die Stelle der Schreibstubenherrschaft und Heimlichkeit setzt und vom Volke auserkorne, gewissenhafte Männer zu Richtern begangener Verbrechen ordnet.

Ferner sollen die heiligen Angelegenheiten der Kirche und Schule geordnet und bestimmt werden, in wie weit beide die ihnen gebührende Selbstständigkeit erhalten sollen.

Auch die Gemeindeordnung für Stadt und Land wird Gegenstand der Berathung sein. Über das Alles werden von unserm wahrhaft volksfreundlichen Ministerium Gesetzentwürfe vorgelegt werden, wie sie die vorwärts geschrittene Zeit und die Männer wünschen, die ihre Zeit begriffen haben.

Solchen Männern — und es giebt ihrer Viele — muß das Ehrenamt eines Volksvertreters übertragen werden, nicht von der Regierung oder dem und jenem Wahlmanne, nein von Euch. Ihr alle seid berufen, diese Besten des Volks auszuwählen. O, darum wählet! denket

Sobukrajnizy!

Wczera je Szejm skonczony a borsy so Wolby knowemu sapocznu. Haj wopravdije, knowemu. Pschetož Sobustawy teho sameho nimaja wjazy, kaž dotal, s jednotliwych wosebitych Stawow wukhadzecz; Koždy w Luda, kiž je polnoletny a porczepny, smje so wuswolicz. A k knowemu a Rjepšemu dyrbja radzicz, Nowe a Rjepšche dyrbja do Rjadu stajicz pomhacz czi Mužojo se wschelakeho Luda, kiž powolani budza. Najpredy wuswoleniski Sakon, kotryž Božadanjam noweho Czasa dosz czi a koždemu Krajnikaj, kiž ma Butrobu a Hłowa na prawym Mjeszi, Možnosz dawa, se swojimi jemu wot Boha spožčenymi Darami Wotežini jako ludowy Sastupowac wuzitny bycz. Potom Sakon, kiž Sjanosz a Ertnosz w Ssudnistwi Mjesto pifarskeho Knejsstwa a Potajnstwa staji a wot Luda wuswolenych, swjedomnitych Mužow sa Susdnikow sczinonych Pschekhadzenjow. Dale maja so swjate Naleznoszje Byrkwe a Schulje do Rjadu festajicz a postajicz, kaš daloko dyrbitej wobej sebi pschisłuschazu Ssamostatnosz dostacz. Tež nowy gmejiski Porjad sa Mjesta a Wšy budze Pschedmet Wuradzenja. A sa to wschitko, pschi czi mž so najškere tež njekotre narodne Božadanja wuczinja, budza so nam wot nascheho Ministerstwa sakonjowe Racziski prjodkpolozicz, kaž je do prjedka pokroczeny Czasa a czi Mužojo žadaja, kiž su swojemu Czasu dorosemili. Tajim Mužam — a jich je wele — dyrbi so czešne Sastojnstwo ludoweho Sastupowarja pschepodacz, niz wot Knežerstwa aby wot teho aby tamneho Wuswolenza, nje wot Was. Wy wschitzy sje powolani, tychhlej Najšepšich s Luda wuswolicz. O, duž wuswolujče! Nemyšlcze sebi: schto dyrbju hakhlej po wuswoleniski Ristk hicz? Ja to newuczijnju! Aby: Dosz jich budze,

nicht: was soll ich mir erst einen Wahlzettel holen? Ich werde es nicht ausmachen! Oder: es werden ihrer genug sein, die da wählen, mögen sie es für mich mit thun. Wie nun, wenn Viele so denken? Wenn dann bei dieser Lässigkeit des Volks Solche gewählt würden, die anstatt Eure Lasten zu mindern, sie mehrten? Die anstatt Euch frei zu machen, neue Fesseln für Euch schmiedeten? Sagt nicht: wir vertrauen mit dem ganzen Lande den kenntnißreichen, freisinnigen, redlichen Rätthen unseres Königs. Wohl! Wir vertrauen diesen mit Euch, aber wir wissen auch, daß sie — die Volksfreunde — von einer finster und leider immer noch mächtigen Partei gehaßt werden, die Nichts sehnlicher wünscht, als ihre Entfernung, ihren Sturz. Wollt ihr dieser in die Hände arbeiten? Und das würdet Ihr unfehlbar, wenn Ihr Euch des Rechts zu wählen begäbet, unbekümmert darum, ob die Partei des Rückschritts oder die des Fortschritts den Sieg im Wahlkampfe davon trage. Darum wählet!

Forschet aber auch zuvor und prüfet, wen Ihr wählen sollt. Es wird nicht an Solchen fehlen, die Euch hier oder da, bald heimlich, bald öffentlich angeboten werden oder sich selbst anbieten. Alle werden sich Freunde des Volks und der Freiheit nennen und Euch goldne Berge verheißen, auch Die, welche in ihrem Herzen die Zeit herbei sehnen, wo das Schwert und der Adelsbrief die Welt beherrsche. Darum trauet dem Scheine nicht, trauet aber den Männern, die stets furchtlos und männlich des Volkes Rechte gewahrt haben. Ihr kennt sie, die wählet!

kiž wuswoluja, nech to sa mne šobu scžinja. Kaha pak, hdyž jich wele tak myšli? Hdy bychu šo potom tuteje ludoweje Nerodnoszje dla Tajzy wuswolili, kiž bychu Mjesto Po-meńschenja Waschich Bobcžežnoszjow je pschisporeli? kiž bychu Mjesto Wascheho Wošwobodzenja nowe Puta sa Was ko-wali? Neprajcže: my dowjerjamy šo s žylym Krajom nawedžitym, šwobodnosmy-šlenym, šprawnym Radžicželam nascheho Krala. Dobre! My dowjerjamy šo jim s Wami, ale my wjemy tež, šo šu woni — czi ludowi Pscheczjeljo — wot jeneje cžem-neje a Bohu žel! pschezo hišcže možneje Strony hidženi, kiž ničžo bóle nepscheje, hacž jich Wotsalenje, jich Podcžišnenje. Chžecže Wy tutej do Rukow dzjelacž? A to byšcže Wy woprawdžje, hdy byšcže šo šwojeho wuswolenšeho Prawa wostajili, nestarobliwi wo to, hacž Strona Naspeto-wanja aby Postupowanja Dobycžje we wu-swolenškim Wojowanju dostane. Duž wu-swolujcže!

Bobhońcže šo pak tež predy a špytujcže, ko ho byšcže wuswolili. Na tajkich šnadž pobrachowacž nebudže, kotrychž budža Wam tu aby tam, pak šradža pak šjawnje prjodk-stajecž aby kiž šo šami prjodkštajecž budža. Wšchitzy budža šo Pscheczjeljo Luda a Šswobody menowacž a Wam šlote Gory lubicž, tež czi, kiž šebi šašo w šwojej Wutrobi ton Čžaš žadaja, hdžež Mecž a šemjanški List kuezachu. Duž newjercže po Šdacžu, wjercže pak tym Mužam, kiž pschezo nestrachacžije a muszy ludowe Prawa šakitowachu. Wy jich šnajecže, tych wuswolcže.

Bramborskim Buswolenjam!

Možna Revoluzija je naš wótzny Kraj pschejschla.

Wona je skoncžena. To je horze Božadanje kóždeho Pscheczela wótzneho Kraja, kiž Sswobodu a Mjer wot konstituzyjonalsteje Monarchije, niz pak wot Republiki wotežafuje.

Wona je skoncžena psches tu 5. Dezembra wot nascheho Krala spožczenu Wustawu (Verfassung), kotraž bu wot Milijonow s Wešelom powitana.

Porjad (Ordnung) a Dowjerenje sio wróczischtej. My s Nadziju reńskej Pschichodnoszi napscheczimo dzemy.

Tola pak stejimy psched Hlubinu, kotraž nam se Sahubenjom wschjeh naschich Nadzijow hrosy.

Wschudžom lakaja Nepscheczeljo, kotřiz psches Wóynu a Nepokoj, psches Kžie a Pscheradu ton hakhlej scžineny Skutk nascheje Wustawy sašo stasycz pytaju.

Jednota a Roshladnosž jenož móža nas sđeržecz.

Teho dla chzemy pschi tym nam dowjerenym Buswolenju naschich Sapóskanzow na tym dđeržecz:

Čzi Sapóskanzu sio powołani to psches nascheho Krala sopoczate Ewarenje Wustawy pruhowacz a je dotwaricz pomhacz. My chzemy, so by tajke Ewarenje tak rucžje hacž móžno, ale tež kručžje a twerdžje natwarene bylo.

Čzi Dželaczerjo teho dla, kotřiz my wotpóželemy, dyrbja mudri a nashoneni Mužoj bycz a najljepšcu Wolu mjecz.

My sibi žadamy wot naschich Sapóskanzow, so Łudej Sswobodnosžje a Trjejoty, Krajaj pak Mjer sđeržca; psche, tož jenož pod Schlitom Mjera móže Sswoboda wobstacz.

My chzemy teho dla jene sylanu Kralstwo, dokelž móže nam jenož tajke Mjer a sakonsti Porjad pscheczimo snutskomnym a swonkomnym Nepscheczelam sđeržecz.

My sibi žadamy, so sio naschi Sapóskanzu s Lubosžju k Łudej a se Sswjernosžju k Kralaj napelneni a dđeržimy teho sa Nepscheczela wótzneho Kraja, kiž na to dželca, so by sio kralowa Wažnosž saniczika.

My žadamy sibi wot siojich Sapóskanzow, so Potrebnosžje zyteho Łuda a wosebnje tež tych wesnych Gmejnow suaja a so sa tute tak husto, hacž je nusne, ryczecz wedža.

My žadamy sibi wot nich Prawdosž sa wschitkich, wosebnje pak tež sa naschich Serbow, so bychy tež tuczi sioje Prawo w Zyrkwi a Schuli, psched Sšudom a psched kralowskimi Sastojnstwami se siojim Waschnjom a se siojeje Rycžu dostali.

To wschitko je to same, schtož chzemy pschi tym wulžywažnym Buswolenju Sapóskanzow na Kędžbu bracz.

J e d y n B u s w o l e ň z
we wojerowstkim Wokresu.

Jühler.

Wustawy sa buriske towarstwo k schromadnemu nesbenju wohnjoweho nesboža.

§. 1.

Dokelž we tutech nemjernych časach žane khašy (pokladnicy) hotowych penes wjeste wjazny nejsu, a dokelž shtom hotowych penes, dyž wulki je a psches romadunadawanje sdjeržany bycz dyrbi, wele sastojnifow treba, kiž wschitzy sdu czahnu, a dokelž khaša, kiž we małym wokresu so satoži, smolom dosz penes hromadu nesfrydne, so by wotpalenym dosz płacžic moha, a dokelž tajke sastojnifow najwjazy dowjerenja ma, kiž penesy tak dolho hacž možno we kóždeho saku wostaji a te dawki jeno sa wjestyh pomelowanych wotpalenych jako dary smilnosže žada, dha hospodarjo wjesteho wokresa wobsanfnu, towarstwo bes sobu scžinicž, kiž jeno tehdom, hdyž njekoho bes nimi wohnjowe nesbožje potrebito je, hromadudawa.

§. 2.

K tutemu towarstwu neje ničto twungowanj pschistupicž, ale wotpokasacž možo towarstwo, kohož wotpokasacž grunt ma. A dokelž tuto towarstwo buriske rjekacž a bycz dyrbi, dha su mjesta, kneže dwory a fabriki hnydom wufanfnene.

§. 3.

Schtóž k towarstwu pschistupi, so se swojim podpismom na džešacž ljet twerdže sweže, a schtóž je we tych džešacžich ljetach penesy wot towarstwa dostat, tón je psches to swjasany, so wot teho čascha hiscže džešacž ljet staw towarstwa wostacž dyrbi.

§. 4.

To hromadu dawanje a wuplaczowanje stawa so po tym wotschazowanju žiwnosžjow, kiž je we Bramborskej dotal płacžito a we satožnych knihach kóždeje wšy napisane steji. Jeno hdyž je schtó k hježu pschetwarit, pschitwarit aby nowu twarit, tón možo sa swoje penesy so s noweho wotschazowacž dacž. Tola pak možo so kóždy, kiž sa wschje sta teje schazonki dawacž a bracž

necha, tež niže schazonki, to rjeka, sa mene stów, hacž schazonka praji, sapisacž dacž, ale wysche schazonki nesmje ničto hicž.

§. 5.

Wschitzy hospodarjo, kiž k towarstwu stuscheja, po tych schazowanflich aby na so wsatych stach jenajke prozenty dawaja. Za wyskofž tych prozentow pak budže po kóždym nesbožu psches rosrachnowanje tych stów aby tawšyntow, kotrež ton wotpaleny aby cži wotpaleni na so wsate maja, wosebje postajena. Po tajkim budža te prozenty po wulkosži kóždeho nesboža a po wulkosži teho penezneho shtoma, sa kotryž su so cži wotpaleni k dawanju swjasali a kotryž po nesbožu wot towarstwa wuplaczeny dostacž dyrbja, pak wysche pak nische.

§. 6.

Kóždy wotpaleny staw towarstwa dostane wot towarstwa tak wele wotpalensflich penes, hacž ton penezny shtom wucžini, kotryž tón wotpaleny predy na so wsat je, so chže sa tak wele swoje prozenty dawacž. Njeschto wjazny žadacž wón potoni prawo nima.

§. 7.

Te wotpalenske penesy towarstwo žanemu wotpalenemu sobustawej nemóže sapowedžicž, hacž jeno tajkemu, kotremuž je psched sudom dopokasane, so je sam sapalik. Tajki sapaler nedostane ničto.

§. 8.

Hdyž so jeno kruč twarenja wotpali, da dyrbi cžješliski a murerfki mischtyr s njekotrymi ktemu postajenymi stawami towarstwa to wotschazowacž, schtóž je stejo wostako, a kaž wele to po tajkim rosrudženju wucžini, tak wele budže temu, kiž tu schkodu mjet je, wot tych wotpalensflich penes wotcžehnene. Tehorunja budže tež, hdyž je twarenje k sastajenju wohnja wottorhane, temu wobšedžerej tuteho twarenja wot towarstwa tak wele date, kaž hdy by so wotpalito. Ale to wujitne

drewo budže jemu wotschazowane a tak wele, hacž to po wuprajenju tych schazowariow winojte je, budže jemu wot tych wotpalenskich penes wot-rachnowane.

§. 9.

Hdyž je strach aby bojosž, so khudži, hdyž so wóhnjowe nesbožje poda, to swoje hnydom nebychu dacž móhli, dha moja te stawy towar-stwa, kiž we jenej wšy su, došórotnu khašu satožicž, so bychu te stawy, kiž to sechzedža, we wjestnych termijach wiesty penes po swojich na so wsatych stach a džjelach sta hromadu dawali. Jedyn dyrbiat potom wo wšy bycz, kiž by kóždy dawł kóždeho sapisowat a te nadate penesy po kónzu kóždeho lieta tym dawarjam wobrach-nowat a pokasat. Hdyž by so njetko nesbožje podato, dha by so kóždeho dotal nadatych penes tak wele wsato, hacž by na neho pschischto. We kotrejž wšy pak kóždy staw sebi wjeri, kóždy čas to swoje snesž, tam tajka došóroma khaša neje nusna.

§. 10.

Schtož, hdyž nesbožje so podato je, to, schtož na neho pschindže, we bjertelljeczi po ter-miji newotwedže, tón budže s towarstwa wustor-cženy, ale te druge stawy teho wuberkowniskeho wokreska (hladaž §. 11.) dyrbja jeho na ton kóždy pschenesž a jeho wustorcženje pola wedžerja žyłego towarstwa sšewicž, so by jeho meno s knihow wumasane bylo a wjazy sa neho placžene bycz netrebato.

§. 11.

Čži, kiž sšence wšy aby s wjazy blisichich wšow s towarstwu sšuscheja, wuswola sebi sa-stuperja na kóžde 50 stawow a na mene hacž na sto stawow jeneho. Čuczi sastuperja men-schich wokreskow wucžinja wuberk a sebi sa-so pschedšydu wuswola, kiž je potom we-

džer žyłego, s wele wokreskow hromadusjednocže-neho towarstwa. Kóždy sastuper a tež pschedšyda budže na 3 lieta wuswoleny.

§. 12.

Pschedšyda dyrbi te satožne knihi žyłego towarstwa, stych satožnych knihow kóždeho wo-kreska romaduspisane, pola sebe mjecž; po tych knihach won po kóždym wuńdženym wóhnju to rosdžjelowanie tych dawkow čžini a wuberk tak husto hacž sa nusne widži, hromadu wola. Won ma wuberkfej swoje rosdžjelowanie sastupicž a wšcho wobrachnowacž. Pschedšyda dyrbi sa swoju próžu wot kóždeho sta, kotrejž nutsbere a na wot-palensych wuplacžuje, dwaj tolerej dostacž.

§. 13.

Wuberkownik ma we swojim wokresku to wobstaracž, schtož pschedšyda we žyłym to-warstwi. Won ma potajim te stawy, kiž jeho wuswola, tak husto hacž sa nusne widži, sšro-madžicž, so by so snimi sradžil. Won ma tež wošebje, hdyž nesbožje so podato je, te na sta-wy žyłego towarstwa wot pschedšydy rosdžjelene dawki wot tych stawow swojeho wokreska nuts-bracž a pschedšydy wotwesž a swojim wuswo-lenjam wšcho wobrachnowacž a sastupicž. Wu-berkownik dostane sa swoju próžu wote sta, ko-trějž nutsbere a pschedšydy wotwedže, toler.

§. 14.

Ča te satožne knihi dyrbi pschedšyda a kóždy wuberkownik dyž je pische aby pišacž da-wa, wošebne saptacženje dostacž, sa kóždy wu-berkowniski wokresk 20 nowych sšliebornow. Tutón wudawł, kaž tež ta sda sa pschedšydu a wuberkownikow, budže stymi wotpalenskim penes-sami sobu na stawy žyłego towarstwa rosdžjele-ny, khiba so wuberk wobsanke, so to wošebje hromadusnesene bycz dyrbi.

Čžischčane pola K. B. Hiki w Budyšchini.

Slavjani, Bratjo!

Tko izmedju nas nezaviri okom žalosti punim u prošastnost našu? a tko veznade, da to što smo prepatili, dogodilo se je u našoj nesvjesti a razkomadanosti, djelećoj bratju od bratje? Ali po dugih vjekovih, u kojih jedan na drugog zaboravili smo, u kojih tolika nesreća otežila je glavu našu, došli smo do toga poznanja, da smo jedno, da smo bratja. Doletjela su važna vrēmena, koja su oslobodila narode i sbacila s njih teret, pod kojega težkoćom stenjali su; ova vrēmena sbacila su teret i s nas u velikoj časti, a mi sada to, što već oda mnogih ljetah ćutili smo, možemo izreći, to što je na korist našu, promotriti i zaključivati. Narodi Europejski došli su sada u sporazumljenje i jedinstvo; Njēmcī pozvali su za svoje sjedinjenje u Frankfurt parlament, koi o tom radi, da bi mu deržava Austrianska iz svoje nazavisimosti toliko popustila, koliko trēba za sjedinjenje Njēmačko, a dabi monarkia sa svimi neugarskimi zemljami k novoj Njēmačkoj deržavi se priklopila. Ovaj korak ne samo da bi uništio jedinstvo Austrie, ali tokodjer i svez a samostalnost granah Slavjanskih, kojih narodnost bi time u opasnost pala. Naša dužnost jest, da bi smo to, što nam je najsvetie, muževno branili; došlo je indi vrēme, da i mi Slavjani se sporazumiemo i da sjedinimo misli naše. A za to da bi ove namjere u djelo prošle, privoljujući s radostju na mnoge želje iz različitih deržavah Slavjanskih nama izražene, pozivamo sve Slavjane Austrianske monarkie a imenito sve njihove povjerenje naroda imajuće muže, kojim je na obštem našem dobru ležeće, da bi se u staroslavnom Slavjanskom Ćeskom Pragu dana 31. svibnja o. g. sakupili, gdje uzajmno o svemu tomu ćemo većati, što spoljašnja korist našega naroda zahtjēva i što u ovih važnih vrjemenih da ćinimo. Pridajemo ali zajedno, da nam i svi drugi Slavjani, izvan Austrianske monarkie živeći, u našoj skupštini jako mili i dragi gosti biti ćedu.

U Ćeskom Pragu, dana 1. svibnja 1848.

Josef Mat. hrabě z Thunu.

Wojtěch hrabě Deym.

Jan rytíř z Neuberka.

Pawel Josef Šafařík.

Karol Malisz, członek deputacyi polskiěj.

Frant. Palacký.

Wáclaw Hanka.

Ludevít Štúr.

Jan Pěter Jordan.

J. Erazim Wocel.

Karel Wladislaw Zap.

Dr. F. Lad. Rieger.

Witalis Grzybowski.

Stefan Aranitski.

Wáclaw Štulc.

Michail Panič.

Karel Maria baron Villani.

Karel Jaromír Erben.

Dr. Fr. Miklošić.

Dr. Ant. Jaroslaw Bek.

Fr. Math. Klácel.

Dr. Jan Dworáček na Mareyši, Morawan

z Tišňowa.

Jerzy Lubomirski.

Jan Dobrzański, jako pełnomocnik rady narodowej Lwowskiěj.

Vincenc hrabě z Waldšteina.

Maksim Papič, Protopresbyter.

Svi dopisi u ovom poslu šilju se u kancelariu izboru za skupštinu Slavjansku u Zlatnom Pragu u gradjanskoj besjedi broj 141—2.

Tisknuto kod Jar. Pospisila.

Tuata proclamatija je tei wot Dr. Jordana do serbskej ryčije přeložena a k namykanju w maćičnyh archiw. Conf. N. 57.

...to što smo predložili, dobrobiti... u nasoj nezavisnoj... Slavjani, Bratje!

Ustavni zakon, dana 12. svibnja 1921.

- ...Hilmar Stoltz... Hilmar Fahren... ...Hilmar Fahren... Hilmar Fahren...

...u ovom zakonu... u ovom zakonu...

Slawenbrüder!

Wer von uns blickte nicht mit Wehmuth auf unsere Vergangenheit? Wer von uns wüsste nicht, dass Alles, was wir erduldeten, seinen Grund hatte in unserem Mangel an Selbstbewusstsein und unserer Zerstückelung, welche den Bruder vom Bruder trennte? Allein nach den langen Jahrhunderten, wo wir Einer des Andern vergessen hatten, wo so vielfaches Unheil auf unsere Häupter hereinstürmte, sind wir zur Erkenntniss gekommen, dass wir eins, dass wir Brüder sind. Inhaltsschwere Zeiten sind hereingebrochen, welche die Völker befreien und die Last von ihnen nahmen, unter deren Schwere sie seufzten. Diese Zeiten haben auch von uns zum grossen Theil die Last gehoben, und auch wir können jetzt aussprechen, was wir längst gefühlt, erwägen und beschliessen, was zu unserem Besten dient. Die Völker Europa's verständigen und vereinigen sich. Die Deutschen haben zu ihrer Vereinigung ein Parlament nach Frankfurt berufen, welches darauf besteht, dass ihm der österreichische Staat von seiner Souverainität so viel abtrete, als zur deutschen Einheit nothwendig ist, und dass sich das Kaiserreich mit allen seinen nicht-ungarischen Ländern Deutschland einverleibe. Ein solcher Schritt würde nicht nur die Einheit Österreichs, sondern auch den bisherigen Verband und die Selbstständigkeit der slawischen Volksstämme vernichten, deren Nationalität dadurch in Gefahr gerieth. An uns ist's, männlich zu schützen, was uns das Heiligste ist. Die Zeit ist gekommen, dass auch wir Slawen uns mit einander verständigen und uns vereinigen in unserer Gesinnung. Indem wir daher mit Freuden den vielfachen, aus verschiedenen slawischen Gegenden uns zugekommenen Wünschen entsprechen, erlassen wir diesen Aufruf an alle Slawen der österreichischen Monarchie, und fordern alle Männer auf, welche das Vertrauen ihrer Nation haben und denen unser allgemeines Wohl am Herzen liegt, zum 31. Mai d. J. in der altberühmten Slawenstadt Prag sich zu versammeln, um gemeinschaftlich Alles das in Berathung zu nehmen, was das Beste unserer Nation erfordert und was wir in diesen wichtigen Zeiten zu thun haben. Sollten aber auch ausser-österreichische Slawen sich bei dieser Zusammenkunft einfinden, so werden sie uns herzlich willkommene Gäste sein.

Prag, den 1. Mai 1848.

Josef Math. Graf v. Thun.

Albert Graf Deym.

Johann Ritter von Neuberg.

Paul Josef Šafařík.

Karl Malisz, Mitglied der poln. Deputation.

Franz Palacký.

Wenzel Hanka.

Ludevít Štur.

Georg Fürst Lubomírski.

Johann Dobrzański, Bevollmächtigter des Volkstathes in Lemberg.

J. U. Dr. Joh. Dworáček.

Vincenz Graf Waldstein-Wartenberg.

Maksim Papić, Protopresbyter.

Hanuš Graf Kolowrat-Krakowský.

Johann Pèter Jordan.

J. Erasmus Wocel.

Stefan Aranitski.

Karl Wladislaw Zap.

Dr. F. Lad. Rieger.

Witalis Grzybowski.

Wenzel Štulc.

Michail Panić.

Karl Maria Baron Villani.

Karl Jaromír Erben.

Dr. Fr. Miklošić.

Dr. Ant. Jaroslaw Bek.

Fr. Math. Klácel.

Robert Freiherr v. Hildprandt.

Friedrich Graf Rummerskirch.

Zuschriften in obiger Angelegenheit werden an das Comité für die Slawenversammlung in der Bürger-Ressource in Prag Nr. 141 – 2 adressirt.

Druck des Jar. Pospisil.

Slawenbrüder!

Wer von uns diesen nicht will... (The main body of the text, which is mirrored and appears to be bleed-through from the reverse side of the page.)

- List of names and titles, including: Prof. Dr. J. J. ... (The list contains names and titles, some of which are mirrored from the reverse side.)

Abgedruckt in der Zeitschrift... (A line of text at the bottom of the page, likely a publication or printing notice.)

Jano Kralojske flowo!

N. 27.

Se urwählare teje sy Messin pla Kolberka su na tu Gušoknosć togo Krala jaden list pišali a jogo pschofyli, aby wón jich rošwuzyl we jich zwiblowanach, kóterež na nich stych pišmow pschischli su, kenž jim škschajzu a tak, aby wóni wot Krala pschischli, su pošwane hordowali. Wóni pschachachu ho tom lišće, lež, kaž ho takich pišmach pišane bėscho, Šs. Gušoknosć ten Kral jo wót šwójich razischelow twingowany hordowal, tej sgramazine, kóteraž stym Kralom tu verfassungu gótowasch dejascho, kónž huzynisch, a tu verfassungu wot 5. Dezember wen dasch; wóni pschachachu dalej, lež ten Kral zo, až ta rola dej želona a tym dana hordowasch, kóterež niž šwójogo namaju, a lež jano te kņeža a te kralojske šluzabniki tomu napscheschivo stupili su; a lež wóni sa teju wolu Šs. Gušoknosće togo Krala pla tych nowych hušwolenach niškomu, kenž wele role ma, ale lužom jich rowna jich sčtymu dasch deje. Se hobydlare teje pomeñoneje sy pschofachu togo Krala, aby wón jich rošwuzyl, kogo wóni hušwolisch deje, dokelaž wóni kņikomu tak wele dowery namaju, ako k tomu Kraloju, a to, zož Šs. Gušoknosć jim razisch bužo, wěšće žynisch budu. Šs. Gušoknosć ten Kral jo jim nato to wótgrono pišal:

„Na ten list wot 5. togo mášeza, kóteregož wěrne a dowereze flowa mójej wutschobě derě žynili su, dajom ja wam to wótgrono:

Tej k tomu hujadnanu teje verfassungi powowanej sgramazine šom ja na tu radu mójich mynistarow, ale smojeju šameju wólu, kónž huzynil.

Mi nějo k tomu niht twingowal, ako ta sgramazina šama, dokelaž ten wětschy žel tych deputirtow mójomu wowañoju, do Brandenburka hysch a tam tu sgramazinu dalej žaržasch, folgowali nějšu, a psches jich hobsamkneña, kóterež tym kašnam napscheschivo su, ten land a Moj Kralojski Dom do tych nej wětschych tschachotow špórachu.

Ja nějšom lidowasch šměl, až psches to sabužene tych deputirtow te wotemno šlujone fryoty tym hobydlaram hischczet dlej wótstarzone a mēr a ordnunga hischczet dlej kašonej hordowalej a pschešto tym handwarkaram a buram škłoda žynona hordowala.

Ja šom togodla, ako tej sgramazine šom kónž huzynil, tekě smojeju šameju wólu mójomu ludoju welike pschawa a fryoty we tej verfassunge na šwětu waschnu sapišal. To juž jo hupišane, až ta verfassunga dej hischczet ras pschawě pschegledana, a schykno, zož možno jo, pscheporežone a stymi deputirtami, koterichž wy nent hušwolisch bužoscho, huwežone hordowasch.

Gaž stakim sašej jo ordnunga pschischla a tym zesto pschestupónym kašnam sašej mōž dana hordowala, ga bužo, to najejom ja še k Bogu, ten Bramborški lud k noweje žesćži a kwětscheje gluze napscheschivo hysch, a te žognowaña janeje pschawě huzynoneje, schykno Praže žaržejeje a mozneje hušchynny budu schykny m hobydlaram togo landu Praže pschisch, wosebne pak tym chudobnym, a tym, kenž niž šwójogo namaju, kóterymž to žyweñe lěpsche huzynisch ja šzeweju pilnosćju še mijujom. Te was pak hobotore a nesafiwužuju wascho dowereñe, kóterež wam groñe, až ja tym, kenž pschemožene maju, jich žywnosć hufranusch a tym rošželisch zu, kóterež niž šwójogo namaju. Stym něby niškomu pomagane bylo, ale pschawo a pschawdošć, sa zož še starasch moja mi wot Boga dana šwěta pschiswuschnosć jo, by na janu grošnu waschnu pschestupjona hordowala. Pschachajšcho wy nasletku, kogo wy hušwolisch a sa deputirtu do Barliña pošwasch dejscho, ga namam ja wam derě k tomu žedne wěšte kašne dawasch a najejom še, až mōj dobry a wěrny lud še takě deputirty hugledasch bužo, kóterež jogo dostojne su; Mōju radu něcham ja wam pak wotbišch: hušwolscho takě muže, kóterež tu domaznu sejmju wěrne lubuju, koterichž wy hušoko žaržyscho, dokelaž wóni še we žesćži a mimo schykno pōrokováña žywe, kóterež pscheschivo tym chudobnym janu milosćžilu wutschobu sestatkami hopokasali a telik nawuknuli su, a jich pretkweseschě tak twarže žarže, ako notne jo, gaž necht tomu landoju takě kašne dawasch zo, kóterež tym hobydlarjam gluku a strowje pschinašu. Take muže hušwolscho, zož wy je namakajoscho, mjasny kņežymi aby burjami, mjasny niškimi aby hušokimi; warnujscho še pak psched tymi, kenž še wam stym pschiswože, až wóni wam najeju gótuju, kóteruž žeden žloweš dopolnisch namožo, warnujscho še psched tymi, kóterež gramotu a nemer naporaju, a na tych sčtyrě, koterichž wy zaš waschogo žyweña ako take pošnali šćžo, na kóterež še špuschczisch mōžo.

Waschu pschosbu šom ja wam gnadne rad dopolnil a to wótgrono, kóterež wy snate gótowasch mōšcho, smojeju ruku pōtpišal, a dajom jo ned wam pschipošwasch.

Barliņu na 12. Januare 1849.

Friedrich Wilhelm.
von Manteuffel.

Tomu scholtoju Krengel, tomu žewascherjoju Gráber a tym drugim urwählerjam we Messine pla Kolberka.

Schischczane pla Karla Šabischa we Grodłu.

*Danil Markus
farar w Ranju
w delnych Lužicach.*

Zana Rinaljate blawo!

Es unbeschreiblich ist die Freude die ich empfangen habe als ich die Nachricht erhielt dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben.

Die kleine Schrift ist ein Versuch meine Gedanken zu Papier zu bringen. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben.

Ich hoffe Sie werden die kleine Schrift mit Interesse lesen. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben.

Die kleine Schrift ist ein Versuch meine Gedanken zu Papier zu bringen. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben.

Ich hoffe Sie werden die kleine Schrift mit Interesse lesen. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben. Ich habe mich sehr freuen dürfen dass Sie sich für meine kleine Schrift interessiert haben.

Friedrich Wilhelm
von Preussen

Seine Majestät dem Könige von Preussen
Königlichen Hofbibliothek

Thm Ćerskim bratscham.

N. 28.

Wam jo snate, lube Ćerske bratschi, aŝ **nasch luby Kral** na 18. Maerzu 1848 jaden zel swojogo kralojskego pschawa tomu ludoju daw jo; won jo se myslil, aŝ te deputirty budu jano tafe wězy hobsamknusch a jomu protk űascz, kotereŝ nam potrōbne a huŝytne su, a tel my smy se nazali, aŝ woni budu nowe kasne huŝewasch, aby te welike danki tych Ćudobnych ıensche hordowali. Te deputirty su wot nalēta aŝ do nasymego Barliu seŝzeli, a nam sa te welike peņese, kotereŝ woni koschtowali su, jano mawko kasnow huŝewali, a to jano tafe kasne, kotereŝ nam wele ıepomogaju. Aby dawa ıecht wot was ıent meņej dawkow, ako pereŝ? Dawaju te bogate ıent wězej, ako pereŝ? We Oberbruchu dajo jaden koffaz wot swojeje zymnoscz, koteraŝ 16 towshyntow pwaschi, l'letu 31 tolari dawkow. Zoga te deputirty su znyli, aby te dawki rosrachnowane, a sa tym pschemoženim jadanogo kuzdego roszelone hordowali? Welē su jich pschiswuschnoscz znyli, a sa nascho lepscche pojedali, ku kotrymŝ tel ten Choschobuski deputirty swuscha; ale ten wětschy zel űejo to znyli, zoŝ my wot űich pojedali smy; mogē, howazeŝ dobre luŝe, su tam pscheze seŝzicha byli, dokulaŝ su mawko wuzby mēli; mogē űejŝu do teje sgramaziny ras pscheze schli, ale mesto togo winŝi wāšowe byli, a hischeŝer drugē su jano schuŝi űesjadnoscz a ıemēr pytali. Meņischo wy, aŝ tafe Deputirty su na ŝeņ 3 tolare saszwyli? Te tschi tolare su se jim spodobali, to jo wēste, pscheto woni űejŝu ras domoj hysch kscheli, ako jim wot schyfnych bokow groņone hordowascho: ŝischo domoj, ŝischo domoj, wy űebuŝoscho raska na sudny ŝeņ gotowe hordowasch! jo tel potom űekschechu mogē hischeŝer domoj hysch, ako ten Kral jim rostyla hysch kasaw bēšcho.

Stakimi deputirtami smy my tym Englanderjam a Franzosarjam kšmechu hordowali. Te nam protk chytaju, aŝ my dostojne űejŝmy togo nam wot togo Krala danego pschawa, sebe sami te kasne huŝewasch a potom jomu protk űascz, dokulaŝ nasche Deputirty te neŝpotrobnejsche kasne gōtomasch űerosmeju. — űent deŝscho wy nowe deputirty huswolisch; to jo jana welgim hušoka wēŝ! Nasch luby Kral zo to neŝlepsche — sabuzone a swe luŝe pojedaju jano hinazeŝ — a jo nam tel na 5. Dezebere — Patent wot 5. Dezebere — pišaw, kak won se sa nas stara, a kak te dawki deŝe hinazeŝ roszelone hordowasch. Wy wēsczō, lube Ćerske bratschi, kafe dobroty nasche Kralē nam hopokasali su, ako woni te kasne won dachu, aŝ wasche smy a zowki tomu kšesoju dermo swuŝyŝch űetrebaju, a aŝ wy wezeŝ na boņ chozŝisch űetrebascho. Praschajŝcho jano waschych starych; te budu wam welgim welē hulizyŝch moz. Tel nasch űentajŝchny Kral stara se sa nas, kaj jaden nan sa swōje ŝischi, a togodla pojedawot nas ta ŝekownoscz, pschiswuschnoscz a nasch huŝytk, tafe deputirty huswolisch, kotereŝ

1. husnaju te dobroty, kotereŝ nasche Kralē nam hopokasali su; kotereŝ
2. wascho lepscche a to lepscche schyfnych hobydlarow kschē, a kotereŝ
3. Tel telik rosmeju, aŝ wōni potom w'Barliu, aby zoŝ ten Kral jich wowasch buŝo, tel pojedasch mogu.

Wērscho mē, aŝ ja wasch huŝytk pytam, pscheto moj nan a moja zewa swoŝzba su tel burske, Ćerske luŝe, a mē űejo nēchten bliŝej, ako moje Ćerske sobobratschi.

To roschyrja to towarstwo sa Krala a domazny kraj.

*Davit Markus
farar w Ranju
w delnych Luŝicah.*

Schischeŝane Barliu pla Juliuša Sittenfelda.

Die erste Frage ist, ob die Sprache der Wissenschaften eine besondere Sprache ist, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet. Die zweite Frage ist, ob die Sprache der Wissenschaften eine besondere Sprache ist, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet. Die dritte Frage ist, ob die Sprache der Wissenschaften eine besondere Sprache ist, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet.

Die vierte Frage ist, ob die Sprache der Wissenschaften eine besondere Sprache ist, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet. Die fünfte Frage ist, ob die Sprache der Wissenschaften eine besondere Sprache ist, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet. Die sechste Frage ist, ob die Sprache der Wissenschaften eine besondere Sprache ist, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet.

1. Die Sprache der Wissenschaften ist eine besondere Sprache, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet.
2. Die Sprache der Wissenschaften ist eine besondere Sprache, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet.
3. Die Sprache der Wissenschaften ist eine besondere Sprache, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet.

Die Sprache der Wissenschaften ist eine besondere Sprache, die sich von der Sprache der Dichtung unterscheidet.

Wuſwolerjam S. wuſwolenſkeho Wofreſa.

N. 29.

Rubi Sserbjo!

W tychhlej Dujach smjejecze Sapóſlanzow na draždžanski Ssejm aby Landtag wuſwolicz. Tutón Ssejm je jara wazny, pſchetož wot neho wotwiſuje duchomne a czjelne Sbožje našeho zyleho Kraja. Duž hladajeze ſwjeru na to, ſo byſcheze hódnych Mužow ſa Sapóſlanzow wuſwolili. Zadyň ſo newotlafuj, zadyň ſebi nemyšl, ſo ſo drje to tež beš neho ſtane, ale Kóždy czin ſe wſchej Sswjernošju a Redžbliwošju, ſchtož je k Wuſwolenju treba. Teho dla dźicze bórſy k Waſchemu gmejnskemu Prjódſtejeraj (Gemeindevorſtand) a dajce ſebi wot neho tak menowany wuſwolenſki Liſtk (Wahlzettel) dacz. Kóždy, kiž je 20 21 ljet ſtary a ſamoſtatny, doſtane tam wuſwolenſki Liſtk ſa druhu Komoru, na kotryž ma Meno jeneho Muža jako Sapóſlanza ſa druhu Komoru napifač. Schtož Grunty aby Kſhežu wobſedzi, doſtane wóſche teho hiſcheze jedyn drugi Liſtk ſa prjenju Komoru, na kotryž ma Meni dweju Mužow jako Sapóſlanzow ſa prjenju Komoru napifač. Dyž je ſo tajke Napifačanje ſtalo, dha ma ſo kóždy Liſtk w poſtajenym Gzaſu pola Wuberka wuſwolenſkeje Džjelby (Wahlabtheilungsausſchuß) wotedacz a to dyrbi tón, kiž jo jón piſal, ſa m czinicž, neſmje tež Gzaſ pſcheczafacz, hewak wón potom niczo neplaczi. Duž neſkomdžecze tón poſtajeny Džen, kiž ma ſo Wam wot gmejnskeho Prjódſtejerja k Wedženju czinicž, predy hacž pak ſchto piſacze, dha hladajeze tola, ſo na tón prawy Liſtk piſacze. Wy budžecze ſo pak njetko praſhecž, koho dyrbimy tola napifač? Po Wuprajenju ſerbskich Towariſtow a teho dla tež wjeſzje po Woli wiſchittich derje mjenjazych Sserbow, maja ſo tajzy Mužojo napifač, kiž ſu dobri Kſcheſzijenjo, ſwjerni Sserbjo a ſprawni Pſcheczjeljo Luda, hewak pak tež roſomni Džjelaczerjo pſchi Wudofonenju konſtytuzyjonalſkeje Monarchije po ludowej Woli. Tajkich ſnajecze najſkere wele. So pak byſcheze Waſche Głoſy (Stimmen) neroſmetali a tak pſches Waſchich Pſcheczjownikow pſchewineni nebyli, dha dowolimy ſebi, Wam ſ tutym tjoč hódnych, roſhladanych, ſwjernych a ſprawnych Mužow k Wuſwolenju porucžicž. Woni ſu wot wiſchittich ſerbskich Towariſtwo wſa tajkich ſpóſnaczi, kiž pſchede wiſchittimi ſaſluža, ſo bychu ſo wot Waſ ſa draždžanski Ssejm wuſwolili. Duž napifačecze jich wjeſzje. Dofelž pak dyrbi ſo tajke Napifačanje w njemſkej Ryczi ſtač, dha pſchepodamy Wam jich Meno tudy tež w njemſkim Piſmi.

ſa prjenju Komoru: (Für die erste Kammer:)

Franz Hugo Seyfert, Domſtiſtsactuar in Budiſſin. Peter Zieſch, Erbrichter in Nauſliž.

ſa druhu Komoru: (Für die zweite Kammer:)

Johann Lehmann, Beſižer der Königsmühle bei Baugen.

Sserbski zentralny wuſwolenſki Wuberf.

	Towariſtwa.		Towariſtwa.
Rychtar, Namjeſtnik budyſkeho		Melba, Pſchedſyda dajniſkeho	
Gjeſla, Pſchedſyda radworſkeho	"	Polenk, Pſchedſyda neſwaczilſkeho	"
Walentin, Pſchedſyda budječaniſkeho	"	Hejna, Pſchedſyda tſihwejdowſkeho	"
Wicjas, Pſchedſyda bukičaniſkeho	"	Žyž, Namjeſtnik borkičaniſkeho	"
Benſch, Namjeſtnik ralbičaniſkeho	"	Somor, Pſchedſyda maleſchaniſkeho	"
Jeſorka, Pſchedſyda kſročaniſkeho	"	Ráda, Pſchedſyda hucžaniſkeho	"
Kokula, Pſchedſyda nebelčaniſkeho	"	Recžka, Pſchedſyda hnaſčaniſkeho	"
Lukaſch, Pſchedſyda minakalſkeho	"		

Wofny wufwolenski Wokres

W tej Wshy, psched kotrefj Zysera stej, je Wuberk wufwolenskeje Dzielby a tam maja te blije stejaze Wshy swoje Listki wotodacj.

- 1) Trebeny, Kumschizy, Wasly, Konezy, Pomorzy, Wadzy, Schelezy, Meschizy, Wujest, Delany, Nachlow, Szworezy, Brjesow a Kubschizy.
- 2) Wurizy, Boschey, Tjejezy, Jenkezy, Madjaney, Tjelany, Rabojs, Dorony, Strjeschin, Wubokej, Jafenza.
- 3) Bjelejezy, Bonezy, Lubenz, Epsolt, Djenitezy, Rubecizy, Ssofolza, Horna Kina, Pshischezy, Dobruscha, Bobolpy.
- 4) Dreczin, Horna Horla, Bjele Roslly, Warnacizy, Demjany.
- 5) Delna Jafonza, Horna Jafonza, Ringenbain.
- 6) Huska, Holza, Kocizy, Salsbntey, Brjesonka, Drujlezy.
- 7) Semizy, Semjelna, Lumizy, Bteferoda, Merjowz, Gzwene Roslly, Vogelgefang, Karlsdorf.
- 8) Horna Borschej, Wulki Jicjin, Maly Jicjin s Puzerskim Wlynom, Djiwecizy, Gjechorezy, Rubelcizy, Szjey, Mala Borschej, Prastow, Kataray, Bloschchey, Solona Borschej, Gichony, Gjemery, Sajdow.
- 9) Spotezy, Debrifezy, Wolberzy, Debischlow, Janey, Etachow, Palow, Welfow djielbnje, Schumborn djielbnje, Ledjboray a Luthjezy.
- 10) Brjeczezy, Horni Wujesb, Vanezy, Wucizezy, Gjeschkezy, Liben, Brjeczezy, Solschezy, Lechawa, Haslow, Ssmochcizy, Horni a Delni Hunjow.
- 11) Khejno, Wulki Welfow, Maly Welfow, Lubochow, Boraney, Kamenej, Radwoj s Milkecianskimi a s Gjernym Godlerjom, Breh, Wulki a Maly Pichjesdrjen, Milkezy, Strojischezy, Lahow.
- 12) Khroszizy, Bonezy, Wutolecizy, Bacjon, Gzornezy, Bosdey, Prawocizy, Loh, Stara Zyhelnicja, Hora, Buschizy, Jafenza.
- 13) Sswinarnja, Lejno, Neradezy, Gzasezy, Wulki Wshyt, Maly Wshyt, Zelzy, Scizy, Marienstern, Kaney, Kopschin, Mufniza.
- 14) Neshwacjidlo, Komst, Ufa Hora, Nowa Wesh, Wietrow, Saryej, Krouza, Bohow, Loh, Kasow, Golechow, Golechowiska Dubrawka, Lujjaniska Dubrawka, Lujej, Scheichow.
- 15) Kakezy, Nowa Wesh, Jenkezy, Niza Wesh, Kostow, Jit, Kamenej.

Sa wofny Wokres pastajeny wufwoleny Kommissar je Schenk, Landesbestallter sa Horne Lujizy.

Wuswolerjam 9. wuswoleniskeho Wokreša.

Rubi Sserbjo!

W tychhlej Dnjach smjejecze Sapóšlanzow na draždžanski Ssejm aby Landtag wuswolicz. Tuton Ssejm je jara wazny, pschetož wot neho wotwisuje duchomne a czjelne Sbozje nascheho zyleho Kraja. Duž hladajeze šwjeru na to, so wyscheze hódnych Mužow sa Sapóšlanzow wuswolili. Zady nje wo nje, ža- dny šebi nemyšl, so šo drje to tež beš neho štane, ale Kóždy čin se wšchej Šwjernoszu a Redžbliwoszu, sčtož je k Wuswolenju treba. Teho dla dźicze bórsy k Waschemu gmejnskemu Prjódštejerej (Gemeindevorstand) a dajeze šebi wot neho tak menowany wuswoleniski Listk (Wahlzettel) dacž. Kóždy, kiž je 21 ljet stary a šamostatny, dostane tam wuswoleniski Listk sa druhu Komoru, na kotryž ma Meno jeneho Muža jako Sapóšlanza sa druhu Komoru napišacž. Sčtož Grunty aby šbjezu wobšedzi, dostane wšche teho hišcheze jedyn drubi Listk sa prjenju Komoru, na kotryž ma Meni dweju Mužow jako Sapóšlanzow sa prjenju Komoru napišacž. Duž je šo tajke Napišanje stalo, dha ma šo kóždy Listk w postajenym Šzašu pola Wuberka wuswoleniskeje Džjelby (Wahlabtheilungsausšchuß) wotedacž a to dyrbi ton, kiž je jón pišal, šam činicz, nešmje tež Šzaš pscheczafacž, hewak wón potom nicžo neplaczi. Duž neskomdžeze ton postajeny Džen, kiž ma šo Wam wot gmejnskeho Prjódštejerja k Wodzenju činicz, predy hacž pak sčto pišacze, dha hladajeze tola, so na ton prawy Listk pišacze. Wy budžeze šo pak njetko praschecž, koho dyrbimy tola napišacž? Po Wuprajenju šerbškich Towarštwow a teho dla tež wjeszje po Woli wschittkich derje njenjazych Sserbow, maja šo tajzy Mužojo napišacž, kiž šu dobri šbšcheszijenjo, šwjerni Sserbjo a špravni Pscheczjeljo Luda, hewak pak tež rošomni Džjelaczerjo pschi Wudokonenju konstytuzyjonaliskeje Monarchije po ludowej Woli. Tajkich snajeze najškere wele. Šo pak wyscheze Wasche Šlopy (Stimmen) nerošmetali a tak psches Waschich Pschecziznikow pschewineni nebyli, dha dowolimy šebi, Wam š tutym tšjoch hódnych, rošhladanych, šwjernych a špravnych Mužow k Wuswolenju porucžicž. Woni šu wot wschittkich šerbškich Towarštwow sa tajkich špšnaczi, kiž pschede wschittkimi šakluža, so bychu šo wot Was sa draždžanski Ssejm wuswolili. Duž napišajeze jich wjeszje. Dofelž pak dyrbi šo tajke Napišanje w njemškej Ryczi štačž, dha pschepodamy Wam jich Meno tudy tež w njemškim Pišmi.

Sa prjenju Komoru: (Für die erste Kammer:)

Franz Hugo Seyfert, Domstiftsactuar in Budissin. Peter Ziesch, Erbrichter in Nauplitz.

Sa druhu Komoru: (Für die zweite Kammer:)

Broske, Pfarrer in Groß-Postwitz.

Sšerbški zentralny wuswoleniški Wuberk.

Rychtař, Namjestnik budyškeho	Towarštwu.	Melda, Pschedšyda dajinskeho	Towarštwu.
Čzješla, Pschedšyda radworskeho	"	Polenk, Pschedšyda nešwacžilskeho	"
Valentin, Pschedšyda budescžanskeho	"	Šejna, Pschedšyda tšhwjeldowskeho	"
Wicžas, Pschedšyda buticžanskeho	"	Wicžas, Pschedšyda bókticžanskeho	"
Bensč, Namjestnik ralbicžanskeho	"	Somor, Pschedšyda malesčanskeho	"
Šesorka, Pschedšyda šhroscžanskeho	"	Ráda, Pschedšyda hucžanskeho	"
Kokula, Pschedšyda nebelcžanskeho	"	Recžka, Pschedšyda hnasčžanskeho	"
Lukasč, Pschedšyda minakalskeho	"		

Dzewjaty wuswolenski Wokres.

W tej Wshy, psched kotrejž Zysera stej, je Wuberk wuswolenskeje Dželby a tam maja te bliže stejaze Wshy swo-
je listki wotobacj.

1) Spremberg. — 2) Neusalza. — 3) Ober-Taubenheim mit Wassergrund. — 4) Mittel-Sohland,
Ober-Sohland a. S. — 5) Nieder-Sohland a. S., Karlruhe, Neuforge. — 6) Wendisch-Sohland, Alt-
und Neuscheldenbach, Ellersdorf, Petersbach. — 7) Wehrsdorf. — 8) Schirgiswalde, Neu-Schirgiswalde. —
9) Korfym, Rhembert, Böhsweyz, Sónbart. — 10) Roswodezy, Jikozn, Bedrusk. — 11) Ober- und Nieder-
Crostaun, Bohow, Karlsberg, Wurbis, Esupow. — 12) Lejno, Sahok, Mnischonž dželbnje. — 13) Wulke Deb-
sezy, Male Debsezy. — 14) Budekezy, Raschow, Hajnizy, Wulka, Rhojnicza, Raka Rhojnicza, Rósty. — 15)
Köblitz, Schönberg, Weigsdorf. — 16) Nieder-Cunewalde. — 17) Mittel- und Ober-Cunewalde, Halbau,
Reudörfel. — Baiersdorf. — 18) Ober-Dypach, Lindenberg, Bicka. — Nieder- und Neu-Dypach.

Wuswolerjam 10. wuswolensteho Wokreša.

N. 31.

Rubi Šerbjo!

W tychhlej Dnjach smjejeće Sapóšlanzow na draždžanski Šejm aby Landtag wuswolicz. Tutón Šejm je jara wazny, pschetož wot neho wotwišuje duchomne a czjelne Sbožje nascheho zylého Kraja. Duž hladajeće šwjeru na to, so wyscheće hódnych Mužow sa Sapóšlanzow wuswolili. Zadyń so newotlafuj, zadyń šebi nemyšl, so šo drje to tež beš neho stane, ale Kóždy čin se wschej Šwjernosžu a Redžbliwosžu, sčtož je k Wuswolenju treba. Teho dla dźicze bórsy k Waschemu gmejnskemu Prjódštejererj (Gemeindevorstand) a dajće šebi wot neho tak menowany wuswolenški Listk (Wahlzettel) dacz. Kóždy, kiž je 21 ljet stary a šamostatny, dostane tam wuswolenški Listk sa družu Komoru, na kotryž ma Meno jeneho Muža jako Sapóšlanza sa družu Komoru napisać. Sčtož Grunty aby Kbjezu wobšedzi, dostane wósche teho wyscheće jedyn druži Listk sa prjenju Komoru, na kotryž ma Mjeni dweju Mužow jako Sapóšlanzow sa prjenju Komoru napisać. Dyž je šo tajke Napisanje stalo, dha ma šo kóždy Listk w postajenym Čašu pola Wuberkka wuswolensteje Džjelby (Wahlabtheilungsausschuß) wotedacz a to dyrbi tón, kiž je jón pišal, ša m činicz, nešnje tež Čaš pscheczafacz, hewak wón potom niczo neplaczi. Duž neskomdžće tón postajeny Džen, kiž ma šo Wam wot gmejnskeho Prjódštejererja k Wjedzenju činicz, predy hacz pak sčto pišacze, dha hladajeće tola, so na tón prawy Listk pišacze. Wy budžecze šo pak njetko prashecž, koho dyrbimy tola napisać? Po Wuprajenju šerbskich Towarštwow a teho dla tež wjeszje po Woli wschittkich derje mjenjaznych Šerbow, maja šo tajzy Mužoj napisać, kiž šu dobri Kbjesčizjenjo, šwjerni Šerbjo a šprawni Pscheczjeljo Luda, hewak pak tež rošomni Džjelaczerjo pschi Wudokonenju konstytucyjonalskeje Monarchije po ludowej Woli. Tajkich šnajecze najškere wele. So pak wyscheće Wasche Šlošy (Stimmen) nerošmetali a tak psches Waschich Pschecziznikow pschewineni nebyli, dha dowolimy šebi, Wam š tutym tšjoch hódnych, rošladanych, šwjernych a šprawnych Mužow k Wuswolenju porucžicž. Woni šu wot wschittkich šerbskich Towarštwow sa tajkich špósnačzi, kiž pschede wschittkimi šašluzja, so bychu šo wot Was sa draždžanski Šejm wuswolili. Duž napisaćje jich wjeszje. Dofelž pak dyrbi šo tajke Napisanje w njemškej Ryczi stacz, dha pschepodamy Wam jich Mena tudy tež w njemškim Pišmi.

Sa prjenju Komoru: (Für die erste Kammer:)

Johann Sommer, ~~Schlichter in Malchwitz~~ Sandmüller, Mühlenbesitzer bei Nebelschütz.

Sa družu Komoru: (Für die zweite Kammer:)

Johann Mros, Landrichter in Göda.

Šerbški zentralny wuswolenški Wuberk.

Seyfert, Pschedšyda budyškeho	Towarštw.	Melba, Pschedšyda dajinskeho	Towarštw.
Čjješla, Pschedšyda radworškeho	"	Polenk, Pschedšyda nešwaczilškeho	"
Balentin, Pschedšyda budescžanskeho	"	Gejna, Pschedšyda tšhwjesdowskeho	"
Wicjas, Pschedšyda bukiežanskeho	"	Wicjas, Pschedšyda bórticžanskeho	"
Bensč, Namjestnik ralbicžanskeho	"	Syfora, Namjestnik malesčanskeho	"
Zesorka, Pschedšyda šhroscžanskeho	"	Ráda, Pschedšyda hucžanskeho	"
Kokula, Pschedšyda nebelcžanskeho	"	Recžka, Pschedšyda hnasčcžanskeho	"
Lufasč, Pschedšyda minafalskeho	"		

Ständebuch der Provinz Sachsen

1787

Main body of the document containing a list of names and titles, likely a directory or register of officials and nobles.

Handwritten notes or signatures in the right margin.

Section header or sub-header text, possibly indicating a specific category or location.

Bottom section of the document, possibly a continuation of the list or a summary.

Wuswolerjam 11. wuswolenskeho Wokreša.

Eubi Šerbjo!

W tychblej Dnjach smjejecze Sapóblanzow na draždžanski Šejm aby Landtag wuswolicz. Tutón Šejm je jara wazny, pschetož wot neho wotwisuje duchomne a czjelne Šbožse nascheho zylého Kraja. Duž hladajecze šwjernu na to, so wyscheže hódnych Mužow sa Sapóblanzow wuswolili. Žadyn šo newotlafuj, žadyn šebi ne-myšl, so drje to tež beš neho pónđže, ale Kóždy czin se wschej Šwjernosžju a Šedž-bliwosžju, šchtož je f Wuswolenju treba. Teho dla dźicze borsy f Waschemu gmejnskemu Prjódštejerej (Gemeindevorstand) a dajecze šebi wot neho tak menowany wuswolenški Listk (Wahlzettel) dacz. Kóždy, kiz je 21 ljet stary a šamostatny, dostane tam wuswolenški Listk sa druhu Komoru, na kotryž ma Meno jeneho Muža jako Sopóblanza sa druhu Komoru napisač. Šchtož Grunty aby Šhježu wobšedzi, dostane wósche teho hischeže jedyn drugi Listk sa prjenju Komoru, na kotryž ma Meni dweju Sapóblanzow sa prjenju Komoru napisač. Dyz je šo to stalo, dha ma šo kóždy Listk w postajenym Šžašu pola Wuberka wuswolenskeje Džjelby (Wahl-abtheilungsaußschuß) wotedač a to dyrbi tón, kiz je šon pišal, ša m czinicž, nešmje tež Šžaš pscheczakacz, hewak wón nicžo neplaczi. Duž neskómdžecze tón postajeny Džen, kiz ma šo Wam wot gmejnskeho Prjódštejersja f Wedženju czinicž; predy hacž pak šchto pišacze, dha hladajecze tola, so na tón prawy Listk pišacze. Wy budžecze šo pak njetko prashecž, ko ho dyrbimy tola napisač? Po Wuprajenju šerbskich Towarštwow a teho dla tež wjeszje po Woli wschitkich derjemjenjazych Ššerbow, maja šo tajzy Mužoj napisač, kiz šu dobri Šhscheszijenjo, šwjerni Ššerbjo a šprawni Pscheczjeljo Luda, hewak pak tež rošomni Džjelaczerjo pschi Wudofonenju konstytuzyjonalškeje Monar-chije po ludowej Woli. Šo pak wyscheže Wasche Šlošy (Stimmen) nerošmetali a tak psches Pscheczjownikow pschewineni nebyli, dha dowolimy šebi, Wam f tutym tšjoch hódnych, rošladanych, šwjernych a šprawnych Mužow f Wuswolenju porucžicž. Woni šu wot wschitkich šerbskich Towarštwow sa tajkich špóšnaczi, kiz pschede wschit-fimi šašluža, so bychu šo wot Waš na draždžanski Šejm wuswolili. Duž napišajecze jich wjeszje. Dofelž pak dyrbi šo tajke Napisaenje w njemškej Ryczi štacž, dha pschepodamy Wam jich Mena tudy tež w njemškim Pišmi.

Sa prjenju Komoru: (Für die erste Kammer.)

Johann Sommer, Erbrichter in Nasschwitz.

Sandmüller, Mühlenbesitzer bei Nebelschütz.

Sa druhu Komoru: (Für die zweite Kammer.)

Johann Jesorka, Erbrichter in Zauer.

Ššerbški zentralny wuswolenski Wuberš.

Šejfert, Pschedšyda budyškeho	Towarštw.	Melda, Pschedšyda bajinskeho	Towarštw.
Čješla, Pschedšyda radworškeho	"	Wolent, Pschedšyda nešwacžilškeho	"
Walentin, Pschedšyda budesčanskeho	"	Šeina, Pschedšyda tšhwjesdowskeho	"
Wicjas, Pschedšyda bušicžanskeho	"	Wicjas, Pschedšyda borkicžanskeho	"
Benš, Namjestnik ralbicžanskeho	"	Šyfora, Namjestnik malesčanskeho	"
Ryncž, Namjestnik šhroščanskeho	"	Ráda, Pschedšyda hucžanskeho	"
Šokula, Pschedšyda nebečžanskeho	"	Recžka, Pschedšyda hnasčžanskeho	"
Łukasč, Pschedšyda minakalskeho	"		

Sidnaty wuswoleniski Wokres.

Róždy nech so pola swojeho gmejnskeho Prjědskejeja wobhon, w kaskej Wshy ma swoj wuswoleniski List wotedač.

Komorow, Trupin, Kalbicz, Nowosliizy, Dobroschezy, Jurizy, Ijedlow, Gluponza, Buchholz, Kaschezy, Buzow, Nowe Miesto, Nowy Dwór, Botrow, Jawora, Pancizy, Miloczizy, Pjeskezy, Smerdzaza, Wjetezka, Wudwoł, Smeczkazy, Marienborn, Sserbske Paslitz, Nowa Welsa, Worflez, Ssernjany, Róžant, Laff, Konezy, Schunow, Kufow, Kosarzy, Hórka, Deberzy, Hranza, Tradow, Zitro, Stastow, Wóšlink, Ljeskej, Wóšolej, Wschidól, Niemske Paslitz, Nebelcizy, — Protezy, Krepezy, Boderiz, Halschtrow, Dobrig, Rehnsdorf, Nauschwitz, Kindisch, Ramenjow, Borchow, Röderbrunn, Schaudorf, Frankenthal, Hauswalde, Brettnig, Böhmisches Bollung, Dhorn, Wóšezniza, Thiemendorf, Obersteina, Niedersteina, Röhrsdorf, Falpenberg, Dffel, Welsa, Ober- und Nieder-Gersdorf, Weißbach, Bischheim, Schyital, Izejow, Gjorna, Böhmisches Friedersdorf.

Nur derjenige, welcher sich bisher als ein guter Christ gezeigt hat, nur derjenige, welcher eine freie und volksthümliche konstitutionelle Monarchie will, und nur derjenige, welchem wahre Liebe zum Volke zuzutrauen ist, soll zu unserem Landtage gewählt werden.

So haben die Wenden in ihren Vereinen sich ausgesprochen und es ist in diesem Sinne für den 6. Wahlbezirk

Johann Lehmann, Richter in Ploßen, für die zweite Kammer,

als Candidat aufgestellt worden.

Mitbürger! lieben Brüder! Deutsche wie Wenden! Wer von Euch ebenso denkt, der wähle den Vorgeslagenen! Nur die Liebe zum Vaterlande bewegt uns zu dieser Bitte.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be organized into several paragraphs or sections, but the individual words are too light to transcribe accurately.

Nur derjenige, welcher sich bisher als ein guter Christ gezeigt hat, nur derjenige, welcher eine freie und volksthümliche konstitutionelle Monarchie will, und nur derjenige, welchem wahre Liebe zum Volke zuzutrauen ist, soll zu unserem Landtage gewählt werden.

So haben die Wenden in ihren Vereinen sich ausgesprochen und es sind in diesem Sinne für den 7. Wahlbezirk folgende Männer, nämlich:

Franz Hugo Seyfert,

Domstiftsactuar zu Budissin,

Peter Ziesch,

Erbrichter in Naußlitz,

für die erste
Kammer,

und

Räde, Pfarrer in Gutta, für die zweite Kammer,
als Candidaten aufgestellt worden.

Mitbürger! lieben Brüder! Deutsche wie Wenden! Wer von Euch ebenso denkt, der wähle die Vorgeslagenen! Nur die Liebe zum Vaterlande bewegt uns zu dieser Bitte.

184

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Nur derjenige, welcher sich bisher als ein guter Christ gezeigt hat, nur derjenige, welcher eine freie und volksthümliche konstitutionelle Monarchie will, und nur derjenige, welchem wahre Liebe zum Volke zuzutrauen ist, soll zu unserem Landtage gewählt werden.

So haben die Wenden in ihren Vereinen sich ausgesprochen und es sind in diesem Sinne für den 8. Wahlbezirk folgende Männer, nämlich:

Franz Hugo Seyfert,

Domstiftsactuar in Budissin,

Peter Ziesch,

Erbrichter in Naußlitz,

und

Johann Lehmann, Besitzer der Königsmühle, für die zweite Kammer,

als Candidaten aufgestellt worden.

Mitbürger! lieben Brüder! Deutsche wie Wenden! Wer von Euch ebenso denkt, der wähle die Vorgeslagenen! Nur die Liebe zum Vaterlande bewegt uns zu dieser Bitte.

für die erste
Kammer,

Ein beten wir, begeben wir uns
 in gütiger Geduld dem
 Schicksal, welches uns sein
 will, und mit Geduld
 alle uns angethene
 Mühen zu ertragen, und
 in dem Herrn zu stehen
 zu bleiben, bis wir
 in den Himmel kommen
 werden. Amen.

Nur derjenige, welcher sich bisher als ein guter Christ gezeigt hat, nur derjenige, welcher eine freie und volksthümliche konstitutionelle Monarchie will, und nur derjenige, welchem wahre Liebe zum Volke zuzutrauen ist, soll zu unserem Landtage gewählt werden.

So haben die Wenden in ihren Vereinen sich ausgesprochen und es sind in diesem Sinne für den 9. Wahlbezirk folgende Männer, nämlich:

Franz Hugo Senfert,

Domstiftsactuar in Budissin,

Peter Ziesch,

Erbrichter in Naußlitz,

für die erste
Kammer,

und

Broske, Pfarrer in Groß-Postwitz
für die zweite Kammer,

als Candidaten aufgestellt worden.

Mitbürger! lieben Brüder! Deutschen wie Wenden! Wer von Euch ebenso denkt, der wähle die Vorgeslagenen! Nur die Liebe zum Vaterlande bewegt uns zu dieser Bitte.

130

130

Das Verlangen, welches sich nicht als
ein gutes Gefühl zeigt, ist ein
jedes, welches nur aus einer
ethischen Konstruktion hervorgeht.
Es ist ein Verlangen, welches nicht
sich zum Zweck der Erkenntnis ist,
in welchem Sinne die Wissenschaft
einmal nur angeordnet und es ist in
diesem Sinne für den A. B. B. B.
folgende Erkenntnis, nämlich:

Erster Teil

Einleitung

Zweiter Teil

Dritter Teil

Vierter Teil

Fünftes Buch

Sechstes Buch

Das Verlangen, welches sich nicht als
ein gutes Gefühl zeigt, ist ein
jedes, welches nur aus einer
ethischen Konstruktion hervorgeht.
Es ist ein Verlangen, welches nicht
sich zum Zweck der Erkenntnis ist,
in welchem Sinne die Wissenschaft
einmal nur angeordnet und es ist in
diesem Sinne für den A. B. B. B.
folgende Erkenntnis, nämlich:

Nur derjenige, welcher sich bisher als ein guter Christ gezeigt hat, nur derjenige, welcher eine freie und volksthümliche konstitutionelle Monarchie will, und nur derjenige, welchem wahre Liebe zum Volke zuzutrauen ist, soll zu unserem Landtage gewählt werden.

So haben die Wenden in ihren Vereinen sich ausgesprochen und es sind in diesem Sinne für den 10 Wahlbezirk folgende Männer, nämlich:

Peter Ziesch,

Erbrichter in Naußlitz,

für die erste
Kammer.

Vorname Johann Sommer,

Waisenbesitzer
aus Malschwitz
Erbrichter in Malschwitz,

und

Johann Groß, Landrichter in Göda,
für die zweite Kammer,

als Candidaten aufgestellt worden.

Mitbürger! lieben Brüder! Deutsche wie Wenden! Wer von Euch ebenso denkt, der wähle den Vorgeslagenen! Nur die Liebe zum Vaterlande bewegt uns zu dieser Bitte.

191

Der Herr...
ein guter...
jung...
thätig...
sich...
zu...
So haben...
einen...
diesem...
folgende...

in...

1797

[Handwritten signature]

Godwin...

als...
Spür...
ich...
eines...
schl...
land...
...

Handwritten notes on the right margin.

Wschelko sym ja k Wuswolenju do Inej Komory teho noweho Sromadzenja tych Schtantow nascheho wotzneho Kraja we Drazdjanach priodkstawany a ja dzeržu tehodla sa moju Pschisłuschnosž, dyž ja tak

jako jedyn tychšamych, kiž do Inej šejmskej Komory we tym VIIImym, VIIIImym a IXtym wuswolenstkim Wotdzelenju wuswoleny byčž žadaja,

horjestupju, njekotre Słowa wot mojich politiskich Mjenenjow stutym wuprajicž, so bych tym, iž wuswolecž maja, stym jenu Wjestosž sa to dał, sčto wotemne docžakacž maja.

Kaž šo nadžiju, moje Smyšlenje, moje politiske Prozowanje wele mojim Šobukrajnikam hižem žeta šem tak žylje žuse a nesnejomne neje.

Sa chžu rune Prawa a rune Pschisłuschnosžje sa wschittich.

Sa sposnaju jeno tu po krajnym Wustawi na Šjawne datu Wolu teho Luda sa najwoschi Sakon, ja sposnaju jeno ton Sakon šamon sa mojeho semšteho Knesa.

Sa snaju jeno jenu Aristokratiju, tu teho Smšlenja.

Sa dzeržu tu prawje konstituzionalstku Monarchiju, we kotrejž ta we Šakonju na Šjawne data ludowa Wola k Placzenju pschindže, sa to nam najwuzitnišche Knezerstwo, žadam pak teho šameho stajne Wutwarenje po Žadanjach Šžasa.

Sa chžu, so by nasche krajne a gmejnske Sastojnstwo pschemjenene a položene, Gmejnám Šsamokneženje we gmejnskich Wjezach date, Dawki runišcho nakładowane a tak wele hacž možno we krajnym Sastojnstwi salutowane bylo.

Tehodla budu ja sa Horjesbježenje wschittich newuschnych kralowskich a teho runje Šslužbow, wschittich netrebných Šapostanzow pola Dworow žusnych Wjerchow, sa Pomenschenje tych Penes sa Pryuzow a Prynžessynow, sa Španenje wscheho sa Kraj wobčežneho Pensionstwa, sa Pomenschenje teho, stejazeho Wojska, a temu napschecžiwu sa Nutšwedženje Wobronenja Luda a sa Nastacžje Pensionšassow bes Šslužomnikami a tak dale šam dželacž a sa to wschitto hložowacž.

Dokelž šo na blischim Šsejmi stym krajnym Wustawom a wuswolenstkim Šakenjom, stym Šsudnistwom Pschemjenenje stacž dyrbi, dokelž wot Luda wuswoleni, pschisłahani Mužoj so Šsudnikow postajeni byčž dyrbja, dokelž nowy Sakon sa Škoržby, jedyn Sakon, kotryž wschitke wažne Naleznosžje, kiž Prawo nastupaju, we šebi wopšchimne, Sakon wot Šštrafow sa wschelle male Pschendženja, a tež jedyn Sakon, we kotrymž budže priodkpišane, so Richton bes Winy a niz hinał hacž po šjawnym šakonskim Postajenju jaty wsaty byčž nešmje, a to polne Španenje wschječ šemjanskich Wobčežnosžow hižom polubene je, tehodla pak šo nusne sda, so bychu tajke wažne Šakonje na Šsejmi tež wot Prawišnow Wjedomnych sa ludowe Prawa šobu wuradžene byle, da ja šebi myšlu, so moje šjawne Žadanje, na Šsejm wuswoleny byčž, stym samolwicž možu. Dokelž šo hewak docžakacž da, so budže šo wot hłowneho Wuberka njemškich wotčžinskich Towarštwow powšchittkomny Programm postajicž, da wupraju doprjedka, so jemu wješžje pschistupju.

Mjeježe Dowjerenje, lubi Šsobukrajnižy wot Mjestow a Wšow, ktej Šprawnosži mojeho Smyšlenja; ja budu šwjeru šwami dzeržecž, ja wasche Dowjerenje šjebacž nebudu.

W Budyschini, ton 27. Novembra 1848.

Höckner, Advocata.

Publizowane wot Cand. th. Schmidt.

Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be in a historical or legal context, possibly a contract or a report. Some words like "Actum" and "Datum" are faintly visible.

Actum, Datum

1818

Naschim Serškim Gmeinam!

Pšches wele Farrarow naschogo Kreisa šcjo wú do jadneje welikeje Tšachoti stawione hordowali, až ta l'schesczianska Wěra, to bohje Pišmo, ten Katechismus a te Spiwarske Kniqli wó Pšichodnem naschim Schulam budu abo mogli hordowasch wósete, a jo wam groñoue hordowalo, až te Huzabniki to požedaju.

K'waschomu Troschtu a Měhru mojomú mú wam to hobwesczisch:

- 1) Wono nějo jednomu Huzabnikoju do Múšli pšichlo, to Koshuzowañe wó tom Kšchesczianstwu, to bohje Pišmo, ten Katechismus a te Spiwarske Kniqli steje Schulě huporasch l'schesch; a něbužo to tesch tim pšichodnim Huzabnikam, kotare wú šami šebe huswolisch, to Pšawo dostasch bužošcho, do Múšli pšichsch.

Šaž wono wam něto fort a fort prótkgroñone hordujo, až te Huzabniki wot teje Zerkwě še wotželisch l'schě, ga nějo to šdwschim werno; pšchetto ta žela l'schesczianska Gmeina dei hindalei na tei Huzbe wó Zerkwi a Schuli wachowasch. To bužo to Pšawo wó Pšichodnem l'ždeje Gmeini hordowasch, a ta Gmeina smejo pscheže to Pšawo šebe rošimne Mubže huswolisch, kotare štim Schulinspectarom hobjadne ša teju Schulu a jeje Huzbu gledasch, to Pšawo smeju.

- 2) Šaž wono něto werno jo, až wó Pšichodnem l'ždi to Pšawo měsch bužo, nad tim l'schesczianskim Wášimom wó tei Gmeine wachowasch derbesch, ga možo wono šcho jadro búsch, čto wó Pšichodnem to Gledañe ša teju Schulu ma. Jano to jo wošebne nohne, až woñi bohgabojašne Mubže búsch muše, kotare tu Wěž teje Schulě š'Grunta rošmeju, a l'žognowañu teje Schulě a l'tomu duchnemu a nimernemu Strowú waschich Žišchi še starasch, tu wošebnu Wohlú smeju.
- 3) Žož ten Schulgeld nastupa, ga možo wono wam jano lubo búsch, až te Huzabniki wó Pšichodnem jich Mútto steje landoiskeje Kaše dostanusch deje, dokulaž potom jaden l'ždi, tesch Farrarě a Huzabniki l'tomu šamemu šobu dasch muše.

Šaž wú to rošimne pšcheložujošcho, ga mušišcho wú husnasch až mlogemu bužo jadra welika Šcheža wotwóseta a Šchickne wěkei ša Pšaudošcju dawasch budu.

Wówschicknom wescjo wú, až Bohg šcho wó šwojei možnei a šmilnei Ruže ma. Žomu búsch tesch ta wošebna Wěž pšchiruzona.

Cottbus, den 18. September 1848.

Ze Huzabniki togo Choschabuskego Kreisa.

*Z Běrnawow sobu přinjest
K. A. Jenč.*

Verzeichnis der Bücher

Das erste Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Das zweite Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart.

Das dritte Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Das vierte Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Das fünfte Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Das sechste Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Das siebte Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Das achte Buch enthält die Geschichte der Sorben, von den ersten Ansiedlern bis zur Gegenwart. Es ist eine sehr interessante und wichtige Arbeit, die von einem gelehrten Mann verfasst ist.

Dresden, am 15. September 1848.

Dr. August Schumann

Wy

evangelske zyrkwine Gmejny,
dopomncze so na swoje Dziejci!

Wy Mlanojo a Maczerje, wjeszje je Wam
lubo, dyž so wasche Dziejzatka sahje wot Mło-
doszje s tej Gruntwuczbu nascheje Sbožnoszje
roswucza. Jedyn Kscheszijan drje so wesele
na wschitkich druhich Roswuczenjach a czeszi
te same jako nusnu Wjez tuteho Czasa; ale
so jedyn swoje Dziejci we tej Wuczbi Krystu-
sowej, kotrehož lubowacž ljepe je, dyžli schitko
wedzicž (Ephes. 3, 18. 19.), može roswuczicž
dacž, to je hischeže na smertnym Łožu sweše-
laze. A dyž jedyn swojim Dziejcom tu Schtuczku
sw. Pawoła (2 Timothy. 3, 15.) pschwołacž može:
„Dokelž wot Młodoszje swjate Pišmo zc.“
da je tola tež wjerno, so jedyn nicžo krasni-
sche tym swojim Sawostajenym wincžowacž
nemůže, hacž Krystuša, kiž je ton Spoczatk a
Kónz nascheje Wjery, to je teje Duschje Sbož-
nosz. A wo tulej Wjeru aby Wostajenje k na-
schej Sbožnoszi su sebi naschi sandženi Bratsja
wele Prózy dawali, dokelž woni widžichu, so
w poklenich Czasačach ton Wotpad wot praweje
Wjery so stacž budže. (1 Timothy. 4, 1.) A so
bychu woni swojich Pschichodnych a nas psched
tajkimi wobarnowali, dha teho dla jedyn kóždy
Wuczeř na te symbolske Knihy pschisahacž dyrbi,
predy hacž so jemu Dziejci k Wuczenju dowjerja.
By pač njechtón prajit, cžoho dla niz na Bi-
bliju? na to so s krótkim prajicž može: Biblija
je tón Grunt a to Žorło, džež tón Wjeriny
wschitko s neje bere, kaž Bcžólka Mjed s Ró-
žicžki; ale tón Pawł tam tež pschindže a zyza
s neje Žjed. Kunje tač dže so tej Bibliji pschi-
tych wot Wjery Wotpanenych, — a czi tež su

hižom tak wele swojich bludnych Knihow pišali, kotrež woni s Bibliju wobtwerdzić chzedza, so tym njetzišim a pschichodnym wot praweje Wjery Wotpanenym k nowemu Sałoženju Brózu salutuja, tak dołho hač Swjet stacž budže. A tychlej Knihow dla bjechu swjedomniwi Mužoj, kotřiž Bibliju w Česzi dzeržachu, nufowani, jich Bludam napschecziwo pišacž a tak s Božim Słowom pschepokafacž. A tak psches to Napschecziwopišanje tych, kiž bjechu praweje Wjery Wuczerjo, wele Knihow nasta, kotrež pak wschitke s Božim Słowom psches jene trechichu. A so bychmy my Pschichodni, aby so so tak praji, ta Zyrkej psched tajkimi, kotřiž Bibliju maja a ju falschnje wukladuja, wobarnowana byla, da dyrbjachu schulszy kaž tež duchomni Wuczerjo na tajke symbolste aby Wjerywufnajerste Knihy pschisahacž. A tak ton newuczeny Lud jedyn Sakoň dosta, psches kotryž woni tych, kotruž strowu Wucžbu newucža, i Hamta wotpokafacž móža. D krasna Wjez tajki Sakoň, sa nasche Časny wjazy, dyžli nufny. Ale, schto plynchi jedyn wot tajkeho Sakoňja wot Kn. wóscheho Wuczerja Rossaka s Lubja, kiž je na tej schrybarskej Sromadžisni w Lubju won wołal: „Ja chyzł teho w Sromadžisni hišcže widzić, kotryž by na te 3 Artikle pschisahacž chyzł.“ A jenož jedyn bešnimi postanu, kiž prajesche: „Zowhlej widziće jeneho, Kn. Rossako!“ (K Widženju se saksonskeho Pilgra No. 36, S. 1848). Kaž srudne su te Sradženja a Wobsanknenja tych Wuczerjow a Schrybarjow na tej draždžanskej Sromadžisni; kotraž bjesche 4. 5. a 6. Awgusta 1848. Na tutej bu wot Wetschiny (Mehrzahl) wobsanfnene, so so nasche Schulje do krajnych aby swjetnych Schulow pschewobroczić dyrbja. (K Widž. w sakš. Schulzeitunkach No. 43. S. 35.

36. R. 1848). A s tajkich Schulow dyrbi ta konfessionalska (aby zyrkwina) Wuczba won stupicz (Schulz. No. 50. St. 789). A dyž my nasche Dziejci po Lutheruskowym Wjerywusnaczu wuczene mjecz chzemy, da dyrbiny sebi tajke Schulje a tajkich Wuczerjow sa swoje Benesy dzeržecz a te krajne Schulje a jich Wuczerjow tež sobu placicz. (Schulz. No. 43. S. 36.). A posdžischo buchu do Eisenacha Wuczerjo se wschjech Wjerow romadu wołani a schtož tam sradžichu a wobsanfnychu, to praji nam ta powschitkomna (allgemeine) njemska Zeit. No. 279. R. 1848. Treba neje, tu a tamnu Sromadžisnu dale wopisacz, dokelž je wschudžom k Widžeuju, so džež tajzy pschindu, da tak je, kaž sw. Pawoł praji 2 Timothy. 3, 13. „Se slymi Ludžimi pak a se Sawednikami je pschezo dale hore; sawedu a budža sawedzeni;“ haj tak sradnje, so tajzylej Wuczerjo nasche Dziejci we tych nowych Schulach po Potrzebnoski swojeje samfneje Wutroby a schulsteje Wjedomnoszje wuczicz chzedža. (Schulz. No. 43. S. 35). Haj, dyž te wschitke Zadanja do Dopelnenja pschindzeja, da my snaschimi Dziejimi jenym žadlawym slym tyranskim Czajam napschecziwo dzemy a na jene nastrožaze Waschnje budže so tajke Horjeczenjenje pschecziwo temu Kscheszijanstvu weczicz na Dječoch Dječzi Dječzi. Schtož je wot Kscheszijanstwa we Gmejnach hischče k Namakanju, to budže w Khwatoszi poduschene a tak budže to nowe Bohanstwo jene Dobyczje po druhim dzeržecz. Teho dla wjeszje jedyn kždny Man aby schtčž hewak Gastarač tych Dječzi je, haj jedyn kždny, kiž lubo nima Bohanstwo, so praschecz budže, kak je temu k Wotpomhanju. A k tajkemu Wotpomhanju aby Wobarnowanju je ton Protestazyjon wot bukičanskeho serb-

stego Towarstwa wobsanfkeny. Tola budža
 so tež wjeszje njekotři namafacz, kiž budža na
 to dźjelacz, so by Podpisanje tajkeho Protesta-
 znyjona sadzjewane było, a rez: To neje tak
 slje aby nebudže tak slje a to a tamne neje
 wjerno, schtož je w tym Protestazyjoni pišane.
 So pak by so wot tajkich Ludži nech je wot
 Wuczenych aby Newuczenych, Nichtón naryczecz
 nedał, da tehodla kóždy we tych jow spomne-
 nych Zeitonkach so sam wobhonicž móže. A
 dyž to czini, da budže tež pošnacž, so czi Wot-
 radjerjo teho Podpisanja jenož k tym Sawed-
 nikam pošleneho Czasa šluscheja, wot kotrychž
 šw. Pawoł 1 Timoth. 4, 1.; 1 Timoth. 3, 1. 8.
 13. pišche. So pak je to Podpisanje nusne,
 neje jeno s teho wuczerskeho a schrybarskeho
 Gradzenja a Wobsanfkenja widzićž, ale tež,
 so woni to šamo w tej narodnej Sromadžisni
 (Nationalversammlung) w Frankfurczi žadaja;
 haj, jedyn Wuczer je do Frankfurta pišal, so
 so tam nebychu psches ničžo dali wotdžeržecz,
 to Džjelenje tych Schulow wot Zyrkwjow wu-
 prajicz. (Schulz. No. 51, S. 816. L. 1848. *)
 Duž tehodla jedyn kóždy, kiž s tajkimi Sawed-
 nikami Pšchah neczehne, tuton Protestazyjon
 podpisač budže. „Džerž, schož ty mašch,
 so by nihto newsał twoju Kronu.“

*) Pšchispomnenje. Nech šebi nichtón nemyšli,
 so Podpisanje nusne neje, dokelž šu w Frankfurczi wu-
 prajili, so Duchomni schulšy Inspektarjo pschi Wjery-
 rošwuczenju wostanu, dokelž tych Wuczerjow Žadanja
 wostanu; haj, teho dla je nusne so nasche jim napsche-
 cjiwo pschindu. Tež nech šebi nichtón nemyšli, my
 mamy dobreho Wuczerja, nam to treba neje, ale nech
 so dopomni, so je njek w Šwjeczi tak, schtož We-
 tschina chze, temu dyrbi so Menschina podczisnycž.

Dem Herrn Seminardirektor
Johann Gottlieb Dressler

wünscht

zu seinem **50. Geburtstage**

am 4. Oktober 1849

vom Herzen Glück

J. E. Schmalzer.

Knjezej seminarskjemu direktarjej
Janej Bohumilkej Dresslerjej

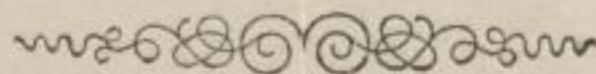
preje

k jeho 50. narodnemu dnju

4. oktobra 1849

z wutroby wše zbožje

J. E. Smoler.

Königl. sächsischen
Jahresbericht

Preis

1819

1819

1819

1819

1819

1819

1819

1819

1819

1819

1819

1819

W Kwaćicach 13. decembra 1849.

Kaž so we swjatej Ludmili křescijanskje zmyslenje z horliwej lubosću k narodnosći zje-noćeše, tak budźtej tež Tebi, luba Ludmilka, křescianstwa a serbowstwo dvě hwězdźje, kiž Tebje na puću žiwjenja wjedźetej!

To nutrnje přeja

Twoji swěrne kmótrja:

Emilija Pfulowa,
z Přišec.

Anna Gudźina,
z Minakala.

Hjendrich Imiš,
z Bukojny.

Michał Cyž,
z Nowoslic.

Danił Imiš

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is centered and appears to be organized into several lines or paragraphs, but the characters are too light and blurry to transcribe accurately.

Na wschjech ewangelsko- lutherskich Sserbow.

Lubi Sserbjo a w Khrystuſu lubowani ſobu-
bratsja nascheje ewangelskeje lutherskeje zyrkwje.

Nascha lutherska zyrkej wotdžjeli ſo wot wschitkich druhich zyrk-
wjow psches to, a teho dla, dokelž ſo wona we ſwojim poſnaczu a
wjeri jenicžy na bibliju, to je na zyle bože ſwjate piſmo stareho a
noweho testamenta ſałoži, a pschi tym twerdžje ſtejo wostane, a ſacžiſ-
ne wschitke cžlowſke pschicžinki a wustawki, kiž wjeru nastupaja, a
wschitko ſchtož by cžlowſki roſom hinaſ wuſljedžicž, roſudžicž aby ſro-
ſemicž chžył, hacž bože piſmo ſjawnje wupraji; dokelž je cžlowſki
roſom psches hrjeschny pad zylje ſacžmity a ſaſlepeny we duchom-
nych a bóiſkich wjezach, a nemóže nicžo ſroſemicž; ſchtož je du-
cha božeho, jemu nemudroſž ſo ſda, dokelž ſroſemicž nemóže; a nemóže
tak roſom bože ſlowo roſudžicž, ale psches bože ſlowo dyrbi roſom
roſwjetleny bycž, jeli ſo chze njeſchto wot bóiſkich wjezow poſnacž.

Nascha zyrkej ſo menuje ewangelska (tež protestanska) lutherska
zyrkej; ewangelska teho dla, dokelž wona pschi ſjawnym prophe-
tyſkim a božim ſłowi stareho testamenta a pschi ewangelioni Khrý-
ſtuſowym noweho testamenta ſjawnje a nehnucžje ſtejo wostane: pro-
teſtanska, teho dla, dokelž je pschecžiwu cžlowſkim wustawkam,
kiž wjeru nastupaja, proteſtyrowala, aby prawowala, a hiſcheže prawu-
je a je we ſebi necžerpi, hdyž ſo taſke we nej ſjawnje poſaſuja.
Lutherska tehodla, dokelž je Dr. Mertyn Luther we ſwojim cžasu
tuto proteſtirowanje nastupit a jo ſ tymi, kotžij ſ nim runeho poſnacžja
a pschepwjedženja bjechu, psches božu pomoz wuwedł. Tuto proteſty-
rowanje aby prawowanje a wuwedženje teho ſameho menujemy re-
formazyjonu.

Wſchitko to pač, ſchtož ſu Dr. Mertyn Luther a cži, kiž ſu
ſ nim runeho poſnacžja byli, po twerdym pruhowanju a pschepytanju
ſa ſtrowu, cžistu, we božim ſłowi derje ſałoženu wuežbu pschecžiwu
wschitkim cžlowſkim wustawkam poſnali a ſjawnje poſnacžje wotpožžili,
jako tež wschiſko, ſchtož je jim we tym napschecžiwu ryežane, a kač
woni to ſ božim ſłowom pschepoſaſali ſu, to wschitko je do knihow hro-

54
madu spisane a wobsteji we wjestyh wotdźjelenjach, menujzy 1) Augsburske pónacze, 2) Apologija, 3) Schmalkaldyske artykelje, 4) Dr. Luthera mały a wulki katechismus, 5) formula konforyje, 6) Bizytagjonske artykelje, a 7) pschidawf, kotryž rospokasanje tutej knihow wopschimuje. Tute pomenowane wotdźjelenja wuczinja hromadźje symboliske aby wjeruwusnajske knihi nascheje lutherskeje zyrkwje, a wopschimaju we šebi zyte pónacze a satožk nascheje lutherskeje wjeru. Kak twerdźe su nasch Sakski tedomniski kurfjershta Awgust a jeho pschichodni na tutym wjerupónaczu stali a kak je to šame wot profesarjow wobeju uniwěrstejtow w Lipsku a Wittenberku a tež wot wjazy hač wóšom tawsentow duchomnych a wučerjow, hrabjow (grofow) a we wysokich sastojnstwach stejazyh mužow sa prawe pónate a podpísane, a kak je wone pschecziwo wschitkim, kiž pschecziwo nemu su ryczeli a prawowali, wobstało, a neje móhło š božim słowom jako neprawe pschepokasane byč, to wschitko namaka šo we tutej knihach.

To su te tak menowane symboliske aby wjeruwusnajske knihi lutherskeje zyrkwje, na kotrychž satožk a pónacze wschitke druhe knihi nascheje lutherskeje zyrkwje, jako priedarke, spjewarske, modlerske, schulske a prascherke, a šjawna zyrkwina boža služba a schulske rošwuczenja twarene a satožene su a byč dyrbja, niž pak teho dla jako bychu tute pónajske knihi šame tón satožk zyteje kšeszijskeje wjeru a bohawuczenosze byte, pschetož tótón satožk (grunt) je jeniczy bože šwjate pišmo; ale teho dla, dokelž su te pónajske knihi prawe rošwuczenje a wukladowanje božeho pišma a pschepokasanje a wotkryčje wschitkich wopacžnych sawednych a božemu słowu napschecziwnych wučbow, tak šo, hdyž na tutej knihach prawje a twerdźe dzeržane budze, žane bludne a sawedne wučby do nascheje zyrkwje nuteškod namakaz nemóža. Ale kak je š wobžarowanju, šo je ta wjedomnosz a pónacze tutej knihow bes ludžimi tak žadne a šo je bes ludžimi tak mało š namakanju, kiž wedža, šcho te knihi wopschimaju, a wóšebje pola nas Šerbow, dokelž wone neš su we šerbskei ryczi. Dokelž pak my šnacze a wjedomnosz wot tutej knihow nimamy, dha tež my tu škodu pónacž nemóžemy, kotraž š teje newjedomnosze pschindze. We šandženyh časach pak neje to tak štrachne byto, dokelž je wot reformacyjona šem twerdy šakon we naschej lutherskej zyrkwie byt, šo niž jenož duchomni a wučerjo, ale tež wyschnosze we wschitkich sastojnstwach su dyrbeli pošne pónacze wot tutej pónajskej knihow mjecz, a šu psches pschisahu na te šame šwjasanu byli, wšchitke šwoje škutkowanja po tutej šamych wesz; ale we pónišchim a wóšebje we njetsišchim časach je šo to šara štrachne ščinito, dokelž je hižom wele šjawnych wučerjow šwoju nešpokojnosz na tym wuprajilo, šo dyrbja na tute knihi psches pschisahu šwjasanu byč. Šdy by šo šich wola stala, neby potom njechtónžkuliž bože šlowo wercžit,

kaž by so jemu runje lubito? a neby so potom lóhzy ta wuczba a wjera, kotraž je naschich wótzow a naš wobsožowata, s naschich schulow zylje wuforenita? A tak husto je hižom na šejmach a druhich widzenych shromadzišnach so na to dzjetato, so by njekajki nowy sakoň tamnu pschisahu wusbjehnyt! Tu pak neje treba, wobschjernišcho wo to rycžecz, sčto sechze s teho bycz.

Alle lubi pscheczlijo, bóh je nam mjer a dobre cžasny sposchczit, a je dothi cžas wschiku pscheczivnosz wot nascheje zyrkwje s dalowak; duž smy jemu k dzakej do liwkoszje a duchomneje nerody sapanyli, kotraž we wschitkich stawach kneži; tak so je nam tón poklad (sčaz) stroweje a cžisteje ewangelskeje wuczby, kotryž we naschich symbolfskich knihach wobsanfneny je, tak snadny so scžinit, so so wjazy nepraschamy, hdže wón je? a sčto wón je? sa kotryž su naschi predawschi mjer, kubto, kraj a žiwjenje woprowali, so bychu tón samy sđerželi a sakhowali, na cžož nas tón wopomnik Gustapha Adolpha schwedowskeho frala, kiž pola Lizena steji, hischcže dženša dopomnicž móže. Nebudže tón knes psches tyschnosz nas domach pytač, so bychmy so zylje neskasyli?

So by pak so to pósnačje a wopschiječje symbolfskich aby pósnačerskich knihow we naschej lutherskej zyrkwi, a tež bes nami Sserbamí prawje rospšestrewato, dokelž to we tutym cžasu hacž najwyschje nusne je, hdžež cži sami, kotřiž su wot tej we naschich wusnačerskich knihach wusnatej wjerj wotpanyli, tež druhich k wotpadej pschinesz pytaja psches sanicžowanie symbolfskich knihow, jako bychu te same s božim słowom psches jene nebyte, dha su so we naschej šerbstej Łuzicy pósnačerjo a sobustawy nascheje zyrkwje do towarstwow s jednocžili we tym wotpohladanju, pósnačje tutech knihow rospšieszjeracž a so bes sobu wot wjerj a pósnačja tych samych roswučicž a wobtwerdžicž, kaž to jich wustawki pokaza. Tute towarstwa menuja so ewangelske lutherske towarstwa. Tajke towarstwa wobsteja sčtyri, a to w Rachtlowi, w Borschizy, w Džiwocžizy, a we Nefšwacžidli, kotrež su wschitke na jene s jednocžene. Dokelž pak su te pósnačerske symbolfske knihi jenož we łaczanskej a njemскеj rycži, a my Sserbjo we naschej rycži hischcže žane nimamy, a so tak to roswučjenje we nich jenož s wulkej prózu a tola s małym wužikom stacž móže, dha su so k wotpomhanju tuteje nusy na wuprajene próstwy njekotři kn. duchomni we naschej wokolnoszi wuprajili, so chzedža so sa to staracž, so bychu tute knihi do šerbskeje rycže pschekožene bycz móhke. Tuto slubenje su towarstwa s luboszju a s najwetschim džakom horjewate a so we tym s jednocžite, so chzedža penežne wuloženja na so wsacž a šebi tak s tymi kn. duchomnymi we tym ruku podacž; so bychu te knihi tak tunje hacž jenož móžno je, bycz móhke. Kak drohe pak budža, wo to mamy so hischcže dale wobhonicž; duž jenož to s tutym předywón k wedženju cžinimy; wschitke dalnišche rospokasjanje

paš budžemy tak rucyje hač možno šobudźelicy. Sa tym budža
czi kneža paš šwjeru stacy, so by to pschetoženje we naschej pschi-
wuknenej serbskej ryczi było, kaž nowe Arntowe wjerne ššesizianstwo,
biblija, a lutherowa domjaza postilla.

Duž porucžimy šo š tuty m našim přiodkšwacjom tej lubošzi
wschitkich serbskich pšnajerjow a wjernych šobustawow nascheje luther-
škeje zyrkwje a prošymy, so bychy chžyli šwojeho šamsneho jako tež
druhich šboža dla tute přiodkšwacžje podperacy, a tute knihi, we šo-
trychž žyłe šatoženje nascheje zyrkwje wobstawa, rošpschšeracy pytačž,
a šo š temu do towarštwow šjednocžicy, so by psches to we naschej
zyrkwi bes šwjernymi wučeršemi a pošlucharemi nerošwjašlwy šwjašš
šwjašany był. Šo pšnacžje a šatožš evangelškeje lutherškeje zyrkwje
nebudže panycž, wona je we tym na tu škašu šatožena, hđžež ju hel-
ške wrota pschemož nebudža, a je do wschitkich krajow rošpschštrene,
hdy by tež runje pola naš psches šjewkošž a nerodnošž wuhafnyša.
Š prošcyje, teho kneša, so by pschi naš wostat se šwojej hnadu a
naš a našich najdalishich pschichodnych pschi wužiwanju šwojeho
šwjateho šłowa šdžeržat a š hnadu špožcyšš, so bychy wschitžy š pš-
nacžju prawdy pschishli a pschi ššryštušu wostali. Š nech nam to
mašo nej, so je pšnacžje cžisteje evangelškeje zyrkwje pola naš, hđžež
je wona na šwój šwjecžnik šstupiša, tak do nesnacžja pschishša, so my
jo šforo wjazy nesnajemy, a tak wschitka šškadnošž š wotpadej je data;
my nochžyli tola božu ššcypliwosž a došhocžakanje we tym špytačž,
kaš došho wšn nam budže pschihadowacy, předy hačž budže tež nad
nami to hroženje dopelnicž, kotrež šo š šphesyskej wošadži štane:
Špomn teho dla, š cžoho ty šš wupanyš; a cžin pošutu, a cžin te
prijensche ššutki. Šeli so paš nochžesch, budu ja cži pschincž bšry, a
twój šwjecžnik hnucž wot šwojeho mjesta, jeli so pošutu necžinish.
Šjew. Jana 2, 5. Š wšn je hižom jara hnuty!

Evangelškolutherške towarštwu **psches Jana Šreušku,**

pišmawedžerja račlowškeho towarštwu.

Ššišcyane pola R. B. Šiki w Budyšini.

Concert

B J E S A D Y.

6. Oktobra 1852.

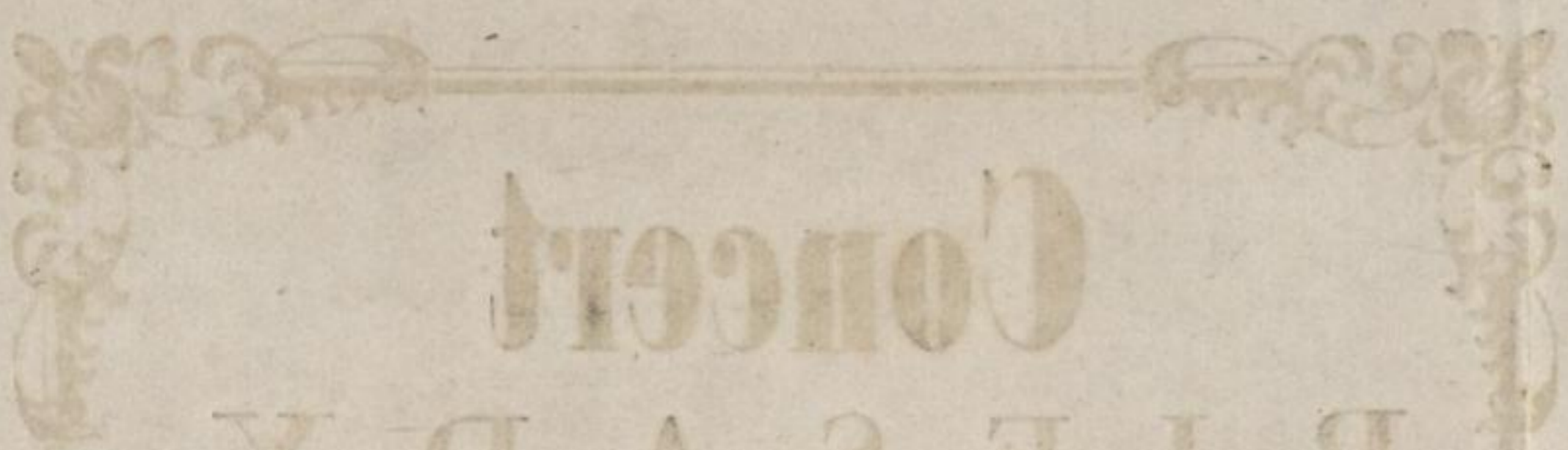
I. DŽĚLBA.

1. Na našich honach mlódných. Quartett wot Reissigera.
2. Hdže statok mój? Čěski hlós. Bariton solo.
3. Mój přědni pućik. Aria ze serbskjego kwasa wot Kocora.
4. Ptačik leći daloko. Spěw ze serbskjego kwasa.
5. A džěše te holičo. Spěw wot Kocora.
6. Dopłomjenilo slónčko je. Tenor solo a quartett wot Kocora.
7. Kwětka jow. Quartett wot Kocora.

II. DŽĚLBA.

8. Holička serbowska. Quartett wot Kocora.
9. Hdy bych ja była róžička. Duo za sopran a bas wot Kocora.
10. Bože slónčko. Spěw wot Kocora.
11. Njesće lečo mróčele. Rusowski hlós.
12. Wěrna lubosć. Duo ze serbsk. kwasa.
13. Moje jutro. Ilirski spěw. Bariton solo.
14. Lubka lilija. Hlós wot sejlera, do quintetta zestajal Julius Otto.
15. Mjeja. Polska za 4 hlósy wot Kocora.

№ 44

Concert

B J E S A D Y .

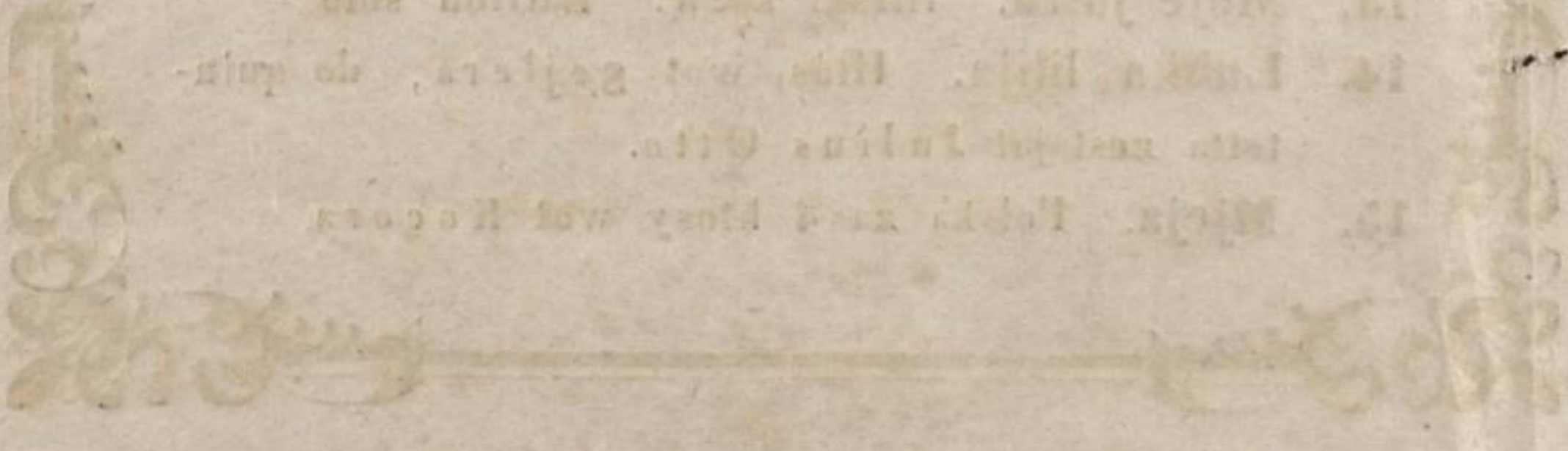
9. Oktobra 1858.

I. DŮLEŽITÁ.

1. Na našich honách měděných. Quartett mit
Hornen.
2. Hlas statk mój? Čeká mě. Bariton solo.
3. Můj přední paník. Aria ze serbáckého kwan
mit Kocera.
4. Paník leči dleho. Spěw ze serbáckého kwan.
5. A děšče se hojba. Spěw mit Kocera.
6. Doplomjenije sloněko je. Tenor solo a quart-
ett mit Kocera.
7. Křiška jow. Quartett mit Kocera.

II. DŮLEŽITÁ.

8. Heleka serbácka. Quartett mit Kocera.
9. Měj dých ja býla rošička. Duo ze serbáckého
a bas mit Kocera.
10. Bože sloněko. Spěw mit Kocera.
11. Vyseče lico mročeje. Hornová dleš.
12. W čim jiduce. Duo ze serbáckého kwan.
13. Mole jow. Bariton solo.
14. Lada a hila. Duo mit Kocera.
15. Měje. Tenor solo a quartett mit Kocera.

Gufführung

wendischer Gesangstücke

am 17. October 1843.

Erste Abtheilung.

1. Aechter Serbensinn (Gussitische Melodie).	5. Lob der Haide (neu).
2. Vaterlandslied (neu).	6. Glaube, Liebe, Hoffnung (neu).
3. Meine Heimath (böhmisch).	7. Die erste Wahl (neu).
4. Endlich, endlich wird es doch ic. (neu).	8. Reiterlied (neu).

Zweite Abtheilung.

9. Unsterklichkeit (neu).	13. Abschiedslied (neu).
10. Das Grab der Braut (neu).	14. Der Trompeter auf dem Schlachtfelde (neu).
11. Erinnerung an die Vorzeit (neu).	15. Gruß an die Heimath (russisch).
12. Gleiche Liebe, gleiches Schicksal (neu).	16. Nationalbewußtsein. (Gulnitsky)

Dritte Abtheilung.

17. Ermuthigung (neu).	21. Abendlied (neu).
18. Hoffnung (Volksmelodie).	22. Rekrutenlied (neu).
19. Trennung (neu).	23. Maientanz (neu).
20. Trost beim Scheiden.	24. Lied der Freude (neu.)
	25. Lebenslust (neu).

Verzeichnis

der Gesammten

am 17. October 1844

Geographie

- 1. Die Weltkarte
- 2. Die Weltkarte
- 3. Die Weltkarte
- 4. Die Weltkarte

Mathematik

- 5. Die Weltkarte
- 6. Die Weltkarte
- 7. Die Weltkarte
- 8. Die Weltkarte
- 9. Die Weltkarte
- 10. Die Weltkarte
- 11. Die Weltkarte
- 12. Die Weltkarte

Physik

- 13. Die Weltkarte
- 14. Die Weltkarte
- 15. Die Weltkarte
- 16. Die Weltkarte
- 17. Die Weltkarte
- 18. Die Weltkarte
- 19. Die Weltkarte
- 20. Die Weltkarte

Für Auswanderer nach Australien.

Der Mithelandsitzer Herr Michael Deutscher aus Ischorne bei Weissenberg schrieb mich vom 1ten Herrn J. C. Godeffroy Sohn in Hamburg angeheuernden Kapitän Alfred, Kapit. Decker, von Rio de Janeiro aus an Herrn Eduard Delius, Agent für die Auswanderung nach Australien, in Bremen, nachstehenden Inhalts:
Rio, den 13. Octbr. 1848.

Wohlgehoher Herr Agent Delius!

Wie sind nach einer Tagesreise soviel Freude am 11. v. M. gegen Abend hier angekommen und im ersten Augenblicke, daß Sie mich zu einer so sehr weiten Reise mich ein so gut und schnell geführtes Schiff, mit einem so schönen, hohen Kapitän versehen, gebracht haben, worüber wir uns sehr freuen. Was uns sonst für Auswanderer noch zu wünschen übrig bleibt, wäre, daß so lange es sich nur hält — gesünderes Regenerat für Zwischenreisezeitung mitgenommen werden, auch mehr Kartoffeln, Gerste, Zwiebeln und Erbsen; denn dieses war ein Lebensmittel für uns. Wenn wir es nur mehr hätten! — In der Küche möchte ich so viel, wie möglich von Einrichtung gebracht werden, daß für Kanten, Dörrfleisch und Butter, welche nicht allzumal in der für die besagte Reise vorzubereiten können, das feinsten ein köstliches Mahlzeit für mich Kupfer mitgebracht werden möchte und Kupfer, für welche Erlaubnis, so viel als sich thun läßt, wir in unserm Herrn Kapitän mich hierin herzlich danken, und hoffen, daß Herr Agent Delius bei künftigen Auswandererungsbefehlen in dieser Hinsicht das Beste thun werde, was halb wie mich in unserm Vertrauen von hier aus in unserm Erwinnen Herrn Delius besonders empfehle, sobald sie sich nur zur Auswanderung aufschließen haben. — Viel Grüße an Herrn Delius und seine Familie. — Ich war
Ihr Ergebenster Michael Deutscher.

Das Original des vorstehenden Briefes ist bei Notwendigkeit jederzeit anzufinden im Herrn Eduard Delius wird nicht gerne die Wünsche des Herrn Deutscher bei wichtigeren und sollen sowohl diese als auch jedes andere billige Vordringen nach Möglichkeit schon bei den bevorstehenden Frühjahrs Expeditionen erfüllt werden.
Dresden, den 11. März 1849.

Johann Gottlieb Franke,
Dresden, Weinstraße No. 30.

N. 47.

PROSPECTUS.

JAHRBÜCHER für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft.

Das rege, lebendige Streben aller slawischen Volksstämme, wie es vor unseren Augen sich entfaltet, ist in seinen einzelnen Zügen den Nichtslawen noch gar wenig bekannt; und doch ist gerade dieses Streben eine historische Erscheinung, welche auf die nächste Zukunft Europa's einen entschiedenen Einfluss ausüben muss. Desto fühlbarer macht sich daher in unseren Tagen der Mangel an wissenschaftlichen Organen, deren Aufgabe es sei, rein und aus erster Quelle die Thätigkeit der Slawen, ihrer Schriftsteller und Gelehrten darzustellen, den Westen mit dem Osten ehrlich und ohne Rückhalt vertraut zu machen.

Aufgefordert von den ehrenwerthesten slawischen Gelehrten, einem Scharifik, Hanke, Preis und anderen, gewiss der Unterstützung einer grossen Anzahl slawischer Schriftsteller, beabsichtigt der Unterzeichnete in den „Jahrbüchern“ einen solchen literarischen Weg der Vermittelung zu eröffnen, wo, was irgend die slawischen Völkerschaften im Einzelnen wie im Ganzen angeht, — mit alleinigem Ausschluss der politischen Tagesgeschichte — umfassend und gründlich besprochen werde. Die „Jahrbücher“ sollen in deutscher Sprache (mit lateinischen Lettern) erscheinen, weil diese Sprache den übrigen europäischen Völkern die Bekanntschaft mit dem Slawenthume erleichtert, und unter den folgenden VI. Rubriken von Zeit zu Zeit ein möglichst treues Bild des jedesmaligen Zustandes der slawischen Gesamtliteratur und ihrer einzelnen Glieder entwerfen.

I. Allgemeine, leitende Artikel: z. B. über das Verhältniss des Slawenthums zum Deutschthum (im Probeheft) oder zu andern europäischen Nationalitäten; den Verkehr der slawischen Staaten und Völkerschaften unter einander; Einfluss des Deutschthums auf die nächstanwohnenden Slawen; deutsche Colonien in Russland, in Polen; das deutsche Lievland als russische Provinz; Panslawismus; Russenthum; Türken und Slawen und dergl. mehr.

II. Wissenschaften: Berichte über den Fortschritt in allen Zweigen der Wissenschaften bei den Slawen; ethnographische Schilderungen, geographische und statistische Uebersichten, historische Monographien, Biographien von Gelehrten, Dichtern, Staatsmännern, Künstlern und Besprechung ihrer Leistungen (Probeheft Czaykowski) u. s. w.

III. Künste: Eigenthümliche Entwicklung derselben bei den Slawen, wichtige Kunstleistungen; das Theaterwesen; Malerschulen; Baukunst; Typographie; Graf Tolstoj und Aehnliches.

IV. Industrie und Oekonomie: Vervollkommnung der ökonomischen Zustände; die Bauernverhältnisse; Musterwirthschaften, Weinbau; Steppeviehzucht; Musterfabriken; das Fabrikwesen überhaupt; neueste Erfahrungen und Entdeckungen; Handel; Gränzverhältnisse.

V. Literatur und Kritik: Analysirung wichtiger Werke in slawischer, oder über slawische Gegenstände in deutscher, französischer, englischer Sprache; literaturhistorische Skizzen; Romanschriftstellerei, Novellistik; auch kleine Proben aus Romanen, Novellen, Gedichten; Volksdichtungen, Sagen, Volkslieder; die periodische Presse; Character einzelner Blätter (wir geben nach und nach von jedem wichtigeren, wissenschaftlichen Journale bei den Polen, Czechen, Illyro-Serben und Russen eine gedrängte Geschichte desselben mit specieller Nennung der interessantesten, seit ihrem Bestehen bis einschliesslich zum Jahre 1842 darin befindlichen Artikel).

VI. Specielle literarische Uebersicht:

A. Bibliographie: hier werden alle wichtigeren neuen Bücher in den verschiedenen slawischen Sprachen, so wie jene in einer andern Sprache geschriebenen Werke, welche Slawen oder Slawisches besprechen, mit kurzer Andeutung ihres Inhaltes und ihres Werthes angezeigt.

B. Zeitschriften-Revue: hier wollen wir alle Artikel von grösserem Interesse, die in den verschiedenen slawischen Zeitschriften zerstreut sind, entweder in Auszügen mittheilen oder doch auf ihren Inhalt mit kurzen Worten aufmerksam machen. Dabei werden wir auch die verschiedenen Aufsätze in deutschen und andern nicht-slawischen Blättern (Ausland; Magazin für d. Lit. d. Auslandes; deutsche Vierteljahrsschrift; *Revue de deux mondes* u. a.) über slawische Verhältnisse angeben.

Correspondenzen aus den verschiedenen slawischen Ländern, so wie **Miscellen** und **Anzeigen** werden jedes einzelne Heft beschliessen.

Von den „Jahrbüchern“ erscheint das erste Heft zur nächsten Michaelismesse und im folgenden Jahre 1843 in möglichst gleichmässigen Zeiträumen 6 Hefte, von je 4—6 Bogen Royal-Octav auf feinem weissen Papier zu dem Preise von 3—4 Thalern Courant zusammen.

Einsendungen, Bestellungen, Anfragen, so wie alle anderen Zuschriften werden durch die Buchhandlung von **Robert Binder** in **Leipzig** erbeten.

Alle Buchhandlungen Deutschlands, Oestreichs, Ungarns, Polens, Russlands nehmen Aufträge an.

Mit Vertrauen unternehme ich diese umfangreiche Arbeit, in der Hoffnung, dass ihr nicht bloss meine literarischen Freunde und Bekannten, sondern auch jene Kenner des Slawenthums, zu denen in nähere Beziehung zu treten mir bisher nicht vergönnt war, die gewünschtete Theilnahme zuwenden werden. An Sie ergeht namentlich die Bitte, die „Jahrbücher“ in Kreisen, zu denen ich keinen Zugang kenne, verbreiten zu wollen, damit zunächst die äussere Begründung derselben überhaupt ermöglicht, sodann aber durch sie ein Medium geschaffen werde, die gegenseitige Kenntniss der slawischen Völkerschaften nach Möglichkeit zu befördern.

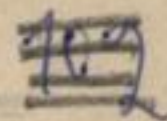
Leipzig, im Juli 1842.

J. P. Jordan.

Subscriptionsliste

der

Jahrbücher für slawische Literatur, Kunst und Wissenschaft.

ad 47

<i>Zahl der Exemplare.</i>	<i>Name und Wohnort.</i>	<i>Etwaige Bemerkungen.</i>

Zahl der Exemplare.	Name und Wohnort.	Etwaige Bemerkungen.
7.	Johann Baptist	eine neue Herausg.

Wendischer Verlag

von

Weller (Schlüssel) in Bautzen.

Jordan, J. P. Dr., Tutniczka.
Nowiny za Serbow. 4. 1842. 26
Nrn. 20 Ngr.

— — Serbske Besniczki zezbe-
rane a Serbskim holcam a holcam
Kzweselenu wudate wot Czeszczan-
skich Wiczazec Petra. 16. 1841.
br. 2 Ngr.

Schmaler, J. G., wend.-deutsche
Gespräche (Šmoler Mały Šerb)
nebst wendisch-deutsch-, und deutsch-
wendischem Wörterbuche, Ortsna-
men, Darlegung der Aussprache u.
Orthographie, Sidesnormen etc. 8.
1841. br. 1 Thlr.

Dasselbe ohne Wörterbücher u. Orts-
namen. br. 22 $\frac{1}{2}$ Ngr.

Dessen wendisch-deutsches und deutsch-
wendisches Wörterbuch mit Orts-
namen, ebenfalls wendisch-deutsch
und deutsch-wendisch, zu seinen Ge-
sprächen, ap. br. 7 $\frac{1}{2}$ Ngr.

Dessen deutsch-wendisch. Wörterbuch,
(Njemsko Serfski Slownik) mit einer

Darstellung der allgemeinen wendischen Rechtschreibung. 8. 1843.
br. 20 Ngr.

Dessen, Krotke Wudozenje powšit-
komneho Serškeho prawjepisanja.
Kurze Darstellung der allgemeinen
wendisch. Rechtschreibung. 8. 1843.
geh. 3 Sgr. 8 Pf. (Abdruck aus dem
deutsch-wendischen Wörterbuche.)

Seiler, A., kurzgefaßte Grammatik
der sorben-wendischen Sprache nach
dem Bauzner Dialekt. gr. 8. 1830.
22¹/₂ Ngr.

— — Krotke Khyrluschje a Spje-
wanczka sa serške Schulje. 8. 1842.
br. 3 Ngr.

— — Tydzenska Nowina aby serške
Poweszje sa hornych Łuziczanow. 4.
1842. 27 Nrn. 20 Ngr.
1843. 52 Nrn. 1 Thlr. 10 Ngr.
1844. 52 Nrn. 1 Thlr. 10 Ngr.

A u f r u f.

Es wird in der gegenwärtigen Zeit der Grund des Verfalls des religiösen Lebens wohl nicht ganz mit Unrecht in den Lehr- und Lesebüchern gesucht, welche in den meisten Schulen im Gebrauch sind. Besonders finden diejenigen Eltern, welche nicht bloß evangelisch-lutherische Christen heißen wollen, sondern wahre Protestanten sind und den evangelischen Glauben in seiner Lauterkeit als ein heiliges Vermächtniß ihren Kindern und Nachkommen bewahren wollen, an solchen Lehr- und Lesebüchern, in denen nicht das Mindeste zur religiösen Erweckung enthalten ist, ein großes Mergerniß.

Bei dem erfreulichen Erwachen eines neuen christlichen Glaubens-Lebens in der gegenwärtigen Zeit wird das Suchen und Verlangen nach solchen Büchern, welche das religiöse Leben in sich tragen und dasselbe im Herzen unschuldiger Kinder zu erwecken und zu stärken geeignet sind, immer mehr lautbar und ernster. Dergleichen Bücher aber sind sehr vereinzelt aufzufinden, insbesondere Schulbücher für solche Schulen, wo wendischer und deutscher Unterricht nebeneinander gleichmäßig ertheilt werden muß. Der Wende liebt und ehrt das kirchliche und das religiöse Leben, und weil er festhält an seiner Väter Glauben und dem seligmachenden Evangelio von Christo Jesu, so ist er auch ein friedlicher Unterthan.

Um dem Bedürfnisse und dem frommen Verlangen in der Gegenwart helfend entgegen zu kommen, hat der evangelisch-lutherische Pastor Mörbe zu Petershain, welcher früher gegen 11 Jahr als Katechet seines Wohnorts in der wendisch-deutschen Ortschule Unterricht ertheilt hat und dieses Bedürfniß kennt, ein wendisch-deutsches Schulbuch aus bereits vorhandenen Büchern zusammengestellt, welche die unterzeichnete Buchhandlung in Druck und Verlag zu nehmen gesonnen ist, wenn durch Vorausbestellungen die sehr bedeutenden Kosten wenigstens zum Theil gedeckt sind.

Da dieses Lehr- und Lesebuch für wahrhaft evangelische Schulen berechnet ist, wie aus dem Inhalts-Verzeichniß zu ersehen, so bedarf es keiner weitern Anpreisung desselben, wir wünschen und bitten nur, daß unser Vorhaben durch zahlreiche Bestellungen freundlichst unterstützt werde.

Das Buch selbst wird mindestens 25 bis 30 Druckbogen stark und in Octav so er-

scheinen, daß da, wo es der Inhalt zuläßt, eine Seite wendisch und die andere deutsch sein wird. Auch wird das Wendische in alter biblischer Lesart sein. Der Subscriptions-Preis wird möglichst billig gestellt, so daß ein gebundenes Exemplar 10 ggr. (oder 12 sgr. 6 pf.) und ein ungebundenes 8 ggr. (oder 10 sgr.) kosten wird. Auf 10 Exemplare wird ein Exemplar, auf 30 Exemplare werden 3 Exemplare verabreicht. Auch kann nur auf den ersten Theil, welcher gebunden 6 sgr. kosten wird, Bestellung gemacht werden, was bei der Subscription zu bemerken ist. Der Ladenpreis wird um $\frac{1}{3}$ erhöht.

Der Titel des Buches ist einfach folgender:

Evangelisch-lutherisches
Lehrbuch
für

wendisch-deutsche Schulen zur Erweckung
geistigen Lebens in Schule und Haus,
und zugleich ein Leitfaden für Lehrer.

Dem Titel wird Dr. Mart. Luthers
Das Wort sie sollen lassen stahn,
Und keinen Dank dazu haben.

Evangeliske-lutheriske

Wuczeriske Knih
sa

beriske-njemiske Schulje fBobudzenju du-
chomneho Ziwjenja we Schuli a Domi,
tež Wedzer ja Wuczerjow.

Brustbild mit dem Motto beigegeben:
To Sstowo dyrbja wostajicž
A žanho Džaka dostacž.

Inhalt des Lehrbuchs!

Theil I.

1. Das kleine und große deutsche, wendische und lateinische ABC mit Anschluß leichter Sylben und Sätze zu Buchstabier- und Leseübungen.
2. Dr. Martin Luthers kleiner Katechismus; deutsch und wendisch.
3. Die 7 Buß-Psalmen Davids; wendisch und deutsch;

Theil II.

4. Das Augsburger Glaubensbekenntniß von 1530; deutsch und wendisch.
5. Kurze Geschichte des Leidens und Sterbens Jesu und der Zerstörung Jerusalems; deutsch und wendisch.
6. Kurze Beschreibung der hohen Feste der Christen; deutsch und wendisch.
7. 218 biblische Kernsprüche zum Auswendiglernen für Schüler und Confirmanden; deutsch und wendisch.
8. 85 geistliche Kernlieder. Unter diesen 50 Lieder, welche die Präparanden auswendig gelernt haben müssen, um in ein Königl. Preuß. evang. Schullehrer-

Wobschije czje tych Knihow.

Prjeni Thel.

1. Ton maŕy a wulki njemski, berški a łacžanski ABC, ktemu su pšhidate loschke Sylby a Schtucžki fBuchstaberowanju a fŁasowanju; njemski.
2. Rebo Dr. Mart. Luthera maŕy Katechismus; berški a njemski.
3. Te 7 Pokutne-Psalmy Davitowe; berški a njemski.

Drubi Thel.

4. Augsburgske Posnacžje evangeliskej lutheriskej Wjery wot Łjeta 1530; berški a njemski.
5. Krotka Historija teho Gžerpenja a Wumrecza našcheho Sbožnika, a wot Jerusalemskeho Wutupenja; berški a njemski.
6. Krotke Wopisanje tych Kischežijanow wošofich Šwjedzenjow; berški a njemski.
7. 218 bibliske Spruchi fWufnjenju ja schulске a paczeriske Džježi; berški a njemski,
8. 85 duchomne njemiske Kyrlušje.
9. 35 duchomne berške Kyrlušje.
10. Pšhidawf tych Knihow.
A. Schitte Mena bibliskich Knihow

Seminar aufgenommen zu werden;
deutsch.

9. 35 wendische Lieder aus dem wendi-
schen Gesangbuche.

10. Anhang des Lesebuchs.

A. Alle Namen der biblischen Bücher
A. u. N. T. in Reimen; wendisch.

B. die christliche Heilsordnung in einem
Liede; wendisch.

C. Etwas von Zahlen, Rechnen, Maas,
Gewicht und Münzen.

D. Vollständiges Register der 218
Sprüche.

E. Register der deutschen und

F. Register der wendischen Lieder.

Hoyerswerda, den 1. Juli 1848.

we Rajmach; hersti.

A. Wustajenje nascheho Sboza we je-
nym Kyrluschu; hersti.

C. Njeshto wot Zysferow, Rachno-
wanja, Mjery, Wahi a Benesow.

D. Pokasar tych 218 Spruchow.

E. Pokasar tych njemstich, a

F. Pokasar tych herstich Kyrluschow
we tutych Knjhad.

E. W. Erbe.

Subscribenten-Verzeichniss.

Name der Besteller	Stand	Wohnort	Zahl der Exemplare			
			gebundene		ungebundene	
			Theil I.	Theil II.	Theil I.	Theil II.
<p><i>Original List ist nicht aufbewahrt, weil Kinnwand fehlgeschickt. J. E.</i></p>						

Die geehrten Bestellungen wollen Sie gefälligst per Post bis Ende August und November an Herrn Pfarrer
W. Erbe oder an unterzeichnete Buchhandlung übersenden.

Subscribenten-Verzeichniss.

Name der Besteller.	Stand	Wohnort	Zahl der Exemplare			
			gebundene Theil I.	gebundene Theil II.	ungebundene Theil I.	ungebundene Theil II.

**An alle Freunde
der slavischen Literatur,
insbesondere**

**an die hochwürdige Geistlichkeit, an die
Herren Lehrer und an die Mitglieder der
Maćica serbska unsers lieben
Wendenlandes!**

Der Unterzeichnete beabsichtigt, eine **Grammatik der wendischen Sprache** nach dem Wittichenauer oder s. g. katholischen Dialecte herauszugeben. Es versteht sich von selbst, daß ein solches Unternehmen nicht der Gegenstand einer buchhändlerischen Speculation werden kann, da, der Natur der Sache nach, der Kreis der Abnehmer jener Schrift nur ein sehr beschränkter sein wird. Der Herausgeber ist aber auch wegen seiner unzureichenden Vermögensverhältnisse nicht in der Lage, die Kosten, welche der Druck dieser projectirten Grammatik verursacht, selbst zu bestreiten. Er wendet sich daher vertrauensvoll an die patriotischen Herzen seiner wendischen und deutschen Mitbrüder, indem er hiermit eine Subscription eröffnet. Wenn für jetzt nur 150 Subscribenten sich fänden, durch deren Beiträge von je **22½ Mgr.** ein Theil der Druckkosten gedeckt würde, so soll das Project in's Leben treten. Die Grammatik, etwa 16 Bogen großen Formates und compressen Druckes stark, wird enthalten:

- 1) ein geschichtliches Vorwort über die Wenden und Slawen im Allgemeinen; über die Einwanderung der Wenden in die Lausitz; über die von den Wenden ehemals bewohnten Länderstrecken; über die Namen „Wenden“ und „Slawen“; über die Staatsverfassung der alten Wenden; über die Verwandtschaft des Wendischen mit dem Sanskrit; über jene Wörter, welche aus dem Wendischen in's Deutsche übergegangen sind; über die Aehnlichkeit der wendischen Sprache mit der italienischen; über den gegenwärtigen Stand der Slawen;

- 2) das Verhältniß des Oberwendischen zu dem Niederwendischen, Böhmischem, Polnischen, Illyrischen und Russischen;
- 3) die zehn Redetheile der wendischen Sprache, ausführlicher behandelt als in allen bisher erschienenen wendischen Sprachlehren;
- 4) wendische Satzlehre, nach den Principien von Becker und Wurst;
- 5) Darstellung der evangelisch-wendischen Orthographie;
- 6) Darstellung der neuen oder analogen Orthographie.

Und der Zweck der Grammatik?

Ich wünsche durch die Drucklegung derselben solchen Jünglingen wendischer Zunge, welche sich den Wissenschaften widmen, das Studium ihrer so herrlichen und bildungsfähigen Muttersprache zu erleichtern, sowie junge strebsame Deutsche zur Erlernung des wendischen Idiom's zu ermuthigen, damit sie einst innerhalb der wendischen Marken auf der Kanzel, in der Schule, in der Gerichtsstube, am Krankenbette oder in sonst andern Lebensverhältnissen mit Erfolg wirken können.

Für jetzt werden nur Subscriptionen gesammelt; die Einzahlung des Betrages für jedes Exemplar der Grammatik (22½ Ngr.) wird erst dann erbeten, wenn das Werk in den Händen der Herren Subscribenten sich befinden wird.

Herr Buchhändler Schmalzer und Herr Buchdruckereibesitzer Hiecke in Bautzen werden die Güte haben, die Namen der resp. Subscribenten entgegen zu nehmen. Zu dem Ende ist es nur nöthig, vorstehendes Billet, mit dem betreffenden Namen und mit der Zahl der gewünschten Exemplare ausgefüllt einem der genannten beiden Herren zukommen zu lassen. Wittichenau, 3. Novbr. 1851.

F. Schneider, Kaplan.

Name.	Ort.	Exempl.

N. 51.

Botpißki

na

ten nowi Baßnik,

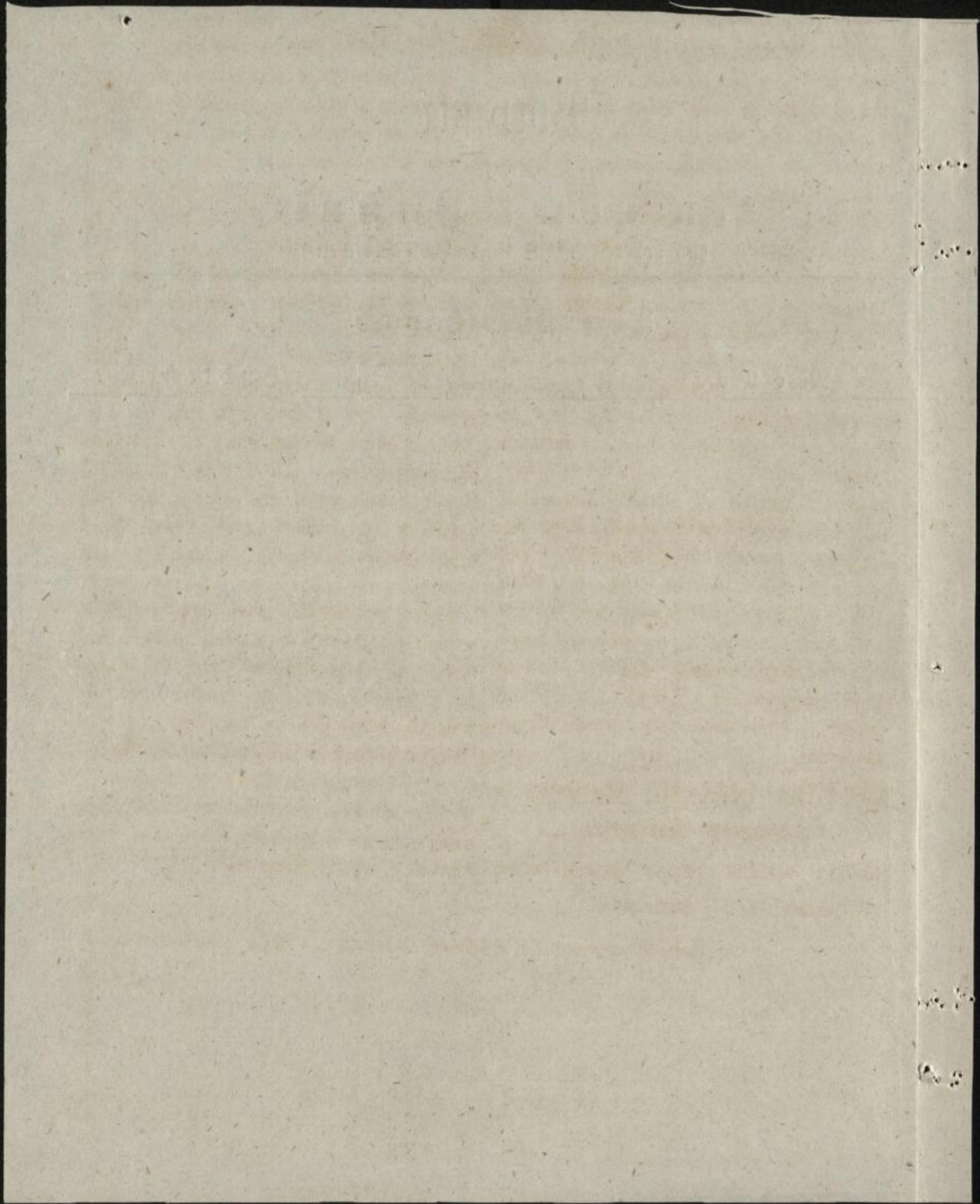
(na pol lěta 12 Silberkroschow pläschézi.)

Zich Potpißarow

M é n a.

S c h t a n d.

B ü d l e ñ e.

W o s j e w e n j e.

Hijom njekotre ljeta je so w towarstwí macjizy Serbskeje beš duchomnymi a wučeremi wo to sradzowało a na tym dźjelało, so by so Serbsko-njemiska čítanka sa nasche šulje wudała. Najwosebnišči dźjel tuteje čítanki dyrbjachu bibliske historije, aby najwažnišče powedanja se stareho a noweho sakonja bycj. Wšak młodži a stari radži čítaja, kak je bōh swój lud wot spoczatka swjeta sem dźiwnje a mudrje wodžik a kak je so Chrystusowe kralestwo na semi sakožiko a rospšesjzerało. Bibliske stawisny so teho dla tež we wschjeh rjedomnjach naschich šulow trebaju. Te bibliske historije, kiž je 1733 nebo duchomny Haber w Serbskej ryczi wudał, su so dawno rospšedate a počínaju jara žadne bycj. A te nedawno s nowa wotečisčjane Šerške maja težko čiščesčesčich smólkow, so so derje trebacj nemóža. W Serbskich šulach aby šulstich rjedomnjach, hdyž hiščeje Serbske biblije nimaja, bychu teho dla Serbske lasowanse aby čítanske knižki nabožneho wopšhjecja k wulkemu wužitku bycj móhke.

Duž je so nedawno w macjicžnym wuberku wobsanknyło, so bychu so, na mjesto teje dawno požadaneje Serbsko-njemsteje čítanki, — kiž by swojeje wobschjernosze dla kjetro droho pschincj dyrbjala, — žylje Serbske knihi wudaće, kiž pod napismom

Bibliska historija stareho a noweho sakonja,

s bibliskimi słowami powedaja, što je so wot

W Budyšini, 17. oktobra 1852.

Jakub, duchomny.

Wanaš, wizedirektor.

Buš, seminariski wučer.

Samkowniške

spoczatka swjeta hač do časa Jesušowych japoschtołow w božim kralestwí na semi podało.

Tute knižki budja nimalje 16—20 listnow wopšhimacj a dyrbjaja so k polóženju sa kuzow w štyrjoch seschiwkach wudacj. Wšči dostacju kóždeho seschiwka sapskacji woteberač, neje-li sobustaw macjizy, 2½ nšl. Swjastki žylych hotowych knihi sa šuliske dźjeczi dyrbjaja posdžischo sa najtunišče penesy wobstarane bycj.

W tej dobrej nadžiji, so budje jich wele tajse nasche wužitne samyšlenje s wešelozju powitacj, prošmy naschich lubowaných bratrow a sobudžjelaczerjow w žyrfwjach a w šulach, so bychu naš pschi tajkim naschim nastajenju dobročiwje podperali. — A to budje kóždy, kiž so sa to stara, so bychu sebi jich prawje wele tute knihi do předka samkoweli a nam pschi wudacju tych samych s tymi postajenymi pschinoschkami wot 2½ nšl. sa kóždy seschiwk k pomozu stali. Štož 9 samkowerjow nahromadži, dostane 1 eksemplar sa swoju prózu darmo, hdyž te penesy woteda.

Wokoło hód, dali bōh, přeni seschiwk wuńdže, a te druhe tež dołho na so čakacj dacy nebudja. Kuskopiš k temu je nimalje hotowy. Ruby bōh pak pomohaj, so by so derje dokonjało, štož so k jeho česzi a naschim lubym Šerbam k wužitku saporčina.

W meni macjicžneho wuberka a mjesto komišije, kiž je so k wudacju Serbskich bibliskich stawisnow wosebje postajila, pscheporucžamy tuhlej wažnu naležnosz wschitkim šprawnym lubowarjam Šerbowstwa a droheho słowa božeho.

Samłoweńske lišziki.

Kneš

w

Samłowja šebi s tutym wot biblišeje historije

effemplarow.

Šapfaczj na to	tlr.	nfl.	ny.	hdy	pola
sa 1. šefchiwł					
2.					
3.					
4.					

A wotedaczu w Šmolerjowej kniharni aby pola kantora Petarja w Budyschint.

Biblišne historije kancarja a
wotodaczu

Šmolerjowa kniharnja, 17. oktobra 1881.

Šmolerjowa kniharnja, 17. oktobra 1881.

Číslo....

Towarstwo Sorabija w Lipsku

wuzwoli z tutym k swojemu česnemu sobustawej

knjeza

W Lipsku,

Towarstwo Sorabija.

Starši

Pismawjedźer

Товариство Српско

у Липчану

универзитет у Београду

Београд

Товариство Српско

Липчану

Београд

Београд

Липчану

Товариство Српско

Wudawarnja

Endzenskich Nowinow.

Wotewrena

dopoldnja wot 10. do 12. hodziny,
 popoldnju wot 2. do 5. hodziny;
 šobotu rano wot 9. hacz popolnju do 5. ho-
 dziny;
 nedzelu dopoldnja wot $\frac{1}{2}$ 10. hacz do $\frac{1}{2}$ 12.

W mojej nepschitomnoszi

moza šo listy a poruczenja po dwjemaj skho-
 domaj pschepodacz, tez moza šo pišma tu pschi-
 podla s wokneschkom nuts polozicz.

Ssmoler.

Expedition

des wendischen Wochenblattes.

Geöffnet

Vormittags von 10 bis 12 Uhr,
 Nachmittags von 2 bis 5 Uhr;
 Sonnabends früh von 9. bis Nach-
 mittags 5 Uhr;
 Sonntags Vormittags von $\frac{1}{2}$ 10
 bis $\frac{1}{2}$ 12 Uhr.

In meiner Abwesenheit

können Briefe und Besorgungen zwei
 Treppen hoch abgegeben werden, auch
 kann man Schriften hier daneben zum
 Fenster hineinlegen.

Schmaler.

Verzeichnis

des wuerthlichen Buchdrucks

Gelehrter

Verzeichnisse von 1 bis 12 Bde.

Verzeichnisse von 1 bis 2 Bde.

Verzeichnisse von 1 bis 3 Bde.

Mittags 6 Bde.

Verzeichnisse von 1 bis 12 Bde.

die 12 Bde.

In meiner Bibliothek

haben die Bde. und Verzeichnisse

zuerst die Bde. abgegeben werden

kann man Schriften hier kaufen zum

Lehrer. Druckerei.

Schmalz.

Verzeichnisse

des wuerthlichen Buchdrucks

Gelehrter

Verzeichnisse von 10 bis 12 Bde.

Verzeichnisse von 1 bis 2 Bde.

Verzeichnisse von 1 bis 3 Bde.

Mittags 6 Bde.

Verzeichnisse von 1 bis 12 Bde.

In meiner Bibliothek

haben die Bde. und Verzeichnisse

zuerst die Bde. abgegeben werden

kann man Schriften hier kaufen zum

Lehrer. Druckerei.

Schmalz.

Wudawaruje
tydź. Nowi=
now bndže haſ=
hlej ſa tydžen
tudy.

juramentum

= iura . . .

= fidei iuramentum

in iudicio

. . .

N. 56.

Wudawaraja Ch=
dzeńskich Rowinow
a Serniczki.

Handwritten text in Gothic script, likely a page from a manuscript. The text is mirrored across the page, suggesting it was written on the reverse side. The visible portion includes the letters "H" and "S".

Handwritten text in Gothic script, likely a page from a manuscript. The text is mirrored across the page. The visible portion includes the letters "H" and "S".

Handwritten text in Gothic script, likely a page from a manuscript. The text is mirrored across the page. The visible portion includes the letters "H" and "S".

Štó z nas néhlada ze žaloscú na naše zandžene časy? A komu jo néznate, zo to, štož smy pšecerpeli, so stało je z našej samoňeznawosće a roztorhanosće, kiž džěleše bratra wot bratra? Ale po dołhich lětstotytkach, džěž zabyli běchmy jeden na druhoho, džěž tejkole nézbožow na naše hłowy so sypaše, přišli smy k tomu póznaću, zo smy jedno, zo smy bratsja! Pšikhwataše su wulcy wažne časy, kiž woswobodžichu ludy a wzachu z nich brēmjo, pod kotrehož ćeži stonachu. Telej časy wzachu tež z nas mnohe brēmjo a štož smy hižo dawno začuwali, móžemy tež my nětk wuprawić, štož k našomu lěpšomn słuži, rozważowac a wotmysljo wobzamkać. Ludy Europejske počinaja so dozrozemić a zjednoćuja so. Němcy zwołachu k zjednoćenju swojomu do Frankfurta Parlament, kotryž na to z cyłoj mocu stawa, zo by jom Kejžorstwo (austrijske) swojeje newotwisnosće tejkó wotstupiło, kejkož to k němskej jednosći potřeba jo, a zoby kejžorstwo ze wšěmi swojimi nic-wuherskimi zemjami so do toholej nowoh němskoh knejzstwa cyle zaščěpiło. Tajkelej podćisnjenje by rozrazyło nic jenoj jednosć Kejžorstwa ale tež zhromadženosc a samostojnosć tamtych słowjanskich ludow, kotrychž narodnosć by pšez to do najwetšoh stracha padnyła. Na nami jo, zo bychmy to hajili, stož nam nejswjećiše jo. Pšišoť džěn jo čas, zo bychmy tež my Słowenjo so dozrozemili a zjednoćili naše mosy. A tohodla k wuskutkowanju tejelej mosy a radostnje so podćisuju mnohim, ze wšelakich słowjanskich krajinow nam zapóslanym žadanjam čini my wědomo wšěm Słowjanam austrijskoho kejžorstwa a powołamy wšěch muži, kiž maja swojoho narodu dowěrnosc a kotrymž wšěch nas zbožo na wutrobě leži, zo bychu so k 31. Meji toho lěta w Starosławnej Prazy čěskej zhromadžili, džěžbychmy w hromadže do poradženja wzali wšitko to, stož zbožomnosć našoho naroda žada a štožli w tychlej wulcy wažnych časach činić mamy. Bychu-li pak tež nic-austrijscy Słowenjo pši tymlej našim zhromadženju być chcyl, budža nam wutrobnje witani.

W čěskej Prazy, 1. Meje 1848.

Josef Matyáš hrabě z Thunu.

Wojtěch hrabě Deym.

Jan rytíř z Neuberka.

Pawel Josef Šafařík.

Karol Malisz, członek deputacyi polskiěj.

Frant. Palackij.

Wáclaw Hanka.

Ludevít Štúr.

Jan Pětr Jordan. (Pšehožěr.)

J. Erazim Wocel.

Karel Wladislaw Zap.

Dr. F. Lad. Rieger.

Witalis Grzybowski.

Stefan Aranitski.

Hanuš hrabě Kolowrat-Krakowskij.

Robert swob. pan Hildprandt.

Wáclaw Štulc.

Michail Panić.

Karel Maria baron Villani.

Karel Jaromír Erben.

Dr. Fr. Miklošić.

Dr. Ant. Jaroslaw Bek.

Fr. Mat. Klácel.

*Dr. Jan Dworáček na Mareyši, Morawan
z Tišnowa.*

Jerzy Lubomirski.

*Jan Dobrzański, jako pełnomocnik rady naro-
dowěj Lwowskiěj.*

Vincenc hrabě z Waldšteina.

Maksim Papić, Protopresbyter.

Bedřich hrabě Rummerskirch.

Wšitke dopisy wo tejtó zaležnosći slaja so do kencle wuberka za słow. zhromadženje w měsčanskej besedže w Prazy č. 141—2.

Čisćane pola Jar. Pospíšila.

Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be in a Slavic language, possibly Sorbian or Polish.

W. Czajka, 1. 1. 1881

Two columns of faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text appears to be in a Slavic language, possibly Sorbian or Polish.

Faint text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.

Čo. 33.

Akcija

No. 33.

**wudawarnje Tydžeńskich Nowinow.
5 tolerjow.**

Actie

**der Expedition der Tydžeńskje Nowiny.
5 Thaler.**

1) Za tute akcije nawdate pjenjezy su so za kawciju a za někotre druhje potreby k zdźerženju Tydžeńskich Nowinow naložile. 2) Spomnjenych akcijow je 120. 3) Lětna 5 procentna dań wuplaćuje so kóžde lěto 1. měrca po přepodaću nastupaceho kuponu w wudawarni Tydž. Now. 4) Lětnje wulosuje so 20 akcijow za 100 tl. a pjenjezy za te same wuplaći 1. měrca podpisany pokladnik. 5) Po tajkim su pjenjezy za wšitkje akcije k 1. měrcej 1857 zaso zaplaćene. 6) Za woprijeće akcijow rukuje wudawarnja Tydž. Now., kaž tež zložena kawcija. Wopismo k. zastojnswa zloženeje kawcije dla khowa dohladowar.

1) Die für die ausgegebenen Actien eingegangene Summe ist zur Caution und zu einigen andern Bedürfnissen für Erhaltung der Tydz. Now. verwendet worden. 2) Die Anzahl der Actien beträgt 120. 3) Sie werden mit 5 procent verzinst und die Zinsen werden zum 1. März jeden Jahres gegen Einhandigung des betreffenden Coupons in der Expedition der Tydz. Now. ausgezahlt. 4) Alljährlich werden 20 Actien ausgelost und die dafür entfallende Summe von 100 Thlr. zum 1. März vom unterzeichneten Cassirer zurückerstattet. 5) Mithin ist der Betrag sämtlicher Actien zum 1. März 1857 zurückerstattet. §. 6. Für Betrag der Actien garantirt die Expedition der Tydz. Now., sowie die hinterlegte Caution. Die Bescheinigung der K. Behörde über die erlegte Caution bewahrt der Revisor.

W Budyšinje 1. měrca. 1851.

Budisjin, am 1. März. 1851.

Wudawarnik. Der Expedient. Pokladnik. Der Cassirer. Dohladowar. Der Revisor.

J. E. Smoler.

H. F. Wehla.

B. H. F. F. F.

7 ½ nsl. danje na 1. měrca 1852.	7 ½ nsl. danje na 1. měrca 1853.	7 ½ nsl. danje na 1. měrca 1854.	7 ½ nsl. danje na 1. měrca 1855.	7 ½ nsl. danje na 1. měrca 1856.	7 ½ nsl. danje na 1. měrca 1857.
---	---	---	---	---	---

Tuta akcija ničo njeplaće.

1857

Aktien

1857

1857

Wohlfahrtige Tydskisch Novinar Zolatorow.

Acte

der Expedition der Tydskisch Novinar Zolator.

1) Na tuz akcije navedane pječuzy an so za kawcju n za nekotre drulje potřebny
 a zděrenyja Tydskisch Novinar naložby. 2) Spomynanych akcijow je 120. 3) Jedin
 2 procentow dnu wuplatnje so kade lěto 1. měreca ho pichodanu nastupoweho kuponu n wu-
 dawani Tydsk. Nov. 4) Lětnje wulow 6 so 20 akcijow ka 100 tl. a pječuzy ka te same
 wuplati 1. měreca hodowanu pokladnik. 5) Po tulkam so pječuzy ka wědkje akcije k 1.
 měrecy 1857 kaso xahowanu. 6) Na wědkje akcije naložby wuplatnje Tydsk. Nov.
 kaž kōz stōžanu kancije. Wopisno k. zastojnowa xloženje kancije dlu khowa dōbladowan.

1) Die für die ungedruckten Aktien eingegangene Summe in Gulden und in einigen Capital
 Bestimmungen für die Bildung der Tydsk. Nov. bestimmt worden. 2) Die Anzahl der Aktien beträgt 120.
 3) Die Aktien mit 2 Prozent Zinsen und die Zinsen werden zum 1. März jeden Jahres gegen Ein-
 zahlung der betreffenden Coupons in der Expedition der Tydsk. Nov. ausbezahlt. 4) Willkürlich zur
 der 20 Aktien ausbezahlt und die dann eintreffende Summe von 100 Thlr. zum 1. März dem unter-
 zeichneten Ganzer auszuhändigen. 5) Wenn die der Betrag künftlicher Zinsen zum 1. März 1857 nicht
 erreicht, so die Betrag der Aktien genannt die Expedition der Tydsk. Nov. kann die hinterlegte
 Summe die Bezeichnung der A. Schöne über die richtige Gewinn behalten der Gewinn.

H. Böhme, am 1. März 1857.
 H. Böhme, am 1. März 1857.
 Wohlfahrtige Tydskisch Novinar. Zolatorow. Ex. Director.
 J. C. Böhme.

5 1/2 nst.	5 1/2 nst.	5 1/2 nst.	5 1/2 nst.	5 1/2 nst.	5 1/2 nst.
danje na 1. měreca	danje na 1. měreca	danje na 1. měreca	danje na 1. měreca	danje na 1. měreca	danje na 1. měreca
1857.	1857.	1857.	1857.	1857.	1857.

1857

Číslo 100.

Sawdawf

sa pecz toler (3 tlr.), kotrež su
šerbskim ewangeliskolutherskim towarstwam
k w u d a c z u

ewangeliskolutherskich wjeruwušnjerskich knihi
we šerbskej rnczi
požčene.

Róžde ljetu so te penesy, kiž so s rospšchedawanja šerbskich ew. luth. wjeruwušnjerskich knihi nahromadza, k wuplaczenju teho dla wuczehnenych sawdawfow naloža. Echtož by jich po peczich ljetach hiščeje nesapraczenych wostato, podpisanu towarstwa s božej pomozu same wuplacza. Sawšcho to rukuja šienocjene šerbske ewangeliskolutherske towarstwa.

Jedes Jahr werden die Gelder, welche aus den Verkauf der wendischen evang.-lutherschen Bekenntnisschriften eingenommen werden, zur Einlösung der zu diesem Zweck ausgelosten Darlehensscheine verwendet. Was von denselben nach fünf Jahren noch uneingelöst bleiben sollte, das werden die unterzeichneten Vereine mit Gottes Hilfe aus ihren Mitteln bezahlen. Für das Alles bürgen die vereinigten wendischen evangelisch-lutherischen Vereine.

Rachlowste e. l. towarstwo:

Jan D. ...
Jan ...
Jan ...

Borschiste e. l. towarstwo:

Jan ...
Jan ...
Jan ...

Dziwozaušte e. l. tow.

Jan ...
Jan ...
Jan ...

Meswaczilste e. l. tow:

Mi ...
Jan ...
Jan ...

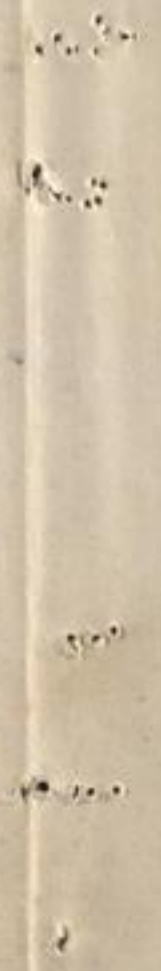
Tuta awcija njeceptaci.

Faint, illegible text in the center of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Faint, illegible text at the bottom of the page, possibly bleed-through.

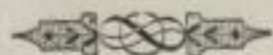
Číslo....

Towarstwo Sorabija

w Lipsku

wuzwoli z tutym k swojemu česnemu sobustawej

knjeza

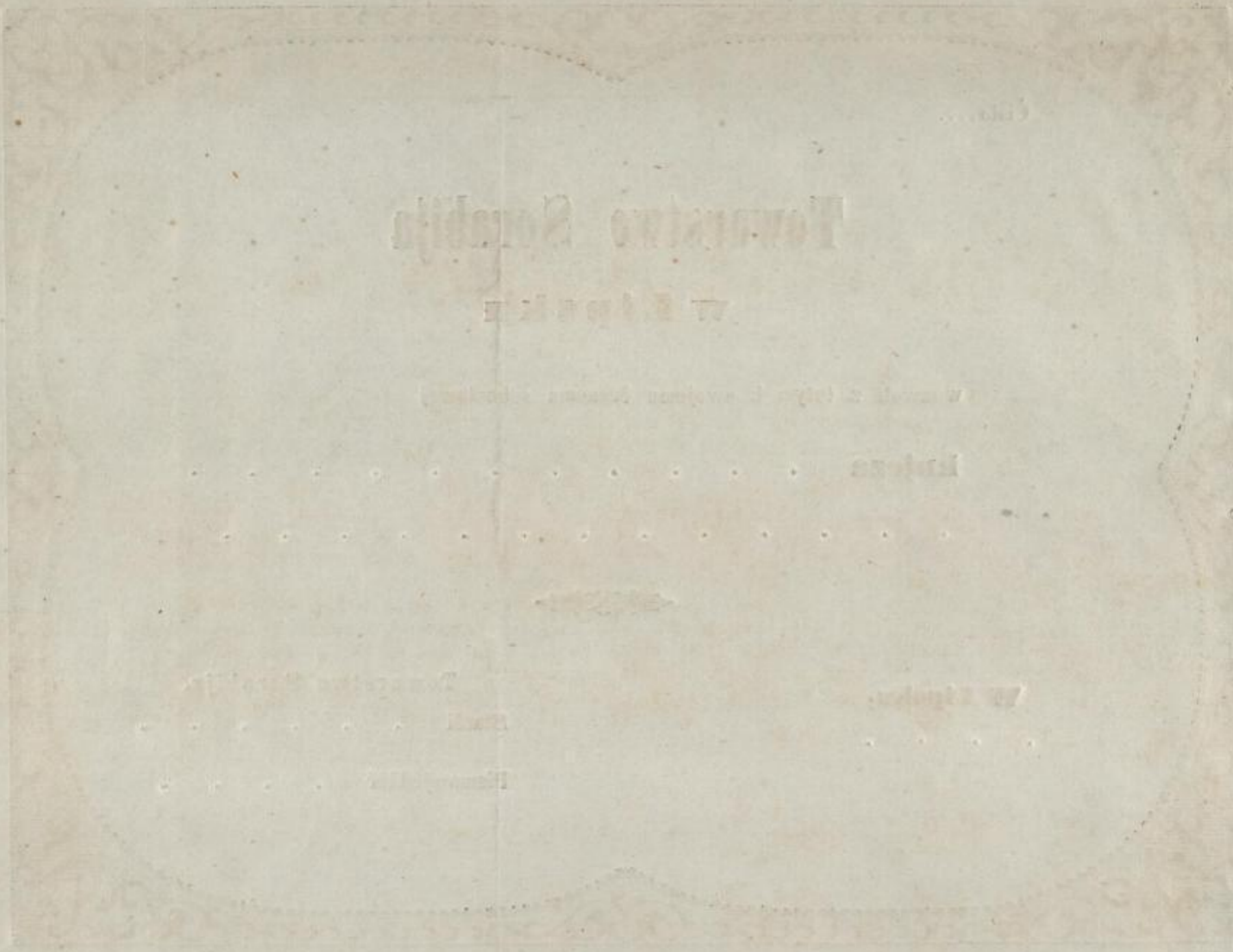

W Lipsku,

Towarstwo Sorabija.

Starši

Pismawjedźer

Číslo:

40

Knj

ez. Karla Jeně

z. Lornjawa pola. Burjet, gymn. w Budyš.

Staw

2

Rjadomnje

Towařstwa Maćicy Serbskjeje

W Budyšinje

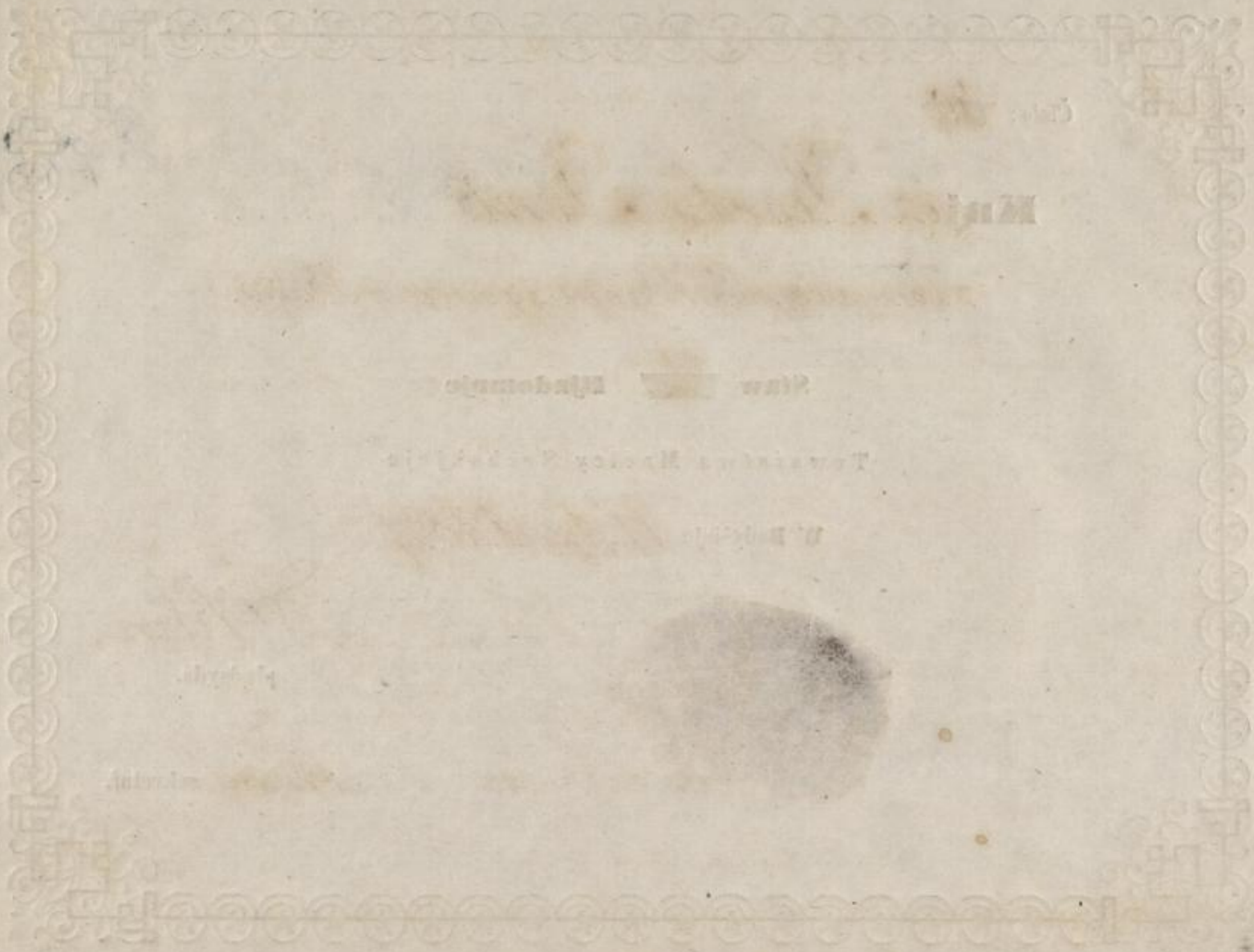
17. April. 1847

Dr. Klein

předsyda.

Wanan, sekretar.

Eine neue Zeitschrift.

Der plötzliche Umschwung aller innern Verhältnisse Böhmens und unseres ganzen Kaiserstaates hat es mit sich gebracht, daß die bisher niedergehaltenen Slavenstämme jetzt auf einmal und mit einer so überraschenden Wucht in der Öffentlichkeit Posto gefaßt haben, daß ihre über alle Provinzen des Kaiserstaates ausgebreiteten National-Elemente nachgerade anfangen, das wahre Centrum aller Potenzen des Reichs zu werden, da sie einzig und allein in ganz Österreich noch Centripetalkraft haben, da es in ihrem ausschließlichen Interesse liegt, den Staat zusammen zu halten. Schon ist in diesem Sinne eine Nationalversammlung nach Prag berufen und dürfte alle slavischen Elemente Österreichs in sich vereinigen, deren Zusammentreten, weit entfernt, eine im 19. Jahrhundert unmögliche Alleinherrschaft zu beanspruchen, vielmehr die Consolidirung der Einzelkräfte auf ein Ziel hin, und damit die **Consolidirung des Kaiserstaates** auf das Entschiedenste befördern muß.

Dadurch, nicht minder aber auch durch die eigenthümliche Entwicklung unserer speciell-böhmischen Verhältnisse wird Böhmen für die nächste Zukunft der Platz werden, wo neben dem eigentlichen Staatscentrum in Wien die wichtigsten Fragen Österreichs ihrer Entscheidung entgegenreisen werden. Nun gibt es aber in Prag neben den in böhmischer Sprache erscheinenden Zeitschriften kein periodisches Organ in deutscher Sprache, welches die speciell-böhmischen sowohl als die allgemein-österreichischen Verhältnisse von dem oben angedeuteten, neuen slavischen Standpunkte aus behandelte, und durch entschiedenes Hervorkehren dieses Standpunctes und der in der von vielen böhmischen Patrioten am 5. Mai erlassenen „Erklärung“ über ihr politisches Glaubensbekenntniß niedergelegten Grundsätze dem österreichischen Slaventhum jene Stellung anzurufen sich anstrengte, welche ihm nach seiner Lage gebührt.

Von diesen Grundsätzen befeelt, haben die Unterzeichneten, von vielen Seiten aufgefordert und unterstützt von einer Reihe von gleichgesinnten Freunden, sich entschlossen, ein solches Organ neu zu gründen und unter dem Titel:

Slavische Centralblätter

herauszugeben. Unser Ziel ist: unsern des Slavischen ganz oder theilweise unkundigen deutschen Brüdern zunächst in Böhmen und dann in und außerhalb Österreich die wahre Lage und die gegenwärtigen Zustände des Vaterlandes, wie wir sie auffassen, darzulegen, und unsere Verhältnisse zu allen übrigen slavischen Völkern so wie zu den andern Staaten Europa's in das gehörige Licht zu setzen, ihnen zu berichten, was der slavische Theil der Staatsbewohner will, und wie er es anstrebt, rasch und aufrichtig, damit sie es nach ihrer Weise benützen können. Wir werden ihre Gegenstimmen und Einwendungen gern annehmen und sie zu beleuchten trachten, damit durch freundliche Besprechung und gegenseitige Verständigung die so erwünschte ruhige Auffassung unserer wahren Verhältnisse möglich gemacht und der durch auswärtige Wühlereien untergrabene Friede der Gemüther möglichst bald und auf Dauer, weil aus Überzeugung wieder gewonnen werde. Unser Mittel ist strenge Wahrheit, frei von blinder Parteilichkeit; unsere Darstellungsart: Anstand und Würde, Achtung des Gegners, so lange er sich nicht selbst verächtlich macht. Publicistische Abhandlungen, literarische, historische, statistische, ethnographische Darstellungen bilden den Hauptinhalt unserer Blätter; aber auch belletristische Artikel sollen und eine kurze Besprechung der wichtigsten Tagesereignisse kann nicht ausgeschlossen sein, falls wir unser Hauptziel: **Verständigung und Versöhnung** erreichen wollen.

☞ Noch machen wir darauf besonders aufmerksam, daß wir die Verhandlungen der am 31. Mai zu eröffnenden Slavenversammlung am schnellsten und umfassendsten bringen werden.

Die „Slavischen Centralblätter“ erscheinen vom 21. Mai ab alle Tage (nur Donnerstags nicht) in Nummern zu einem halben Bogen in Quart und zu dem Vierteljahrespreis von 1 fl. 30 kr. C. M. Für die Zeit vom 21. Mai bis Ende Juni ist der Preis auf 40 kr. C. M. festgesetzt; wer das Abonnement vom 21. Mai bis Ende September (4½ Monat) auf einmal wünscht, erhält es für 2 fl. C. M. Durch die k. k. Posten ist der Preis vierteljährig etwa 30 kr. C. M. mehr. Alle k. k. Postanstalten und Buchhandlungen nehmen Bestellungen an; bei irgend welchem Hindernisse beliebe man die Pränumeration direct einzusenden an die Expedition der Národní Noviny in Prag (im Königsbade auf der Altstadt Nr. 195—1), wo auch die Pränumeration für Prag ausschließlich angenommen wird. Für das Ausland besorgt den Debit die „slavische Buchhandlung“ in Leipzig.

Probenummern sind in jeder ordentlichen Buchhandlung des In- und Auslandes zu haben. Anzeigen jeder Art werden in dem „Anzeiger“ zu den billigsten Preisen aufgenommen.

Prag, am 18. Mai 1848.

Dr. Carl Caspar. Dr. J. V. Jordan.

Druck von J. Pospisil.

Eine neue Zeitschrift.

Die Zeitschrift ist eine neue Zeitschrift, die in der neuesten Zeit erschienen ist. Sie enthält eine große Anzahl von Aufsätzen, die von den besten Schriftstellern der Zeit verfasst sind. Die Zeitschrift ist eine wichtige Quelle für die Kenntnis der neuesten Ereignisse und der Meinungen der Zeitgenossen. Sie ist eine wichtige Quelle für die Kenntnis der neuesten Ereignisse und der Meinungen der Zeitgenossen. Sie ist eine wichtige Quelle für die Kenntnis der neuesten Ereignisse und der Meinungen der Zeitgenossen.

Ständische Verhältnisse

Die Ständischen Verhältnisse sind eine wichtige Frage der Zeit. Sie betreffen die Rechte und Pflichten der verschiedenen Stände in der Gesellschaft. Die Ständischen Verhältnisse sind eine wichtige Frage der Zeit. Sie betreffen die Rechte und Pflichten der verschiedenen Stände in der Gesellschaft. Die Ständischen Verhältnisse sind eine wichtige Frage der Zeit. Sie betreffen die Rechte und Pflichten der verschiedenen Stände in der Gesellschaft.

Die Ständischen Verhältnisse sind eine wichtige Frage der Zeit. Sie betreffen die Rechte und Pflichten der verschiedenen Stände in der Gesellschaft. Die Ständischen Verhältnisse sind eine wichtige Frage der Zeit. Sie betreffen die Rechte und Pflichten der verschiedenen Stände in der Gesellschaft. Die Ständischen Verhältnisse sind eine wichtige Frage der Zeit. Sie betreffen die Rechte und Pflichten der verschiedenen Stände in der Gesellschaft.

Dr. Carl Götter, Dr. J. Götter

Prag am 12. Juni 1848

Domascha Kempenskeho

schtwore Knih

wot

Khodzenja sa Khrystußom.

Knih

f Natwarenju, f Powuczenju a f Boßylnenju.

W o d j e r

na puezju Žiwjenja sa wschittlich, kiz Žiwnosz pytaju
sa Duschu a sa Wutrobu.

Dreždjanach,

Gzifschczane a satožene wot Juliußa Blochmanna mlódsheho.
(Rodowsta Hafa 23.)

Stammes Kämpfers
1711
Gebäude in K...

1711

...

...

...

...

...

b3a

Das Buch ist ein Geschenk

des Herrn

von

Dr. phil. h. c. h.

aus dem Nachlass

des

Herrn

Dr. phil. h. c. h.

Dr. phil. h. c. h.

Wumjenenja sa Woteberarjom.

Domajcha Kempenſkeho

ſchtwore Knih

wot

Ahodzenja sa Ahrystuſom

wundu na dobrej Boperje ſ wótrymi Biſmikiemi cziszcane we Jenym ſylnym Swjaſku ſ njekotrych psches 30 liſnych Seſchuwkow wobſtawajo, wot kotrychž jene jenož

1½ eſl. płaczi

Zako woſebna Prämija k zylenu Budawkej budže Wobras ſwjatoho Wotkasanja pschidaty, kotryž kóždy Woteberar na Kónzu

darmo doſtane.

Satozer.

Einladung zur Pränumeration zu einem wendischen Predigtbuche.

Lez rowno wot togo prednego žela domaznich Prátkowarskich Kniglow a Sbuženow aj how jich hiščeji tak wele nejo wotpschedanich, aj pschitom Schkoda nebula, dokulž ten wetschi žel tich Szerlich luži wot nich niž newe, (tich Peñes neto malo jo) nato pak zakaju, aj Prátkarske Knigli wotschischejane budu hordowasch, wó kotarich Prátkowañe na kuzdu Neželu a hušoke Szywejene pscheszele leto wotschischejane budu, sa kotarimi welike Pojedane dei búsch, nicht pak se namašach nozo, kotari tu weliku Mišu a Peñese naložisch kšchel, ga moglo doch možno hordowasch; namašajuli se luboware Bohžego Słowa lenž satim pojedaju, a je kupisch kšche, aj Fatscham pschichadne leto.

Ten drugi žel Domaznich Prátkarskich Kniglow mogal wotschischejani hordowasch, wó kotarem 56 Prátkowañow se namašalo, tak aj na kuzdu Neželu psches zelo leto, a na kuzdi hušoki Szywejen jedno Prátkowañe sa tim Evangeliom kšasowañu bulo.

Na hušoke Szywejene budu te Prátkowañe tak dluike, ako te wó prednem žele wotschischejane su, te pak na te Nežele nebudu dleische, ako niži te ako wó tich Prátkarskich Kniglach, Ehoschobuskego Knes Farara Friša wotschischejane su, a wó nich te Wernosczi hukladane budu, na kotare tuder dalei pokazane horduju.

Dluike dosč budu take Prátkowañe, bužosi ten, ako je lasuju te Spruchi wó bohjem Pišme gorei bišch, a je lasowasch, na kotare wó tich Prátkowañach pokazane horduju, pschetto kromu Koinzu su wont zeichowane, aj deje wó bohjem Pišme pitane hordowasch, stogo se pokazo aj ta prótknašona Wernoscž wó bohjem Słowe gruntowana, a sñogo togo wesczejšcha hordowala jo, take ga jo nascho Fararske Prátkowañe.

Horduju take Prátkowañe wot tich Schularow na Diastundach prótklasowane, ga muše te Schulare perwei te Spruchi sebe pitasch, je wó Bibliji zeichowasch, sebe je wotpišasch a je potom pretklásowasch.

Ze luže pak lenž take Knigli maju, a je doma šami lasuju, budu se togo laschjezi dopomñesch, te Wernosczi togo lepei hopschimesch, a hobmüšlich mož.

Take hukladane Wernosczi deje hordowasch wotschischejane, ako tošame na tom šlednem žopeñe pokazane horduju. Pchi kuzdem Prátkowañu su nekotare Kárlize sñaschich šerlich a nimslich Kniglow kšpiwañu, kotare tom Prátkowañu pschistoje, a nekotare duchne Historie, kotare mogu lasowane hordowasch.

Spodobaju se tebe te Knigli, a deili me psches Bohžu Pomož možno búsch to huwásčž, ga mušim perwei togo westi búsch, lež se tich dosč namašach bužo, lenž sa tatišimi Kniglami pojedaju. Ehtož hobei žela domaznich Prátkarskich Kniglow, (kotarei potom možotei gromadu wofanei hordowasch) mesch jo, ten muši aj kš Michawu pschi šwojom Knes Fararu, Schularu, pschimño, a pschi drugich lužach te Peñese sgromajisch, a me je kš Michawu wodašch; ten, lenž južor ten predni žel kupil jo, dei wofimnasčžo Sžlabnich nawdašch, ten pak, kotari hobei žela kupisch jo, dei jaden žholar nawdašch.

Ze kotare hišchi ten predni žel šamaju, a žholar nawdaju, tim možo net ten predni žel dani hordowasch, tak

laldi ak me ten Nawdanž wodani horduju. Žuwele jich ako nebuzo wotschischejanich.

Ehtož šenawdajo, tomu budu potom te Knigli I žhlt. 3 gšt. plaschisch.

Ehtož na žašesch nawdajo, křigno to jadnaste dermo, ako Pschidanž sato aj te Peñese sgromajil a wodal jo.

Redejalo se kš Michawu telike namašach, abo možno wólo take Knigli dasch wotschischasch, ga budu tim, kotare nawdali su take nawdane Peñese wottogo šašei dane, kotaremž woñi je nawdali su, a kotari to jim psches Pišmo jim nato dane jim šwescžowal. Ze neželske Prátkowañe su neimezei došerskeje Kezi pschestawóne stich Prátkarskich Kniglow teju dweju Fararowu Wichmann a Sturm, a Hamburgku nimske wotschischejane; te Szyweñske pak su wottemño Schindler napišane a šgottowane.

Wó hobei želach Domaznich Prátkarskich Kniglach su kšnamašaju Prátkowañe :

1. Na 1. Advent, sa Wichmann, ta kšchasnosčž Jesušoweg gnadneg Kraleištwa na Semi.
2. — 2. Advent, kaš se kšchescžian kradu pschigottuju na pschichadne tšachotne Dni, sa Sturm.
3. — 3. Advent, kaš šluži ten kšchescžian pschawe a werne Bohžu, sa Wichmann.
4. — 4. Advent, kaš šaprejo ten kšchescžian pschawe šam se, W.
5. Na Godi; Za kšchasnosčž Godownich šwejeñow Schindler.
6. Na Nowe leto Predne Prátkowañe wó tom prednem žele tich Domaznich Prátkarskich Kniglow, wot Schindlara.
7. Na tšchi Krale druge Prátkowañe wó domaznich Prátkarskich Kniglach, žel I. Šch.
8. Na Neželu po Nowem žesche. kaš pscherachnujo ten kšchescžian mudre šwoje pschichadne Dni šwojog Žuweña, sa Sturm.
9. I po Tšchich Kralach, Epiphanijs, kšchescžianste Kublañe tich Žišchow. Sturm.
10. II po Tšhoch Kralach, Nedopolna Gluka wó Manželskem stanže. Št.
11. III po Tšhoch Kralach, Jesušowa Prótkbilda wó Starčach teje lubosczi. Št.
12. Septuagš. kaš Humro ten kšchescžian šbožne. W.
13. Seragš. Za Mož Bohžego Sžlowa kšascheci Šbožnosčži. W.
14. Na Marüne hužiscžene. 3 šche Prátkowañe wó pród. želu. Šch.
15. Estomiši, Jesuš jo trosčtñe šwojomu šcherpeñu napscheshiwo. Šch.
16. Invocavit, Ten šywet jož mü kšnimernosczi pschigottowane hordujomü, a jož šchake Špüttowañe na naš pschijo. Št.
17. Remenisc. Bohže dobre Müšli pschitom, gaž naš Špüttuju. W. a. Št.
18. Oculi, Tšchi te wetsche Wiñiki wernego kšchescžianštwa. Št.

Z Lubnjowa sobn přinjest žene.

19. Łatara, Kał huižo ten Kšesczian tomu, aź Bohgu napschewiwo nęsluji. St.
20. Judica, Ten Kšesczian ačo łubowar teje Wernosczi. St.
21. Palmarum, To Prátkowańe na Spott, wó prednem Żelě. Sch. Zo Jesus Scherpel wó Gumńe Bettsemane.
22. Na Spott. řredne Prátkowańe prednog Żela.
23. Na Spotni řledni Łizen. Wosime Prátkowańe prednog Żela. Zo Jesus pschescherpel pred Pílatušom. Sch.
24. Na seleni Stwortk, abo gaź Kšesczian k' Bohjemu Bliđu jo To žewete Prátkowańe predneg Żela. Sch.
25. Na schichi Petkl. Jesus na Golgatha. 10 Prátkl. 1 Żela.
26. Na Jatschi, Jesuřowe Goreistawańe.
27. Na Quasimodogeniti, Bohži Mer ta neiwetscha Gluka sa Kšescziana. St.
28. Mis. Dom. Jesus ten lepschi Pschewoźowar, nam na tei Drofe k'immernej Sboźnoszi. St.
29. Jubil. To troschne Pchigrono Jesuřowe: Ja was safei wijesch budu. W.
30. Na Pokutni Żen, abo gaź k' Pojezi jorsch wó prednem Żelě Sbużeńu. Sch.
31. Kantate. Ten řweti Duch jaden Duch teje Bohgabojasnoszi. W.
32. Rogate. Za Husoknosz jadnogo Kšescziana, aź won řescz smejo k' Bohgu biatowasch. W.
33. Na Stupni Żen. Sch.
34. Exaudi. Jesuřowe Posli řu werne Snanki wó řesusa. St.
35. Szwetki pschitom na Brandtag. Sch.
36. Trinitatis. Nikodemus podla řesusa. St.
37. 1. Prátkowana pa řwatoj Źhojosezi. Wó Nimmernosczi budu ře řawisch Bohje mudre Drogi, na kótarich won nas wóhjo. St.
38. 2. po řw. řsch. Kał torne a řchłodne to jo, to Semřte tomu Nimmernemu pred řchegnusch. St.
39. Na Jana. Sch.
40. 3. po řw. řsch. Ten rowářeloni Kšesczian na tom aź teke Druge ře polepschuju. W.
41. 4. p. ř. ř. Bohg jo řmilni, alle teke jaden pschawi Bohg. W.
42. Na Maryne Domapútańe. Sch.
43. 5. p. ř. ř. Werni Kšesczian hobschikujó kradu te řyluschnoszi řwojogo řemřkog Powolańa. W.
44. 6. p. ř. ř. Za Bohgu řpódobna wóńkowna řluzba. W.

45. 7. p. ř. ř. To řesche nam prátkuju Bohje Dobroti. St.
46. 8. p. ř. ř. Te řetaische Sawádniki řtei Newere. St.
47. 9. p. ř. ř. To řpomńesche na to pschichadne Kachnowańe dawasch. St.
48. 10. p. ř. ř. Kał mami mü pschawe nalořisch ten Gnadni řař. W.
49. 11. p. ř. ř. Kał tróbnę nam to jo: nař řamich ře řusnasch. W.
50. 12. p. ř. ř. Kał mami mü te řchedne Bohje Dobroti řusnasch. St. 16.
51. 13. p. ř. ř. Kšescziani řu juřor tuder řboźne. W.
52. 14. p. ř. ř. To řchelne Strowě welika Bohja Dobrota. W.
53. 15. p. ř. ř. Ten řlowek, ako řschafna Bohja Stworba. St.
54. Na Michala. Sch.
55. 16. p. ř. ř. To řpomńesche na tu řmersch, ako řbuźeńe k' Bohgabojasnoszi. W.
56. 17. p. ř. ř. řroschť dobreje řwedobnoszi. W.
57. 18. p. ř. ř. Bohje řasni nam pokasuju na tu řubosz k' Bohgu. St.
58. 19. p. ř. ř. Za Pokuta na řmertnei řostoli. St.
59. 20. p. ř. ř. Za Pokuta wó řusokich řetach. St.
60. 21. p. ř. ř. řaden bohgabojasni řom wó řtundach teje řuse. St.
61. Na řarmuschu. Sch.
62. 22. p. ř. ř. řasche řrechí řu wetsche ako to řschegřescheńe řaschogo řlišchego pschewiwanas. St.
63. 23. p. ř. ř. řschaschaj ře: řoli pschawe, řoź ja řinim pred řohgom. St.
64. 24. p. ř. ř. Bohje dobre řušli, gaź nam řišchi male řumru. St.
65. 25. p. ř. ř. Bohg řoplewa te řwoje wó řařu welikeje řalosczi. W.
66. 26. p. ř. ř. Na řudnem řánu řujo Dobre a řle řwojo řútho řrignusch. W.

W. řorduju řasowane řichmann.

St. — — ř Sturm.

Sch. — — ř Schindler.

řei řrednei řeschtei řarará řamburgu.

řiřánu, ten 1. řuni 1828.

Schindler,

řuschi řarar.

Czeszje dostojny knes sastojski bratse!

Stutym dowolu šebi, njeschto eksemplarow šwojeho mišionskeho póšta Wam pschipoštač stej dowjernej próstwu, Wy chzylj tón krócž a pschichódnje tónhlej časopis we šwojej wošadzi rošpschjeszeracž (à $\frac{1}{2}$ Nfl.) a te dokhody po njekotrym času aby mi, aby knesej diał. Wežkej w Budyschini aby kn. Kulmanej we Wojerezach pschipoštač, kaž tež šzyla tónhlej skutk Waschej šcheszijanskej luboszi k pscheczelnemu podpjeranju porucžu. Wschitke pschinofki, kiž maja do mojich rukow pschincž, dostanu na najtunischim pucžu, hdyž wone we Budyschini pola kn. Šmollerja we jeho kniharni wotedate budža.

Ton Knes našch Bóh bycz s Wami a

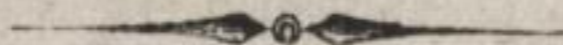
s Waschim

najpodwolnischim

M. Nychtarjom,

diał.

w Kluschu,
t. 6. November 1853.

100

Verzeichnis der in der Provinz Preussen verstorbenen Personen

Im Jahr 1853 sind in der Provinz Preussen
 verstorben: 1. In der Provinz Posen 12
 2. In der Provinz Westpreussen 15
 3. In der Provinz Ostpreussen 18
 4. In der Provinz Brandenburg 22
 5. In der Provinz Sachsen 10
 6. In der Provinz Pommern 8
 7. In der Provinz Schlesien 14
 8. In der Provinz Hannover 6
 9. In der Provinz Hildesheim 4
 10. In der Provinz Braunschweig 3
 11. In der Provinz Kurhessen 2
 12. In der Provinz Nassau 1
 13. In der Provinz Rheinprovinz 11
 14. In der Provinz Niederrhein 7
 15. In der Provinz Mittelrhein 5
 16. In der Provinz Oberhein 3
 17. In der Provinz Rheinland-Pfalz 4
 18. In der Provinz Baden 2
 19. In der Provinz Württemberg 1
 20. In der Provinz Bayern 1

Verzeichnis

Verzeichnis

Verzeichnis

Verzeichnis

Verzeichnis
1. d. Provinz 1853.

Kn

ma na lět do

pokladnicy **MAĆICY SERBSKJEJE**

tl. nsl.

zaplaćić.

W Budyšinje, dzeń

.....
pokladnik,

Kn

ma na lět do

pokladnicy **MAĆICY SERBSKJEJE**

..... tl. nsl.

zaplaćić.

W Budyšinje, dzeń

.....
pokladnik,

1811

am 15ten

postfach nro 111111

1811

am 15ten

postfach nro 111111

1811

am 15ten

postfach nro 111111

1811

am 15ten

postfach nro 111111

w Budyšinje džen

18

Knjez

dostanje dobrowolniewemu rozpředanju čisłow

čisło za tl. nsl. now.

Stwórćinu dostatych pjenjezow cheyli Wy za Waše wob-
staranje sebi zakhować, tři štwórćiny pak, a štož něhdže
tutych Wam přepodatych knihow wotbuli njesće, na nas
wróco pósłać najpozdzišo hać do

Wašej přecelnosći poruči so

Wubjerk maćicy serbskjeje
přez swojeho knihownika

114

114

114

114

114

114

114

Luby Božidarko!

Bydž Serbam boži dar!

To je wutrobne přećeje

W Budyšinje
15. Oktobra. 1848.

Twojeho kmótra
B. H. Imiša.

Davit Imiš.

Anty Bolebarto!

Byda Serbow hosi dard

To je wutroba piroje

Twojcho kmojra
L. M. S. M. S. M.

W. Bolebarto
15. Oktobra 1818.

 Schonung.

Das Begehen dieses Ge-
hölzes ist bei Pfändung u.
gerichtlicher Bestrafung
verboten.

N a k e d z b u b r a n j e.

Rhodzenje po tutych kerkach je pschi czasanju a sudniskim khostanju
sakasane.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

Handwritten text in a historical script, likely Sorbian, appearing as a faint bleed-through from the reverse side of the page.

 Verbotener Weg.

Dieser Weg ist bei Pfändung und gerichtlicher Bestrafung verboten.

Sakasany puez.

Tuton puez je pschi ezasanju a sudniskim khostanju sakasany.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

© 1910

Main body of faint, illegible text, appearing to be a list or table of contents.

Die
Oberlausitzer Wendische
Prediger-Gesellschaft

in
Leipzig
ernennt hierdurch
Herrn

zu ihrem Ehrenmitgliede.

Leipzig,
am 18

SLUB

Wir führen Wissen.

<http://digital.slub-dresden.de/id482314370/172>

Serbski Institut
Sorbisches Institut

We Wojerezach pola knihibicziſchczerja Kulmana
a we Budyſchini pola knihiwjaſarja Hornofa, kaž
tež we Wujeſdſi, Paſu, Huczini, Barezji, Klukſchu ic. je
k doſtaczu :

S s e r b ſ k i

w u ſ t o j n y p e ž o t a r

abó

kaž dyrbiſch w ſerbskim kraju pežoty plahowacz,
ſo by najwjazy wužitka wot nich mjeť.

Wudaty wot

Chryſtiana Kulmana,

ſchulſk. wuczerja we delnym Wujeſdſi.

Wlacziſna 7½ nřl.

Lubowany knes fastójnski bratse.

Dokelž bym na žadanje swoje na serbskim
 mišionskim šwedzenju w hornym Wujesdži djer-
 žane předowanje čiščecž dať, dowolam šebi
 Wam 50 eksemplarow teho šameho stej bra-
 trowskej próstwu pschipóštacž, so byšcže tať dobri
 byli a je šwojim lubym wošadnym kšupenju po-
 škicžowali, steho nahromadžene penesy kaž tež ne-
 pschedate eksemplary k. Kulmanej we Wojerezach
 dobrocžiwje póštali.

W bratrowskej lubošzi

J. S. Zmisch, d.

1858.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or header.

Main body of handwritten text, appearing to be a letter or document, written in a cursive script.

Handwritten text, possibly a signature or a closing phrase.

Handwritten text, possibly a name or a date.

N. 74.

$\frac{1}{4}$ punta
woprowadziteho kwjetko-fanastra
s tobakoweje fabrike
Klingnera a Wolbera
w
Magdeburgu,
Georgenplatz Nr. 10.

Zeniczki sklad w Budyschini
ma fues **J. G. Klingst** Nachfolger.

David Smoler.

177.

1. Punkt
 nachfolgende wichtige
 Artikel sind
Artikel 6
 1. Punkt
 1. Punkt

Artikel 6
 1. Punkt

Wozjewjenjo

za

katholskich Serbow

w Drježdźanach a wokołnosći.

Serbske bože služby za podjanskich Serbow
budža so w léće 1859 dźeržeć:

- 20. měrca . . . abo 2. njedzelu posta.
- 5. junia . . . abo tu njedzelu do swjatkow.
- 25. septembra abo tu njedzelu do Michała.
- 27. novembra abo 1. njedzelu adventa.

Kemše započnu so dopołdnja $\frac{1}{2}$ 9,
spowjedź pak hižon rano po 6 hodź.

Nachricht

für die

katholischen Wenden

in Dresden und der Umgegend.

Der Gottesdienst für die katholischen Wenden wird im
Jahre 1859 abgehalten werden:

- am 20. März oder am 2. Sonnt. in der Fasten,
- am 5. Juni . . . oder am Sonnt. vor Pfingsten,
- am 25. Septbr. oder am Sonnt. vor Michaelis,
- am 27. Novbr. oder am 1. Sonnt. im Advente.

Der Gottesdienst beginnt Vormittags $\frac{1}{2}$ 9,
die Beichte aber schon früh nach 6 Uhr.

*Print: nowěstki hišow hiš Druker lěta
na cyrtwinjth Dwojachu krodowaje
cyrtwinje w Drježdźanach prišiki.*

Ant. Anselm Dru. prof. u Druky.

Wortverzeichnis

177

Wortverzeichnis

in Ordnung und der Klugheit

Der Verleger hat die Katalogischen Bücher nach dem
Jahre 1770 abgeben lassen:

- am 20. März über am 2. Sonntag in der Nacht
- am 2. Juni über am Sonntag vor Pfingsten
- am 27. Sept. über am Sonntag vor Michachis
- am 27. Novbr. über am 1. Sonntag im Advent

Die Buchhandlung befindet sich in
der Straße über dem Hof nach W.

Wortverzeichnis

Katholisch Serbow

77. Dreyßigstuch a wokolnosci

Wortverzeichnis zu katholisch Serbow
buch so 77. 1770 druckte

- 20. merca also 2. niedzeln posta
- 2. juna also tu niedzeln do awjatkow
- 25. septembra also tu niedzeln do Michala
- 27. novembra also 1. niedzeln adventa

Kennet napocin so dopoldnja 2.
spowjedz pak hixon rano po 8 hoda

**Njeschto dobre a rjane sa swon-
konne a domjaze mišionstwo** k cži-
tanju (k lasowanju) sa **wulkich a malych.**

1. Poweszie sbožeho kralestwa:

Čišto 1.	1. Šmerč mateho džjeszja.	} 5 np.
	2. Mjej kędzbu twojeje duschje!!	
=	II. 1. Celio Secundo Curio}	} 5 np.
	2. Jan Graj	
=	III. Jan Gutenberg	5 np.
=	IV. Franz Anton Egetmajer	5 np.
=	V. Invalida Majer	5 np.
=	VI. Hans Tropman	5 np.
=	VII. Duchomny Süßenbach	5 np.
=	VIII. Namkang	5 np.

2. Bonifazijs, abó: pschindz knam
twoje kralestwo 1 nřl. 5 np.

3. Bohumil, abó: Bože rukowanje
na řyrotach 2 nřl. 5 np.

Tu te knižki řu pola kn. Šmolerja we
Budyschini, a Wojerezach w Kulmanez knihi-
czischczerni k dostacžu.

1860.

10001

Pola knihiczišczerja **J. Kulmana** w Wojere-
zach a pola **J. C. Ssmolerja** w Budyschini
je k dóstaczu:

Bohumil , abo Bože rukowanie na syrotach ic.	nsl. np.	
2. nakład	2	—
Bonifaziusz , abo pschindź k nam twoje kralestwo	1	5
Mały katechismus Lutherowy , wułożeny s bibliskimi stawisnami ic.	2	5
Sahrodka kwjetkojta , to je: dwójzy dwazeczi ic. 3. nakład s wulkim vschidawkom	1	—
Druba wetscha Sahrodka kwjetkojta , to je: trójzy dwazeczi spjew. ic. 2. nakład se pschidawkom	1	—
Cjorny kóš a drósna , to je: poť kopy ic. Spje- wy sa wotroszennyh. Prjeni sbjer	1	—
Cjorny kóš a drósna , ic. Druhi sbjer	1	—
Poweszje s božeho kralestwa:		
I. Czišto. 1., Ssmercz mateho dzjeszja a 2., Mjej kedžbu twojeje duschje	—	5
II. = Celio Secondo Curio a Jan Craig	—	5
III. = Jan Gutenberg	—	5
IV. = Franz Anton Cgetmajer	—	5
V. = Invalida Majer	—	5
VI. = Hans Tropman	—	5
VII. = Duchomny Süßenbach	—	5
VIII. = Namkanz	—	5
Sserbski wustojny pežolar , aby kať dyrbisch ic.	5	—
Pucz k sbóžnoszi w praschenjach a wotmolwenjach	1	—
Dr. Merten Lutherowe rošwuczenje ic.	1	—
Khwalba Boža , pschetožk pjatnaczych homnow	2	—

Wšchi woteberanju tutych knihow po 25 abo wjaz
ekšempl. dawa šo pschihodny rabatt.

w Wojerezach, czishecjane pola **J. Kulmana**.

Die in der ersten Abtheilung des ersten Bandes
 enthaltenen Aufsätze sind in der folgenden
 Tabelle nach dem Inhalt und dem Verfasser
 alphabetisch geordnet.
 Die Aufsätze sind in drei Abtheilungen
 eingetheilt: I. Aufsätze über die
 Geschichte der Sorben, II. Aufsätze
 über die Sprache und die Literatur
 der Sorben, III. Aufsätze über
 die Volkskunde der Sorben.
 Die Aufsätze sind in der folgenden
 Tabelle nach dem Inhalt und dem
 Verfasser alphabetisch geordnet.
 Die Aufsätze sind in drei Abtheilungen
 eingetheilt: I. Aufsätze über die
 Geschichte der Sorben, II. Aufsätze
 über die Sprache und die Literatur
 der Sorben, III. Aufsätze über
 die Volkskunde der Sorben.
 Die Aufsätze sind in der folgenden
 Tabelle nach dem Inhalt und dem
 Verfasser alphabetisch geordnet.
 Die Aufsätze sind in drei Abtheilungen
 eingetheilt: I. Aufsätze über die
 Geschichte der Sorben, II. Aufsätze
 über die Sprache und die Literatur
 der Sorben, III. Aufsätze über
 die Volkskunde der Sorben.
 Die Aufsätze sind in der folgenden
 Tabelle nach dem Inhalt und dem
 Verfasser alphabetisch geordnet.
 Die Aufsätze sind in drei Abtheilungen
 eingetheilt: I. Aufsätze über die
 Geschichte der Sorben, II. Aufsätze
 über die Sprache und die Literatur
 der Sorben, III. Aufsätze über
 die Volkskunde der Sorben.

Lubi Sserbja!

Wam derje snaty pscheczal je rjane a waźne kniźki spišat, kiž maja napišmo:

I A M H U B,

aby

šweczene budź twoje meno.

Tutón spiš je rosdzjeleny do šhtyrnaczičich stawow, jako:

- 1) Staw. Njekotši predomnižy Hužowi.
- 2) = Narod Hužowy a jeho młodosz.
- 3) = Huš jako předar a professar.
- 4) = Huš na kraju.
- 5) = Huš na puczu do Kostniz.
- 6) = Zyrkwina sromadžišna w Kostnizach.
- 7) = Hušowe sajecze.
- 8) = Huš we jaštwi.
- 9) = Ssudjenje nad Hušom.
- 10) = Njeschto s Hužowych tšjóch pošlenich listow.
- 11) = Huš šo duchomšy wotšweczi a ššmerczi wotšbudži.
- 12) = Huš na schczjepowzu a jeho ššmercž.
- 13) = Schto je Kostnizski konzil wučžinik.
- 14) = Schto je šo w Čzechach po Hušowej ššmerczi štało.

Tutón wošjew Wam polaže, šo budžeja kniźki šhjetro wobschjerne, a tehodla š temu wudaczu tych šamych tež wetschi wutožk trjebny. Šatožer by rady njetko do přjedka wedžik, hač by šo wutoženy

penes pschi wudaczu tychle knižkow sašo japtacziť psches potupenje tych šamych. A so by njekak šhonit, kak wele ma njedzje tajkich knižkow cziščecz, dha prošu, so chzyli jemu do prjedka prajicz, šchtu šebi žane žada, a šebi je tak samtojicz pola waschich k. k. duchomnych aby wučerjom; aby tež pola k. Smolerja w Budyschinje. Drohe tute knižki bycz nedyrbja (njedzje 5—6 listnow) swjasane sa 4 nšl. jene; a k temu chze satožer, hejsoli je wutožk sa ne saptaczenn, tež rjany wobras pschidacz: **K a k H u š a n a s c h c z j e p o w z u p a l a.**

Spišowar tychle knižkow je wulku prózu na spišowanje natožowat a s wele pišmow romadziť, jako:

- 1) Njeschto wot neb. Dr. Mert. Luthera. Budyschini.
- 2) Leben und Märthorerrthum des Joh. Huš. Basel Dr. Mariott.
- 3) Johann Huš der Märtyrer von Dr. Sander. Berlin.
- 4) Christl. Kirchengeschichte für Schulen und Familien. Calw.
- 5) Lehrbuch der Kirchengeschichte von Dr. Gieseler. Bonn.
- 6) Bekkers Weltgeschichte. Berlin.
- 7) Universallexikon v. H. A. Pierrer. Altenburg.
- 8) Allgemeine deutsche Real-Encyclopädie von Brockhaus. Leipzig.
- 9) Jugendfreund für Schule und Haus. Gütersloh und Erfurt.

Neschtudowani Šerbja jeno Huša po meni snaja a wedza wo jeho spalenu, pschetož te horla spomnene knižki „Njeschto wot neb. Dr. Mert. Luthera“ powedaja wo jeho šmerczi; ale s tych šamych šo neshoni, cžohodla je Huš, tón muž potny wjern a mozy, potny nadzije a luboszje tak cžwilowany, k šmerezji wotbudženy a živy spaleny! — A dokelž je hódno, Huša jako predybježerja a bje-

džerja Lutheroweho pónacž a sesnacž, dha je ƚo
spišowar skhróblit, Wam, lubowani Šerbjo, tajke
knižki spisacž a podacž. Suš ƚo ƚwjeczi jafo rań-
šcha hwjesda w tamnym cžmowym cžaŝu! —

Łasu we Juniu 1860.

Sejler, duchomny.

Na horecžne wošjewenje ƚo seperajo proschu njetko
cžeszenych woteberarjow Misionskeho pošta a dru-
hich lubowarjow rjaných knihow, so cžyli mi prawje
bórny pschipišmo pschipóštacž ƚebi samtojiwšchi knižki
wot **Jana Suša**, tak so móhli teŝame k pschi-
chodnym hodam dostacž. Do prijódku ptacžene ne-
budža, ale kóždy saptaczi ƚwój penes, hdyž je knižki
dóstał. Wapera k tym knižkam dyrbi rjana bjeta
bycz, a cžisycz rjany jaŝny a cžisty, kaž w Miš.
póštci namafacze, aby kaž tuto wošjewenje pokasuje.

K temu cžzu hisycz rjany wobras pschidacž:
Kał Suša na schcžjepowžu pala — hej-
soli ƚo dosž pokupowarjow namafa, so budžeja wu-
dawki sa cžisycz saptacžene; pschetož dobytk ani sa
mne ani sa spisowarja ƚo nepyta.

Schtuž dwanacze knižkow na dobo wotebere
aby samtoji, dostane tšinate darmo.

Wojerežach w Juniu 1860.

Jan Kulman,

knihicžisycz.

Mena tych samtojerjom.

**Kak wele
knižkow?**

Zan Kulmana

w Wojerezach czischejane pola J. Kulmana.

Prospect.

Da sich die Schriften, welche die Beschreibung unseres engeren Vaterlandes bezwecken, höchst selten über die Sitten und Gebräuche der lausitzischen Bevölkerung, sowie über die Geographie und Statistik der Lausitz so eingehend verbreiten, daß ihre Lectüre demjenigen, welcher Natur und Volksleben der wendischen Lausitz genauer kennen lernen will, in allen Beziehungen genügen dürfte, so haben es zwei der Verhältnisse vollkommen Kundige unternommen, in Bezug hierauf das wirklich Interessante zusammen zu stellen und der Oeffentlichkeit zu übergeben. Das befolgend gegebene Inhalts-Verzeichniß ihres Werkes will allen denen, welche sich dafür interessieren, die nöthige Auskunft ertheilen und das Werk selbst erscheint demnächst in unserm Verlage unter dem Titel:

Schilderungen aus der wendischen Lausitz

von

J. E. Mutschink, und J. Kral,
Lehrer in Demitz, Lehrer in Rabibor.

Inhaltsverzeichnis:

- 1) Geschichtliches über die Wenden überhaupt und die katholischen Wenden insbesondere, von Kral.
- 2) Die evangelischen Kirchorte der wendischen Oberlausitz, von Mutschink.
- 3) Die katholischen Pfarochien der Lausitz, von Kral.
- 4) a) Häusliches Leben, b) Volksfeste und c) Aberglaube der katholischen Wenden, von demselben.
- 5) Gebräuche a) bei Tauffeierlichkeiten, b) bei Hochzeiten und c) bei Begräbnissen der katholischen Wenden, von demselben.
- 6) Prozessionen oder Wallfahrten, von demselben.
- 7) Die Schanzen der Oberlausitz, von Mutschink.
- 8) Der Tannenberg oder Pichow, von M. Rostok.
- 9) Das ehemalige Dorf Konow bei Kamina, von Kral.
- 10) Eine Fußreise von Budissin nach Muskau in der preussischen Lausitz, von Mutschink.
- 11) Reise von Bauzen nach Muskau.
- 12) Eine Fußreise in die Niederlausitz.
- 13) Besuch einer wendischen Spinnstube, von Mutschink.
- 14) Bestrebungen der Wenden in der sächsischen und preussischen Lausitz, von demselben.
- 15) Schenkenleben, von J. E. Schmalzer.
- 16) Einige Tanzlieder, von Mutschink.

Das ganze Werk soll in 5—6 Lieferungen, à 4 Ngr., erscheinen. Jede Lieferung enthält 5 Bogen auf schönem weißen Papier. Bestellungen nehmen alle Buchhandlungen an.

Monse'sche Buchdruckerei in Bauzen.

1867.

Die in wird ersucht um
 Exempl. **Schilderungen aus der wendischen Lausitz** von J. E. Mutschink und J. Kral.
 Ort und Wohnung: Name:

Dieser Zettel ist mit genauer Adresse des Bestellers zu versehen, abzuschneiden und an uns oder an eine Buchhandlung einzusenden.

Druck von E. M. Monse in Bauzen.

Wynjat Licy je njezt napisanaw!

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

Second block of faint, illegible text in the upper middle section.

Third block of faint, illegible text in the middle section.

Fourth block of faint, illegible text in the lower middle section.

Fifth block of faint, illegible text in the lower section.

Sixth block of faint, illegible text at the bottom of the page.

Wašej Cesćomnosći!

So z tutym podwolnje wozjewja, zo změje Budyska Bjesada
 swój, na postajeny załožeński bal, kiž so wječor w
 hodź. ze zhromadneje hosćinu spočina, tudy

Při tym prošo, Wy cheyli jón ze Swojej přitomnosću porjeń-
 šić, zjenoća podpisany tu naležnu próstwu, zo byšće Swoju wolu,
 kelko couvertow požadaće, jemu po móžnosći zahe wozjewili.

W Budyšinje,

Wielki Casomierz

Do z latym podanie wozowa, ze znieh lndzka lrasza

postawny wozowski dal, kiz se wozow w

loka w klaninac, lrasza spozna, loly

lri tym lrasza, lri lrasza lri ze zwoj lrasza lrasza

lra, lrasza lrasza lrasza lrasza lrasza lrasza

lra lrasza lrasza lrasza lrasza lrasza lrasza

W lrasza

Wysoko dostojny knježe!

Podpisany wubjerk ma to wotpohladanje, zo by so wot dobrowólnych pjenježnych darow, kotrež bychu so po cylych Serbach wot džakomnych Serbow skladowale a nawdale, njeboh Janej Michalej Budarjej za jeho wulke zaslužby wo cyłe Serby na jeho rowje w Budestecach přistojny wopomnik stajil.

Kralowskej knježerstwje, sakske tak derje kaž pruske, stej k zběranju a k zhromadźowanju tajkich přinoškow we wšëm milosćiwje swoju dowolnosć dalej.

So zepjerajo na wukaznju resp. kurrendu wot _____, kotraž je w tajkim nastupanju wěsće hižom tež k Wašemu nawjedženju dóšla, dowola sebi wubjerk najpodwólności, swoje prjódkwzaće nětko Wašej dobroćiwje kedźbliwosći poručec a Was wo Waše přecelniwe podpjeranje a sobuskutkowanje dla hódneho wuwjedženja tajkeho prjódkwzaća najluboznišo prosyc. Wón wobróća so teho dla ze swojim naleženjom dowěrnje tež na Was a zložuje na Wašu lubosć najpodwólności tu próstwu:

Wy cheyli Wašej čescenej wosadže wubjerkowe prjódkměće w přisprawnym času a na prawym měsće k nawjedženju dać a rozestajeć, njeboh Budarja a jeho wulke zaslužby přisprawnje wopomnic, Wašej lubej wosadže wubjerkowe prjódkwzaće a jeho wuwjedženje k wutrobje wjesć a Wašu lubu wosadu, jeli muzne, wjac y króć, k wobdželenju a skladowanju dobrowólnych pjenježnych darow napominać a prosyc, na to pak sam pak z pomocu kn. wučerjow gmejnskich prjódkstejerjow, rychtarjow a t. d. tele přinoški hromadzić, zběrać dać a přijec abo na hewak přisprawnje wašnje tule zběrku wobstarać dać, a ju na to w swojim času ze zapiskom wšitkich darićelow na kn. kassirarja Henča abo na kn. překupca Jakuba tudy wotedać. Wubjerk dowěrja so Wašej lubosći a nadzija so čím bóle Wašeho přecelneho podpjeranja, dokelž su knježerstwa a wyšnosće k wšemu temu, wo čož Wašu lubosć prosyc wubjerk sebi runje dowoli, lubje rady swoju dowolnosć spožčile; a praji Wam tež hižom do prjedy za wšitku lubosć, prócu a wobstaranje swój najlubozniši, najpodwólności džak.

We najwetšim počesćowanju

W Budyšinje, 1861.

Wubjerk za Budarjowy wopomnik.

Rychtar!

Commentario della tavola delle scale linguistiche.

Representa la parte inferiore della pagina 2, una tastatura di un clavicembalo, la quale trovasi quivi, affinché i Studiosi della linguistica Europea hanno a formarsi una giusta idea dalla corrispondenza delle lingue occidentali coi principj fondamentali della Musica, ed aggiungesi la tavola dei nomi delle distanze musicali, le quali possono comparare alle distanze o intervalli linguistici. Ciascheduna lingua ha la sua Tonica, la Dominante, la Mediante, gli Accordi come una Musica. Anche trovansi le Consonanze, le Dissonanze, gli modi di Dur e di Moll e gli riguardi altri della Musica.

Note speciali. La scala francese nelle colonne 1, 2, 3 corrisponde al uso della scala di lingua tedesca ed anche della greca; nelle colonne 4—7 i toni sono eguali ai toni nelle colonne 4—7 tedesche e nelle colonne 8—13 ai toni 8—13 italiani. La scala italiana nelle sue colonne ha la medesima lezione e pronunziatione come fanno quei vocali nella lingua latina, così che a riguardo dei dittonghi l'uditore tuttavolta udisce 2 toni. La scala tedesca corrisponde ordinariamente nelle sue colonne alle colonne della scala francese e nella colonna 1—6, 8, 10, 12, 13 anche della greca; la colonna 7, apporta una lunga quantità prosodica alla colonna 6, e la colonna 9 alla colonna 8; e le colonne 11, 12, 13 sono eguali insieme colla scala italiana. Nella colonna 12 la scrizione ie è una scrizione finale dei vocaboli e delle syllabe, e la scrizione ei nella colonna 13 ha la pronunziatione dello greco *ei*. La scala inglese è troppo alla scala tedesca. Il vocale 1, suona come tedesco *ju* e *si* scrive anche *ew*, *eau*, *eou*; il 2, è al 2, semitico e slavico; il 4, al tedesco *au*; gli altri sono ai toni tedeschi; il 13, al tedesco *ei* ed al greco *ei*. La scala slavica ha alcuni toni proprj; il 2, 10 è al inglese *u*; il 4, *q* è un *a* colla nunnazione nasale; il 6, è ha nei dialetti la forma variante *a*, *ja*; il 7, *aj* è al tedesco *aj*, *q* è *e* colla nunnazione ed *Œ* al francese. La semitica contiene 1. Schurec, 2. Kibbuz, 3. Cholem, 4. Kamez-chatuph o talvolta *Way* praecedente Kamez, 5. Kamez, 6. Patach, 7. Jod praec. Kamez, 8. Zere, 9. Jod praec. Zere, 10. Segol, 11. Schwa (simplex, e composto), 12. Chirek defectivo, 13. Chirek pieno.

Base fondamentale

dello

Sistema armonico-musicale

della

Linguistica Europea.

Da

Dre. Wittigio

Utraquista Teologo Professore della Linguistica.

*Wittig w Łojac hi cybnjency
i Łojac w
po swaci budjer.*

Stibizio

nella Alta Lusazia,

1855.

Proprietà del editore.

Commissione della libreria di J. E. Smoler nella Budisna,
città capitale della Vendea Sassonica.

W. S. L.

137.

Scala harmonica e pronunziatione dei Vocali nella lingua francese (estratta da § 2).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ou	u	o au eau	eu oeu oe	a	è ¹ ae	é ² ai	é ²	aie ei	e ³ , ' ⁴	i ¹	y ¹	i, y ²
		aux eaux	eux	scrizioni finali				és ai	er, et, ez	es ent		is ie
A questa scala risponde l'italiana così												
u	uo	o	ua		è ⁴	ie	é ⁵	ei	e ⁶ , ' ⁷	i ⁴	y ⁴	i, y ⁵
la tedesca												
u	ü	o	ô, au		è ⁹	äh	e ⁷	eh	e ⁸ , ' ⁹	i ⁹	η ⁹ , ie	t ⁷ , ei
l'inglese.												
u τ) w, eu eaw	u α) oo ou b) uo, ui	o, ow b) oa	ou o) aw ow o) ough	a b), au aw	a o)	ai, ay ea b) eo b)	e b) oe b)	eigh ei b) ey	y b) e ³)	l, ea o) eo o) ac ie b)	e o) ee ei o)	i o) y o) ie o) igh
	■		■			■		■		■		
c	cis	d	dis	e	f	fis	g	gis	a	ais	h	c
Prima		Second		Terza	Quarta		Quinta		Sesta		Settim.	Ottava
Tonica				Medi- ante			Domi- nante					Ottava

Giungesi la scala slavica

u	ou	o	au	a	è	aj	é	ej	e α)	ě, je	y o)	ij, i
	u α)		φ		'a	ε			y α)	i		
y, oy	uj		oj		ja	aii			Ъ			
	ю	o	oi	a	я	Э	é	eii	bi	Ъ	и, i, ю	и, ии

la scala greca

ov	v, v'	o, ω	αv, εv, ω	α	αι	αια, αια	η	η, ηη	ε, ' ²	ε	ζ	i, ε
----	-------	------	-----------	---	----	----------	---	-------	-------------------	---	---	------

la scala semitica

u l)	u c)	o l)	oc) au	a l)	a c)	aj	e l)	ej	ě c)	y α), ' ²	i c)	f l), ij
------	------	------	--------	------	------	----	------	----	------	----------------------	------	----------

Esemplj di questa scala.

pour	fus	notre ¹⁰	lien	dans	mais	serai ¹⁰	été	donner	elle		avez ^{5 9}	hiere ^{6 10}
vous	plus	notre ¹⁶	deux	chant	était	parlai ⁵	trésor		mettre		avez ^{3 9}	finis
tous		votre		sa	fait		méde-		reste		voyez	
nouvel ¹⁰		aux		sans	fat		cin ¹⁰		sonne			
souvent ¹⁰		autre		fat	pére				et			
tou- jours		aussi ¹³		cheval ¹⁰	pain							
		beau		quand	reine ¹⁰							

NB. Voi trovate quivi, Studiosi delle lingue, che la piu grande parte dei vocaboli e delle syllabe principali è composta dai vocali, i quali trovansi nella Prima, Seconda, Terza, Quarta, Quinta, Sesta, Settima ed Ottava della nostra Scala, le quali colonne corrispondono alle tiste inferiori di clavicembalo.

¹ grave, ² aigu, ³ sans ton, muet, ⁴ grave, ⁵ acuto, ⁶ leve, muto, ⁷ scharf, ⁸ leicht u. oft still, ⁹ schwer. τ) τονούμενον i. e. con tono. α) ἀτονούμενον i. e. senza accento, breve, corto. b) βαρυ i. e. ottuso e molto pesante. ο) ὀξύ i. e. piu chiaro, poco pesante. l) lungo. c) corto e breve. Al sopra dei vocali il segno (') è l'accento grave, (Δ) l'accento circonflesso, (´) l'accento acuto; (v) marca un vocale senza tono, corto e breve.

	Plusquamperf.	Aorist II	Perfect.	Imperf.	Aorist I,	Praesens.	Futurum I.	Futurum II.		
	j'avais parlé	j'eus parlé.	j'ai parlé.	je parlais.	je parlai	je parle.	je parlerai.	j'aurai parlé.	Praesens.	
Indicatif (mode déterminé). <i>io avevo etc., flecté p. les finales de l'Impf.</i>	<i>io ebbi etc.</i>	<i>io ho etc.</i>	caractères			I. II. III.			fin. <i>io avro. flecté p. les finales du Futur I.</i>	participle perfect.
			L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.		
partic. perfect.										
Subjunctif, mode indéterminé. <i>avessei etc., flecté p. l. fin. de l'Aor Subj.</i>	<i>abbia etc.</i>	caractères			I. II. III.			fin. <i>avessei etc., flecté p. l. fin. de l'Aor Subj.</i>	partic. perfect.	
		L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.			
partic. perfect.										
Optatif, mode à désirer.		caractères.			I. II. III.			fin. <i>avessei etc., flecté p. l. fin. de l'Aor Subj.</i>	participle perfect.	
		L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.			
partic. perfect.										
Imperatif, mode à commander		caractères.			I. II. III.			fin. <i>avessei etc., flecté p. l. fin. de l'Aor Subj.</i>	partic. perfect.	
		L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.	L. II. III. fin.			
partic. perfect.										
Infinit., mode du Lexicon.	avere partic. perf.		are ¹⁴ ere ire essere per Inf. Praes.							
Participle, mode adverbial.	1. 2. 3. ato uto ito		1. 2. 3. ando endo endo essendo per Inf. Praes							
Adjectif verbal.	Sing. at - ut - it - Plur. at - ut - it -		o, a, o i, e, i			ant-ent-ent e i				
Gerundium, mode de substantif.	N. G. di D. a A. — V. — A. da L. in S. con									
						are, ere, ire.				

La conjugaison III forme un Frequentatif, qui signifie l'itération de l'action.

¹¹ Les autres modes du Frequentatif ne sont pas formés. ¹² Ici on peut pousser s. p. e. credea — credeva, sentia — sentiva. ¹³ Très souvent est la contraction. | Parlaro — parlero etc. |
¹⁴ Les verbes in care et gare varient cet g en ch et gh, quand la lettre a suivante se varie en e ou i.

87a

Catalogue des Verbes irréguliers.

Perfect. Imp.		Aoriste I.		Praesens.			Futur I.		
Participe.	Indic.	Subjonct.	Indicatif.	Indicatif.	Subjonct.	Imperatif.	Infinitif.	Participe	Indicatif.
apparso apparito			vo (vado), vai, vâ; -, -, vanno.	vadi, a, i a, i a; -, -, -ano, -ino	và, vadi (a); andiamo, -, vadino(ano).	andare 1			andarò
			apparii (apparsi, apparvi). assalii (assalsi).	appajo. assalgo, -, -, -, -, assal- gono.	assalga	assali, assalga; -, -, assalgano.	apparire 2 assalire 3		
beeve			ebbi, avesti, ebbe; avemmo, -, ebbero. bervi, beesti.	hó (aggio, abbo), hai, hà; abbiamo, avete, hanno. beo, bei, bee; beiamo, beete, beono.	abbia	abbi, abbia; abbiamo abbiate, abbino.	avere 4		avrò (averò)
			caddi, cadesti, cadde; cademmo, cadeste, caddero, (caddono, caderono). calse.	cado (caggio) cadi. cale. capiro, capi, -e; -iamo, -, -.	caggia (cada)		cadere 6	caggendo (cadendo)	
detto	diceva	dicessi	eresi, -, crese; -, -, creder- abbo (crederaggio).	credo (cre', creggio).			calere 7 capere 8 credere 9	calendo	carrà
			dessi (dassi)	detti (diedi), desti, dette (diede); demmo, -ste, -ttero (diedero, diero, denno).	dò, dai, dà; diamo, date, danno.	dia	da, dia; diamo, -, diano.	dare 10	
stato (sutto) fatto	era, eri, era; eravamo (erammo) -ate, -amo.	focessi	dolsi, dolesti, dolse; dollemmo, doleste, dolsero.	dico, dici (di), dice; diciamo, dite, dicono. doglio (dolgo), duoli, duole; dogliamo, dolete, dogliono	dica, (chi); -iamo, -te. doglia	di, dica; diciamo, dite, dicano. duoli, doglia; dogliamo, dolete, dogliamo	dire 11	dicendo	dirò
			dovetti.	debbo (deggio, deo), dehbi (dei), debbe (dee); dobbiamo, dovete, debbono, deggiono, deono, denno).	debbia (debbia deggia), debbi (dei), debbia *)		dolere 12		dorrò, dolerò
giaciuto			fui, fosti, fù; fummo, foste, furono (furo, foro).	sono, sei (se'), è; siamo siete (sete), sono.	sia, sii (sia) sia-, -, -eno	sii, sia; siamo, stante, sieno (siano).	essere 14	essendo (sendo)	sarò, -ai, -à, -emo, -ete, saranno
			feci, facesti, fece; facemmo, faceste, fecero (ferono, fero fenno)	fò, fai, fa; facciamo, fate fanno.	faccia	fa, faccia; facciamo, fate, facciamo.	fare 15	facendo	farò
morto		morissi	giacqui, giacesti, giacque; -cemmo, -ceste, -cquero.	giaccio, giaci, -e; giacciamo, -ete, -,	giaccia	giaci, giaccia; giacciamo, giacete, giacciano.	giacere 16		
			muojo, muori, muore; muojamo, morite, muojono.	muoja (muora)	muori, -a; -, -, muorano.	morire 17		morirò (morirò).	

*) deggia, dea; dobbiamo, dobbiate, debbano, deano.

W Budyšinje, 1. oktobra 1861.

P. P.

Za serbski spěwanski swjedžen, kotryž so 9. oktobra tudy změje, budža **generalne pruhi** sobotu 5. oktobra a wutoru 8. oktobra wječor wot 6 hodzin w złotej krónje, a srjedu 9. oktobra dopołdnja po 9 hodz. w třoch lipach wotdźeržane. Wo wopyt posle-
njeju dweju pruhow so wosebje prosy.

Lumirowy direktorium.

Danil Fiedler, sem. wučer

W. Bouzsin, A. K. 1881

P. P.

W. Bouzsin, A. K. 1881
W. Bouzsin, A. K. 1881
W. Bouzsin, A. K. 1881
W. Bouzsin, A. K. 1881
W. Bouzsin, A. K. 1881

W. Bouzsin, A. K. 1881

I.
VOCAL-CONCERT,
Mittwochs, den 13. November,
 im Saale des Schiesshauses,

gegeben von der verw. K. S. Kammersänger Schuster
 aus Dresden mit gütiger Unterstützung mehrerer
 hiesigen Sängers und Sängerinnen.

I. Theil.

- 1) Schifferlied aus dem Frühling, von Katzer, gemischtes Chor.
- 2) Das Veilchen, Sopranarie von Mozart, gesungen von Frau Schuster.
- 3) Bassarie aus Johann von Paris, von Boieldieu, gesungen von Herrn Hartmann.
- 5 w 4) Quartett für Männerstimmen.
- 5 p 5) Cavatina aus Aschenbrödel, von Rossini, gesungen von Frau Schuster.
- 6) Bienenlied aus dem Frühling, von Katzer, gemischtes Chor.

II. Theil.

- 1) Abendlied aus dem Frühling. Männerchor.
- 2) Eifersucht und Stolz, von Fr. Schubert, gesungen von Frau Schuster.
- 3) a) Tausendschön, von Förster; b) die Schildwach, von H. Truhn, gesungen von Herrn Hartmann.
- 4) Quartett für Männerstimmen.
- 5) Gute Nacht tausendfach, Sopranlied von Katzer, gesungen von Frau Schuster.
- 6) Schluss, gemischtes Chor.

Den Verkauf der Billets hat Herr Kaufmann Stosch gütigst
 übernommen.

Ein nummerirter Platz 6 Ngr., an der Kasse 7½ Ngr.,
 „ unnummerirter „ 4 „ „ „ 5 „

Anfang 7 Uhr.

Gilt zugleich als Eintrittskarte.

Druck von E. M. Monse in Budissin.

VOCAL-COVERT

Vittoria, den 13. November

im Saal des Schützenhauses

gegeben von der vereinigten Kammern der
aus Dresden mit gültiger Erlaubnis
hiesigen Jansen und Sängern

I. Teil

- 1) ...
- 2) ...
- 3) ...
- 4) ...
- 5) ...
- 6) ...
- 7) ...
- 8) ...
- 9) ...
- 10) ...

II. Teil

- 1) ...
- 2) ...
- 3) ...
- 4) ...
- 5) ...
- 6) ...
- 7) ...
- 8) ...
- 9) ...
- 10) ...

Den Verkauf der Billets hat Herr ...
übernommen
Ein unrichtiger Platz ...
...

Anfang 7 Uhr

Die eingeleitete ...

...

Serbske spěwanske towarstwo

LUMIR

w

Budyšinje

pomjenuje hač najpodwólnišo

Knjeni

MARJU ŠUSTEROWU,

zwudowjenu kral. saksku komornu spěwařku,

dla jejnych zaslužbow wo serbski spěw

za swój

ČESTNY SOBUSTAW.

W Budyšinje, 12. septembra 1861.

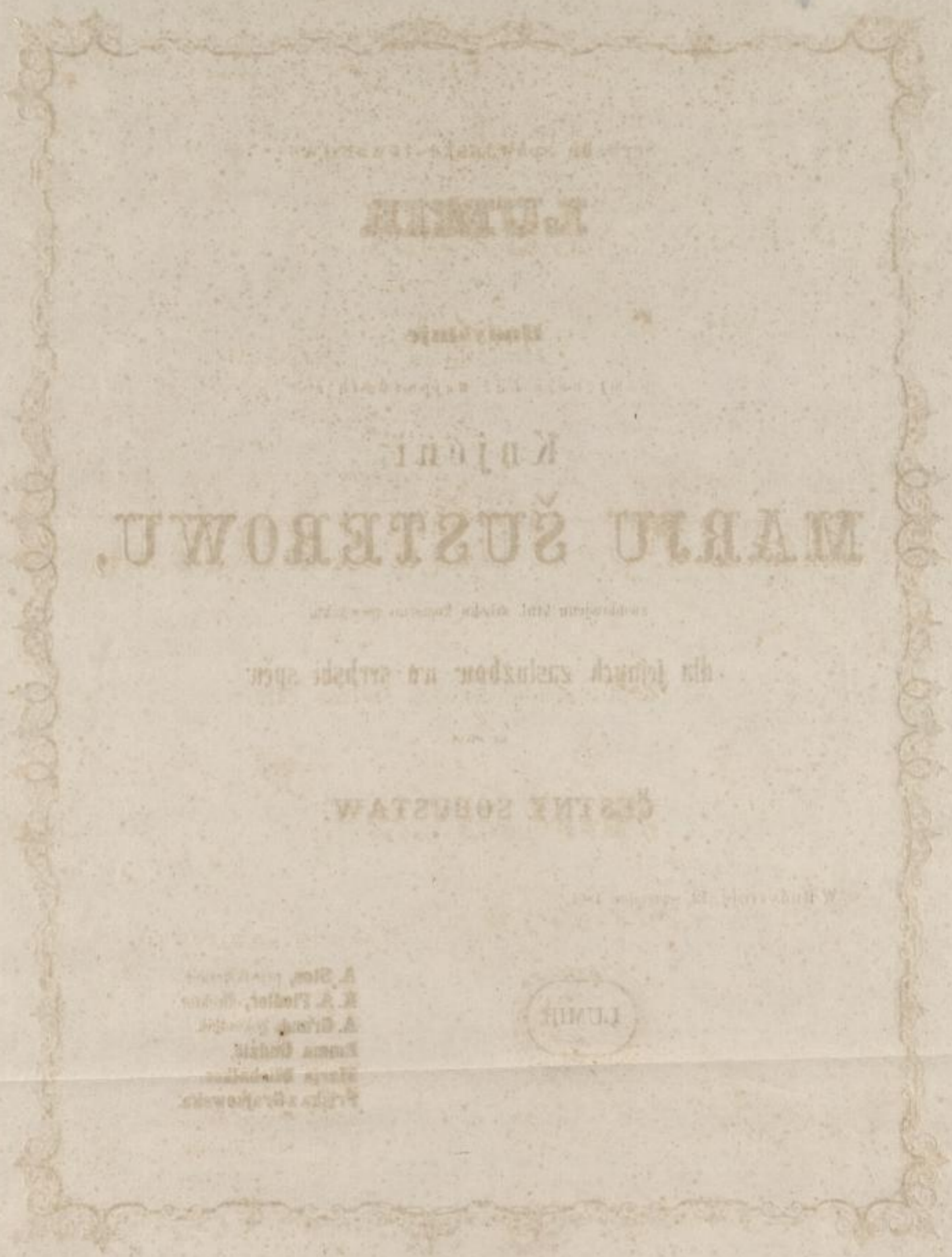
Wubjerk Lumirowy:

A. Stoš, přjódkstejićer.
K. A. Fiedler, direktor.
A. Grund, pokladnik.
Emma Gudzić.
Marja Michalkec.
Priska z Grajzowska.

Das Jahr. von Lumira

11. 85.

LEIPZIG

Verlag

König

MARLU ŠUSTEROVU

Verlag

der Buchhandlung

LEIPZIG

A. S. ...
K. A. ...
A. ...
K. ...
S. ...
P. ...

Serbske spěwanske towarstwo

LUMIR

w

Budyšinje

pomjenuje hač najpodwólnišo

Knježu

Klara Ther. Kathilda Stangec

w Čornym Khobcu.

dla jejnych zaslužbow wo serbski spěw

za swój

ČESTNY SOBUSTAW.

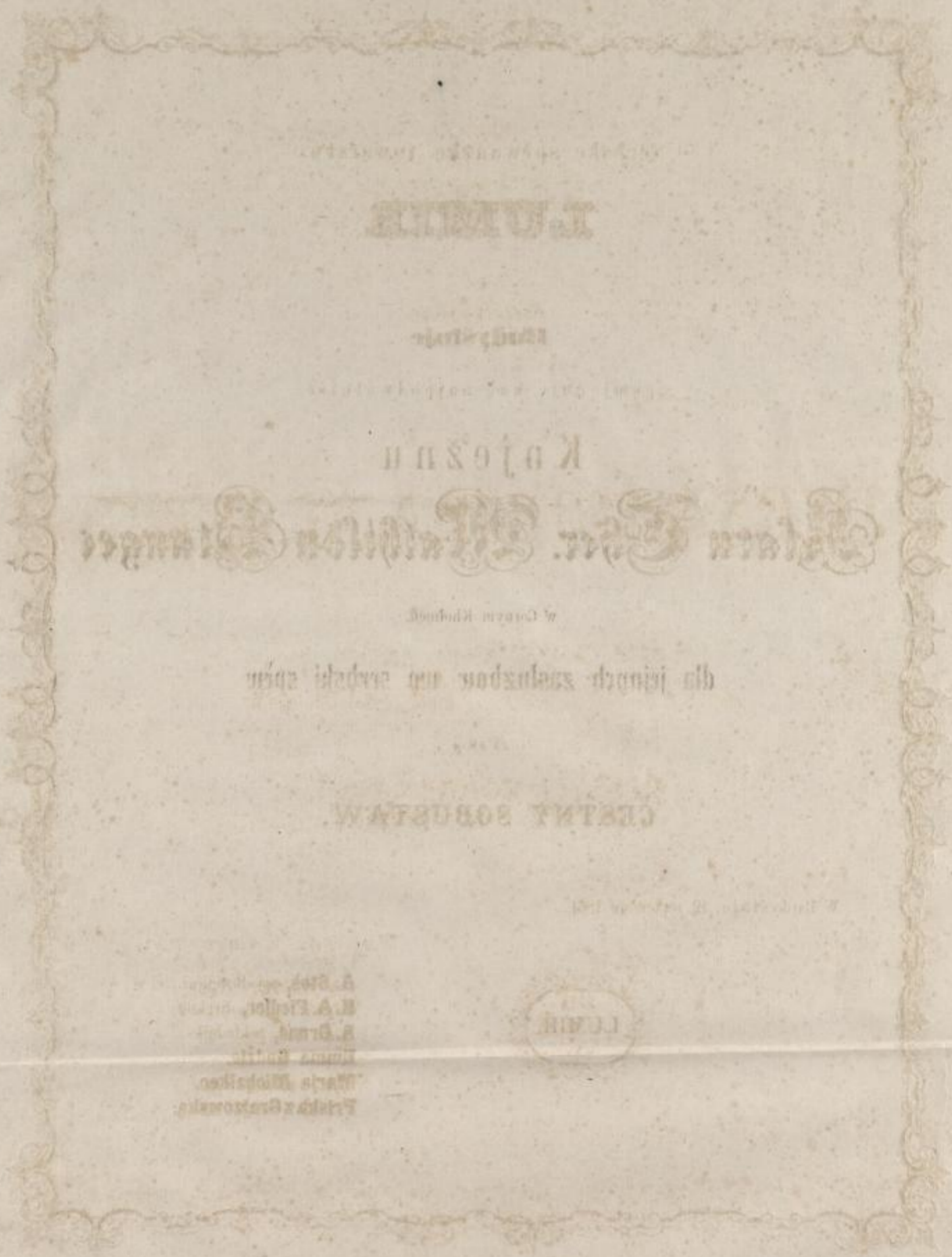
W Budyšinje, 12. septembra 1861.

Wubjerk Lumirowy:

A. Stoš, prjódkstejićer.
K. A. Fiedler, direktor.
A. Grund, pokladnik.
Emma Gudźic.
Marja Michalkec.
Priska z Grajzowska.

1861

K. U. M. A. I. L. I. E.

Königsberg

K. U. M. A. I. L. I. E.

Verlag des Königsberger Buchhändlers

Verlag des Königsberger Buchhändlers

das Buch zu verkaufen und zu haben

LEBENS-GEHEIMNISSE

Verlag des Königsberger Buchhändlers

A. B. S. T. R. I. C. H. T.
B. A. F. F. E. L. I. E.
D. R. A. G. E.
E. M. I. L. I. E.
F. R. I. E. D. R. I. C. H. T.
G. E. M. I. N. I. E.

LEBENS-GEHEIMNISSE

Serbske spěwanske towarstwo

LUMIR

w

Budyšinje

pomjenuje hač najpodwólnišo

Knjeza

JURJA MORICA BRÓSKU,

fararja w Křišowje,

dla jeho zaslužbow wo serbski spěw

za swój

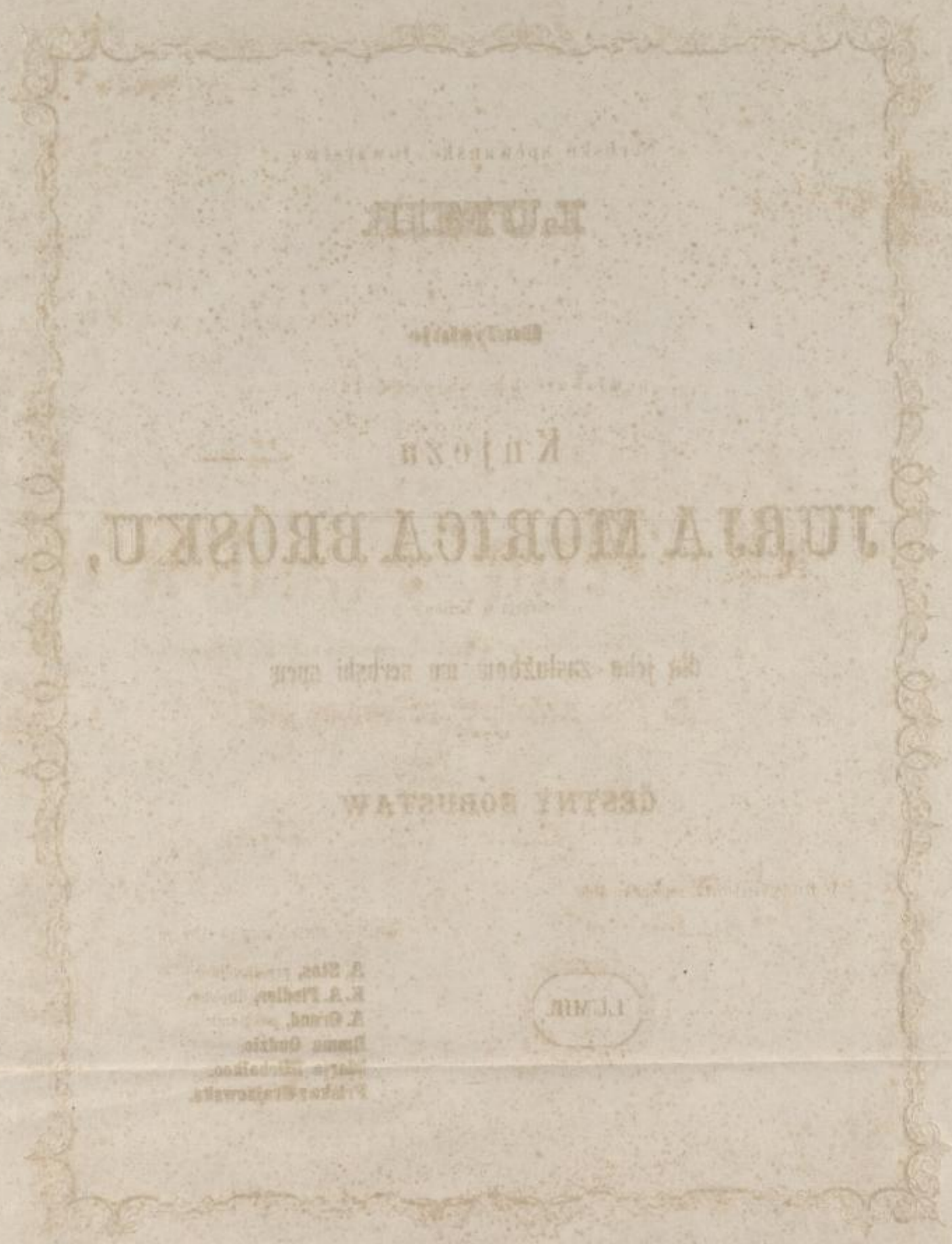
ČESTNY SOBUSTAW.

W Budyšinje, 12. septembra 1861.

Wubjerk Lumirow y:

A. Stoš, prjódkstejicer.
K. A. Fiedler, direktor.
A. Grund, pokladnik.
Emma Gudźic.
Marja Michalkec.
Priska z Grajzowska.

Verlag des Serbischen Instituts

LEIPZIG

Verlag

K. J. G. W.

JURIA MORIGA BRÖSKU

Verlag

die für die Verlagsanstalt

DEUTSCHER VERLAG

Verlag

A. Starke
K. A. Fischer
A. G. Fischer
Hans Götze
H. G. Fischer
Fischer Verlag

Serbske spěwanske towarstwo

LUMIR

w

Budyšinje

pomjenuje hač najpodwólnišo

Knjeza

K. Aug. Kocora,

prěnjeho wučerja, kantora a organista w Ketlicach, sławneho serbskeho komponista,

dla jeho zasluzbow wo serbski spěw

za swojeho

ČESTNEHO DIREKTORA.

W Budyšinje, 9. oktobra 1861.

Subjerk Lumirowy :

A. Stoš, přjodkstejićer.
K. A. Fiedler, direktor.
A. Grund, pokladnik.
Emma Gudźic.
Marja Michalkec.
Priska z Grajzowska.

W Budyšinje.

Donnerhak.

Das Lumira

1. 88.

INSTITUT FÜR
SLOVENIAN
LITERATURE
AND
LANGUAGE RESEARCH
Ljubljana, 1998

THE JOURNAL OF
SLOVENIAN LITERATURE
AND LANGUAGE RESEARCH

EDITED BY
DR. J. J. J. J.

Volume 1, No. 1

1998

ISSN 1569-2000

1998

Serbske spěwanske towarstwo

LUMIR

w

Budyšinje

pomjenuje hač najpodwólnišo

Knjeza

Dandrija Seiserja,

fararja w Łazu, sławneho serbskeho basnjerja,

dla jeho zaslužbow wo serbski spěw

za swój

ČESTNY SOBUSTAW.

W Budyšinje, 9. oktobra 1861.

Wubjerk Lumirowy :

A. Stoš, prjódkstejićer.
K.A. Fiedler, direktor.
A. Grund, pokladnik.
Emma Gudzie.
Marja Michalkec.
Priska z Grajzowska.

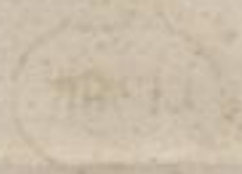
Čiáć L. A. Donnerhak w Budyšinje.

Das Lumira!

1861

Handwritten title in Gothic script, likely "Handwritten Secret".

Handwritten text, possibly a date or location.

Serbske spěwanske towarstwo

L U M I R

w

Budyšinje

pomjenuje hač najpodwólności

Knjeza

JANA LUDEVITA LUKESA

slawneho českeho spěwarja w Prahy,

za swój

ČESTNY SOBUSTAW.

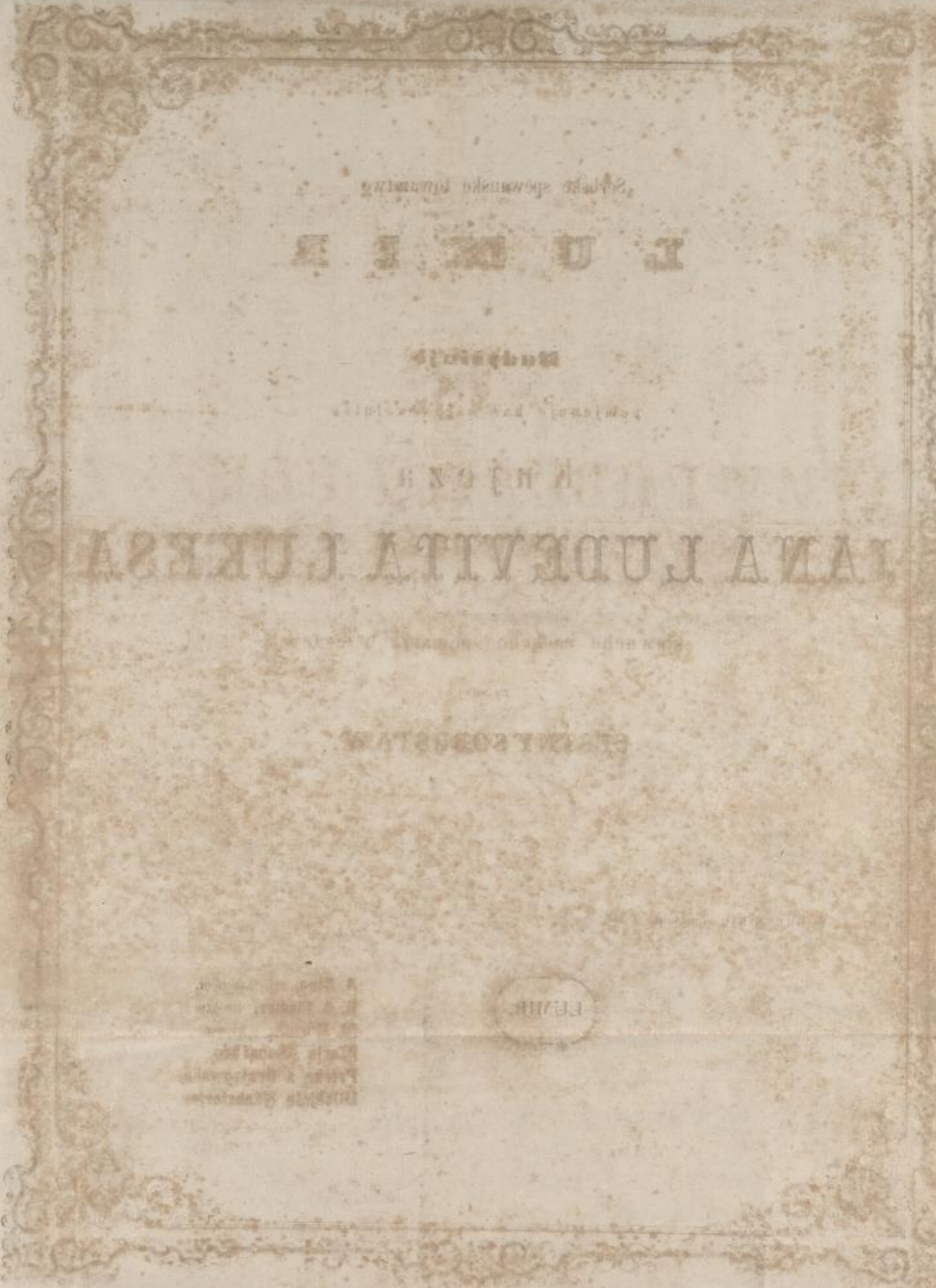
W Budyšinje. 7. oktobra 1863.

Wubjerk Lumirowy:

A. Stoš, přódkstejićer.
K. A. Fiedler, direktor.
M. Hórník, sekretar.
Marja Michalkec.
Priska z Grajzowska.
Hilžbjeta Nähsterjec.

nr. 90.

Städt. Bibliothek

LEIPZIG

1872

Städt. Bibliothek

LEIPZIG

LEIPZIG

Städt. Bibliothek

LEIPZIG

Städt. Bibliothek
Leipzig
1872

LEIPZIG

Porjad Bjesady

2. winowca 1862.

I.

PROLOG.

Rohowin Štyrirohač.

Wjeselohra w II. jednanjomaj, spisał J. Č.

W o s o b y :

Čižik, }
Štulik, } molerjo.
Kralik, }

Rohowin Štyrirohač, mešćanosta a bohaty lazeńk.

Matij, jeho zastupnik.

Rychtař.

Rips.

Pinčnik.

Wojacy. Hosćo.

Prěnje jednanje hraje so w čěskim městačku blizko saskich mjezow; druhe w Draždžanach.

II.

H O S Ć I N A.

III.

R E J E.

$\frac{1}{2}$ 7 hodź. započatk koncerta.

Hdyž 7. hodźina bije, so hra započina. Zastupny pjenjez do dźiwadła so njeplaći. Džěcom je zastup zakazany.

Wubjerk Bjesady.

Porina Blesah

1800

Rechenbuch

von Johann Friedrich Blesah

Leipzig

1800

III O B O L I N A

RECHENBUCH

von Johann Friedrich Blesah

Leipzig, bey Carl Neumann, Neudruck, 1800.

Verlag des Verlegers

Wšcheproschenjo, katholskim Serbam podate.

atholsch Serbja maja z polnym prawom tu khwalbu, zo su nabožni ludžo a zo ze wschej swěrnoscju swoju swjatu cyrkej lubuja. Tohodla su so hižom našci prjedownich swěru za jich duchowne potrebnoscje starali a tež pschihodne knihi wudawali, kaž k psch. senior Swótlík, senior Kilian, tachant Wóski, kanonikus Walda, klóschtyrski duchowny Tecelin atd. Tež w nowišim čzasu su někotři na podobne waschnjo skutkowali. Tola to wschitko hišcže njedosa! Katholsch Serbja žadaja sej wschelake rozwučenja wo swojej wěrje a swojej cyrkwi, kotrež so we dotalnych serbskich knihach njenamakaja. Woni sej pscheja zhonicž a wjedžecž, ka a hdže jich cyrkej pschibjera, hdže ma ta sama swojich pscheczelow abo njepscheczelow, schtó a kotsi so najbóle za jeje lěpsche starachu a staraja. Někotryžkuli by tajke a podobne powjescže na njedželskich a swjatyh dnjach rady čital a tak tón čas, kiž njeje k wschědnomu džětu postajeny, na wužitne a jomu spodobne waschnjo pschecžinił. Korčmowška hara joho njewjeseli; wón žada za duchownym wofschewjenjom.

Dokež pał jedyn sam njemože tajkim wužitnym potrebnoscžam tak bóržy wotpomhacž, je so wobzanknyło, zo ma so towarštvo založicž, kiž by jenyh k spisowanju katholskich knihow a druhich k čžitanju a rozschěrjenju tych samych zbudžowalo. Raž so ze scžěhowacoho widži, njeje pschistupjenjo k tomu samomu jara wobčežne, dokež je kóždolětny pjenježny pschinoschł jara mały. Tele towarštvo pał dyrbi „towarštvo swjateju Cyrilla a Methoda“ rělacž, dokež z pschichodnym jubilejskim lětom 1863 skutkowacž zapocžnje. Budže tehdom mjenujch 1000 lět, zo staj mjenowanaj swjataj japoschtołaj Skowjanow wěru Žězusowu do Morawškeje pschinjeskoj, z kotrychž stronow je so ta sama potom našchim wótcam dostala. Wonaj staj takrjec založerjej skowjanskoho pismowstwa a tohodla poswjecžimy jimaj swoje towarštvo, kiž chce so za mału nětko čžródku katholskich wěriwych z pomocu skowjanskoserbškeje rycže po móžnosčzi staracž.

Nadžijamy so, zo budža našci katholsch Serbja w žadanej mnohosčzi do towarštwa pschistupowacž; pschetož čžim wjacj sobustawow budže, čžim wjacj knihi móže so čžišcžecž a čžim tunišcho móža so pschedawacž. Prošymy tohodla najnaležnišcho, zo bychu wschitech Serbja, kotsiž wo pschisporjenjo katholskeje wěry z pismom rodža, našchu wěc ze słowom a skutkom horliwje podpjerali. Wysodostojnych knjezow duchownych pał prošymy, zo bychu tych, kiž chcedža k towarštwu pschistupicž, sapisowali a sobupodpišanomu wikarej Hórnikkej wozjewili.

Z pomocu towarštwa budže nowy časopis wukhadžecž pod mjenom „Katholski Posol“, kotrohož za lěto 12 pollistnow po 8 stronach we wulkosčzi tutoho „Wšcheproschenja“ wuńdže. Płacžizna za lěto je na 10nsl. postajena; čžisty zbytk z pschedpłacžerskich pjenjež woteda redakcia towarštwu. „Katholski Posol“ chce podawacž: cyrkwinske a schulske powjescže z Łužich, ze sakskich herbskich krajow, z Pruskeje a cuzych krajow; missionske powjescže; rozrhcžowanja wo wěrje; wschelake powucžjenja z cyrkwinskih stawiznow; podawki ze žiwjenja swjatyh atd. Wě-žo budže tež naležnosčžam towarštwa poswjecženy. Přenje čžisło wuńdže 17. januara 1863.

[Faint handwritten text]

W tutomu pscheproschenju pschidawamy bórzh namjetowane wustawki towarstwa. Dozakóženjo towarstwa, pschi cžimž maja so tute wustawki po spodobanju pscheměnicž abo wobkrucicž, kaž tež přědkstejerstwo so wuzwolicž, stanje so w zhromadžiznje 13. decembra t. l. popoldnju w 2. hodž. w tachantskej schuli w Budyschinje; k cžomuž so z tutym pscheproschuje.

Wustawki towarstwa SS. Cyrilla a Methoda.

§. 1.

Towarstwo SS. Cyrilla a Methoda chce so z wudawanjom dobrych knihow a časopisa na podložku katholickeje wěry za powucženjo katholickich Serbow staracž.

§. 2.

Sobustaw móže kóždych katholic bječž, kiž kóžde lěto 10 nsl. do pokladnich towarstwa zaplaczi. Za to dostanje pschisťupny list, a exemplar kóždych knihow, „z nakladom“ towarstwa wudatych. „Z pomocu“ towarstwa cžishecžane knihi (na časopis placzi so wosebje) wotpushecžaja so sobustawam tunišcho dyžli druhim.

§. 3.

Kóždych sobustaw wotebjera sej towarstwowe knihi na postajenym měsčje we swojej wosadže. Dalischim pschipošcžeku so te same po požadanju.

§. 4.

Dokhody towarstwa su:

- 1) lětne pschinosčki,
- 2) dobrowólne darh,
- 3) wuwikowane pjenjezh z pschedawanja knihow a cžisťy zbytk z „Katholickeho Pósta.“
- 4) dan.

§. 5.

Wubjerč towarstwa wuzwola so we hłownej zhromadžiznje na tsi lěta. Do njoho sluscheja tšjo zastojnich a schťyrjo wubjerčownich. Přěnischi su:

- 1) pschedshda, kiž ma zhromadžizny powolacž a wjesčž, kaž tež hewal wschě džěla wobstaracž, kiž su z pschedshdstwom zjednocžene;
- 2) pismawjedžer, kiž je tež redaktor „Katholickeho Pósta“ a korrektor cžishecžomnych knihow.
- 3) pokladnik.

§. 6.

Kóžde lěto je hłowna zhromadžizna, kotraž so w towarstwowym časopisu do přědka wozjewi, a wubjerčowe posedženja wotbhwaja so po potrebnosczi.

W Budyschinje, džen poswjecženja cyrkwyje S. Pětra.

M. Hörnik,
tachantski wikar.

J. Kucjanč,
farar serbskeje wosady.

P. Scholta,
direktor tachantskeje schule.

J. Herrmann,
tachantski wikar.

S. Ducžman,
kaplan w Radworju.

Cžishecžak L. A. Donnerhak w Budyschinje.

Auct. Hörnik.

Lubi Sserbjo!

Nimalje tši ljeta bu so pominkte, jako wam knižku podach „Zana Suša.“ A kaž bym słyschał se wschitkich štro-
now, je wam tuta knižka jara luba.

Wot tamneho čaša hač do džeńša dźjetam na druhej
rjanej knižy, kotraž ma napišmo:

Gustaf Adolf,

aby

Wumož naß wot teho sleho.

Historiske powedanje tšizecziljetneje wójny a wujednaneho
mjera.

Wopschijeczje tych knižkow je w 25 stawach tehlej:

1. staw. Narod Gustafa Adolfsowu.
2. = Woczebnjenje Gustafowe.
3. = Gustaf je s Kralom.
4. = Gustafowe kralowanje.
5. = Tšizecziljetna wójna so zapoczina w Prasy.
6. = Čzwilowanje protestantow; Gustaf wobsanfnje pomhač protestantam.
7. = Gustafowu pschichod a wustup na kupu Usedom.
8. = Gustaf njenamaka pomóhž pola čłowekow ale pola Boha.
9. = Sapuzenje Magdeborka.
10. = Bramborski kburwjerch wobtwerdži swoj swjast s Gustafom; sakski kburwjerch šupa snim do sje-
nocženstwa. Bitwa pola Breitenfelda.
11. = Gustafowa ponižnosž; jeho wudokonjenje w wo-
jerstwje.
12. = Gustafowe dobywanje. Tilly sej newje radzić.
13. = Šhto bu Gustafowi wójskawodzerjo dokonjeli, a
šhto je sakski kburwjerch dobył.
14. = Wallenstein, najbórski nepsheczel.
15. = Njekotre narunanja do žyteje stawisny. Tillyo-
wa šmercž.
16. = Dalische dobywanje Schwedow.

- 69
17. staw. Nelubosne wurycžowanje s Branzosami; Gustaf w měszi München.
 18. = Gustaf a Wallenstein šo sedkatej.
 19. = Rak šebi tón krócz božemje prajitaj Gustaf Adolf a Wallenstein.
 20. = Pšihotowanje k satraschnej bitwoje.
 21. = Satraschna bitwa pola Lützena.
 22. = Krala Gustafowa Adolfowa šmjercž a pohrjeb.
 23. = Dalische wojowanje a dobywanje Schwedow.
 24. = Rak a wo czo je šo jednato po wójnje.
 25. = Wobsanknenje.

S teholej wopschijecža widžicže, ščto macže we tych knižkach docžafacz, budžeja tehodla fhjetro šylne, šnadži junu šylnišče hačž Šužowe.

Bych rady njetko do prijódka wedžit, na rak welje woteberarijom móžu šo spuščecž, šo bychu wutožki šapčazene byte; a wy chžyli tehodla tute knižki šašo šamtojecž pola kn. duchomnych aby kn. wučerjom, a kajke šamtojenje aby mi aby mojemu kn. bratrej, knižicžičezerej Kulmanej w Wojerezach, pšhipóštacz, aby tež kn. Šmolerej w Budyschinje. Drohe tute knižki tež byčž nedyrbja. A chžu tu k tym knižkam pšhidacz njekotre wobrasy, dwaj aby tš, hejšoli tak welje šamtojerjom šo namafa, šo budžeja wudawki šapčazene.

Knižki budžeja njedže 10 listnow šylne, a budžeja šamtojerjam date ša 10 nšl. šešchite, kaž Šužowe bjechu. Prjedy pčazene nebudža, ale pšchi dóštacžu knižkow šo šapčazja. A hodam dyrbicže knižki mjecz, sechželi Bóh, luby knješ.

Bapjera a čžiščez budže kaž pola Šužowych knižkow.

Ščtuž pčatnacže knižkow na dobo šamtoji, dóštane šchješuate darmo.

K. Kulman,

wučer w delnym Wuješdžje.

J. Kulman,

knižicžičez a wučer w Wojerezach.

w Wojerezach čžiščezane pola J. Kulmana.

Bola knižiczišczerja J. Kulmana we **Wojerecach** a
pola J. E. Ssmolerja a Pjecha w **Budyšchinje** je
f dostaczu:

	Placzišna.
1) Sserbsko = němski A = B = C ja elementar = schulje	2 nřl. 5 np.
2) Sserbsko = němska cžitanka	5 " — "
3) Mały katechismus Lutherowy s 80 duchom = nymi křerluschemi, swjasany	7 " — "
4) Dr. Mjertyna Luthera mały katechismus se schpruchami swjateho piřma, s bibliskimi histori = jemi a skřerluschowymi šchtuczkami	7 " — "
5) Mały katechismus Lutherowy, wuloženy s bibliskimi stawisnami	2 " 5 "
6) Sahrodka kwětkojta, šerbiske spěwy ja džeczi 4. wudawř s wulkim pschidawřom	1 " — "
7) Druha wetscha Sahrodka kwětkojta. 4. wu = dawř s pschidawřom.	1 " — "
8) Křwalba Boža. Pscheložř pjatnacziš hymnow. Wot grofiny Amalie Riesch w Njeřtwacziški	2 " — "
9) Troscht a rada. Wot teje šameje	1 " — "
10) Dr. Mjertyn Lutherowe roswuczenje křšče = sczianskemu džecziwotcžehnenju	1 " — "
11) Gustaf Adolf, abo wumož nař wot teho šteho. Wot K. Kulmana	7 " 5 "
12) Jan Huř, abo šwjeczene budž twoje mjeno. Wot K. Kulmana	5 " — "
13) Bohumil abo Bože rukowanje na šyrotach. Wot K. Kulmana. 2. wudawř	2 " — "
14) Bonifaziuř abo pschindž k nam twoje kralestwo. Wot K. Kulmana	1 " 5 "
15) Sserbski wustojny pčžokar, abo kař dyrbisch w šerbiskim kraju pčžokly plahow. Wot K. Kulmana	5 " — "
16) Powjescze s Božeho kralestwa: Cžipřlo I.: 1. Ssmjercž małeho džěscza. — 2. Mjej kędžbu twojeje duschje . . .	— " 5 "
" II.: Celio Secondo Curio a Jan Kraig	— " 5 "
" III.: Jan Gutenberg	— " 5 "
" IV.: Franz Anton Egetmajer	— " 5 "
" V.: Invalida Majer	— " 5 "
" VI.: Hanř Tropman	— " 5 "
" VII.: Duchomny Süßenbach	— " 5 "
" VIII.: Namkanž	— " 5 "
17) Cžorny kóř a dróřna. Sserbske spěwy ja mło = dy wjeřekly lud. 1. šběr	1 " — "
18) Cžorny kóř a dróřna. Sserbske spěwy zc. 2. šběr	1 " — "
19) Cžorny kóř a dróřna. Sserbske spěwy zc. 3. šběr	1 " — "
20) Cžmjekly, wořy a šcheršchenje. Satyriski wot = hlóř je Sserbow. 1. wobrada	1 " — "
21) Cžmjekly, wořy a šcheršchenje. Satyriski wot = hlóř zc. 2. wobrada	1 " — "

Wšchi woteberanju tutych knihow po 25 abo wjaz eksemplarach
dawa šo pschihodny rabat.

W Wojerecach, cžišcžane pola J. Kulmana.

Darit Kulman w Wojerecach.

Klein-Handbuch des Kriminals, von Dr. J. Krimm

von Dr. J. Krimm, Professor an der Universität zu Breslau

Breslau, 1881

1	Einleitung	1
2	Die Straftat	1
3	Die Straftat	1
4	Die Straftat	1
5	Die Straftat	1
6	Die Straftat	1
7	Die Straftat	1
8	Die Straftat	1
9	Die Straftat	1
10	Die Straftat	1
11	Die Straftat	1
12	Die Straftat	1
13	Die Straftat	1
14	Die Straftat	1
15	Die Straftat	1
16	Die Straftat	1
17	Die Straftat	1
18	Die Straftat	1
19	Die Straftat	1
20	Die Straftat	1
21	Die Straftat	1

Knje

W Budyšinje, 9. sept. 1863.

Pl. tit.

Da-li Bóh, změje so **srjedu 7. oktobra** t.l. w tudomnym hosćeńcu k třom lipam wječor w 7 hodžinach

wulki serbski spěwanski swjedžen

z hosćinu a balom. Spěwać budže so wěnc znatych, wosebje narodnych spěwow, bjez kotrymiž je jeno 6 lohkich chorow. Mi je so wot spěwanskeho wubjerka poručnosć dała, tež **Was** k dobroćiwemu sobuskutkowanju při tajkim swjedženju najpřećelniwišo přeprosyc a nadźijam so, zo so **Wy** při tym z wěstosću wobdźěličce. **Generalnej pruzy** změjetej so **wutoru 6. oktobra** wječor w 6 hodž. a **srjedu 7. okt.** dopołdnja w 9 hodž. w sali hosćeńca k třom lipam a budža so hakle při tym spěwne hłosy rozdželec, tola dostanjeće swój hłos tež hižom prjedy připóslany, jeli mi to zahe dosć wozjewiće. Wo wopyt poslenjeje pruhi so wosebje prosy. Ličba jědźnych kouvertow ma so najpozdzišo džen před swjedženjom pak pola kk. překupca Stoša abo redaktora Smolerja, pak pola mje skazać.

Z najwyššim počesćowanjom so poručuje, wo přećelne wotmolwjenje prošo,

Waš

najpodwólniši

K. A. Fiedler,
seminarski wučer.

Maccy dmit Fiedler.

W Budyšinje, džen 23. měrca 1864.

Pl. tit.

Podpisany wubjerk budyskeje Bjesady dowola sebi Wam z tutym najpodwólności k nawjedženju dać, zo změje so lětuši

załožeński swjedžen Bjesady

srjedu džen 30. měrca t. l.

na tudomnej třělerni swječić. Sala budže $\frac{1}{2}$ 7 hodžinach wotewrjena, bal započnje so w sedmich, hosćina pak něhdže $\frac{1}{2}$ 10 hodžinach. Jěsć so budže: 1) poliwka, 2) frikandeau, 3) wuhor, 4) mučna jědź, 5) ledźbowa pjećen, 6) butra, khlěb a twarožk. Kouvert płaci 16 nsl. Wino smě kóždy sam sobu přinjesć a da so wot bleše 5 nsl. zatyčneho pjenjeza, tola změje tež knjez hosćenar dobre a najlěpše wina na předań.

Wubjerk ma tu nadźiju, zo so Wy na tajkim swjedženju z wěstosću wobdželiće a prosy teho dla, so byšće jemu časa dosć přecelnje wozjewili, hać a kak wjele ma so za Was a Wašich lubych swójbnych jědźnych kouvertow skazać.

Z najwyšším počesćowanjom

Wubjerk Bjesady

přez

M. A. Flanderku,

zwjeseleńskeho direktora.

Zabawa w Bjesadze

dzeń 3. nov. 1864.

I.

Třelenje do tarče.

II.

Přednošenje slědowacych spěwow:

- 1) Kwasarjo w korčmje. Chor z Kwasa wot Kocora.
- 2) Duo za tenor a bas. Ze Žnjow w. Kocora.
- 3) Njeradžena žeńtwa. Solo z chorom z Kwasa.
- 4) Altosolo ze Žnjow.
- 5) Radžena žeńtwa. Solo z chorom z Kwasa.
- 6) Čeho dla nic? Tenorsolo wot Kocora.
- 7) Domkhowanka. Reja ze Žnjow.

III.

Rejwanje.

Wubjerk Bjesady.

Flanderka,

zwjes. dir.

Barth Pieder, sem. wuč. w Budziszynje.

Zabawa w Bieszczadach

Wydawnictwo „Zabawa”

1.

Tytuł oryginału

2.

Przebieg choroby

1) Wiek chorego, płeć, stan zdrowia przed chorobą

2) Początek choroby, jej przebieg, objawy

3) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

4) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

5) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

6) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

7) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

8) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

9) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

10) Przebieg choroby, jej przebieg, objawy

W tym knesu lubowany k. sastojski bratse.

Nasche lutherste mišionstwo w rańskej Zudistej je w nowišim cžaŝu s jara wulkim žohnowanjom dźjelato. A hišcže wele wetsche dobycja ŝu tam bliŝke. Š dozpicyu tych ŝamych ŝu pak wetsche wudawki nusne, hačž hiž ŝmy dotal mjeli. Nasche mišionstwo, kotrež ma niz jenož tudy domach ja wuhotowanje mišionarow w ŝwojim Lipsčžanskim mišionškim wustawi ŝo staracž, ale tež woŝebje tam wonkach 17 europiŝkich mišionarow a 225 narodnych prjedariow, katechetow, wučerjow a druhich zhrkwinskich a ŝulŝkich ŝlužomnikow ŝastaracž, kaž tež zhrkwje a ŝulŝje twaricž a t. d., je ŝebi pŝchi wŝchitkej ŝlutniwoŝzi a ŝpokojnoŝzi ŝwojich dźjelaczerjow hačž ŝem lóžde ljetu na 52000 toler žadalo a, džať budž Bohu, tež dostawalo. Njetko pak, hdžež ma nasche mišionstwo niz jenož wulke hižom dobyte ŝadko, kotrež s dźjela daloko rospróŝene bydli, zhrkwinsžy ŝastaracž, ale tež na druhe ŝbudžene krajinu ŝwoju dźjelawoŝž wobrocžicž, ŝu hišcže wetsche wudawki nusne, je-li ŝo nedyrbi nedostatk ŝachodneho ŝljebora w wini byčž, ŝo drohowukupene cžłowŝke duŝcže požadanu duchomnu paŝtwu nedostanu, abo do wužiwanja nascheho kŝeŝžijanŝkeho ŝboža s žyła nepŝchindu.

Duž bu w poŝedzenju nascheho hłowneho mišionŝkeho towarŝtwa, 10. awguŝta w Dreždžanach dđeržanym wobŝanknene, ŝo do wŝchjeh ŝtronow s próŝtwami wo wetsche wobdźjelenje na mišionŝtwi wobrocžicž.

W radoŝiwym wobŝedžbowanju tuteho wobŝanknjenja je podpŝisany wuberť ŝerbŝkeho, pobocžneho mišionŝkeho towarŝtwa w poŝedzenjomaj, 7. ŝeptembra w Budyŝchini a 4. oktobra w Budeŝtezach dđeržanymaj, jenomyŝlujje wobŝanknyť, lubych k. sastojskich bratrow podwólujje a naležujje proŝbyčž, ŝo čžyli tať dobri byčž a ŝwojim woŝadnym tu naležnoŝž k wutrobi kkaŝ a k temu, ŝo by ŝo to we wŝchjeh naschich woŝadach w pŝchewjenosžzi na jenajke waŝcnuje ŝtalo pódlaŝtejaze „**Wofjewenje**“ pŝchecželniwje ŝnate cžinicž.

Pŝchi tym dowolamy ŝebi hišcže wuprajicž, ŝo nejŝmy ŝo s tym ŝpokojicž móhli, ŝo bychmy ŝwoju próŝtwu wo wetsche mišionŝke wobdźjelenje do „Mišionŝkeho Woŝala“ podali, dokelž wŝchať ŝebi tón ŝamón s wetscha jenož tajžy dđerža, hiž ŝu hižom pŝchecželjo a podperarjo mišionŝtwa, a je tola jara žadacž, ŝo bychy ŝo tež nowi podperarjo dobywali. Duž hišcže juntrócž proŝymy: wy čžyli pŝchecželniwje pódlaŝtejaze „**Wofjewenje**“ waŝkej žylej woŝadži wofjewicž.

Š bratrowŝkim poŝtrowenjom

piŝachmy 4. oktobra 1864

wuberť

ŝerbŝkeho pobocžneho mišionŝkeho towarŝtwa

H. Imiŝch, ŝarať w Hodžiju,

H. Broska, ŝarať w Budeŝtezach,

K. Aros, diafon w Budyŝchini.

W o s j e w e n j e.

Waschej kšeszijskeje luboszi dawam hiščeže k wedženju a k swjernemu wopomnenju:

Jako chyzšče našy knes a sbóznik Jezuš Khrystuš po doženjanym skutku našeho wumóženja k swojemu Wóškej horjestpicz, šjewi wón swojim šhromadženym wučomnikam jako swuju pošlenju wolu: „Dzicze a wučecze wschittich póhanow a chczieje jich w tym meni teho Wóšga a teho Šsyna a teho swjateho Ducha. A wučecze jich wschitto dzerjecz, ščtož ja wam pschikasał šym.“ Šdyž kóždy kšeszijsan nanowu abo macjernu pošlenju wolu w čjezi dzerzi, nedyrbjata nam teho pošlenja wola, kiž je wjazy hač nan a macz, psche wscho wažna a swjata bycz? — Jezušowej pošlenej woli poškušna je naša lutherška zyrkej bóršy po dostatym swonkomnym mjeri šapočjaka psches wupóštanych mišionarow póhanam Khrystušowe ewangelion přjedowacž we wschelakich krajach. Wot wjazy ljet šem šu našy mišionariojo bes wulkim póhanštim ludom w raniškej Indiskej dzjelawi. Dotho je trako, předy hač móžachmy šo tam rjanych dobyčow šwešelicz. Njetko pak, džak budž Božej mišoszi, dže tam naše mišionstwo š mozu do přjedka. Leni bu tam 596 dorošzenych póhanow chczenych, a w 71 šatoženych škulach dostawa 1544 póhanškich dzjeczi a młodych ludzi kšeszijske rošwucžowanje. Po žylych krajinach počinaju šo tam njetko póhanjo praschecž ša kuczom teho šboža. Dyrbi šo tute šbudženje bes nimi podarmo šhubicz? abo dyrbimy jo š wetschim napinanjom našyich mozow wukupicz? Š hdyž je nam tón knes njetko te durje taš ščjeroko wotewriš, dha tola šandžmy do nich nuts š wetschim a móžnišchim wobdzjelenjom na mišionštwi, šo móhko šo po šjawnej potrebnoszi tam wjazy přjedarjow a wučerjow powoščacž, wjazy zyrkwiczkow a škulow natwaricz. — Teho dla wschittich wutrobnyje prošču, kiž hač dotal pschi wschjem dostatym Božim žohnowanju hiščeže nicžo ša mišionstwo nesščadowachu, šo chyzli šebi knesowu wolu a póhanow wulku nusu k wutrobi wsacž a wot njetko šobu tón wulzy wažny škutk swjateho mišionštwja še šmilnymy darami podperacž. Š kaš wele by šhromadu pschisščko, hdy by kóždy šaw našeje lutherškeje zyrkwje š najmenšcha nješčto kóžde ljetu k temu šščadowaš. Tych pak, kottšž hižom dotal mišionstwo podperachu, prošču naležnje, šo chyzli po móžnoszi šwoje dary hiščeže powetschicz. — Šswjerny je tón, kiž w swojim ščłowi šłubi: „Ščtož šyje we žohnowanju, tón budže tež we žohnowanju žneč.“ Š tutej proštwi mam hiščeže pschisšpomnicž, šo šym kóždy čzaš šwolniwy, dary ša mišionstwo horjebračž k wobštaranju do rukow našeje mišionškeje poškadniša. — Wóš tón knes šam pak pomhaj po šwojej wulkej hnadzi, šo by tuta proštwja pola waš wschittich dobre mjesio namašaka našeje lubeho knesa a sbóznika Jeshom Khrysta dla! Šameñ.

Swojemu
 česćedostojnemu předsydzce
 Knjezej
KORLI BENJAMINEJ KROKEREJ,

cyrkwinskemu wučerjej w Sohlandže,

k jeho

50-LĚTNEMU ZASTOJŇSKEMU JUBILEJU,

džeń 6. měrea 1864,

SERBJO

lubijsko-wósporskeho wučerskeho towarstwa.

Bariko.	Bětnar.	Förstař.	Fröhnel.	Fryča.	Hacas.	Helsa.	Henna.	Imš.
Kiršnar.	Kocor.	Kral.	Krümär.	Murčka.	Melda.	Michalk.	Mitš.	
		Šitea I.	Šitea II.	Strieel.	Vogel.	Wjanka.		

KORLI BENJAMINEL KROKERYI

československému představení

z roku 1881

československému představení v Praze

I. díl

50-LÉTNEMU ZASTOJENSKEMU JUBILEJU

číslo 6. března 1881

SEBRNO

lidsko-vědeckého učení tovaryšstva

Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé
Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé	Československé

Měr buži s'wami!

Tač wola waschei Gmeine a waschei Gromaje napscheschimo Jesus Kri-
stus ten Wümožnik togo sweta; a lužda Duscha lenž take Postrowene
s'werejeju Hutschobu goreiwdsimō, bužo sgonisch až ten Knes jet bliskō jo,
a až ten Měr Bohži huschei schiknogo Kofima jo.

Měr buži swami! tač wolaju wam napscheschimo te Kristusowe slu-
žabniki, sapowedajuze, až to Bohže słowo, to Evangelium Jesusa Kristusa
wam naspet do Kufowu dane hordujo.

Kownaischo te Pusche! Pšigottuischo tomu Knesu Drogu wō wa-
schich Hutschobach, abi ten Duch togo Kristusowego Evangelia tefame na-
polnil s'něbaskim Wāfelim, a was wōwšog hušweschil.

Tšchi Lowšind nowe Testamenti su na Kofst tich Sellschaftow lenž
tu Bibliju wō naschom Lanže rosschirāsch pūtaju, wō waschei šerbškei Rezi
schischejane hordowali, a horduju wam ku Kupowanu powdane; ten Chudi
dei sa dwanasjezo, ten Bogatschi pač sa scheknasjezo Kroschow jaden Testa-
ment šridnusch, a daschi luždi stogo nepschestawajuž bezejego Šredla Boh-
žego pozerajo Wohdu togo Žiwena.

Ja pschopim togodla, Was, žekni Schulta, waschu Gmeinu pscha-
schasch: kač wele Testamenti wō šerbškei a nimskei Rezi wona poderbi, a
tu Lizbu tichšamich tomu Knes Wilkoju Choschobusu lenž wasche kralowske
Danke nutschberō, sapowedasch; tenšami Knes Wilko bužo wam hindalei
šjawisch, žo wu te Testamenti wotholowasch mojoscho.

Wāfel te togodla, tū šerbški Lud! pscheto ten Knes jo teke na te-
be spomiel, a pūtta schi gnadne domoi; won jo welike Weze na tebe ži-
nil, togodla nēšabūdni jogo Meh žeschisch. Wōšmi gorei to Bohže słowo
s'wāfelim a buž Žinār togošamego, a hobdenkui pilně žo t'wojomu Měru
služi, abi twoja Duscha sbožna hordowala. To winschuju schikne Pšija-
schele togo Bohžego słowa, a wopēbne tvoi šobubrātsch

David Traugott Kopf,

žuzabnik pschi tei welikei kralowskei Schult
wō Klostari Nowei = Žedle.

Nowei-Žedle
na dwadžastem Oktobru
1821.

Z Karolina wōb n.
Kopfa
sobu přinješt
Kopf?

Im 18ten Jahr.

Opus des Hauptbuchens.

Magel 4te 15te 6te für die Violin drey = 2te 11te 6te.

Principale 4 - 4te 6te + 16te 4 + 6te 7 = 22te 7te.

Lager I. 1te 4te + 2te 6te = 3te 7te.

Lager II. 1te 9te 6te + 2te 4te = 3te 11te 6te.

Lager III. 2te 13te 6te + 4te = 2te 17te 6te.

} 9te 12te.

Principale III 2te - für fester gestrichen.

Principale 8te.

Principale 6te.

Principale 2te 6te 4te.

2 - 17 - 6

Principale I. 1te 6te.

2 - 20 - 33

Magel - 3te 6te für ein fester gestrichen.

1 - 6 - 8

Principale II - 4te 6te + 2te 10te 6te 3te.

1 - 13 - 13

Leute 4te 6te 11te 9te.

Principale - 4te 6te 11te.

3 - 11 - 6

16 -

Principale - 5te 6te.

2 - 9

2 - 93

3 - 14 - 33

18 - 9.

5 - 6. 3. - 14. - 3

3 - 9 - 94.

8 - - 1 - 15 - 6

2 - 9

2 - 9 - 1 - 22te 93

1 0 - 94.

6te 33 - 1 - 16 -

Lager I. Haupt von dreyfacher - 4te 6te.

6. - 10 - 9.

Principale Geographia - 13 -

2 - 13 -

Principale - 16 13 -

3 - 21te 93

2te 9te

20te.

8 - 6te.

4 -

2 -

Lager II. Principale & Principale - 1te 15te 6te.

10te 6te

14 10

6 - 33

Lager III - 2te fester dreyfacher - 1te 6te.

Principale II. Haupt dreyfacher - 13te.

Haupt von dreyfacher & Principale - 4te.

Principale - 14 10te

4 -

2 - 13te

Титул акты су занкнјене
7/6 1867.

G. A. Jenitz

Handwritten text, possibly a title or date, in a cursive script. The text is faint and difficult to decipher but appears to contain several lines of writing.

Handwritten text, possibly a signature or a name, in a cursive script. The text is faint and difficult to decipher.

Wysokodostojnemu knjezej
knjezej
JAKUBEJ WORNACEJ,

fararjej we Wotrowje,

kanonikej tachantstwa S. Pětra w Budyšinje,

atd.

K 25LĚTNEMU FARARSKEMU JUBILEJU

IX. njeźelu po swjatkach 1863

— najwutrobnišo a najpodwolnišo zbožo přeje —

Wotrowska wosada.

Dzens wosadnych džak wutrobny
So k Bohu pozběhuje,
Dzens wopor Bohu spodobny
So z Wašim zjenočuje,
Hdyž lět je pječadwacyći,
Zo smy Was swojoh' witali.

Wy ducha mocy wšitkón čas
Sće za nas napinali,
So modlo poručeli nas
A k dobrom' pohnuwali,
Kaž dobry pastyr w swěrnosci
Sće wosadu Wy wodžili.

Duž Bóh naš džak njech wuslyši,
Kiž sćele přez Was hnady,
Njech Wašu prócu wotpláci,
Kiž prošacym da rady:
Štož prosyće, to wón Wam daj,
Po časnym zbožu wěčny raj!

JANUARI 1803

Wissenschaftliche Anstalten

Verzeichnis

der in demselben

bestehenden

Sammlungen

und Bibliotheken

1803

Das Verzeichnis der in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken ist in drei Theile eingetheilt: I. Die in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken. II. Die in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken. III. Die in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken.

Das Verzeichnis der in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken ist in drei Theile eingetheilt: I. Die in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken. II. Die in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken. III. Die in demselben bestehenden Sammlungen und Bibliotheken.

Blidowy spěw k spěwanskemu swjedženju

9. oktobra 1861.

(Hłos: Dobry wječor, maćerka atd.)

Stýšće ludžo, pos'chajće
Kajka wěc so stała je —
Dundyrška, spodziwna —
Z „nalěća“ bu nazyma“.
Časopis nam wobradzi
Lyriski spěw nalětni,
Spodziwnje, dundyrscy
Wot třóch hwěžkow spisany.

W čichej holi fijałka,
Wonjawka kće ponižna —
Wunderbar, glaube mir,
„Spiegelberg, ich kenne dir!“

Do hudźby jón zestaja
Z Ketlic . . . Gusta.
Dundyrscy spodziwne
Hłosy nakuzłował je.

Přełožk němski polubi
Worklečan najslawniši,
Dundyrscy spodziwny,
W prawym času hotowy.

K jutram derje spěwaći
„Nalěćo“ so přihodži.
Dundyrška, spodziwna
Powjesć wuńdže z Budyšua.

„Jutry zymske wětřiki
Duja, duž so njehodži —
Dundyrscy spodziwne
Nosy maja kamjenske.

M 26 XXII 12 B

„K swjatkam, luby přećeljo“ —
Praja — „kćeje nalěčo.
Dundyrscy spodziwne
Bě jich mudre wěšćenje.

Protyka ta maćična
Běše pak jich zjebała.
Dundyrscy spodziwnje
Swjatki sněh na štomach kće.

Wšitke kwětke nalětne,
Wšitke ptački spěwate
Dundyrska, spodziwna
Zyma prječ je zhrabnyła.

Su tež naše spěwarki
Ze swojimi spěwami
Dundyrscy, spodziwnje
Swjatočničku zmjerznyłe.

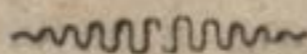
Wot Jana do kermuše,
W smjertnym spanju dđeržane
Dundyrscy spodziwno
Smorčeše tež „nalěčo“.

Z čěskoh' kraja přičahny
„Lumir“ k nam do Łužicy,
Spodziwnje dundyrscy
Stary spěwar wustojny.

Spěwarjow a spěwarki
W Budyšinje namłowi,
Dundyrske, spodziwne
Spěwać spěwy serbowske.

Spěwa móc je zbudziła
„Nalěčo“ nam ze spanja;
Spodziwna, dundyrska
Kće nětk radosć nalětna.

„Lumirej“ duž wunjesmy
Z jasnym klinkom wo škleńcy
Spodziwnu, dundyrsku
„Sławu“ nanajkrasnišu.

Čišć L. A. Donnerhak w Budyšinje.

Budissin, den 29. September 1807.

P. P.

Ew. Hochwürden schicken wir anben die Abkündigung eines Werkes zu, woran es den Wenden so sehr zu mangeln anfing. Ueberzeugt, daß Sie zur Beförderung des Guten in Ihrer Gemeinde alles beitragen, hoffen wir, daß Sie die Güte haben und sich der Mühe unterziehen werden, gegenwärtiges Buch Ihren Kirchkindern anzuempfehlen, zur Erkenntlichkeit das 13te Exemplar roh als Rabbat anzunehmen und sich deshalb an den Buchhändler Herrn Schulze in Budissin zu wenden, der die Haupt-Commission übernommen hat:

Waschej kšcheszijanstej Luboszi budze snajobne czinene, so wot njete sa czi Medzelsje nowa hersta Postilla s Pšhidawkom nowych Kyrlichow, wohndata wot Christian Gottlob Hänicha, Pfarrerja Nekstadžidli, a Jana Handrija Kaplerja, Prjedaria Budyschini, k dostaczu a knamykanju je (aby pola me aby) pola Christian Heinrich Scholty, Knihow Kupza w Budyschini na Lauskejšašy podla Posta. Zyte Knihje psches 80 Bogynow šylne do Kožje šwjafane placza 2 Thlr.; do tolstej Papere: 1 Thlr. 20 Gr.; šchutz pak newjasane mjecz sechze: 1 Thlr. 12 Gr.; k Ljetu po Zutrach placza pak kožde 16 Gr. wjazy: tehodla zyt šo koždy s Czajom k temu mjecz, so by šo tež Doma s Božim Estowom natwaricz moš.

Tež šu te Kyrlichje wošebje sa czi Šsljeborny na pschedajm, šchutz žanu Postillu kupicz nochze.

Mit dankbaren Herzen werden wir diesen Beweis Ihrer Freundschaft erkennen und unausgesetzt mit der größten Hochachtung verharren

Ew. Hochwürden

ganz Ergebene

Christian Gottlob Hänich.

Johann Andreas Kapler.

Проект а.д.т. 4-й к. 8-й
Детонат. — 11-й год

Wien, den 10. October 1805

1805

Sehr geehrter Herr! Ich habe die Ehre zu empfangen, dass Sie sich für die Geschichte der Stadt Wien interessieren. Ich habe Ihnen hiermit einige Nachrichten über die Geschichte der Stadt Wien mitgeteilt, die ich Ihnen mitteilen darf. Ich hoffe, dass Sie diese Nachrichten mit Interesse lesen werden.

Die Geschichte der Stadt Wien ist eine sehr interessante und wichtige. Sie hat eine lange Geschichte, die bis in die Zeiten der Römer zurückgeht. Die Stadt ist eine der schönsten Städte der Welt und hat eine sehr interessante Geschichte. Ich habe Ihnen hiermit einige Nachrichten über die Geschichte der Stadt Wien mitgeteilt, die ich Ihnen mitteilen darf. Ich hoffe, dass Sie diese Nachrichten mit Interesse lesen werden.

Ich bin sehr dankbar für Ihre Aufmerksamkeit und hoffe, dass Sie diese Nachrichten mit Interesse lesen werden. Ich bin sehr dankbar für Ihre Aufmerksamkeit und hoffe, dass Sie diese Nachrichten mit Interesse lesen werden.

Christian Gottlieb
Josephine

Handwritten manuscript on aged, stained paper. The text is written in a cursive script, likely a historical form of German or a related language. The document is organized into several columns and rows, suggesting a ledger or a structured list. The ink is faded and the paper shows signs of wear, including a small tear near the top center and some discoloration. The handwriting is dense and difficult to decipher due to its cursive nature and the age of the document.

Interimischer Postillon

am 11. 8 ^{ten}	Zwölfe Postillon 1. Klasse	in Labrun	Postillon
—	Zwölfe Postillon 2. Klasse	—	—
—	Zwölfe Postillon 3. Klasse	—	—
—	Zwölfe Postillon 4. Klasse	—	—
am 13.	Zwölfe Postillon 1. Klasse	—	—
am 15.	Zwölfe Postillon 2. Klasse	—	—
—	Zwölfe Postillon 3. Klasse	—	—
am 17.	Zwölfe Postillon 4. Klasse	—	—
am 25.	Zwölfe Postillon 1. Klasse	—	—
am 2. 9 ^{ten}	Zwölfe Postillon 2. Klasse	—	—
am 5. 9 ^{ten}	Zwölfe Postillon 3. Klasse	—	—
am 25. 10 ^{ten}	Zwölfe Postillon 4. Klasse	—	—

Der Herr
Herr Pastor Sommer
Grafenhausener

12 Postillon am 1. 8. 1795
8 — — — — —
— — — — —
— — — — —

Kinder à 34.
aus jungen Personen 7. Eparchy.

Kost.
Für Voll. Postillon an der Poststation
auf dem Postweg 25 1/2
Für Postillon 2 — 10 — 8.
— — — — —